

Sanskritagranthavali

॥ श्रीः ॥

श्रीशांकरग्रन्थावलिः

Sankar

संपुटः

११

Sa 2 Bh

San

808

स्तोत्राणि

Stotra by Santan

MEHARCHAND MUNSHIRAM

SANSKRIT & HINDI BOOK-SELLERS

New Bazar, DELHI.

D.

CENTRAL AL
LIBRARY

Acc. No. 808

Date. 16-1-54

Call No. Sov 2 BH / Sov

1. The first step in the process is to identify the problem. This involves gathering information about the situation and understanding the needs of the stakeholders involved.

2. Once the problem is identified, the next step is to develop a plan. This involves setting goals and determining the steps that need to be taken to achieve those goals.

3. The third step is to implement the plan. This involves putting the plan into action and monitoring progress to ensure that the goals are being met.

4. Finally, the fourth step is to evaluate the results. This involves assessing the outcomes of the plan and determining whether the goals have been achieved.

D.

श्रीभृङ्गेरी श्रीजगद्गुरु
श्रीचन्द्रशेखरभारतीस्वामिनः ॥

॥ श्रीगुरुभ्यां नमः ॥

॥ द्वितीयावृत्तिसमर्पणम् ॥

श्रीमच्छंकरदेशिकेन्द्रचितान् ग्रन्थान् समस्तान् पुरा
श्रीवाणीप्रविलासयन्त्रनिलये संमुद्रय बालादिमः ।
सुब्रह्मण्यमहाशयो हि गुरुरादकुम्भाभिषेकोत्सवे
कालस्यां प्रथमं जगद्गुरुपदे दत्वा कृतार्थोऽभवत् ॥

नानेवाद्य पुनः सभक्तिविनयं तत्रैव मुद्रालये
पुण्ये णष्टितमाध्वपूतिस्मये श्रीचन्द्रचूडप्रभोः ।
संमुद्रय प्रकटीकृतान् गुरुररः स्वीकृत्य कारुण्यतः
ब्रह्मात्मैक्यविवोधमार्गानिरतान् छात्रान् विदध्यात्सदा ॥

सुनन्दनाश्वयुक्कृष्णमखर्षेकादशीदिने ।
ग्रन्थावलिः शाङ्करीयमर्पिता स्याद्गुरोर्मुदे ॥ ३ ॥

D

॥ श्रीगुरुभ्यो नमः ॥

॥ प्रथमावृत्तिसमर्पणम् ॥

नानाजन्मसु सञ्चितेन तपसा पूतेन चित्तात्मना
 मित्रेण प्रतिबोधितेन कुतुकात्सर्वाः कृतीः शाङ्करीः ।
 संमुद्य प्रथमं जगद्गुरुरपदे भक्त्या मयाद्यार्पिताः
 स्वीकृत्योपहृतिं करोतु गुरुराद् धन्यं तथेमं जनम् ॥

श्रीमच्छङ्करदेशिकेन्द्ररचितान्सर्वान्प्रबन्धान्सुदा
 तत्प्रीत्यै परिशोध्य पुस्तकचयैः संमुद्य सार्कं बुधैः ।
 तच्छात्रप्रवरालिमध्यविलसच्छ्रीदेशिकेन्द्रेषु तान्
 कृत्वाद्योपहृतिं सभक्तिविनयं नूनं कृतार्थोऽस्म्यहम् ॥

सौम्याब्दमाघार्जुनपक्षराजत्सूर्याङ्कतिथ्याश्रितसोमवारे ।
 श्रीशङ्करार्यप्रतिमाप्रतिष्ठाकाले मयैषोपहृतिर्व्यधायि ॥

श्रीशङ्करकृतिमाला गुरुवरतुष्ट्यै समर्पिता मोदात ।
 बालादिमपदभाजा सुब्रह्मण्येन भक्तिनम्रेण ॥ ४ ॥

॥ श्रीः ॥
॥ स्तोत्राणि ॥

श्रीमच्छंकरभगवत्पूज्यपादैः
विरचितानि ।

॥ श्रीः ॥

॥ विषयानुक्रमणिका ॥

पृष्ठम्

गणेशपञ्चरत्नम्	१
गणेशभुजंगम्	३
सुवर्णमण्डपभुजंगम्	६
शिवभुजंगम्	१५
शिवानन्दलहरी	२६
शिवपादादिकेशान्तवर्णनस्तोत्रम्	५२
शिवकेशादिपादान्तवर्णनस्तोत्रम्	६३
वेदसारशिवस्तोत्रम्	७१
शिवापराधक्षमापणस्तोत्रम्	७४
सुवर्णमालास्तुतिः	७९
दशश्लोकीस्तुतिः	९२
दक्षिणामूर्तिवर्णमालास्तोत्रम्	९५
श्रीदक्षिणामूर्त्यष्टकम्	१०२
श्रीमृत्युञ्जयमानसिकपूजास्तोत्रम्	१०५

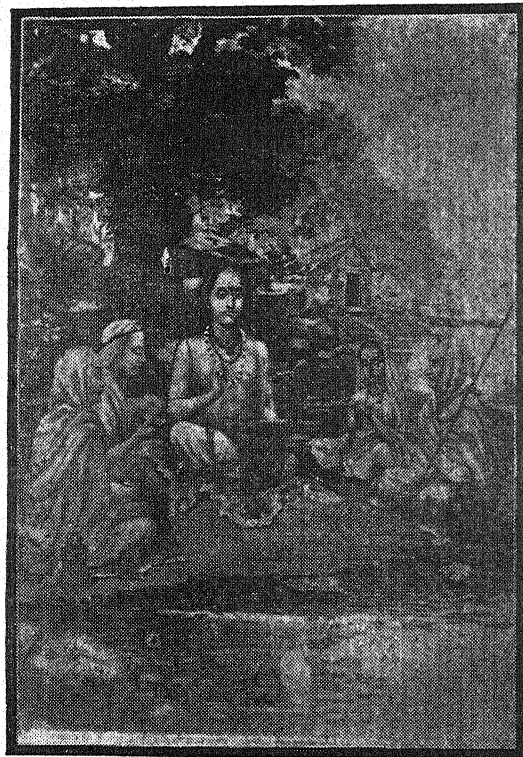
शिवनामावलयष्टकम्	११६
शिवपञ्चाक्षरस्तोत्रम्	११९
उमामहेश्वरस्तोत्रम्	१२१
सौन्दर्यलहरी	१२५
देवीभुजङ्गस्तोत्रम्	१५१
आनन्दलहरी	१५९
त्रिपुरसुन्दरीवेदपादस्तोत्रम्	१६५
त्रिपुरसुन्दरीमानसपूजास्तोत्रम्	१८६
देवीचतुःषष्ट्युपचारपूजास्तोत्रम्	२१८
त्रिपुरसुन्दर्यष्टकम्	२३६
ललितापञ्चरत्नम्	२३९
कल्याणवृष्टिस्तवः	२४१
नवरत्नमालिका	२४६
मन्त्रमातृकापुष्पमालास्तवः	२४९
गौरीदशकम्	२५४
भवानीभुजंगम्	२५७
शारदाभुजङ्गप्रयाताष्टकम्	२६२
अन्नपूर्णास्तुतिः	२६५
मीनाक्षीपञ्चरत्नम्	२६८

मीनाक्षीस्तोत्रम्	२७०
अमराम्बाष्टकम्	२७३
कनकधारास्तोत्रम्	२७६
गङ्गाष्टकम्	२८१
मणिकर्णिकाष्टकम्	२८४
यमुनाष्टकम्	२८७
यमुनाष्टकम्	२९०
नर्मदाष्टकम्	२९३
काशीपञ्चकम्	२९६
कालभैरवाष्टकम्	२९८
दक्षिणामूर्तिस्तोत्रम्	३०१
शिवपञ्चाक्षरनक्षत्रमालास्तोत्रम्	३०६
द्वादशलिङ्गस्तोत्रम्	३१४
अर्धनारीश्वरस्तोत्रम्	३१८
गुर्वष्टकम्	३२१
प्रातःस्मरणस्तोत्रम्	३२४
षट्पदीस्तोत्रम्	३२५
मोहमुद्गरः	३२७
हरिस्तुतिः	३३५

			पृष्ठम्
लक्ष्मीनृसिंहपञ्चरत्नम्	३४६
लक्ष्मीनृसिंहकरुणारसस्तोत्रम्	३४८
श्रीविष्णुभुजंगप्रयातस्तोत्रम्	३५३
विष्णुपादादिकेशान्तस्तोत्रम्	३५७
पाण्डुरंगाष्टकम्	३७१
श्रीरामभुजंगप्रयातस्तोत्रम्	३७४
हनुमत्पञ्चरत्नम्	३८२
जगन्नाथाष्टकम्	३८३
अच्युताष्टकम्	३८६
कृष्णाष्टकम्	३८९
गोविन्दाष्टकम्	३९२
भगवन्मानसपूजा	३९५
निर्गुणमानसपूजा	३९८
अद्वैतपञ्चरत्नम्	४०३
अद्वैतानुभूतिः	४०५
अनात्मश्रीविगर्हणम्	४१६
उपदेशपञ्चकम्	४२१
एकश्लोकी	४२३
जीवन्मुक्तानन्दलहरी	४२४

			पृष्ठम्
तत्त्वोपदेशः	४२९
दशश्लोकी	४४१
धन्याष्टकम्	४४४
निर्वाणमञ्जरी	४४७
निर्वाणषट्कम्	४५१
प्रश्नोत्तररत्नमालिका	४५३
प्रौढानुभूतिः	४६२
ब्रह्मज्ञानावलीमाला	४६७
ब्रह्मानुचिन्तनम्	४७०
मनीषापञ्चकम्	४७४
मायापञ्चकम्	४७६
यतिपञ्चकम्	४७८
योगतारावली	४८०
लघुवाक्यवृत्तिः	४८८
वाक्यवृत्तिः	४९१
सदाचारानुसन्धानम्	४९८
स्वरूपानुसन्धानाष्टकम्	५०६
स्वात्मप्रकाशिका	५०९

॥ श्रीमच्छंकरभगवत्पूज्यपादाः ॥

॥ श्रीः ॥

॥ गणेशपञ्चरत्नम् ॥

मुदा करात्तमोदकं सदा विमुक्तिसाधकं

कलाधरावर्तनकं विलासिलोकरक्षकम् ।

अनायकैकनायकं विनाशितेभदैत्यकं

नताशुभाशुनाशकं नमामि तं विनायकम् ॥ १ ॥

नतेतरातिभीकरं नवोदितार्कभास्वरं

नमस्सुरारिनिर्जरं नताधिकापदुद्धरम् ।

सुरेश्वरं निधीश्वरं गजेश्वरं गणेश्वरं

महेश्वरं तमाश्रये परात्परं निरन्तरम् ॥ २ ॥

समस्तलोकशंकरं निरस्तदैत्यकुञ्जरं

दरेतरोदरं वरं वरेभवक्त्रमक्षरम् ।

कृपाकरं क्षमाकरं मुदाकरं यशस्करं

मनस्करं नमस्कृतां नमस्करोमि भास्वरम् ॥ ३ ॥

अकिञ्चनार्तिमार्जनं चिरंतनोक्तिभाजनं
 पुरारिपूर्वनन्दनं पुरारिगर्वचर्वणम् ।
 प्रपञ्चनाशभीषणं धनंजयादिभूषणं
 कपोलदानवारणं भजे पुराणवारणम् ॥ ४ ॥

वितान्तकान्तदन्तकान्तिमन्तकान्तकात्मजं
 अचिन्त्यरूपमन्तहीनमन्तरायकृन्तनम् ।
 हृदन्तरे निरन्तरं वसन्तमेव योगिनां
 तमेकदन्तमेव तं विचिन्तयामि संततम् ॥ ५ ॥

महागणेशपञ्चरत्नमादरेण योऽन्वहं
 प्रजल्पति प्रभातके हृदि स्मरन्गणेश्वरम् ।
 अरोगतामदोषतां सुसाहितीं सुपुत्रतां
 समाहितायुरष्टभूतिमभ्युपैति सोऽचिरात् ॥ ६ ॥

॥ श्रीः ॥

॥ गणेशभुजंगम् ॥

रणत्क्षुद्रघण्टानिनादाभिरामं

चलत्ताण्डबोद्धण्डवत्पद्मतालम् ।

लसत्तुन्दिलाङ्गोपरिव्यालहारं

गणाधीशमीशानसूनुं तमीडे ॥ १ ॥

ध्वनिध्वंसवीणालयोल्लासिवक्त्रं

स्फुरच्छुण्डदण्डोल्लसद्बीजपूरम् ।

गलदर्पसौगन्ध्यलोलालिमालं

गणाधीशमीशानसूनुं तमीडे ॥ २ ॥

प्रकाशज्जपारक्तरत्नप्रसून-

प्रवालप्रभातारुणज्योतिरेकम् ।

प्रलम्बोदरं वक्रतुण्डैकदन्तं

गणाधीशमीशानसूनुं तमीडे ॥ ३ ॥

विचित्रस्फुरद्वन्नमालाकिरीटं
 किरीटोल्लसच्चन्द्रेखाविभूषम् ।
 विभूषकभूषं भवध्वंसहेतुं
 गणाधीशमीशानसूनुं तमीडे ॥ ४ ॥

उदञ्चद्भुजावल्लरीदृश्यमूलो-
 च्छलद्भूलताविभ्रमभ्राजदक्षम् ।
 महत्सुन्दरीचामरैः सेव्यमानं
 गणाधीशमीशानसूनुं तमीडे ॥ ५ ॥

स्फुरन्निष्ठुरालोलपिङ्गाक्षितारं
 कृपाकोमलोदारलीलावतारम् ।
 कलाविन्दुगं गीयते योगिवर्यै-
 र्गणाधीशमीशानसूनुं तमीडे ॥ ६ ॥

यमेकाक्षरं निर्मलं निर्विकल्पं
 गुणातीतमानन्दमाकारशून्यम् ।
 परं पारमोकारसाम्नायगर्भं
 वदन्ति प्रगल्भं पुराणं तमीडे ॥ ७ ॥

गणेशभुजंगम् ।

६

चिदानन्दसान्द्राय शान्ताय तुभ्यं
नमो विश्वकर्त्रे च हर्त्रे च तुभ्यम् ।
नमोऽनन्तलीलाय कैवल्यभासे
नमो विश्वबीज प्रसीदेशसूनो ॥ ८ ॥

इमं सुस्तवं प्रातरुत्थाय भक्त्या
पठेद्यस्तु मर्त्यो लभेत्सर्वकामान् ।
गणेशप्रसादेन सिध्यन्ति वाचो
गणेशे विभौ दुर्लभं किं प्रसन्ने ॥ ९ ॥

॥ श्रीः ॥

॥ सुब्रह्मण्यभुजंगम् ॥

सदा बालरूपापि विघ्नाद्विहन्त्री
महादन्तिवक्त्रापि पञ्चास्यमान्या ।
विधीन्द्रादिमृग्या गणेशाभिधा मे
विधत्तां श्रियं कापि कल्याणमूर्तिः ॥ १ ॥

न जानामि शब्दं न जानामि चार्थं
न जानामि पद्यं न जानामि गद्यम् ।
चिदेका षडास्या हृदि द्योतते मे
मुखान्निःसरन्ते गिरश्चापि चित्रम् ॥ २ ॥

मथूराधिरूढं महावाक्यगूढं
मनोहारिदेहं महावित्तगेहम् ।
महीदेवदेवं महाबेदभावं
महादेवबालं भजे लोकोपालम् ॥ ३ ॥

यदा संनिधानं गता मानवा मे
भवाम्भोधिपारं गतास्ते तदैव ।
इति व्यञ्जयन्सिन्धुतीरे य आस्ते
तमीडे पवित्रं पराशक्तिपुत्रम् ॥ ४ ॥

यथाब्धेस्तरङ्गा लयं यान्ति तुङ्गा-
स्तथैवापदः संनिधौ सेवतां मे ।
इतीवोर्मिपङ्क्तीर्नृणां दर्शयन्तं
सदा भावये हृत्सरोजे गुहं तम् ॥ ५ ॥

गिरौ मन्निवासे नरा येऽधिरूढा-
स्तदा पर्वते राजते तेऽधिरूढाः ।
इतीव ब्रुवन्गन्धशैलाधिरूढः
स देवो मुदे मे सदा षण्मुखोऽस्तु ॥ ६ ॥

महाम्भोधितीरे महापापचोरे
मुनीन्द्रानुकूले सुगन्धारुयशैले ।
गुहायां वसन्तं स्वभामा लसन्तं
जनार्तिं हरन्तं श्रयामो गुहं तम् ॥ ७ ॥

लसत्स्वर्णगेहे नृणां कामदोहे
 सुमस्तोमसंछन्नमाणिक्क्यमञ्चे ।
 समुद्यत्सहस्रार्कतुल्यप्रकाशं
 सदा भावये कर्तिकेयं सुरेशम् ॥ ८ ॥

रणद्वंसके भञ्जुलेऽत्यन्तशोणे
 मनोहारिलावण्यपीयूषपूर्णे ।
 मनःषट्पदो मे भवद्वैशतमः
 सदा मोदतां स्कन्द ते पादपद्मे ॥ ९ ॥

सुवर्णाभदिव्याम्बरैर्भासमानां
 कवणात्किङ्किणीमेखलाशोभमानाम् ।
 लसद्धेमपट्टेन विद्योतमानां
 कटिं भावये स्कन्द ते दीप्यमानाम् ॥ १० ॥

पुलिन्देशकन्याघनाभोगतुङ्ग-
 स्तनालिङ्गनासक्तकाश्मीररागम् ।
 नमस्याम्यहं तारकारे तवोरः
 स्वभक्तावने सर्वदा सानुरागम् ॥ ११ ॥

विधौ कलमदण्डान्त्वलीलाधृताण्डा-

न्निरस्तेभशुण्डान्द्विषत्कालदण्डान् ।

इतेन्द्रारिषण्डाञ्जगत्राणशौण्डा-

न्सदा ते प्रचण्डाब्धये बाहुदण्डान् ॥ १२ ॥

सदा शारदाः षण्मृगाङ्का यदि स्युः

समुद्यन्त एव स्थिताश्चेत्समन्तात् ।

सदा पूर्णविम्बाः कलङ्कैश्च हीना-

स्तदा त्वन्मुखानां ब्रुवे स्कन्द साम्यम् ॥ १३ ॥

स्फुरन्मन्दहासैः सहंसानि चञ्च-

त्कटाक्षावलीभृङ्गसंघोज्ज्वलानि ।

सुधास्यन्दिबिम्बाधराणीशसूनो

तवालोकये षण्मुखाम्भोरुहाणि ॥ १४ ॥

विशालेषु कर्णान्तदीर्घेष्वजस्रं

दयास्यन्दिषु द्वादशस्वीक्ष्णेषु ।

मयीषत्कटाक्षः सकृत्पातितश्चे-

द्भवेत्ते दयाशील का नाम हानिः ॥ १५ ॥

सुताङ्गोद्भवो मेऽसि जीवेति षड्धा
 जपमन्त्रमीशो मुदा जिघ्रते यान् ।
 जगद्भारभृद्भयो जगन्नाथ तेभ्यः
 किरीटोच्चलेभ्यो नमो मस्तकेभ्यः ॥ १६ ॥

स्फुरद्भक्तकेयूरहाराभिराम-
 श्रलत्कुण्डलश्रीलसद्गण्डभागः ।
 कटौ पीतवासः करे चारुशक्तिः
 पुरस्तान्ममास्तां पुरारेस्तनूजः ॥ १७ ॥

इहायाहि वत्सेति हस्तान्प्रसार्या-
 हयस्यादराच्छङ्करे मातुरङ्गात् ।
 समुत्पत्य तातं श्रयन्तं कुमारं
 हराश्लिष्टगात्रं भजे बालमूर्तिम् ॥ १८ ॥

कुमारेऽसूनो गुह स्कन्द सेना-
 पते शक्तिपाणे मयूराधिरूढ ।
 पुलिन्दात्मजाकान्त भक्तार्तिहारिन्
 प्रभो तारकारे सदा रक्ष मां त्वम् ॥ १९ ॥

प्रशान्तेन्द्रिये नष्टसंज्ञे विचेष्टे
 कफोद्गारिवक्त्रे भयोत्कम्पिगात्रे ।
 प्रयाणोन्मुखे मय्यनाथे तदानीं
 द्रुतं मे दयालो भवाग्रे गुह त्वम् ॥ २० ॥

कृतान्तस्य दूतेषु चण्डेषु कोपा-
 इह च्छिन्धि भिन्दीति मां तर्जयत्सु ।
 मयूरं समारुह्य मा भैरिति त्वं
 पुरः शक्तिपाणिर्ममायाहि शीघ्रम् ॥ २१ ॥

प्रणम्यासकृत्पादयोस्ते पतित्वा
 प्रसाद्य प्रभो प्रार्थयेऽनेकवारम् ।
 न वक्तुं क्षमोऽहं तदानीं कृपाब्धे
 न कार्यान्तकाले मनागप्युपेक्षा ॥ २२ ॥

सहस्राण्डभोक्ता त्वया शूरनामा
 हतस्तारकः सिंहवक्त्रश्च दैत्यः ।
 ममान्तर्हृदिस्थं मनःकुशमेकं
 न हंभि प्रभो किं करोमि क यामि ॥ २३ ॥

अहं सर्वदा दुःखभारावसन्नो
 भवान्दीनबन्धुस्त्वदन्यं न याचे ।
 भवभक्तिरोधं सदा कुसबाधं
 ममार्धि द्रुतं नाशयोमासुत त्वम् ॥ २४ ॥

अपस्मारकुष्ठक्षयार्शःप्रमेह-
 ज्वरोन्मादगुल्मादिरोगा महान्तः ।
 पिशाचाश्च सर्वे भवत्पत्रमूर्तिं
 विलोक्य क्षणात्तारकारे द्रवन्ते ॥ २५ ॥

दृशि स्कन्दमूर्तिः श्रुतौ स्कन्दकीर्ति-
 मुंखे मे पवित्रं सदा तच्चरित्रम् ।
 करे तस्य कृत्यं वपुस्तस्य श्रुत्यं
 गुहे सन्तु लीना ममाशेषभावाः ॥ २६ ॥

मुनीनामुताहो नृणां भक्तिभाजा-
 मभीष्टप्रदाः सन्ति सर्वत्र देवाः ।
 नृणामन्यजानामपि स्वार्थदाने
 गुहादेवमन्यं न जाने न जाने ॥ २७ ॥

कलत्रं सुता बन्धुवर्गः पशुर्वा
 नरो वाथ नारी गृहे ये मदीयाः ।
 यजन्तो नमन्तः स्तुवन्तो भवन्तं
 स्मरन्तश्च ते सन्तु सर्वे कुमार ॥ २८ ॥

मृगाः पक्षिणो दंशका ये च दुष्टा-
 स्तथा व्याधयो बाधका ये मदङ्गे ।
 भवच्छक्तितीक्ष्णाग्राभिन्नाः सुदूरे
 विनश्यन्तु ते चूर्णितकौञ्चशैल ॥ २९ ॥

जनित्री पिता च स्वपुत्रापराधं
 सहेते न किं देवब्रेणाधिनाथ ।
 अहं चातिवालो भवान् लोकतातः
 क्षमस्वापराधं समस्तं महेश ॥ ३० ॥

नमः केकिने शक्तये चापि तुभ्यं
 नमश्छाग तुभ्यं नमः कुक्कुटाय ।
 नमः सिन्धवे सिन्धुदेशाय तुभ्यं
 पुनः स्कन्दमूर्ते नमस्ते नमोऽस्तु ॥ ३१ ॥

जयानन्दभूमस्त्रयापारधाम-

स्त्रयामोषकीर्ते जयानन्दमूर्ते ।

जयानन्दसिन्धो जयाशेषबन्धो

जय त्वं सदा मुक्तिदानेशसूतो ॥ ३२ ॥

भुजङ्गाख्यवृत्तेन क्लृप्तं स्तवं यः

पठेद्भक्तियुक्तो गुहं संप्रणम्य ।

स पुत्रान्कलत्रं धनं दीर्घमायु-

र्लभेत्स्कन्दसायुज्यमन्ते नरः सः ॥ ३३ ॥

इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यस्य

श्रीगोविन्दभगवत्पूज्यपादशिष्यस्य

श्रीमच्छंकरभगवतः कृतौ

श्रीसुब्रह्मण्यभुजंगं संपूर्णम् ॥

॥ श्रीः ॥

॥ शिवभुजंगम् ॥

गलद्धानगण्डं भिलङ्गवण्डं
चलच्चारुण्डं जगत्राणशौण्डम ।
कनइन्तकाण्डं विपद्गुणचण्डं
शिवप्रेमपिण्डं भजे वक्रतुण्डम् ॥ १ ॥

अनाद्यन्तमाद्यं परं तत्त्वमर्थं
चिदाकारमेकं तुरीयं त्वमेयम् ।
हरिब्रह्ममृगं परब्रह्मरूपं
मनोवागतीतं महः शैवमीडे ॥ २ ॥

स्वशक्त्यादिशक्त्यन्तसिंहासनस्थं
मनोहारिसर्वाङ्गरवोरुभूषम् ।
जटाहीन्दुगङ्गास्थिशम्भ्याकमौलिं
पराशक्तिमित्रं नुमः पञ्चवक्त्रम् ॥ ३ ॥

शिवेशानतत्पूरुषाघोरवामा-

दिभिः पञ्चभिर्हृन्मुखैः षड्भिरङ्गैः ।

अनौपम्य षट्त्रिंशतं तत्त्रविद्या-

मतीतं परं त्वां कथं वेत्ति को वा ॥ ४ ॥

प्रवालप्रवाहप्रभाशोणमर्धं

मरुत्वन्मणिश्रीमहःश्याममर्धम् ।

गुणस्यूतमेतद्वपुः शैवमन्तः

स्मरामि स्मरापत्ति संपत्तिहेतोः ॥ ५ ॥

स्वसेवासमायातदेवासुरेन्द्रा-

नमन्मौलिमन्दारमालाभिषेकम् ।

नमस्यामि शंभो पदाम्भोरुहं ते

भवाम्भोविपोतं भवानीविभाव्यम् ॥ ६ ॥

जगन्नाथ मन्नाथ गौरीसनाथ

प्रपन्नानुकम्पिन्विपन्नार्तिहारिन् ।

महःस्तोममूर्ते समस्तैकबन्धो

नमस्ते नमस्ते पुनस्ते नमोऽस्तु ॥ ७ ॥

विरूपाक्ष विश्वेश विश्वादिदेव

त्रयीमूल शंभो शिव त्र्यम्बक त्वम् ।

प्रसीद स्मर त्वाहि पश्यावमुक्त्यै

क्षमां प्राप्नुहि त्र्यक्ष मां रक्ष मोदात् ॥ ८ ॥

महादेव देवेश देवादिदेव

स्मरारे पुरारे यमारे हरेति ।

ब्रुवाणः स्मरिष्यामि भक्त्या भवन्तं

ततो मे दयाशील देव प्रसीद ॥ ९ ॥

त्वदन्यः शरण्यः प्रपन्नस्य नेति

प्रसीद स्मरन्नेव हन्यास्तु दैन्यम् ।

न चेत्ते भवेद्भक्तवात्सल्यहानि-

स्ततो मे दयालो सदा संनिधेहि ॥ १० ॥

अयं दानकालस्त्वहं दानपात्रं

भवानेव दाता त्वदन्यं न याचे ।

भवद्भक्तिमेव स्थिरां देहि महां

कृपाशील शंभो कृतार्थोऽस्मि तस्मात् ॥ ११ ॥

पशुं वेत्सि चेन्मां तमेवाधिरूढः
 कलङ्कीति वा मूर्ध्नि धत्से तमेव ।
 द्विजिह्वः पुनः सोऽपि ते कण्ठभूषा
 त्वदङ्गीकृताः सर्वे सर्वेऽपि धन्याः ॥ १२ ॥

न शक्नोमि कर्तुं परद्रोहलेशं
 कथं प्रीयसे त्वं न जाने गिरीश ।
 तथाहि प्रसन्नोऽसि कस्यापि कान्ता-
 सुतद्रोहिणो वा पितृद्रोहिणो वा ॥ १३ ॥

स्तुतिं ध्यानमर्चा यथावद्विधातुं
 भजन्नप्यजानन्महेशावलम्बे ।
 त्रसन्तं सुतं त्रातुमग्रे मृकण्डो-
 र्यमप्राणनिर्वापणं त्वत्पदान्जम् ॥ १४ ॥

शिरोदृष्टिहृद्रोगशूलप्रमेह-
 च्वराशौजरायुष्महिक्राविषार्तान् ।
 त्वमाद्यो भिषग्भेषजं भस्म शंभो
 त्वमुल्लाघयास्मान्वपुर्लाघवाय ॥ १५ ॥

दरिद्रोऽस्म्यभद्रोऽस्मि भग्नोऽस्मि दूषे
 विषण्णोऽस्मि सन्नोऽस्मि खिन्नोऽस्मि चाहम् ।
 भवान्प्राणिनामन्तरात्मासि शंभो
 समार्धिं न वेत्सि प्रभो रक्ष मां त्वम् ॥ १६ ॥

त्वदक्ष्णोः कटाक्षः पतेत्त्र्यक्ष यत्र
 क्षणं क्षमा च लक्ष्मीः स्वयं तं वृणाते ।
 किरीटफुरच्चामरच्छत्रमाला-
 कलाचीगजक्षौमभूषाविशेषैः ॥ १७ ॥

भवान्यै भवायापि मात्रे च पित्रे
 मृडान्यै मृडायाप्यवचन्यै मखन्ने ।
 शिवाङ्गयै शिवाङ्गाय कुर्मः शिवायै
 शिवायाम्बिकायै नमस्त्यम्बकाय ॥ १८ ॥

भवद्गौरवं मल्लघुत्वं विदित्वा
 प्रभो रक्ष कारुण्यदृष्ट्यानुगं माम् ।
 शिवात्मानुभावस्तुतावक्षमोऽहं
 स्वशक्त्या कृतं मेऽपराधं क्षमस्व ॥ १९ ॥

यदा कर्णरन्ध्रं ब्रजेत्कालबाह-

द्विषत्कण्ठघण्टाघण्टात्कारनादः ।

वृषाधीशमारुह्य देवौपवाह्यं

तदा वत्स मा भीरिति प्रीणय त्वम् ॥ २० ॥

यदा दारुणाभाषणा भीषणा मे

भविष्यन्त्युपान्ते कृतान्तस्य दूताः ।

तदा मन्मनस्त्वत्पदाम्भोरुहस्थं

कथं निश्चलं स्यान्नमस्तेऽस्तु शंभो ॥ २१ ॥

यदा दुर्निवारव्यथोऽहं शयानो

लुठन्निःश्वसन्निःसृतान्व्यक्तवाणिः ।

तदा जह्नुकन्याजलालंकृतं ते

जटामण्डलं मन्मनोमन्दिरं स्यात् ॥ २२ ॥

यदा पुत्रमित्रादयो मत्सकाशे

रुदन्यस्य ह्य कीदृशीयं दशेति ।

तदा देवदेवेश गौरीश शंभो

नमस्ते शिवायेत्यजस्रं ब्रवाणि ॥ २३ ॥

यदा पश्यतां मामसौ वेत्ति नास्मा-

नयं श्वास एवेति वाचो भवेयुः ।

तदा भूतिभूषं भुजंगावनद्धं

पुरारे भवन्तं स्फुटं भावयेयम् ॥ २४ ॥

यदा यातनादेहसंदेहवाही

भवेदात्मदेहे न मोहो महान्मे ।

तदा काशशीतांशुसंकाशमिश्र

स्मरारे वपुस्ते नमस्ते स्मराणि ॥ २५ ॥

यदापारमच्छायमस्थानमङ्गि-

र्जनैर्वा विहीनं गमिष्यामि मार्गम् ।

तदा तं निरुन्धन्कृतान्तस्य मार्गं

महादेव मह्यं मनोज्ञं प्रयच्छ ॥ २६ ॥

यदा रौरवादि स्मरन्नेव भीत्या

ब्रजाम्यत्र मोहं महादेव घोरम् ।

तदा मामहो नाथ कस्तारयिष्य-

त्यन्नाथं पराधीनमर्धेन्दुमौले ॥ २७ ॥

यदा श्वेतपत्रायतालङ्घयशक्तेः

कृतान्ताद्भयं भक्तवार्त्तसल्यभावात् ।

तदा पाहि मां पार्वतीवल्लभान्यं

न पश्यामि पातारमेतादृशं मे ॥ २८ ॥

इदानीमिदानीं मृतिर्मे भवित्री-

त्यहो संततं चिन्तया पीडितोऽस्मि ।

कथं नाम मा भून्मृतौ भीतिरेषा-

नमस्ते गतीनां गते नीलकण्ठ ॥ २९ ॥

अमर्यादमेवाहमाबालवृद्धं

हरन्तं कृतान्तं समीक्ष्यास्मि भीतः ।

मृतौ तावकाङ्क्षग्रजदिव्यप्रसादा-

द्भवानीपते निर्भयोऽहं भवानि ॥ ३० ॥

जराजन्मगर्भाधिवासादिदुःखा-

न्यसह्यानि जह्यां जगन्नाथ देव ।

भवन्तं विना मे गतिर्नैव शंभो

दयालो न जागर्ति किं वा दया ते ॥ ३१ ॥

शिवायेति शब्दो नमःपूर्व एष
 स्मरन्मुक्तिकृन्मृत्युहा तत्त्ववाची ।
 महेशान मा गान्मन्स्तो वचस्तः
 सदा मह्यमेतत्प्रदानं प्रयच्छ ॥ ३२ ॥

त्वमप्यम्ब मां पश्य शीतांगुमौलि-
 प्रिये भेषजं त्वं भवव्याधिशान्तौ ।
 बहुलेशभाजं पदाम्भोजपोते
 भवाब्धौ निमग्नं नयस्वाद्य पारम् ॥ ३३ ॥

अनुचललाटाक्षिवह्निप्ररोहे-
 रवामस्फुरच्चारुवामोरुशोभैः ।
 अनङ्गभ्रमद्भोगिभूषाविशेषै-
 रचन्द्रार्धचूडैरलं दैवतैर्नः ॥ ३४ ॥

अकण्ठकलक्कादनङ्गेभुजङ्गा-
 दपाणौकपालादफालेनलाक्षात् ।
 अमौल्यैशशाङ्कादवामेकलत्रा-
 दहं देवमन्यं न मन्ये न मन्ये ॥ ३५ ॥

महादेव शंभो गिरीश त्रिशूलि-

स्त्वयीदं समस्तं विभातीति यस्मात् ।

शिवादन्यथा दैवतं नाभिजाने

शिवोऽहं शिवोऽहं शिवोऽहं शिवोऽहम् ॥ ३६ ॥

यतोऽजायतेदं प्रपञ्चं विचित्रं

स्थितिं याति यस्मिन्यदेकान्तमन्ते ।

स कर्मादिहीनः स्वयंभ्योतिरात्मा

शिवोऽहं शिवोऽहं शिवोऽहं शिवोऽहम् ॥ ३७ ॥

किरीटे निशेशो ललाटे हुताशो

भुजे भोगिराजो गले कालिमा च ।

सनौ कामिनी यस्य तत्तुल्यदेवं

न जाने न जाने न जाने न जाने ॥ ३८ ॥

अनेन स्तवेनादरादम्बिकेशं

परां भक्तिमासाद्य यं ये नमन्ति ।

मृतौ निर्भयास्ते जनास्तं भजन्ते

हृदम्भोजमभ्ये सदासीनमीशम् ॥ ३९ ॥

भुजंगप्रियाकल्प शंभो मयैवं

भुजंगप्रयातेन वृत्तेन कलसम् ।

नरः स्तोत्रमेतत्पठित्वोरुभक्त्या

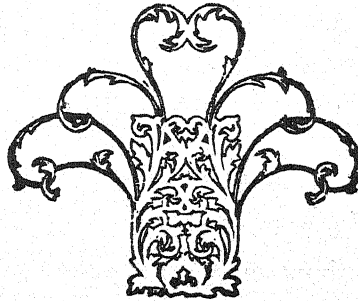
सुपुत्रायुरारोग्यमैश्वर्यमेति ॥ ४० ॥

इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यस्य

श्रीगोविन्दभगवत्पूज्यपादशिष्यस्य

श्रीमच्छंकरभगवतः कृतौ

शिवभुजंगं संपूर्णम् ॥

॥ श्रीः ॥

॥ शिवानन्दलहरी ॥

कलाभ्यां चूडालंकृतशशिकलाभ्यां निजतपः-

फलाभ्यां भक्तेषु प्रकटितफलाभ्यां भवतु मे ।
शिवाभ्यामस्तोकत्रिभुवनशिवाभ्यां हृदि पुन-
र्भवाभ्यामानन्दस्फुरदनुभवाभ्यां नतिरियम् ॥ १ ॥

गलन्ती शंभो त्वच्चरितसरितः किल्बिषरजो

दलन्ती धीकुल्यासरणिषु पतन्ती विजयताम् ।

दिशन्ती संसारभ्रमणपरितापोपशमनं

वसन्ती मञ्चेतोह्रदभुवि शिवानन्दलहरी ॥ २ ॥

अथीवेद्यं हृद्यं त्रिपुरहरमाद्यं त्रिनयनं

जटाभारोदारं चलदुरगहारं मृगधरम् ।

महादेवं देवं मयि सदयभावं पशुपतिं

चिदालम्बं साम्बं शिवमतिविडम्बं हृदि भजे ॥ ३ ॥

सहस्रं वर्तन्ते जगति विबुधाः क्षुद्रफलदा
 न मन्ये स्वप्ने वा तदनुसरणं तत्कृतफलम् ।
 हरिब्रह्मादीनामपि निकटभाजामसुलभं
 चिरं याचे शंभो शिव तव पदाम्भोजभजनम् ॥ ४ ॥

स्मृतौ शास्त्रे वैद्ये शकुनकवितागानफणितौ
 पुराणे मन्त्रे वा स्तुतिनटनहास्येष्वचतुरः ।
 कथं राज्ञां प्रीतिर्भवति मयि कोऽहं पशुपते
 पशुं मां सर्वज्ञ प्रथितकृपया पालय विभो ॥ ५ ॥

घटो वा मृत्पिण्डोऽप्यणुरपि च धूमोऽग्निरचलः
 पटो वा तन्तुर्वा परिहरति किं घोरशमनम् ।
 वृथा कण्ठक्षोभं वहसि तरसा तर्कवचसा
 पदाम्भोजं शंभोर्भज परमसौख्यं ब्रज सुधीः ॥ ६ ॥

मनस्ते पादाब्जे निवसतु वचः स्तोत्रफणितौ
 करौ चाभ्यर्चायां श्रुतिरपि कथाकर्णनविधौ ।
 तव ध्याने बुद्धिर्नयनयुगलं मूर्तिविभवे
 परमग्रन्थान्कैर्वा परमशिव जाने परमतः ॥ ७ ॥

यथा बुद्धिः शुक्लौ रजतमिति काचाश्मनि मणि-
 जले पैष्ठे क्षीरं भवति मृगतृष्णासु सलिलम् ।
 तथा देवभ्रान्त्या भजति भवदन्यं जडजनो
 महादेवेशं त्वां मनसि च न मत्वा पशुपते ॥ ८ ॥

गभीरे काष्ठारे विशति विजने घोरविपिने
 विशाले शैले च भ्रमति कुसुमार्थं जडमतिः ।
 समर्प्यैकं चेतःसरसिजमुमानाथ भवते
 सुखेनावस्थातुं जन इह न जानाति किमहो ॥ ९ ॥

नरत्वं देवत्वं नगवनमृगतत्वं मशकता
 पशुत्वं कीटत्वं भवतु विहगत्वादिजननम् ।
 सदा त्वत्पादाब्जस्मरणपरमानन्दलहरी-
 विहारासक्तं चेद्धृदयमिह किं तेन वपुषा ॥ १० ॥

चटुर्वा गेही वा यतिरपि जटी वा तदितरो
 नरो वा यः कश्चिद्भवतु भव किं तेन भवति ।
 यदीयं हृत्पद्मं यदि भवदधीनं पशुपते
 तदीयस्त्वं शंभो भवसि भवभारं च वहसि ॥ ११ ॥

गुहायां गेहे वा बहिरपि बने वाद्रिशिखरे

जले वा वह्नौ वा वसतु वसतेः किं वद फलम् ।

सदा यस्यैवान्तःकरणमपि शंभो तत्र पदे

स्थितं चेद्योगोऽसौ स च परमयोगी स च सुखी ॥

असारे संसारे निजभजनदूरे जडाधिया

भ्रमन्तं मामन्धं परमकृपया पातुमुचितम् ।

मदन्यः को दीनस्तव कृपणरक्षातिनिपुण-

स्त्वदन्यः को वा मे त्रिजगति शरण्यः पशुपते ॥ १३ ॥

प्रभुस्त्वं दीनानां खलु परमबन्धुः पशुपते

प्रमुख्योऽहं तेषामपि किमुत बन्धुत्वमनयोः ।

त्वयैव क्षन्तव्याः शिव मदपराधाश्च सकलाः

प्रयत्नात्कर्तव्यं मदवनमियं बन्धुस्वरणिः ॥ १४ ॥

उपेक्षा नो चेत्किं न हरसि भवद्वयानविमुखां

दुराशाभूयिष्ठां विधिलिपिमशक्तो यदि भवान् ।

शिरस्त्रद्वैधात्रं न न खलु सुवृत्तं पशुपते

कथं वा निर्यत्नं करनखमुखेनैव लुलितम् ॥ १५ ॥

विरिञ्चिर्दीर्घायुर्भवतु भवता तत्परशिर-

श्चतुष्कं संरक्ष्यं स खलु भुवि दैन्यं लिखितवान् ।

विचारः को वा मां विशदकृपया पाति शिव ते

कटाक्षव्यापारः स्वयमपि च दीनावनपरः ॥ १६ ॥

फलाद्वा पुण्यानां मयि करुणया वा त्वयि विभो

प्रसन्नेऽपि स्वामिन् भवदमलपादाब्जयुगलम् ।

कथं पश्येयं मां स्थगयति नमःसंभ्रमजुषां

निलिम्पानां श्रेणिर्निजकनकमाणिक्यमकुटैः ॥ १७ ॥

त्वमेको लोकानां परमफलदो दिव्यपद्मा

बहन्तस्त्वन्मूलां पुनरपि भजन्ते हरिमुखाः ।

क्रियद्वा दाक्षिण्यं तव शिव मदाशा च क्रियती

कदा वा मद्रक्षां वहसि करुणापूरितदशा ॥ १८ ॥

दुराशाभूयिष्ठे दुरधिपगृहद्वारघटके

दुरन्ते संसारे दुरितनिलये दुःखजनके ।

मदायासं किं न व्यपनयसि कस्योपकृतये

वदेयं प्रीतिश्चेत्तव शिव कृतार्थाः खलु वयम् ॥ १९ ॥

सदा मोहादव्यां चरति युवतीनां कुचगिरौ
 नटत्याशाशाखास्वटति झटिति स्वैरभितः ।
 कपालिन् भिक्षो मे हृदयकपिमयन्तचपलं
 दृढं भक्त्या बद्धा शिव भवदधीनं कुरु विभो ॥ २० ॥

धृतिस्तम्भाधारां दृढगुणनिबद्धां सगमनां
 विचित्रां पद्माख्यां प्रतिदिवससन्मार्गघटिताम् ।
 स्मरारे मञ्जतःस्फुटपटकुटीं प्राप्य विशदां
 जय स्वामिन् शक्त्या सह शिवगणैः सेवित विभो ॥

प्रलोभाद्यैरथाहरणपरतन्त्रो धनिगृहे
 प्रवेशोद्युक्तः सन् भ्रमति बहुधा तस्करपते ।
 इमं चेतश्चोरं कथमिह सहे शंकरविभो
 तवाधीनं कृत्वा मयि निरपराधे कुरु कृपाम् ॥ २२ ॥

करोमि त्वत्पूजां सपदि सुखदो मे भव विभो
 विधित्वं विष्णुत्वं दिशभि खलु तस्याः फलमिति ।
 पुनश्च त्वां द्रष्टुं दिवि भुवि वहन् यन्निमृगता-
 महृष्टा तत्स्नेदं कथमिह सहे शंकरविभो ॥ २३ ॥

कदा वा कैलासे कनकमणिसौधे सह गणे-

वसन् शंभोरग्रे स्फुटघटितमूर्धाञ्जलिपुटः ।

विभो स्यान्व स्वामिन् परमशिव पाहीति निगद-

न्विधातॄणां कल्पान् क्षणमिव त्रिनेष्यामि सुखतः ॥ २४ ॥

स्तवैर्ब्रह्मादीनां जयजयवचोभिर्नियामिनां

गणानां केलीभिर्मदकलमहोक्षस्य ककुदि ।

स्थितं नीलग्रीवं त्रिनयनमुमाश्लिष्टवपुषं

कदा त्वां पश्येयं करधृतमृगं खण्डपरशुम् ॥ २५ ॥

कदा वा त्वां दृष्ट्वा गिरिश तव भव्याङ्घ्रियुगलं

गृहीत्वा हस्ताभ्यां शिरसि नयने वक्षसि वहन् ।

समाश्लिष्यान्नाय स्फुटजलजगन्धान् परिमला-

नलभ्यां ब्रह्माद्यैर्मुदमनुभविष्यामि हृदये ॥ २६ ॥

करस्थे हेमाद्रौ गिरिश निकटस्थे धनपतौ

गृहस्थे स्वर्भूजासरसुरभिचिन्तामणिगणे ।

शिरस्थे शीतांशौ चरणयुगलस्थेऽखिलशुभे

कमर्थं दास्येऽहं भवतु भवदर्थं मम मनः ॥ २७ ॥

सारूप्यं तव पूजने शिव महादेवेति संकीर्तने
 सामीप्यं शिवभक्तिधुर्यजनतासांगत्यसंभाषणे ।
 सालोक्यं च चराचरात्मकतनुध्याने भवानीपते
 सायुज्यं सम सिद्धमत्र भवति स्वामिन्कृतार्थोऽस्म्यहम् ॥

त्वत्पादाम्बुजमर्चयामि परमं त्वां चिन्तयाम्यन्वहं
 त्वामीशं शरणं ब्रजाभि वचसा त्वामेव याचे विभो ।
 वीक्षां मे दिश चाक्षुषीं सकरुणां दिव्यैश्वरं प्रार्थितां
 शंभो लोकगुरो मदीयमनसः सौख्योपदेशं कुरु ॥ २९ ॥

बन्धोद्भूतविधौ सहस्रकरता पुष्पार्चने विष्णुता
 गन्धे गन्धवहात्मतान्नपचने बर्हिर्मुखाध्यक्षता ।
 पात्रे काञ्चनगर्भतास्ति मयि चेद्बालेन्दुचूडामणे
 शुश्रूषां करवाणि ते पशुपते स्वामिन्बिलोकीगुरो ॥ ३० ॥

नालं वा परमोपकारकमिदं त्वेकं पशूनां पते
 पश्यन्कुक्षिगतांश्चराचरणान्बाह्यास्थितान्रक्षितुम् ।
 सर्वामर्त्यपलायनौषधमातिज्वालाकरं भीकरं
 निक्षिप्तं गरलं गले न गिलितं नोद्गीर्णमेव त्वया ॥

ज्वालोप्रः सकलामरातिभयदः क्ष्वेलः कथं वा त्वया
 दृष्टः किं च करे धृतः कस्तले किं पक्वजम्बूफलम् ।
 जिह्वायां निहितश्च सिद्धघुटिका वा कण्ठदेशे धृतः
 किं ते नीलमणिर्विभूषणमयं शंभो महात्मन्वद ॥ ३२ ॥

नालं वा सकृदेव देव भवतः चेवा नतिर्वा नुतिः
 पूजा वा स्मरणं कथाश्रवणमप्यलोकनं मादृशम् ।
 स्वामिन्नस्थिरदेवतानुसरणायानेन किं लभ्यते
 का वा मुक्तिरितः कुतो भवति चेत्किं प्रार्थनीयं तदा ॥

किं ब्रूमस्तव साहसं पशुपते कल्यास्ति शंभो भव-
 द्वैर्यं चेदृशमात्मनः स्थितिरियं चान्यैः कथं लभ्यते ।
 अश्यदेवगणं त्रसन्मुनिगणं नश्यत्प्रपञ्चं लयं
 पश्यन्निर्भय एक एव विहरत्यानन्दसान्द्रो भवान् ॥

योगक्षेमधुरंधरस्य सकलश्रेयःप्रदोद्योगिनो
 दृष्टादृष्टमतोपदेशकृतिनो बाह्यान्तरव्यापिनः ।
 सर्वज्ञस्य दयाकरस्य भवतः किं वेदितव्यं मया
 शंभो त्वं परमान्तरङ्ग इति मे चित्ते स्मरान्यन्वहम् ॥

भक्तो भक्तिगुणावृते मुदमृतापूर्णे प्रसन्ने मनः-

कुम्भे साम्ब तवाङ्घ्रिपल्लवयुगं संस्थाप्य संवित्फलम् ।

सत्त्वं मन्त्रमुदीरयन्निजशरीरागारशुद्धिं वह-

न्पुण्याहं प्रकटीकरोमि रुचिरं कल्याणमापादयन् ॥

आम्नायाम्बुधिमादरेण सुमनःमंघाः समुद्यन्मनो

मन्थानं दृढभक्तिरञ्जुसहितं कृत्वा मयित्वा ततः ।

सोमं कल्पतरुं सुपर्वसुरभि चिन्तामणिं धीमतां

नित्यानन्दसुधां निरन्तररमासौभाग्यमातन्वते ॥ ३७ ॥

प्राक्पुण्याचलमार्गदर्शितसुधामूर्तिः प्रसन्नः शिवः

सोमः सद्रूपसेवितो सृगधरः पूर्णस्तमोभोचकः ।

चेतःपुष्करलक्षितो भवति चेदानन्दपाथोनिधिः

प्रागल्भ्येन विजृम्भते सुमनसां वृत्तिस्तदा जायते ॥

धर्मो मे चतुरङ्घ्रिकः सुचरितः पापं विनाशं गतं

कामक्रोधमहादयो विगलिताः कालाः सुखाविष्कृतः ।

ज्ञानानन्दमहौषधिः सुफलिता कैवल्यनाथे सदा

मान्ये मानसपुण्डरीकनगरे राजावतंसे स्थिते ॥ ३९ ॥

धीयन्त्रेण वचोघटेन कविताकुल्योपकुल्याक्रमै-

रानीतैश्च सदाशिवस्य चरिताम्भोराशिदिव्यामृतैः ।

हृत्केदारयुताश्च भक्तिकलमाः साफल्यमातन्वते

दुर्भिक्षान्मम सेवकस्य भगवन्विश्वेश भीतिः कुतः ॥

पापोत्पातविमोचनाय रुचिरैश्वर्याय मृत्युञ्जय

स्तोत्रध्याननतिप्रशक्षिणसपर्यालोकनार्कर्णने ।

जिह्वाचित्तशिरोङ्गग्रिहस्तनयनश्रोत्रैरहं प्रार्थितो

मामाज्ञापय तन्निरूपय मुहुर्मामेव मा मेऽवचः ॥ ४१ ॥

गाम्भीर्यं परिखापदं घनधृतिः प्राकार उद्यद्गुण-

स्तोमश्चाप्तबलं घनेन्द्रियचयो द्वाराणि देहे स्थितः ।

विद्या वस्तुसमृद्धिरित्यखिलसामग्रीसमेते सदा

दुर्गातिप्रियदेव मामकमनोदुर्गे निवासं कुरु ॥ ४२ ॥

मा गच्छ त्वमितस्ततो गिरिश भो मय्येव बाधं कुरु

स्वामिन्नादिकिरात मामकमनःकान्तारसीमान्तरे ।

वर्तन्ते बहुशो मृगा मदजुषो मात्सर्यमोहादय-

स्तान्हत्वा मृगयाविनोदरुचितालाभं च संप्राप्स्यासि ॥

करलग्नमृगः करीन्द्रभङ्गो

घनशार्दूलविखण्डनोऽस्तजन्तुः ।

गिरिशो विशदाकृतिश्च चेतः-

कुहरे पञ्चमुखोऽस्ति मे कुतो भीः ॥ ४४ ॥

छन्दःशाखिशिखान्वितैर्द्विजवरैः संसेविते शाश्वते

सौख्यापादिनि खेदभेदिनि सुधासरैः फलैर्दीपिते ।

चेतःपक्षिशिखामणे त्यज वृथासंचारमन्यैरलं

नित्यं शंकरपादपद्मयुगलीनीडे विहारं कुरु ॥ ४५ ॥

आक्रीणे नखराजिकान्तिविभवैरुद्यत्सुधावैभवै-

राधैतेऽपि च पद्मरागललिते हंसव्रजैराश्रिते ।

नित्यं भक्तिवधूगणैश्च रहसि स्वेच्छाविहारं कुरु

स्थित्वा मानसराजहंस गिरिजानाथाङ्घ्रिसौधान्तरे ॥

शंभुध्यानवसन्तसङ्गिनि हृदारामेऽवजीर्णच्छदाः

स्रस्ता भक्तिछताच्छटा विलसिताः पुण्यप्रवालश्रिताः ।

दीप्यन्ते गुणकोरका जपवचःपुष्पाणि सद्वासना

ज्ञानानन्दसुधामरन्दलहरी संवित्फलाभ्युन्नतिः ॥ ४७ ॥

नित्यानन्दरसालयं सुरमुनिस्वान्ताम्बुजाताश्रयं
 स्वच्छं सद्भिजसेवितं कलुषहृत्सद्वासनाविष्कृतम् ।
 शुंभुभ्यानसरोवरं व्रज मनोहंसावतंस स्थिरं
 किं क्षुद्राश्रयपल्लवभ्रमणसंजातश्रमं प्राप्स्यसि ॥ ४८ ॥

आनन्दामृतपूरिता हरपदाम्भोजालवालोक्यता
 स्थैर्योपघनमुपेत्य भक्तिलतिका शाखोपशाखान्विता ।
 उच्चैर्मानसकायमानपटलीमाक्रम्य निष्कलमषा
 नित्याभीष्टफलप्रदा भवतु मे सत्कर्मसंवर्धिता ॥ ४९ ॥

संभ्यारम्भविजृम्भितं श्रुतिशिरःस्थानान्तराधिष्ठितं
 सप्रेमभ्रमराभिराममसकृत्सद्वासनाशोभितम् ।
 भोगीन्द्राभरणं समस्तमुमनःपूज्यं गुणाविष्कृतं
 सेवे श्रीगिरिमल्लिकार्जुनमहालिङ्गं शिवाल्लिङ्गितम् ॥ ५० ॥

भृङ्गीच्छानटनोत्कटः करिमदग्राही स्फुरन्माधवा-
 हादो नादयुतो महासितवपुः पञ्चेषुणा चाहतः ।
 सत्पक्षः सुमनोवनेषु च पुनः साक्षान्मदीये मनो-
 राजीवे भ्रमराधिपो विहरतां श्रीशैलवासी विभुः ॥

कारण्यामृतवर्षिणं घनविपद्भीष्मच्छिदाकर्मठं

विद्यासस्यफलोदयाय सुमनःसंसेव्यमिच्छाकृतिम् ।

नृत्यङ्कमयूरमद्विनिलयं चञ्चलतामण्डलं

शंभो वाञ्छति नीलकण्ठर सदा त्वां मे मनश्चातकः ॥

आकाशेन शिखी समस्तफणिनां नेत्रा कलापी नता-

नुग्राहिप्रणवोपदेशनिन्दः केकीति यो गीयते ।

श्यामां शैलसमुद्भवां घनरुचिं दृष्ट्वा नटन्तं मुदा

वेदान्तोपवने विहाररसिकं तं नीलकण्ठं भजे ॥ ५३ ॥

संध्या घर्मदिनात्ययो हरिकराघातप्रभूतानक-

श्वानो वारिदगर्जितं दिविषदां दृष्टिच्छटा चञ्चला ।

भक्तानां परितोषवाष्पविततिर्वृष्टिर्मयूरी शिवा

यस्मिन्नुज्ज्वलताण्डवं विजयते तं नीलकण्ठं भजे ॥ ५४ ॥

आद्यायामिततेजसे श्रुतिपदैर्वेद्याय साध्याय ते

विद्यानन्दमयात्मने त्रिजगतः संरक्षणोद्योगिने ।

व्येयायाखिलयोगिभिः सुरगणैर्गोत्राय मायाविने

सम्यक्ताण्डवसंभ्रमाय जटिने सेयं नतिः शंभवे ॥

नित्याय त्रिगुणात्मने पुरजिते कात्यायनीश्रेयसे
 सत्यायादिकुटुम्बिने मुनिमनःप्रत्यक्षचिन्मूर्तये
 मायासृष्टजगत्रयाय सकलाम्नायान्तसंचारिणे
 सायंताण्डवस्रंभ्रमाय जटिने सेयं नतिः शंभवे ॥ ५६ ॥

नित्यं स्वोदरपूरणाय सकलानुद्दिश्य वित्ताशया
 व्यर्थं पर्यटनं करोमि भवतः सेवां न जाने विभो ।
 मज्जन्मान्तरपुण्यपाकबलतस्त्वं शर्व सर्वान्तर-
 स्तिष्ठस्येव हि तेन वा पशुपते ते रक्षणीयोऽस्म्यहम् ॥

एको वारिजबान्धवः क्षितिनभोव्याप्तं तमोमण्डलं
 भित्त्वा लोचनगोचरोऽपि भवति त्वं कोटिसूर्यप्रभः ।
 वेद्यः किं न भवस्यहो घनतरं कीदृग्भवेन्मम-
 स्तत्सर्वं व्यपनीय मे पशुपते साक्षात्प्रसन्नो भव ॥ ५८ ॥

इंसः पद्मवनं समिच्छति यथा नीलाम्बुदं चातकः
 कोकः कोकनदप्रियं प्रतिदिनं चन्द्रं चकोरस्तथा ।
 चेतो वाञ्छति मामकं पशुपते चिन्मार्गसृग्धं विभो
 गौरीनाथ भवत्पदाब्जयुगलं कैवल्यसौख्यप्रदम् ॥ ५९ ॥

रोधस्तोयहृतः श्रमेण पथिकश्छायां तरोर्वृष्टितो
 भीतः स्वस्थगृहं गृहस्थमतिथिर्दीनः प्रभुं धार्मिकम् ।
 दीपं संतमसाकुलश्च शिखिनं शीतावृतस्त्वं तथा
 चेतः सर्वभयापहं ब्रज सुखं शंभोः पदाम्भोरुहम् ॥

अङ्गोलं निजबीजसंततिरयस्कान्तोपलं सूचिका
 साध्वी नैजविभुं लता क्षितिरुहं सिन्धुः सरिद्वल्लभम् ।
 प्राप्नोतीह यथा तथा पशुपतेः पादारविन्दद्वयं
 चेतोवृत्तिरुपेत्य तिष्ठति सदा सा भक्तिरित्युच्यते ॥६१॥

आनन्दाश्रुभिरातनोति पुलकं नैर्मल्यतश्छादनं
 वाचाशङ्कमुखे स्थितैश्च जठरापूर्तिं चरित्रामृतैः ।
 रुद्राक्षैर्भसितेन देव वपुषो रक्षां भवद्भावना-
 पर्यङ्के विनिवेश्य भक्तिजननीं भक्ताभेकं रक्षति ॥

मार्गावर्तितपादुका पशुपतेरङ्गस्य कूर्चायते
 गण्डूषाम्बुनिषेचनं पुररिपोर्दिव्याभिषेकायते ।
 किञ्चिद्भक्षितमांसशेषकवलं नव्योपहारायते
 भक्तिः किं न करोत्यहो वनचरो भक्तावतंसायते ॥

बक्षस्ताडनमन्तकस्य कठिनापस्मारसंमर्दनं

भूभृत्पर्यटनं नमत्सुरशिरःकोटीरसंघर्षणम् ।

कर्मेदं मृदुलस्य तावकपदद्वन्द्वस्य किं बोचितं

मञ्चेतोमणिपादुकाविहरणं शंभो सदाङ्गीकुरु ॥ ६४ ॥

बक्षस्ताडनशङ्कया विचलितो वैवस्वतो निर्जराः

कोटीरोज्ज्वलरत्नदीपकलिकानीराजनं कुर्वते ।

दृष्ट्वा मुक्तिवधूस्तनोति निभृताश्लेषं भवानीपते

यच्चतस्तव पादपद्मभजनं तस्येह किं दुर्लभम् ॥ ६५ ॥

क्रीडार्थं सृजसि प्रपञ्चमखिलं क्रीडामृगास्ते जना

यत्कर्माचरितं मया च भवतः प्रीत्यै भवत्येव तत् ।

शंभो स्वस्य कुतूहलस्य करणं मञ्चेष्टितं निश्चितं

तस्मान्मामकरक्षणं पशुपते कर्तव्यमेव त्वया ॥ ६६ ॥

बहुविधपरितोषबाष्पपूर-

स्फुटपुलकाङ्कितचारुभोगभूमिम् ।

चिरपदफलकाङ्क्षिषेव्यमानां

परमसदाशिवभावनां प्रपद्ये ॥ ६७ ॥

अमितमुदमृतं मुहुर्दुहन्तीं
 विमलभवत्पदगोष्ठमावसन्तीम् ।
 सदय पशुपते सुपुण्यपाकां
 मम परिपालय भक्तिधेनुमेकाम् ॥ ६८ ॥

जडता पशुता कलङ्किता
 कुटिलचरत्वं च नास्ति मयि देव ।
 अस्ति यदि राजमौले
 भवदाभरणस्य नास्मि किं पात्रम् ॥ ६९ ॥

अरहसि रहसि स्वतन्त्रबुद्ध्या
 वरिवसितुं सुलभः प्रसन्नमूर्तिः ।
 अगणितफलदायकः प्रभुर्मे
 जगदाधिको हृदि राजशेखरोऽस्ति ॥ ७० ॥

आरूढभक्तिगुणकुञ्चितभावचाप-
 युक्तैः शिवस्मरणबाणगणैरमोघैः ।
 निर्जित्य किलिबषरिपून्विजयी सुधीन्द्रः
 सानन्दमावहति सुस्थिरराजलक्ष्मीम् ॥ ७१ ॥

ध्यानाञ्जनेन समवेक्ष्य तमःप्रदेशं

भित्त्वा महाबलिभिरीश्वरनाममन्त्रैः ।

दिव्याश्रितं भुजगभूषणमुद्वहन्ति

ये पादपद्ममिह ते शिव ते कृतार्थाः ॥ ७२ ॥

भूदारतामुदवह्यदपेक्षया श्री-

भूदार एव किमतः सुमते लभस्व ।

केदारमाकलितमुक्तिमहौषधीनां

पादारविन्दभजनं परमेश्वरस्य ॥ ७३ ॥

आशापाशङ्केशदुर्बासनादि-

भेदोद्युक्तैर्दिव्यगन्धैरमन्दैः ।

आशाशटीकस्य पादारविन्दं

चेतःपेटो वासितां मे तनोतु ॥ ७४ ॥

कर्याणिनं सरसचित्रगतिं सवेगं

सर्वेङ्गितज्ञमनघं ध्रुवलक्षणाढ्यम् ।

चेतस्तुरङ्गमधिरुह्य चर स्मरारे

नेतः समस्तजगतां वृषभाधिरूढ ॥ ७५ ॥

भक्तिर्महेशपदपुष्करमावसन्ती

कादम्बिनीव कुरुते परितोषवर्षम् ।

संपूरितो भवति यस्य मनस्तटाक-

स्तब्जन्मस्यस्यमखिलं सफलं च नान्यत् ॥ ७६ ॥

बुद्धिः स्थिरा भवितुभीधरपादपद्म-

सक्ता बधूर्विरादिणीव नदा स्मरन्ती ।

सद्भावनास्मरणदर्शनकीर्तिनादि

संमोहितेव शिवमन्त्रजपेन विन्ते ॥ ७७ ॥

सदुपचारविधिष्वनुबोधितां

सविनयां सुहृदं समुपाश्रिताम् ।

मम समुद्धर बुद्धिमिमां प्रभो

वरगुणेन नबोढव्यूमिव ॥ ७८ ॥

नित्यं योगिमनःसरोजदलसंचारश्चमस्त्वत्क्रमः

शंभो तेन कथं कठोरयमरादुक्षः क्वाटभृतिः ।

अत्यन्तं मृदुलं त्वदङ्घ्रियुगलं हा मे मनश्चिन्तय-

त्येतल्लोचनगोचरं कुह विभो हस्तेन संवाहये ॥ ७९ ॥

एष्यत्येष जनिं मनोऽस्य कठिनं तस्मिन्नटानीति म-
 द्रक्षायै गिरिस्त्रीम्नि कोमलपदन्यासः पुराभ्यासितः ।
 नो चेद्व्यगृहान्तरेषु सुमनस्तल्पेषु वेद्यादिषु
 प्रायः सत्सु शिलातलेषु नटनं शंभो किमर्थं तव ॥

कंचित्कालमुमामहेश भवतः पादारविन्दार्चनैः
 कंचिद्व्यानसमाधिभिश्च नृतिभिः कंचित्कथाकर्णनैः ।
 कंचित्कंचिद्वेक्ष्यैश्च नृतिभिः कंचिद्दशामद्विर्शी
 बः प्राप्नोति मुदा त्वदर्पितमना जीवन्म मुक्तः खलु ॥

बाणत्वं वृषभत्वमर्धवपुषा भार्यात्वमार्यापते
 घोणित्वं सखिता मृदङ्गवहता चेल्यादि रूपं दधौ ।
 त्वत्पादे नयनार्पणं च कृतवांस्त्वद्देहभागो हरिः
 पूज्यात्पूज्यतरः स एव हि न चेत्को वा तदन्योऽधिकः ॥

जननमृतिद्युतानां सेवया देवतानां
 न भवति सुखलेशः संशयो नास्ति तत्र ।
 अजनिममृतरूपं साम्बमीशं भजन्ते
 य इह परमसौख्यं ते हि धन्या लभन्ते ॥ ८३ ॥

शिव तव परिचर्यासंनिधानाय गौर्या
 भव मम गुणधुर्या बुद्धिकन्यां प्रदास्ये ।
 सकलभुवनबन्धो सच्चिदानन्दबिन्दो
 सद्य हृदयगेहे सर्वदा संवस त्वम् ॥ ८४ ॥

जलाधिमथनदक्षो नैव पातालभेदी
 न च वनमृगयायां नैव लब्धः प्रवीणः ।
 अशनकुसुमभूषावल्लमुख्यां सपर्या
 कथय कथमहं ते कल्पयानीन्दुमौले ॥ ८५ ॥

पूजाद्रव्यसमृद्धयो विरचिताः पूजां कथं कुर्महे
 पक्षित्वं न च वा किटित्वमपि न प्राप्तं मया दुर्लभम् ।
 जाने मस्तकमङ्घ्रिपल्लवमुमाजाने न तेऽहं विभो
 न ज्ञातं हि पितामहेन हरिणा तत्त्वेन तद्रूपिणा ॥

अशनं गरलं कणी कलापो
 वसनं चर्म च वाहनं महोक्षः ।
 मम दास्यसि किं किमस्ति शंभो
 तव पादाम्बुजभक्तिमेव देहि ॥ ८७ ॥

यदा कृताम्भोनिधिसेतुबन्धनः

करस्थलाधःकृतपर्वताधिपः ।

भवानि ते लङ्कितपद्मसंभव-

स्तदा शिवा र्वास्तवभावतक्षमः ॥ ८८ ॥

नतिभिर्नुतिभिस्त्वमीश पूजा-

विधिभिर्व्यानसमाधिभिर्न तुष्टः ।

वनुषा मुसलेन चाश्मभिर्वा

वद ते प्रीतिकरं तथा करोमि ॥ ८९ ॥

वचसा चरितं वदामि शंभो-

रहमुद्योगविधासु तेऽप्रसक्तः ।

मनसाकृतिमीश्वरस्य सेवे

शिरसा चैव सदाशिवं नमामि ॥ ९० ॥

आद्याविद्या हृद्गता निर्गताली-

द्विद्या हृद्या हृद्गता त्वत्प्रसादात् ।

सेवे नित्यं श्रीकरं त्वत्पदाब्जं

भावे मुक्तेर्भाजनं राजमौले ॥ ९१ ॥

दूरीकृतानि दुरितानि दुरक्षराणि
 दौर्भाग्यदुःखदुरहंकृतिदुर्वचांसि ।
 स्मरं त्वदीयचरितं नितरां पिवन्तं
 गौरीश मामिह समुद्धर सत्कटाक्षैः ॥ ९२ ॥

सोमकलाधरमौलौ
 कोमलवनकंधरे महामहसि ।
 स्वामिनि गिरिजानाथे
 मामकहृदयं निरन्तरं रमताम् ॥ ९३ ॥

सा रसना ते नयने
 तावेव करौ स एव कृतकृत्यः ।
 या ये यौ यो भर्ग
 वदतीक्षेते सदाचरतः स्मरति ॥ ९४ ॥

अतिमृदुलौ मम चरणा-
 बतिकठिनं ते मनो भवानीश ।
 इति विचिकित्सां संत्यज
 शिव कथमासीद्गिरौ तथा वेशः ॥ ९५ ॥

धैर्याकुशेन निभृतं

रभसादाकृष्य भक्तिशृङ्खला ।

पुरहर चरणालाने

हृदयमदेभं बधान चिद्यन्त्रैः ॥ ९६ ॥

प्रचरत्यभितः प्रगल्भवृत्त्या

मदवानेष मनःकरी गरीयान् ।

परिगृह्य नयेन भक्तिरज्ज्वा

परम स्थाणु पदं दृढं नयामुम् ॥ ९७ ॥

सर्वालंकारयुक्तां सकलपदयुतां साधुवृत्तां सुवर्णां

सद्भिः संस्तूयमानां सरसगुणयुतां लक्षितां लक्षणाढ्याम् ।

उद्यद्भूषाविशेषामुपगतविनयां द्योतमानाथरेखां

कल्याणीं देव गौरीप्रिय मम कविाकन्यकां त्वं गृहाण ॥

इदं ते युक्तं वा परमशिव कारुण्यजलधे

गतौ तिर्यग्रूपं तव पदशिरोदर्शनाधिया ।

हरिब्रह्माणौ तौ दिवि भुवि चरन्तौ श्रमयुतौ

कथं शंभो त्वामिन्कथय मम वेद्योऽसि पुरतः ॥ ९९ ॥

स्तोत्रेणालमहं प्रवक्षिं न नृषा देवा विरिञ्चादयः

स्तुत्यानां गणनाप्रसङ्गसमये त्वामग्रगण्यं विदुः ।

माहात्म्याप्रविचारणप्रकरणे धानातुषस्तोमव-

द्धूतास्त्वां विदुर्दुत्तमोत्तमफलं शंभो भवत्प्रेवकाः ॥

इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यस्य

श्रीगोविन्दभगवत्पूज्यपादाशिष्यस्य

श्रीमच्छंकरभगवतः कृतौ

शिवानन्दलहरी संपूर्णा ॥

॥ श्रीः ॥

शिवपादादिकेशान्त- वर्णनस्तोत्रम् ॥

कल्याणं नो विधत्तां कटकतटलसत्कल्पवाटीनिकुञ्ज-

क्रीडामंसक्तविद्याधरनिकरवधूगीतरुद्रापदानः ।

तारैर्हरेरम्बनादैस्तरलितानिनदत्तारकारातिकेकी

कैलासः शर्वनिवृत्त्याभिजनकपदः सर्वदा पर्वतेन्द्रः ॥ १ ॥

यस्य प्राहुः स्वरूपं सकलदिविषदां सारसर्वस्वयोगं

यस्येषुः शार्ङ्गवन्वा समजनि जगतां रक्षणे जागरूकः ।

सौर्वी दर्वीकराणामपि च परिबृढः पूष्यी सा च लक्ष्यं

सोऽन्याद्व्याजमस्मानाशिवमिदं निशं नाकिनां श्रीपिनाकः ॥

आतङ्कावेगहारी सकलदिविषदामङ्घ्रिप्रपञ्चाश्रयणां
 मातङ्गाशुप्रदैत्यप्रकरतनुगलद्रक्तधाराक्तधारः ।
 क्रूरः सूरायुतानामपि च परिभवं स्वीयभासा वितन्व-
 न्घोराकारः कुठारो दृढतरदुरिताख्याटवीं पाटयेन्नः ॥

कालारातेः कलाग्रे कृतवसतिरुरःशाणशातो रिपूणां
 काले काले कुलाद्रिप्रवरतनयया कल्पितस्नेहलेपः ।
 पायात्रः पावकार्चिःप्रसरसखमुखः पापहन्ता नितान्तं
 शूलः श्रीपादमेवाभजनरमजुषां पालनैकान्तशीलः ॥ ४ ॥

देवस्याङ्गाश्रयायाः कुलगिगिदुहितुर्नेत्रकोणप्रचार-
 प्रस्तारानत्युदारात्पिपाठिषुरिव यो नित्यमत्यादरेण ।
 आघत्ते भङ्गितुङ्गैरनिशमवयवैरन्तरङ्गं समोदं
 सोमापीडस्य सोऽयं प्रदिशतु कुशलं पाणिरङ्गः कुरङ्गः ॥

कण्ठप्रान्तावसज्जत्कनकमयमहाघण्टिकाघोरघोषैः
 कण्ठारवैरकुण्ठैरपि भरितजगच्चक्रबालान्तरालः ।
 चण्डः प्रोद्दण्डशृङ्गः ककुदकबलितोत्तुङ्गकैलासशृङ्गः
 कण्ठेकालस्य बाहः शमयतु शमलं शाश्वतः शाकरेन्द्रः ॥

निर्येद्वानाम्बुधारापरिमलतरलीभूतरोलम्बपाली-
 शंकरैः शंकराद्रेः शिखरशतदरीः पूरयन्भूरिघोषैः ।
 शार्ङ्गः सौवर्णशैलप्रतिमपृथुवपुः सर्वविघ्नापहर्ता
 शर्वाण्याः पूर्वसूनुः स भवतु भवतां स्वस्तिदो हस्तिवक्त्रः ॥

यः पुण्यैर्देतनानां समजनि शिवयोः श्लाघ्यवीर्यैकमत्या-
 यन्नाम्नि श्रूयमाणे दितिजभटघटा भीतिभारं भजन्ते ।
 भूयात्सोऽयं विभूत्यै निशितशरशिखापाटिनक्रौञ्चशैलः
 संसारागाधकूपोदरपतितसमुत्तारकस्तारकारिः ॥ ८ ॥

आरूढः प्रौढवेगप्रविजितपवनं तुङ्गतुङ्गं तुरङ्गं
 भेलं नीलं वसानः करतलविलसत्काण्डकोदण्डदण्डः ।
 रागद्वेषादिनानाविधमृगपटलीभीतिकृद्भूतभर्ता
 कुर्वन्नाखेटलीलां परिलसतु मनःकानने मामकीने ॥ ९ ॥

अम्भोजाभ्यां च रम्भारथचरणलताद्वन्द्वकुम्भीन्द्रकुम्भै-
 विम्बेनेन्दोश्च कम्बोरुपरि विलसता विदुमेणोत्पलाभ्याम् ।
 अम्भोदेनापि संभावितमुपजनिताहम्बरं शम्बरारैः
 शम्भोः संभोगयोग्यं किमपि धनमिदं संभवेत्संपदे नः ॥

वेणीसौभाग्यविस्मापिततपनसुताचारुवेणीविलासा-
 न्वाणीनिर्धूतवाणीकरतलविधृतोदारवीणाविरावान् ।
 शृणीनेष्टान्तभङ्गीनिरसननिपुणापाङ्गकोणानुपासे
 शोणान्प्राणानुदूढप्रतिनवसुषमाकन्दलानिन्दुमौलेः ॥

नृत्तारम्भेषु हस्ताहतमुरजधिमिर्द्धिकृतैरत्युदारै-
 श्रित्तानन्दं विधत्ते सदा वि भगवतः संततं यः स नन्दी ।
 चण्डीशाद्यास्तथान्ये चतुरगुणगणप्रीणितस्वामिसत्का-
 रोत्कर्षोद्यत्प्रसादाः प्रमथपरिवृढाः पान्तु संतोषिणो नः ॥

शुक्लामाणिक्यजालैः परिकलितमहासालमालोकनीयं
 प्रत्युमानर्चरत्नैर्दिशि दिशि भवनैः कल्पितैर्द्विपतीनाम् ।
 चयानैरद्रिकन्यापरिजनवनितामानवीयैः परीतं
 ह्ययं दृष्टु नित्यं मम भवनपतेर्धाम सोमार्धमौलेः ॥

स्तम्भैर्जम्भारिरत्नप्रवरविरचितैः संभृतोपान्तभागं
 शुम्भत्प्रोपानमार्गं शुचिमणिनिचयैर्गुम्भितानल्पशिल्पम् ।
 कुम्भैः संपूर्णशोभं शिरसि सुवटितैः शातकुम्भैरपङ्कैः
 शंभोः संभावनीयं सकलमुनिजनैः स्वस्तिदं स्यात्सदो नः ॥

न्यस्तो मध्ये सभायाः परिसरविलसत्पादपीठाभिरामो
 हृद्यः पादैश्चतुर्भिः कनकमणिमयैरुच्चकैरुज्ज्वलात्मा ।
 बाह्योरत्नेन केनाप्यधिकमृदुतरेणास्तृतो विस्तृतश्रीः
 पीठः पीडाभरं नः शमयतु शिवयोः स्वैरसंवासयोग्यः ॥

आसीनस्याधिपीठं त्रिजगदधिपतेरङ्घ्रिपीठानुपक्तौ
 पाथोजामोगभाजौ परिमृदुलतलोलातिपद्मादिरेखौ ।
 पातां पादाबुभौ तौ नमदमरकिरीटोल्लसच्चरुहरि-
 श्रेणीशोणायमानोन्नतनखदशकोद्भासमानौ समानौ ॥

यन्नादो वेदवाचां निगदति निखिलं लक्षणं पक्षिकेतु-
 र्लक्ष्मीसंभोगसौख्यं विरचयति ययोश्चापरे रूपभेदे ।
 शंभोः संभावनीये पदकमलसमासङ्गतस्तुङ्गशोभे
 माङ्गल्यं नः समग्रं सकलमुखकरे नूपुरे पूरयेताम् ॥

अङ्गे शृङ्गारयोनेः सपदि शलभतां नेत्रवह्नौ प्रयाते
 शत्रोरुद्धृत्य तस्मादिषु धियुगमघो न्यस्तमग्रे किमेतत् ।
 सङ्कामित्थं नतानाममरपरिषदामन्तरङ्कूरयत्त-
 त्संघातं चाह जङ्गायुगमखिलपतेरंहसां संहरेन्नः ॥

जानुद्वन्द्वेन मीनध्वजन्तुवरसमुद्गोपमानेन साकं
 राजन्तौ राजरम्भाकरिकरकनकस्तम्भसंभावनीयौ ।
 ऊरू गौरीकराम्भोरुहद्वारससमामर्दनानन्दभाजौ
 चारू दूरीक्रियास्तां दुरितमुपचितं जन्मजन्मान्तरे नः ॥

आमुक्तानर्घरत्नप्रकरकरपरिष्वक्तकल्याणकाञ्ची-
 दाभ्या वद्धेन दुग्धद्युतिनिचयमुषा चीनपट्टाम्बरेण ।
 संवीते शैलकन्यासुचरितपरिपाकायमाणे नितम्बे
 नित्यं नर्नेतुं चित्तं मम निखिलजगत्स्वामिनः सोमसौलेः ॥

संध्याकालानुरज्यद्दिनकरसरुचा कालधौतेन गाढं
 व्यानद्धः स्निग्धमुग्धः सरसमुदरबन्धेन वीतोपमेन ।
 सदीपैः स्वप्रकाशैरुपचितमहिमा मन्मथारुरुदारो
 मन्थो मिथ्यार्थसन्ध्यङ्गम दिशतु सदा संगतिं मङ्गलानाम् ॥

नाभीचक्रालवालान्नवनवमुषमादोहदश्रीपरीता-
 दुद्गच्छन्ती पुरस्तादुदरपथमतिक्रम्य वक्षः प्रयान्ती ।
 श्यामा कामागमार्थप्रकथनलिपिवद्भासते या निकामं
 सा मा सोमार्धसौलेः सुखयतु सततं रोमवल्लीमतल्ली ॥

आश्लेषेष्वाद्रिजायाः कठिनकुचतटीलिमकाश्मीरपङ्क-

व्यासङ्गादुद्यदर्कद्युतिभिरुपावितस्पर्धमुद्दामहृद्यम् ।

दक्षारतेरुदूढप्रतिनवमणिमालावलीभासमानं

वक्षो विक्षोभिताद्यं सततनतिजुषां रक्षतादक्षतं नः ॥ २३ ॥

बामाङ्गे विस्फुरन्त्या करतलविलसच्चारुक्तोत्पलायाः

कान्ताया वामवक्षोरुद्धरशिखरोन्मर्दनव्यग्रमेकम् ।

अन्यांस्त्रीनप्युदारान्वरपरशुमृगालंकृतानिन्दुमौले-

र्बाहूनाबद्धहेमाङ्गदमणिकटकानन्तरालोकयामः ॥ २४ ॥

संभ्रान्तायाः शिवायाः पतिविलयमिया सर्वलोकोपतापा-

त्वंविम्रभ्यापि विष्णोः सरभसमुभयोर्वारणप्रेरणाभ्याम् ।

मध्ये त्रैशङ्कुवीयामनुभवति दशां यत्र हालाहलोष्मा

सोऽयं सर्वापदां नः शमयतु निचयं नीलकण्ठस्य कण्ठः ॥

हृद्यैरद्वैन्द्रकन्यामृदुदशनपदैर्मुद्रितो विद्रुमश्री-

रुद्रयोतन्त्या नितान्तं धवलधवलया मिश्रितो दन्तकान्त्या

मुक्तामणिक्वजालव्यतिकरसदृशा तेजसा भासमानः

सद्योज्ञातस्व दद्यादधरमणिरसौ संपदां संचयं नः ॥ २५ ॥

कर्णालंकारनानामणिनिरुचां संचयैरञ्चितायां
वर्ण्यायां स्वर्णपद्मोदरपरिविलसत्कर्णिकासंनिभायाम् ।
षड्रत्यां प्राणवायोः प्रणतजनहृदम्भोजवासस्य शंभो-
नित्यं नश्चित्तमेतद्विरचयतु सुखेनासिकां नासिकायाम् ॥

अत्यन्तं भासमाने रुचिरतररुचां संगमात्सन्मणीना-
मुद्यच्चण्डांशुधामप्रसरनिरसनस्पष्टदृष्टापदाने ।
भूयास्तां भूतये नः करिवरजयिनः कर्णपाशावलम्बे
भक्तालीभालप्रज्जनिमरणलिपेः कुण्डले कुण्डले ते ॥

याभ्यां कालव्यवस्था भवति तनुमतां यो मुखं देवतानां
येषामाहुः स्वरूपं जगति मुनिवरा देवतानां त्रयीं ताम् ।
रुद्राणीवक्त्रपङ्केरुहसततविहारोत्सुकेन्दिन्दिरेभ्य-
स्तेभ्यस्त्रिभ्यः प्रणामाञ्जलिमुपरचये त्रीक्षणस्येक्षणेभ्यः ॥

चामं वामाङ्गगाया वदनसरांसिजे व्यावलद्वलभाया
व्यानमेध्वन्यदन्यत्पुनरलिकभवं वीतनिःशेषरौक्ष्यम् ।
भूयो भूयोऽपि मोदान्निपतदतिदयाशीतलं चूतवाणे
दक्षारेरीक्षणानां त्रयमपहरतादाशु तापत्रयं नः ॥ ३० ॥

यस्मिन्नर्धेन्दुमुग्धश्रुतिनिचयतिरस्कारनिस्तन्द्रकान्तौ

काश्मीरक्षोदसंकल्पितामिव रुचिरं चित्रकं भाति नेत्रम् ।

तस्मिन्नुल्लिखितलीनदधरतरुगीलास्यरङ्गायमाणे

कालारेः फालदेशे विहरतु हृदयं वीतचित्तान्तरं नः ॥

स्वाभिन्नाङ्गामिवाङ्गीकुरु तव शिरसा मामपीत्यर्थयन्तीं

धन्यां कन्यां खरांशोः शिरसि वहति किं न्वेष कारुण्यशाली

इत्थं शङ्कां जनानां जनयदितिघनं कैशिकं कालमेघ-

च्छायं भूयादुदारं त्रिपुरविजयिनः श्रेयसे भूयसे नः ॥३२॥

शृङ्गाराकल्पयोग्यैः शिखरिबसुतासत्सखीहस्तलूनैः

सूनैरावद्धमालावलिपरिविलसत्सौरभाकृष्टशृङ्गम् ।

तुङ्गं माणिक्यकान्त्या परिहासितपुरावासशैलेन्द्रशृङ्गं

संघं नः संकटानां विघटयतु सदा काङ्क्षटीकं किरीटम् ॥

वक्राकारः कलङ्की जडतनुरहमप्यङ्घ्रिसेवानुभावा-

दुत्तंसत्वं प्रयातः सुलभतरघृगास्यन्दिनश्चन्द्रमौलेः ।

तत्सेवन्तां जनौघाः शिवमिति निजयावस्थयैव ब्रुवाणं

बन्दे देवस्य शंभोर्मुकुटसुघटितं मुग्धपीयूषभानुम् ॥३४॥

कान्त्या संकुलमल्लीकुसुमधवलया व्याप्य विश्वं विराज-

नृत्ताकारो वितन्वन्मुहुरपि च परां निर्वृत्तिं पादभाजाम् ।

सानन्दं नन्दिदोषणा मणिकटकवता बाह्यमानः पुरारेः

श्वेतच्छत्राख्यशीतद्युतिपहरतादापदस्तापदा नः ॥ ३५ ॥

दिव्याकल्पोज्ज्वलानां शिवगिरिसुतयोः पार्श्वयोराश्रितानां

रुद्राणीसत्सखीनां मदतरलकटाक्षाञ्चलैरश्रितानाम् ।

उद्वेलद्वाहुवल्लीविलसन्ममये चामरान्दोलनीना-

मुद्गूतः कङ्कणालीवलयकलकलो वारथेदापदो नः ॥

स्वर्गौकःसुन्दरीणां सुललितवपुषां स्वामिसेवापराणां

बल्लगद्भूषाणि वक्राम्बुजपरिविगलन्मुग्धगीतामृतानि ।

नित्यं नृत्तान्युपासे भुजविधुतिपदन्यासभावावलोक-

प्रत्युद्यत्प्रीतिमाद्यत्प्रमथनटनटीदत्तसंभावनानि ॥ ३७ ॥

स्थानप्राप्त्या स्वराणां किमपि विशदतां व्यञ्जयन्मञ्जुवीणा-

स्वानावच्छिन्नतालक्रमममृतमिवाभ्वाद्यमानं शिवाभ्याम् ।

नानारागातिहृद्यं नवरसमधुरस्तोत्रजातानुबिद्धं

गानं वीणामहर्षेः कलमतिललितं कर्णपूरायतां नः ॥

चेतो जातप्रमोदं सपदि विदधती प्राणिनां वाणिनीनां
 पाणिद्वन्द्वाग्रजाग्रत्सुललितरणितस्वर्णतालानुकूला ।
 स्वीयारवेण पाथोधररवपटुना नादयन्ती मयूरी
 मायूरी मन्दभावं मणिमुरजभवा मार्जना मार्जयेन्नः ॥

देवेभ्यो दानवेभ्यः पितृमुनिपरिषत्सिद्धविद्याधरेभ्यः
 साध्येभ्यश्चारणेभ्यो मनुजपशुपतज्जातकीटादिकेभ्यः ।
 श्रीकैलासप्ररूढास्तृणविटपिमुखाश्चापि ये सन्ति तेभ्यः
 सर्वेभ्यो निर्विचारं नतिमुपरचये शर्वपादाश्रयेभ्यः ॥

ध्यायन्नित्थं प्रभाते प्रतिदिवसमिदं स्तोत्ररत्नं पठेद्यः
 किं वा ब्रूमस्तदीयं सुचरितमथवा कीर्तयामः समाप्तात् ।
 संपज्जातं समग्रं सदसि बहुमतिं सर्वलोकप्रियत्वं
 संप्राप्त्यायुःशतान्ते पद्मयति परब्रह्मणो मन्मथारेः ॥

इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यस्य

श्रीगोविन्दभगवत्पूज्यपादशिष्यस्य

श्रीमच्छंकरभगवतः कृतौ

शिवपादादिकेशान्तवर्णनस्तोत्रम्

संपूर्णम् ॥

॥ श्रीः ॥

शिवकेशादिपादान्त- वर्णनस्तोत्रम् ॥

देयासुर्मूर्ध्नि राजत्सरससुरसरित्पारपर्यन्तनिर्य-

त्प्रांशुस्तम्बाः पिशङ्गास्तुलितपरिणतारक्तशालीलता वः ।

दुर्बारापत्तिगर्तश्रितनिखिलजनोत्तारणे रञ्जुभूता

बोराघोर्बिकहालीदहनशिखिशिखाः शर्म शार्वाः कपर्दाः ॥

कुर्वन्निर्वाणमार्गप्रगमपरिलसदूष्यसोपानशङ्कां

शकारीणां पुराणां त्रयविजयकृतस्पष्टरेखायमाणम् ।

अव्यादव्याजमुच्चैरलिकहिमधराधित्यकान्तस्निधोद्य-

आह्वयामं मृडानीकमितुरुडुपकपाण्डरं वस्त्रिपुण्ड्रम् ॥

क्रुध्यद्वैरीप्रसादानतिसमयपदाङ्गुष्ठसंक्रान्तलाक्षा-

विन्दुस्पर्धि स्मरारेः स्फटिकमणिदृषन्मग्नमाणिक्यशोभम् ।

मूर्धन्युद्यदिव्यासिन्धोः पतितशफरिकाकारि वो मास्तकं स्ता-

दस्तोकापत्तिकृत्यै हुतबहकणिकामोक्षरुक्षं सदाश्वि ॥

भूत्यै दृग्भूतयोः स्याद्यदाहिमहिमरुग्निम्बयोः स्निग्धवर्णो

दैत्यौघध्वंसशंभी स्फुट इव परिवेषावशेवो विभाति ।

सर्गस्थित्यन्तवृत्तिर्मेधि समुपगतेतीव निर्वृततर्ग

शर्वाणीभर्तुरुर्च्युगलमथ दधाद्विभ्रमं तद्भुवोर्वः ॥ ४ ॥

युग्मे रुक्मान्जपिङ्गे ग्रह इव पिहिते द्वाग्ययोः प्राग्दुहित्रा

शैलस्य ध्वान्तनीलाम्बररचितवृहत्कञ्चुकोऽभूत्प्रपन्नः ।

ते त्रैनेत्रे पवित्रे त्रिदशवरघटामित्रजैत्रोग्रशस्त्रे

नेत्रे नेत्रे भवेतां द्रुतमिह भवतामिन्द्रियाश्चान्नियन्तुम् ॥

चण्डीवक्त्रार्पणेच्छोस्तदनु भगवतः पाण्डुरुक्पाण्डुगण्ड-

प्रोद्यत्कण्डूं विनेतुं वितनुत इव ये रत्नकोणैर्विघृष्टिम् ।

चण्डार्चिर्मण्डलाभे सततनतजनध्वान्तखण्डातिशौण्डे

चाण्डीशे ते श्रिये स्तामधिकमवनताखण्डले कुण्डले वः ॥

खट्वाङ्गोदप्रपाणेः स्फुटविकटपुटो वक्ररन्ध्रप्रवेश-

प्रेप्सूदञ्चत्फणोरुश्वसदातिधवलाहीन्द्रशङ्कां दधानः ।

युष्माकं कम्पवक्त्राम्बुरुहपरिलसत्कर्णिकाकारशोभः

शश्वत्त्राणाय भूयाः लमतिविमलोत्तुङ्गकोणः स घोणः ॥

क्रुष्यत्यद्वा ययोः स्वां तनुमतिलसतोर्विम्बितां लक्षयन्ती

भर्त्रे स्पर्धातिनिम्ना मुहुरितरवधूशङ्कया शैलकन्या ।

युष्मांस्तौ शश्वदुच्चैरबहुलदशमीशर्वरीशातिशुभ्रा-

वव्यास्तां दिव्यभिन्धोः कमितुरवनमल्लोकपालौ कपोलौ ॥

बो भासा भात्युगान्तस्थित इव निभृतं कौस्तुभो द्रष्टुमिच्छ-

न्स्रोत्थस्नेहान्नितान्तं गलगतगरलं पत्युरुचैः पशूनाम् ।

प्रोद्यत्प्रेम्णा यमार्द्रा पिबति गिरिसुता संपदः सातिरेका

लोकाः शोणीकृतान्ता यदधरमहसा सोऽधरो वो विधत्ताम् ॥

अत्यर्थं राजते या वदनशशधरादुद्गलचारुवाणी-

पीयूषाम्भःप्रवाहप्रसरपरिलसत्फेनविन्द्वावलीव ।

देयात्सा दन्तपङ्क्तिश्चिरमिह दनुदायाददौवारिकस्य

बुद्ध्या दीप्तेन्दुकुन्दच्छाबिरमलतरप्रोन्नताप्रा मुदं बः ॥

न्यक्कुर्वन्नुर्वराभृन्निभघनसमयोद्धृष्टमेघौघघोषं

स्फूर्जद्वाभ्युत्थितोरुध्वनितमपि परब्रह्मभूतो गभीरः ।

सुव्यक्तो व्यक्तमूर्तेः प्रकटितकरणः प्राणनाथस्य सत्याः

प्रीत्या वः संविदध्यात्फलविकलमलं जन्म नादः स नादः ॥

भासा यस्य त्रिलोकी लसति परिलसत्फेनबिन्दुर्णवान्त-

व्याममेवातिगौरस्तुलितसुरसरिद्वारिपूरप्रसारः ।

पीनात्मा दन्तभाभिर्भृशमहहकारातिभीमः सदेष्टां

पुष्टां तुष्टिं कृषीष्ट स्फुटमिह भवतामदृष्टा बोऽष्टमूर्तेः ॥

सद्योजाताख्यमाप्यं यदुविमलमुदग्बर्ति यद्वामदेवं

नाम्ना हेम्ना सदृक्षं जलदनिभमघोराह्वयं दक्षिणं यत् ।

यद्बालार्कप्रभं तत्पुरुषनिगदितं पूर्वमीशानसंज्ञं

यद्विष्यं तानि शंभोर्भवदभिलाषितं पञ्च दद्युर्मुखानि ॥

आत्मप्रेम्णो भवान्या स्वयमिव रचिताः सादरं श्रावयन्वा

मन्या तिस्रः सुनीलाञ्जननिभगररेखाः समाभान्ति यस्याम् ।

आकल्पानल्पभासा भृशरुचिरतरा कम्बुकल्पाभिकायाः

यत्युः सात्वन्तमन्तर्विलसतु सततं मन्थरा कंधरा वः ॥

वक्त्रेन्दोर्दन्तलक्ष्म्याश्चिरमधरमहाकौस्तुभस्याप्युपान्ते
 सोत्थानां प्रार्थयन्तः स्थितिमचलभुवे वारयन्त्यै निवेशम् ।
 प्रायुक्तेवाशिषो यः प्रतिपदममृतत्वे स्थितः कालशत्रोः
 कालं कुर्वन्गलं वो हृदयमयमलं क्षालयेत्कालकूटः ॥

प्रौढप्रेमाकुलाया दृढतरपरिरम्भेषु पर्वेन्दुमुख्याः
 पार्वत्याश्चारुचामीकरबलयपदैरङ्कितं कान्तिशालि ।
 रङ्गनागाङ्गदाढ्यं सततमविहितं कर्म निर्मूलयेत्त-
 दोर्मूलं निर्मलं यद्भूदि दुरितमपाभ्यार्जितं धूर्जटेर्वः ॥

कण्ठाश्लेषार्थमाप्ता दिव इव कमितुः स्वर्गसिन्धोः प्रवाहाः
 क्रान्त्ये संसारसिन्धोः स्फटिकमणिमहास्रं क्रमाकारदीर्घाः ।
 तिर्यग्विष्कम्भभूतास्त्रिभुवनवसतेभिन्नदैत्येभ्यो देहा
 बाहा वस्ता हरस्य द्रुतमिह निवहानंहसां संहरन्तु ॥

वक्षो दक्षद्विषोऽलं स्मरभरविनमदक्षजाक्षीणवक्षो-
 जान्तर्निक्षिप्तशुम्भन्मलयजमिलितोद्भासि भस्मोक्षितं यत् ।
 क्षिप्रं तदूक्षचक्षुःश्रुतिगणफणरत्नौघभाभीक्ष्णशोभं
 युष्माकं शश्वदेनः स्फटिकमणिशिलामण्डलाभं क्षिणोतु ॥

मुक्तामुक्ते विचित्राकुलवलिलहरीजालशालिन्यवाञ्छ-
 न्नाभ्यावर्ते विलोलद्भुजगवरयुते कालशत्रोर्विशाले ।
 युष्मच्चित्तत्रिधामा प्रतिनवरुचिरे मन्दिरे कान्तिलक्ष्म्याः
 शेतां शीतांशुगौरे चिरतरमुदरक्षीरासिन्धौ मलीलम् ॥

वैयाघ्री यत्र कृत्तिः स्फुरति हिमगिरेर्विस्तृतोपत्यकान्तः
 सान्द्रावश्यायमिश्रा परित इव वृता नीलजीमूतमाला ।
 आवद्धाहीन्द्रकाञ्चीगुणमतिपृथुलं शैलजाक्रीडभूमि-
 स्तद्वो निःश्रेयसे स्याज्जघनमतिघनं बालशीतांशुमौलेः ॥

पुष्टावष्टम्भभूतौ पृथुतरजघनस्यापि नित्यं त्रिलोक्याः
 सम्यग्बृत्तौ सुरेन्द्रद्विरदबरकरोदारकान्ति दधानौ ।
 सारावूरु पुरारेः प्रसभमरिघटावस्मरौ भस्मशुभ्रौ
 भस्मैरत्यार्द्रचित्तराधिकमवनतौ बाञ्छितं वो विधत्ताम् ॥

आनन्दाद्येन्दुकान्तोपलरचितसमुद्रायिते ये मुनीनां
 चित्तादर्शं निधातुं विदधति चरणे ताण्डबाकुञ्चनानि ।
 काञ्चीभोगान्द्रमूर्ध्नां प्रतिमुद्गरुपधानायमाने क्षणं ते
 कान्ते स्तामन्तकारेद्युतिविजितसुधाभानुनी जानुनी वः ॥

मञ्जीरीभूतभोगिप्रवरगणफणामण्डलान्तर्नितान्त-

व्यादीर्घानर्घरत्नद्युतिकिसलयिते स्तूयमाने शुभद्विः ।

विभ्रत्यौ विभ्रमं वः स्फटिकमणिबृहद्दण्डवद्भासिते ये
जङ्घे शङ्खेन्दुशुभ्रे भृशमिह भवतां मानसे शूलपाणेः ॥

अस्तोकस्तोमशस्त्रैरपचितिममलां भूरिभावोपहारैः

कुर्वद्भिः सर्वदोषैः सततमभियुतौ ब्रह्मविदेवलाद्यैः ।

सम्यक्संपूज्यमानाविह हृदि सरसीवानिशं युष्मदीये
शर्वस्य क्रीडतां तौ प्रपदवरबृहत्कच्छपावच्छभासौ ॥

याः स्वस्यैकांशपातादतिबहलगलद्रुक्तवक्त्रं प्रणुन्न-

प्राणं प्राक्रोशयन्प्राङ् निजमचलवरं चालयन्तं दशास्यम्

पादाङ्गुल्यो दिशन्तु द्रुतमयुगदृशः कल्मषप्लोषकल्याः
कल्याणं फुल्लमास्यप्रकरविलसिता वः प्रणद्धाहिवल्लयः ॥

ब्रह्मप्राचीनबर्हिःप्रमुखसुरवरप्रस्फुरन्मौलिसक्त-

ज्यायोरत्नोत्करोस्त्रैरविरतममला भूरिनीराजिता या ।

प्रौढप्राप्रा प्रदेयात्ततिरिव रुचिरा तारकाणां नितान्तं

नीलप्रीवस्य पादाम्बुरुहविलसिता सा नखाढी मुखं वः ॥

सत्याः सत्याननेन्दावपि सविधगते ये विकासं दधाते
 स्वान्ते स्वां ते लभन्ते श्रियमिह सरसीवामरा ये दधानाः ।
 लोलं लोलम्बकानां कुलमिव सुधियां सेवते ये सदा स्तां
 भूत्यै भूत्यैणपाणेर्विमलतररुचस्ने पदाम्भोरुहे वः ॥ २७ ॥

वेषां रागादिदोषाक्षतमति यवयो यान्ति मुक्तिं प्रसादा-
 ये वा नम्रात्ममूर्तिद्युसद्वाषिपारिषन्मूर्ध्नि शेषायमाणाः ।
 श्रीकण्ठस्थारुणोद्यच्छरणसरसिजप्रोत्थितास्ते भावाख्या-
 त्पारावाराच्चिरं वो दुरितहतिकृतस्तारयेयुः परागाः ॥

भूम्ना यस्यास्तसीम्ना भुवनमनुसृतं यत्परं धाम धाम्नां
 साम्नामास्नायतत्त्वं यदपि च परमं यदुणातीतमाद्यम् ।
 बन्धाहोहन्निरीहं गहनमिति मुहुः प्रादुरुच्चैर्महान्तो
 माहेशं तन्महो मे महितमहरहर्भोहरोहं निहन्तु ॥ २९ ॥

इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यस्य
 श्रीगोविन्दभगवत्पूज्यपादशिष्यस्य
 श्रीमच्छंकरभगवतः कृतौ
 शिवकेशादिपादान्तवर्णनस्तोत्रम्
संपूर्णम् ॥

॥ श्रीः ॥

॥ वेदसारशिवस्तोत्रम् ॥

पशूनां पतिं पापनाशं परेशं
गजेन्द्रस्य कृत्तिं वसानं वरेण्यम् ।
जटाजूटमध्ये स्फुरद्वाङ्गवारिं
महादेवमेकं स्मरामि स्मरारिम् ॥ १ ॥

महेशं सुरेशं सुरारातिनाशं
विभुं विश्वनाथं विभूत्यङ्गभूषम् ।
विरूपाक्षमिन्द्रर्कबह्विनिनेत्रं
सदानन्दमीडे प्रभुं पञ्चवक्त्रम् ॥ २ ॥

गिरीशं गणेशं गले नीलवर्णं
गवेन्द्राधिरूढं गुणातीतरूपम् ।
भवं भास्वरं भस्मना भूषिताङ्गं
भवानीकलत्रं भजे पञ्चवक्त्रम् ॥ ३ ॥

शिवाकान्तं शंभो शशाङ्कार्धमौले

महेशान् शूलिञ्जटाजूटधारिन् ।

त्वमेको जगद्ध्यापको विश्वरूपः

प्रसीद प्रसीद प्रभो पूर्णरूप ॥ ४ ॥

परात्मानमेकं जगद्धीजमाद्यं

निरीहं निराकारमोकारवेशम् ।

यतो जायते पाल्यते येन विश्वं

तमीशं भजे लीयते यत्र विश्वम् ॥ ५ ॥

न भूमिर्न चापो न वह्निर्न वायु-

र्न चाकाशमास्ते न तन्द्रा न निद्रा ।

न चोष्णं न शीतं न देशो न वेषो

न यस्यास्ति मूर्तिस्त्रिमूर्तिं तमीडे ॥ ६ ॥

अजं शाश्वतं कारणं कारणानां

शिवं केवलं भासकं भासकानाम् ।

तुरीयं तमःसारमाद्यन्तहीनं

प्रपद्ये परं पावनं द्वैतहीनम् ॥ ७ ॥

नमस्ते नमस्ते विभो विश्वमूर्ते
 नमस्ते नमस्ते चिदानन्दमूर्ते ।
 नमस्ते नमस्ते तपोयोगगम्य
 नमस्ते नमस्ते श्रुतिज्ञानगम्य ॥ ८ ॥

प्रभो शूलपाणे विभो विश्वनाथ
 महादेव शंभो महेश त्रिनेत्र ।
 शिवाकान्त शान्त स्मरारे पुरारे
 त्वदन्यो वरेण्यो न मान्यो न गण्यः ॥ ९ ॥

शंभो महेश करुणामय शूलपाणे
 गौरीपते पशुपते पशुपाशनाशिन ।
 काशीपते करुणया जगदेतदेक-
 स्त्वं हंसि पासि विदधामि महेश्वरोऽसि ॥ १० ॥

त्वन्नो जगद्भवति देव भव स्मरारे
 त्वय्येव तिष्ठति जगन्मृड विश्वनाथ ।
 त्वय्येव गच्छति लयं जगदेतद्दीश
 लिङ्गात्मके हर चराचरविश्वरूपिन् ॥ ११ ॥

॥ श्रीः ॥

शिवापराध- क्षमापणस्तोत्रम् ॥

आदौ कर्म प्रसङ्गात्कलयति कलुषं मातृकुक्षौ स्थितं मां
विष्णूत्रामेध्यमग्नये कथयति नितरां जाठरो जातवेदाः ।
वयद्वै तत्र दुःखं व्यथयति नितरां शक्यते केन वक्तुं
क्षन्तव्यो मेऽपराधः शिव शिव शिव भोः श्रीमहादेव शंभो ॥

बाल्ये दुःखातिरेकान्मल्लुलितवपुः स्तन्यपाने पिपासु-
र्नो शक्तश्चेन्द्रियेभ्यो भव मलजनिता जन्तवो मां तुदन्धि ।
नानारोगातिदुःखाद्बुद्धितपरवशः शंकरं न स्मरामि
क्षन्तव्यो मेऽपराधः शिव शिव शिव भोः श्रीमहादेव शंभो ॥

प्रौढोऽहं यौवनस्थो विषयविषधरैः पञ्चभिर्मर्मसंधौ
दृष्टो नष्टो विवेकः सुतधनयुवतिस्वादसौख्ये निषण्णः ।
शैवे चिन्ताविहीनं मम हृदयमहो मानगर्वाधिरूढं
क्षन्तव्यो मेऽपराधः शिव शिव शिव भोः श्रीमहादेव शंभो ॥

बार्धक्ये चेन्द्रियाणां विकलगतिमतश्चाधिदैवादितापैः
प्राप्तै रोगैर्वियोगैर्व्यसनकृशतनोर्ज्ञप्रिहीनं च दीनम् ।
मिथ्यामोहाभिलाषैर्भ्रमति मम मनो धूर्जटेर्ध्यानशून्यं
क्षन्तव्यो मेऽपराधः शिव शिव शिव भोः श्रीमहादेव शंभो ॥

स्नात्वा प्रत्यूषकाले स्नपनविधिविधौ नाहृतं गाङ्गतोयं
पूजार्थं वा कदाचिद्बहुतरगहनेऽखण्डवित्त्वीदलं वा ।
नानीता पद्ममाला खराधि विकषिता गन्धपुष्पैस्त्वदर्थं
क्षन्तव्यो मेऽपराधः शिव शिव शिव भोः श्रीमहादेव शंभो ॥

दुग्धैर्भस्वाज्ययुक्तैर्दधिगुडसहितैः स्नापितं नैव लिङ्गं
नो लिप्तं चन्दनाद्यैः कनकविरचितैः पूजितं न प्रसूनैः ।
भूपैः कर्पूरदीपैर्विविधरसयुतैर्नैव भक्ष्योपहारैः
क्षन्तव्यो मेऽपराधः शिव शिव शिव भोः श्रीमहादेव शंभो ॥

नो शक्यं स्मार्तकर्म प्रतिपदगहने प्रत्यवायाकुलाढ्ये
 श्रौते वार्ता कथं मे द्विजकुलविहिते ब्रह्ममार्गानुसारे ।
 तत्त्वेऽज्ञाते विचारे श्रवणमननयोः किं निदिध्यासितव्यं
 क्षन्तव्यो मेऽपराधः शिव शिव शिव भोः श्रीमहादेव शंभो ॥

ध्यात्वा चित्ते शिवाख्यं प्रचुरतरधनं नैव दत्तं द्विजेभ्यो
 हव्यं ते लक्षमं ख्यैर्हुतवहवदने नार्पितं बीजमन्त्रैः ।
 नो तप्तं गाङ्गतीरे व्रतजपनियमै रुद्रजाप्यं न जप्तं
 क्षन्तव्यो मेऽपराधः शिव शिव शिव भोः श्रीमहादेव शंभो ॥

नमो निःसंगशुद्धस्त्रिगुणविरहितो ध्वस्तमोहान्धकारो
 नास्मान्प्रन्यस्तदृष्टिर्विदितभवगुणो नैव दृष्टः कदाचित् ।
 उन्मन्यावस्थया त्वां विगतगतिमतिः शंकरं न स्मरामि
 क्षन्तव्यो मेऽपराधः शिव शिव शिव भोः श्रीमहादेव शंभो ॥

स्थित्वा स्थाने सरोजे प्रणवमयमरुत्कुरुम्भिभते सूक्ष्ममार्गे
 शान्ते स्वान्ते पल्लोने प्रकटितविभवे दिव्यरूपे शिवाख्ये ।
 लिङ्गाग्रे ब्रह्मवाक्ये सकलतनुगतं शंकरं न स्मरामि
 क्षन्तव्यो मेऽपराधः शिव शिव शिव भोः श्रीमहादेव शंभो ॥

हृद्यं वेदान्तवेद्यं हृदयसरासिजे दीप्तमुद्यत्प्रकाशं
सत्यं शान्तस्वरूपं सकलमुनिमनःपद्मवण्डैकवेद्यम् ।
जाग्रत्स्वप्ने सुषुप्तौ त्रिगुणविरहितं शंकरं न स्मरामि
क्षन्तव्यो मेऽपराधः शिव शिव शिव भोः श्रीमहादेव शंभो ॥

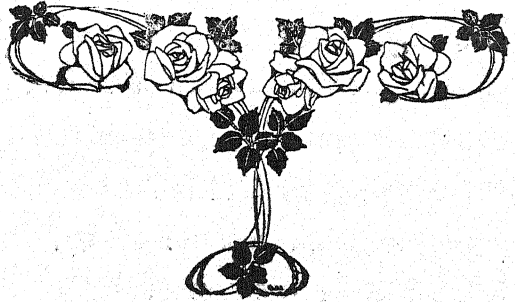
चन्द्रोद्गामितशेखरे स्मरहरे गङ्गाधरे शंकरे
सर्पैर्भूषितकण्ठकर्णविहरे नेत्रोत्थवैश्वानरे ।
दन्तित्वक्कृतसुन्दरास्त्रधरे त्रैलोक्यसारे हरे
मोक्षार्थं कुरु चित्तवृत्तिममलामन्यैस्तु किं कर्मभिः ॥

किं यानेन धनेन वाजिकरिभिः प्राप्तेन राज्येन किं
किं वा पुत्रकलत्रमित्रपशुभिर्देहेन गेहेन किम् ।
ज्ञात्वैतत्क्षणभङ्गुरं सपदि रे त्याज्यं मनो दूरतः
स्वात्मार्यं गुरुवाक्यतो भज भज श्रीपार्वतीवल्लभम् ॥

पौरोहित्यं रजनिचरितं ग्रामणीत्वं नियोगो
माठापत्यं ह्यनृतवचनं साक्षिवादः पराजम् ।
ब्रह्मद्वेषः खलजनरतिः प्राणिनां निर्दयत्वं
मा भूदेवं मम पशुपते जन्मजन्मान्तरेषु ॥ १४ ॥

आयुर्नश्यति पश्यतां प्रतिदिनं याति क्षयं यौवनं
 प्रत्यायान्ति गताः पुनर्न दिवसाः कालो जगद्भक्षकः ।
 लक्ष्मीस्तोयतरङ्गभङ्गचपला विद्युच्चलं जीवितं
 तस्मान्मां शरणागतं करुणाया त्वं रक्ष रक्षाधुना ॥

इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यस्य
 श्रीगोविन्दभगवत्पूज्यपादाशिष्यस्य
 श्रीमच्छंकरभगवतः कृतौ
 शिवापराधक्षमापणस्तोत्रं संपूर्णम् ॥

॥ श्रीः ॥

॥ सुवर्णमालास्तुतिः ॥

अथ कथमपि मद्रसनां त्वद्गुण-

लेशैर्विशोधयामि विभो ।

साम्ब सदाशिव शंभो शंकर

शरणं मे तव चरणयुगम् ॥ १ ॥

आखण्डलमदखण्डनपण्डित

तण्डुप्रिय चण्डीश विभो ।

साम्ब सदाशिव शंभो शंकर

शरणं मे तव चरणयुगम् ॥ २ ॥

हृभचर्मांस्वर शम्बररिपुवपु-

रपहरणोज्ज्वलनयन विभो ।

साम्ब सदाशिव शंभो शंकर

शरणं मे तव चरणयुगम् ॥ ३ ॥

ईश गिरीश नरेश परेश म-
 हेश विलेशयभूषण भो ।
 साम्ब सदाशिव शंभो शंकर
 शरणं मे तव चरणयुगम् ॥ ४ ॥

उमया दिव्यसुमङ्गलविग्रह-
 यालिङ्गितवामाङ्ग विभो ।
 साम्ब सदाशिव शंभो शंकर
 शरणं मे तव चरणयुगम् ॥ ५ ॥

ऊरीकुरु मामज्ञमनाथं
 दूरीकुरु मे दुरितं भो ।
 साम्ब सदाशिव शंभो शंकर
 शरणं मे तव चरणयुगम् ॥ ६ ॥

ऋषिवरमानसहंस चराचर-
 जननस्थितिलयकारण भो ।
 साम्ब सदाशिव शंभो शंकर
 शरणं मे तव चरणयुगम् ॥ ७ ॥

ऋक्षाधीशकिरीट महोक्षा-

रूढ विधृत रुद्राक्ष विभो ।

साम्ब सदाशिव शंभो शंकर

शरणं मे तव चरणयुगम् ॥ ८ ॥

लृणद्वन्द्वमवृन्तसुकुसुमभि-

वाङ्मौ तवार्पयामि विभो ।

साम्ब सदाशिव शंभो शंकर

शरणं मे तव चरणयुगम् ॥ ९ ॥

एकं सदिति श्रुत्या त्वमेव

सदभीत्युपास्महे मृड भो ।

साम्ब सदाशिव शंभो शंकर

शरणं मे तव चरणयुगम् ॥ १० ॥

ऐक्यं निजभक्तेभ्यो वितरसि

विश्वभरोऽत्र साक्षी भो ।

साम्ब सदाशिव शंभो शंकर

शरणं मे तव चरणयुगम् ॥ ११ ॥

ओमिति तव निर्देशी माया-

स्माकं मृडोपकर्त्री भो ।

साम्ब सदाशिव शंभो शंकर

शरणं मे तव चरणयुगम् ॥ १२ ॥

औदास्यं स्फुटयति विषयेषु दि-

गम्बरता च तवैव विभो ।

साम्ब सदाशिव शंभो शंकर

शरणं मे तव चरणयुगम् ॥ १३ ॥

अन्तःकरणविशुद्धिं भक्तिं

च त्वयि सतीं प्रदेहि विभो ।

साम्ब सदाशिव शंभो शंकर

शरणं मे तव चरणयुगम् ॥ १४ ॥

अस्तोषाधिसमस्तव्यस्तै

रूपैर्जगन्मयोऽसि विभो ।

साम्ब सदाशिव शंभो शंकर

शरणं मे तव चरणयुगम् ॥ १५ ॥

करुणावरुणालय मयि दास उ-

दासस्तबोचितो न हि भो ।

साम्ब सदाशिव शंभो शंकर

शरणं मे तव चरणयुगम् ॥ १६ ॥

खलसहवासं विघटय घटय स-

तामेव सङ्गमनिशं भो ।

साम्ब सदाशिव शंभो शंकर

शरणं मे तव चरणयुगम् ॥ १७ ॥

गरलं जगदुपकृतये गिलितं

भवता समोऽस्ति कोऽत्र विभो ।

साम्ब सदाशिव शंभो शंकर

शरणं मे तव चरणयुगम् ॥ १८ ॥

घनसारगौरगात्र प्रचुरज-

टाजूटवद्गङ्गा विभो ।

साम्ब सदाशिव शंभो शंकर

शरणं मे तव चरणयुगम् ॥ १९ ॥

ज्ञप्तिः सर्वशरीरेष्वखण्डि-

ता या विभाति सा त्वं भो ।

साम्ब सदाशिव शंभो शंकर

शरणं मे तव चरणयुगम् ॥ २० ॥

चपलं मम हृदयकपिं विषय-

द्रुचरं दृढं बधान विभो ।

साम्ब सदाशिव शंभो शंकर

शरणं मे तव चरणयुगम् ॥ २१ ॥

छाया स्थाणोरपि तव तापं

नमतां हरत्यहो शिव भो ।

साम्ब सदाशिव शंभो शंकर

शरणं मे तव चरणयुगम् ॥ २२ ॥

जय कैलासनिवास प्रमथग-

णाधीश भूसुरार्चित भो ।

साम्ब सदाशिव शंभो शंकर

शरणं मे तव चरणयुगम् ॥ २३ ॥

झणुतकझङ्गिणुझणुतत्किटतक-

शब्दैर्नटसि महानट भो ।

साम्ब सदाशिव शंभो शंकर

शरणं मे तव चरणयुगम् ॥ २४ ॥

ज्ञानं विक्षेपावृत्तिरहितं

कुरु मे गुरुस्त्वमेव विभो ।

साम्ब सदाशिव शंभो शंकर

शरणं मे तव चरणयुगम् ॥ २५ ॥

टङ्कारस्तव धनुषो दहयति

हृदयं द्विषामशनिरिव भो ।

साम्ब सदाशिव शंभो शंकर

शरणं मे तव चरणयुगम् ॥ २६ ॥

ठाकृतिरिव तव माया बहिर-

न्तः शून्यरूपिणी खलु भो ।

साम्ब सदाशिव शंभो शंकर

शरणं मे तव चरणयुगम् ॥ २७ ॥

ह्रस्वरमम्बुरुहामपि दलय-

त्यनघं त्वदङ्घ्रियुगलं भो ।

साम्ब सदाशिव शंभो शंकर

शरणं मे तव चरणयुगम् ॥ २८ ॥

दृक्काक्षसूत्रशूलदुहिणक-

गेटीसमुल्लसत्कर भो ।

साम्ब सदाशिव शंभो शंकर

शरणं मे तव चरणयुगम् ॥ २९ ॥

णाकारगर्भिणी चेच्छुभदा

ते शरगतिर्नृणामिह भो ।

साम्ब सदाशिव शंभो शंकर

शरणं मे तव चरणयुगम् ॥ ३० ॥

तव मन्वतिसंजपतः सद्य-

स्तरवि नरो हि भवान्निध भो ।

साम्ब सदाशिव शंभो शंकर

शरणं मे तव चरणयुगम् ॥ ३१ ॥

भूत्कारस्तस्य मुखे भूया-

त्ते नाम नास्ति यस्य विभो ।

साम्ब सदाशिव शंभो शंकर

शरणं मे तव चरणयुगम् ॥ ३२ ॥

दयनीयश्च दयालुः कोऽस्ति म-

दन्यस्त्वदन्य इह वद भो ।

साम्ब सदाशिव शंभो शंकर

शरणं मे तव चरणयुगम् ॥ ३३ ॥

धर्मस्थापनदक्ष त्र्यक्ष गु-

रो दक्षयज्ञशिक्षक भो ।

साम्ब सदाशिव शंभो शंकर

शरणं मे तव चरणयुगम् ॥ ३४ ॥

ननु ताडितोऽसि धनुषा लुब्धधि-

या त्वं पुरा नरेण विभो ।

साम्ब सदाशिव शंभो शंकर

शरणं मे तव चरणयुगम् ॥ ३५ ॥

परिमातुं तव मूर्तिं नालम-

जस्तत्परात्परोऽसि विभो ।

साम्ब सदाशिव शंभो शंकर

शरणं मे तव चरणयुगम् ॥ ३६ ॥

फलमिह नृतया जनुषस्त्वत्पद-

सेवा सनातनेश विभो ।

साम्ब सदाशिव शंभो शंकर

शरणं मे तव चरणयुगम् ॥ ३७ ॥

बलमारोग्यं चायुस्त्वद्गुण-

रुचितां चिरं प्रदेहि विभो ।

साम्ब सदाशिव शंभो शंकर

शरणं मे तव चरणयुगम् ॥ ३८ ॥

भगवन्भर्ग भयापह भूतप-

ते भूतिभूषिताङ्ग विभो ।

साम्ब सदाशिव शंभो शंकर

शरणं मे तव चरणयुगम् ॥ ३९ ॥

अहिमा तव न हि माति श्रुतिषु हि-
मानीधरात्मजाधव भो ।

साम्ब सदाशिव शंभो शंकर
शरणं मे तव चरणयुगम् ॥ ४० ॥

यमनियमादिभिरङ्गैर्यमिनो
हृदये भजन्ति स त्वं भो ।

साम्ब सदाशिव शंभो शंकर
शरणं मे तव चरणयुगम् ॥ ४१ ॥

रज्जावहिरिव शुक्तौ रजतमि-
व त्वयि जगन्ति भान्ति विभो ।

साम्ब सदाशिव शंभो शंकर
शरणं मे तव चरणयुगम् ॥ ४२ ॥

लब्ध्वा भवत्प्रसादाच्चक्रं
विधुरवति लोकमखिलं भो ।

साम्ब सदाशिव शंभो शंकर
शरणं मे तव चरणयुगम् ॥ ४३ ॥

वसुधातद्धरतच्छयरथमौ-

वींशर पराकृतासुर भो ।

साम्ब सदाशिव शंभो शंकर

शरणं मे तव चरणयुगम् ॥ ४४ ॥

शर्व देव सर्वोत्तम सर्वद

दुर्वृत्तगर्वहरण विभो ।

साम्ब सदाशिव शंभो शंकर

शरणं मे तव चरणयुगम् ॥ ४५ ॥

षड्विपुषद्वर्मिषडिकारहर

सन्मुख षण्मुखजनक विभो ।

साम्ब सदाशिव शंभो शंकर

शरणं मे तव चरणयुगम् ॥ ४६ ॥

सत्यं ज्ञानमनन्तं ब्रह्मे-

त्येतल्लक्षणलक्षित भो ।

साम्ब सदाशिव शंभो शंकर

शरणं मे तव चरणयुगम् ॥ ४७ ॥

हाहाहूहूमुखसुरगायक-

गीतापदानपद्य बिभो ।

साम्ब सदाशिव शंभो शंकर

शरणं मे तव चरणयुगम् ॥ ३८ ॥

ळादिर्न हि प्रयोगस्तदन्त-

मिह मङ्गळं सदास्तु बिभो ।

साम्ब सदाशिव शंभो शंकर

शरणं मे तव चरणयुगम् ॥ ४९ ॥

क्षणमिव दिवसान्नेष्यति त्वत्पद-

सेवाक्षणोत्सुकः शिव भो ।

साम्ब सदाशिव शंभो शंकर

शरणं मे तव चरणयुगम् ॥ ५० ॥

इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यस्य

श्रीगोविन्दभगवत्पूज्यपादशिष्यस्य

श्रीमच्छंकरभगवतः कृतौ

सुवर्णमालास्तुतिः संपूर्णा ॥

॥ श्रीः ॥

॥ दशश्लोकीस्तुतिः ॥

साम्बो नः कुलदैवतं पशुपते साम्ब त्वदीया वयं
साम्बं स्तौमि सुरापुरोरगगणाः साम्बेन संतारिताः ।
साम्बायास्तु नमो मया विरचितं साम्बात्परं नो भजे
साम्बस्यानुचरोऽस्म्यहं मम रतिः साम्बे परब्रह्मणि ॥

विष्णवाद्याश्च पुराण्यं सुरगणा जेतुं न शक्ताः स्वयं
यं शंभुं भगवन्वयं तु पशवांऽस्माकं त्वमेवेश्वरः ।
स्वस्वस्थाननियोजिताः सुमनसः स्वस्था बभूवुस्ततः-
स्तस्मिन्मे हृदयं सुखेन रमतां साम्बे परब्रह्मणि ॥ १ ॥

क्षोणी यस्य रथो रथाङ्गयुगलं चन्द्रार्कबिम्बद्वयं
कोदण्डः कनकाचलो हरिरभूद्गणो विधिः सारथिः ।
तूणीरो जलधिर्हयाः श्रुतिचयो मौर्वी भुजंगाधिप-
स्तस्मिन्मे हृदयं सुखेन रमतां साम्बे परब्रह्मणि ॥ २ ॥

येनापादितमङ्गजाङ्गभक्षितं दिव्याङ्गरागैः समं

येन स्वीकृतमञ्जसंभवशिरः सौवर्णपात्रैः समम् ।

येनाङ्गीकृतमच्युतस्य नयनं पूजारविन्दैः समं

तस्मिन्मे हृदयं सुखेन रमतां साम्बे परब्रह्मणि ॥ ४ ॥

गोविन्दादधिकं न दैवतमिति प्रोच्चार्य हस्तावुभा-

वुद्धृत्याथ शिवस्य संनिधिगतो व्यासो मुनीनां वरः ।

यस्य स्तम्भितपाणिरानतिकृता नन्दीश्वरेणाभव-

त्तस्मिन्मे हृदयं सुखेन रमतां साम्बे परब्रह्मणि ॥ ५ ॥

आकाशश्चिकुरायते दशदिशाभोगो दुकूलायते

शीतांशुः प्रमवायते स्थिरतरानन्दः स्वरूपायते ।

वेदान्तो निलयायते सुविनयो यस्य स्वभावायते

तस्मिन्मे हृदयं सुखेन रमतां साम्बे परब्रह्मणि ॥ ६ ॥

विष्णुर्यस्य सहस्रनामानियमादम्भोरुहाण्यर्चय-

ञ्जेकोनोपचितेषु नेत्रकमलं नैजं पदाब्जद्वये ।

संपूज्यासुरसंहतिं विदलयन्मैलोक्यपालेऽभव-

त्तस्मिन्मे हृदयं सुखेन रमतां साम्बे परब्रह्मणि ॥ ७ ॥

शौरिं सत्यगिरं वराहवपुषं पादाम्बुजादर्शने
 चक्रे यो दयया समस्तजगतां नाथं शिरोदर्शने ।
 मिथ्यावाचमपूज्यमेव सततं हंसस्वरूपं त्रिधिं
 तस्मिन्मे हृदयं सुखेन रमतां साम्बे परब्रह्मणि ॥ ८ ॥

यस्यासन्धरणीजलाग्निपवनव्योमार्कचन्द्रादयो
 विख्यातास्तनवोऽष्टधा परिणता नान्यत्ततो वर्तते ।
 ओंकारार्थविवेचनी श्रुतिरियं चाचष्ट तुर्यं शिवं
 तस्मिन्मे हृदयं सुखेन रमतां साम्बे परब्रह्मणि ॥ ९ ॥

विष्णुब्रह्मसुराधिपप्रभृतयः सर्वेऽपि देवा यदा
 संभूताज्जलधेर्विषात्परिभवं प्राप्तास्तदा सत्वरम् ।
 बानार्ताञ्छरणागतानिति सुरान्योऽरक्षदर्थक्षणा-
 तस्मिन्मे हृदयं सुखेन रमतां साम्बे परब्रह्मणि ॥ १० ॥

इति श्रीमत्परमहंसपरित्राजकाचार्यस्य
 श्रीगोविन्दभगवत्पूज्यपादशिष्यस्य
 भीमच्छंकरभगवतः कृतौ
 दशश्लोकीस्तुतिः संपूर्णा ॥

॥ श्रीः ॥
दक्षिणामूर्ति-
वर्णमालास्तोत्रम् ॥

ॐमित्येतद्यस्य बुधैर्नाम गृहीतं
यद्भासेदं भाति समस्तं वियदादि ।
यस्याज्ञातः स्वस्वपदस्था विधिमुख्या-
स्तं प्रत्यञ्चं दक्षिणवक्त्रं कलयामि ॥ १ ॥

नम्राङ्गाणां भक्तिमतां यः पुरुषार्था-
न्दत्वा क्षिप्रं हन्ति च तत्सर्वविपत्तीः ।
पादाम्भोजाधस्तनितापस्मृतिमीशं
तं प्रत्यञ्चं दक्षिणवक्त्रं कलयामि ॥ २ ॥

मोहवस्त्यै वैणिकवैयासिकिमुक्याः
संविन्मुद्रापुस्तकवीणाश्रगुणान्यम् ।
हस्ताम्भोजैर्विभ्रतमाराधितवन्त-
स्तं प्रत्यञ्चं दक्षिणवक्त्रं कलयामि ॥ ३ ॥

भद्रारूढं भद्रदमाराधयितृणां

भक्तिश्रद्धापूर्वकमीशं प्रणमन्ति ।

आदित्या यं बाळिल्लतसिद्धयै करुणाब्धि

तं प्रत्यञ्चं दक्षिणवक्त्रं कलयामि ॥ ४ ॥

गर्भान्तःस्थाः प्राणिन एते भवपाश-

च्छेदे दक्षं निश्चितवन्तः शरणं यम् ।

आराध्याङ्घ्रिप्रस्फुरदम्भोरुहयुग्मं

तं प्रत्यञ्चं दक्षिणवक्त्रं कलयामि ॥ ५ ॥

वक्त्रं धन्याः संसृतिवार्धेरतिमात्रा-

ङ्गीताः सन्तः पूर्णशशाङ्कयुति यस्य ।

सेवन्तेऽव्यासीनमनन्तं वटमूलं

तं प्रत्यञ्चं दक्षिणवक्त्रं कलयामि ॥ ६ ॥

तेजःस्तोमैरङ्गदसंचट्टितभास्व-

न्माणिक्योत्थैर्भासितविश्वो रुचिरैर्यः ।

सेजोमूर्तिं खानिलतेजःप्रमुखाब्धि

तं प्रत्यञ्चं दक्षिणवक्त्रं कलयामि ॥ ७ ॥

दध्याज्यादिद्रव्यककर्माण्यखिलानि

त्यक्त्वा काङ्क्षां कर्मफलेष्वत्र करोति ।

यज्जिज्ञासां रूपफलार्थी क्षितिदेव-

स्तं प्रत्यञ्चं दक्षिणवक्त्रं कलयामि ॥ ८ ॥

क्षिप्रं लोके यं भजमानः पृथुपुण्यः

प्रध्वस्ताधिः प्रोद्धितसंसृत्यखिलार्तिः ।

प्रत्यग्भूतं ब्रह्म परं सन्तरमते य-

स्तं प्रत्यञ्चं दक्षिणवक्त्रं कलयामि ॥ ९ ॥

णानेत्येवं यन्मनुमध्यस्थितवर्णा-

न्मक्ताः काले वर्णगृहीत्यै प्रजपन्तः ।

मोदन्ते संप्राप्तसमस्तश्रुतितन्त्रा-

स्तं प्रत्यञ्चं दक्षिणवक्त्रं कलयामि ॥ १० ॥

मूर्तिश्छायानिर्जितमन्दाकिनिकुन्द-

प्रालेयान्भोराशिसुधाभूतिसुरेभा ।

यस्याभ्राभा हासविधौ दक्षशिरोधि-

स्तं प्रत्यञ्चं दक्षिणवक्त्रं कलयामि ॥ ११ ॥

तत्प्रस्वर्णच्छायजटाजूटकटाह-

प्रोद्यद्वाचीवल्लिविराजत्सुरासिन्धुम् ।

नित्यं सुक्लं नित्यनिरस्ताखिलदोषं

तं प्रत्यञ्चं दक्षिणवक्त्रं कलयामि ॥ १२ ॥

येन ज्ञातेनैव समस्तं विदितं स्या-

द्यस्मादन्यद्वस्तु जगत्यां शशशृङ्गम् ।

यं प्राप्तानां नास्ति परं प्राप्यमनादिं

तं प्रत्यञ्चं दक्षिणवक्त्रं कलयामि ॥ १३ ॥

मत्तो मारो यस्य ललाटाक्षिभवाम्नि-

स्फूर्जत्कीलप्रोषितभस्मीकृतदेहः ।

तद्गुप्तासीद्यस्य सुजातः पटवास-

स्तं प्रत्यञ्चं दक्षिणवक्त्रं कलयामि ॥ १४ ॥

ह्यम्भोराशौ संस्तृतिरूपे लुठतां त-

त्पारं गन्तुं यत्त्वदभक्तिर्दृढनौका ।

सर्वाराध्यं सर्वगमानन्दपयोधिं

तं प्रत्यञ्चं दक्षिणवक्त्रं कलयामि ॥ १५ ॥

मेधावी स्यादिन्दुवतंसं धृतवीणं
 कर्पूरामं पुस्तकहस्तं कमलाक्षम् ।
 चित्ते ध्यायन्त्यस्य वपुर्द्राङ्निमिषार्धं
 तं प्रत्यञ्चं दक्षिणवक्त्रं कलयामि ॥ १६ ॥

धास्नां धाम प्रौढरुचीनां परमं य-
 त्सूर्यादीनां यस्य स हेतुर्जगदादेः ।
 एतावान्यो यस्य न सर्वेश्वरमीड्यं
 तं प्रत्यञ्चं दक्षिणवक्त्रं कलयामि ॥ १७ ॥

प्रत्याहारप्राणनिरोधादिसमर्थ-
 र्भक्तैर्दानैः संयतचित्तैर्यतमानैः ।
 स्वात्मत्वेन ज्ञायत एव त्वरया य-
 त्तं प्रत्यञ्चं दक्षिणवक्त्रं कलयामि ॥ १८ ॥

ज्ञांशीभूतान्प्राणिन एतान्फलदाता
 चित्तान्तःस्थः प्रेरयति स्वे सकलेऽपि ।
 कृत्स्ने देवः प्राक्तनकर्मानुसरः सं-
 तं प्रत्यञ्चं दक्षिणवक्त्रं कलयामि ॥ १९ ॥

प्रज्ञामात्रं प्रापितसंविन्निजभक्तं

प्राणाश्वादेः प्रेरयितारं प्रणवार्थम् ।

प्राहुः प्राज्ञा यं विदितानुश्रवतत्त्वा-

स्तं प्रत्यञ्चं दक्षिणवक्त्रं कलयामि ॥ २० ॥

यस्याज्ञानादेव नृणां संसृतिबोधो

यस्य ज्ञानादेव विमोक्षो भवतीति ।

स्पष्टं ब्रूते वेदशिरो देशिकमाद्यं

तं प्रत्यञ्चं दक्षिणवक्त्रं कलयामि ॥ २१ ॥

छन्नेऽविद्यारूपपटेनैव च विश्वं

अत्राध्वस्तं जीवपरेशत्वमपीदम् ।

भानोर्भानुष्वम्बुवदस्ताखिलभेदं

तं प्रत्यञ्चं दक्षिणवक्त्रं कलयामि ॥ २२ ॥

स्वापस्थौ जाग्रदवस्थापि न यत्र

प्राणश्चेतः सर्वगतो यः सकलात्मा ।

कूटस्थो यः केवलसच्चित्तुखरूप-

स्तं प्रत्यञ्चं दक्षिणवक्त्रं कलयामि ॥ २३ ॥

इहा हेत्येवं विस्मयमीयुर्मुनिमुखा
ज्ञाते यस्मिन्स्वात्मतथानात्मविमोहः ।
प्रत्यग्भूते ब्रह्माणि यातः कथमित्थं
तं प्रत्यब्धं दक्षिणवक्त्रं कलयामि ॥ २४ ॥

यैषा रम्यैर्मत्तमयूराभिधवृत्तै-
रादौ कलप्ता यन्मनुवर्णैर्मुनिभङ्गी ।
तामेवैतां दक्षिणवक्त्रः कृपयासा-
बूरीकुर्याद्देशिकसम्राट् परमात्मा ॥ २५ ॥

इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यस्य
श्रीगोविन्दभगवत्पूज्यपादशिष्यस्य
श्रीमच्छंकरभगवतः कृतौ
श्रीदक्षिणामूर्तिवर्णमालास्तोत्रं
संपूर्णम् ॥

॥ श्रीः ॥

॥ श्रीदक्षिणामूर्त्यष्टकम् ॥

चिन्मं दर्पणदृश्यमाननगरीतुल्यं निजान्तर्गतं

पश्यन्नात्मनि मायया बहिरिवोद्भूतं यथा निद्रया ।

बः साक्षात्कुरुते प्रबोधसमये स्वात्मानमेवाद्भ्यं

तस्मै श्रीगुरुमूर्तये नम इदं श्रीदक्षिणामूर्तये ॥ १ ॥

बीजस्यान्तरिबाङ्गुरो जगदिदं प्राङ्निर्विकल्पं पुन-

र्मायाकल्पितदेशकालकलनावैचित्र्यचिह्निकृतम् ।

आबाबीव विजृम्भयत्यपि महायोगीव यः स्वेच्छया

तस्मै श्रीगुरुमूर्तये नम इदं श्रीदक्षिणामूर्तये ॥ २ ॥

बस्यैव स्फुरणं सदात्मकमसत्कल्पार्थगं भासते

साक्षात्तत्त्वमसीति वेदवचसा यो बोधयत्याश्रितान् ।

वत्साक्षात्करणाद्भवेन्न पुनरावृत्तिर्भवाम्भोनिधौ

तस्मै श्रीगुरुमूर्तये नम इदं श्रीदक्षिणामूर्तये ॥ ३ ॥

नानाच्छिद्रघटोदरस्थितमहादीपप्रभाभास्वरं

ज्ञानं यस्य तु चक्षुरादिकरणद्वारा बहिः स्पन्दते ।

जानामीति तमेव भान्तमनुभास्येत्स्वमस्तं जग-

त्तस्मै श्रीगुरुमूर्तये नम इदं श्रीदक्षिणामूर्तये ॥ ४ ॥

देहं प्राणमपीन्द्रियाण्यपि चलां बुद्धिं च शून्यं बिभुः

औवालान्धजडोपमास्त्वहमिति भ्रान्ता भृशं वादिनः ।

मायाशक्तिविलासकल्पितमहाव्यामोहसंहारिणे

तस्मै श्रीगुरुमूर्तये नम इदं श्रीदक्षिणामूर्तये ॥ ५ ॥

राहुप्रस्तदिवाकरेन्दुसदृशो मायायमाच्छादना-

त्स्वन्मात्रः करणोपसंहरणतो योऽभूत्सुषुप्तः पुमान् ।

त्रागत्वाप्समिति प्रबोधसमये यः प्रत्यभिज्ञायते

तस्मै श्रीगुरुमूर्तये नम इदं श्रीदक्षिणामूर्तये ॥ ६ ॥

बाह्यादिष्वपि जाग्रदादिषु तथा सर्वास्ववस्थास्वपि

व्यावृत्तास्वनुवर्तमानमहमित्यन्तः स्फुरन्तं जडा ।

स्वात्मानं प्रकटीकरोति भजतां यो मुद्रया भद्रया

तस्मै श्रीगुरुमूर्तये नम इदं श्रीदक्षिणामूर्तये ॥ ७ ॥

विश्वं पश्यति कार्यकारणतया स्वस्वामिसंबन्धतः
 शिष्याचार्यतया तथैव पितृपुत्राद्यात्मना भेदतः ।
 स्वप्ने जाग्रति वा य एष पुरुषो मायापरिभ्रामित-
 स्तस्मै श्रीगुरुमूर्तये नम इदं श्रीदक्षिणामूर्तये ॥ ८ ॥

भूरम्भांस्यनलोऽनिलोऽम्बरमहर्नाथो हिमांशुः पुमा-
 नित्याभाति चराचरात्मकमिदं यस्यैव मूर्त्यष्टकम् ।
 नान्यत्किञ्चन विद्यते विमृशतां यस्मात्परस्माद्विभो-
 त्तस्मै श्रीगुरुमूर्तये नम इदं श्रीदक्षिणामूर्तये ॥ ९ ॥

सर्वात्मत्वमिति स्फुटीकृतमिदं यस्मादमुष्मिस्तवे
 तेनास्य श्रवणात्तदर्थमननाद्दयानाञ्च संकीर्तनात् ।
 सर्वात्मत्वमहाविभूतिसहितं स्यादीश्वरत्वं स्वतः
 सिध्येत्तत्पुनरष्टधा परिणतं चैश्वर्यमव्याहतम् ॥ १० ॥

इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यस्य
 श्रीगोविन्दभगवत्पूज्यपादशिष्यस्य
 श्रीमच्छंकरभगवतः कृतौ
 श्रीदक्षिणामूर्त्यष्टकम् संपूर्णम् ॥

॥ श्रीः ॥

श्रीमृत्युंजयमानसिक- पूजास्तोत्रम् ॥

कैलासे कमनीयरत्नस्रचिते कल्पद्रुमूले स्थितं
कर्पूरम्फटिकेन्दुसुन्दरतनुं कात्यायनीसेवितम् ।
गङ्गातुङ्गतरङ्गरञ्जितजटाभारं कृपासागरं
कण्ठालंकृतशेषभूषणममुं मृत्युंजयं भावये ॥ १ ॥

आगत्य मृत्युंजय चन्द्रमौले
व्याघ्राजिनालंकृत शूलपाणे ।
स्वभक्तसंरक्षणकामधेनो
प्रसीद विश्वेश्वर पार्वतीश ॥ २ ॥

भास्वन्मौक्तिकतोरणे मरकतस्तम्भायुतालंकृते
सौधे धूपसुवासिते मणिमये माणिक्यदीपाङ्किते ।

ब्रह्मेन्द्रामरयोगिपुंगवगणैर्गुक्ते च कल्पद्रुमैः

श्रीमृत्युंजय सुस्थिरो भव विभो माणिक्यसिंहासने ॥

मन्दारमल्लीकरवीरमाधवी-

पुंनागनीलोत्पलचम्पकान्वितैः ।

कर्पूरपाटीरसुवासितैर्जलै-

राधस्त्व मृत्युंजय पाद्यमुत्तमम् ॥ ४ ॥

सुगन्धपुष्पप्रकरैः सुवासितै-

र्विद्यन्नदीशीतलवारिभिः शुभैः ।

त्रिलोकनाथार्तिहराढ्यमादरा-

दूहाण मृत्युंजय सर्ववन्दित ॥ ५ ॥

हिमाम्बुवासितैस्तोयैः शीतलैरतिपावनैः ।

मृत्युंजय महादेव शुद्धाचमनमाचर ॥ ६ ॥

गुह्यदधिग्रहितं मधुप्रकीर्णं

सुघृतसमन्वितधेनुदुग्धयुक्तम् ।

शुभकर मधुपर्कमाहर त्वं

त्रिनयन मृत्युहर त्रिलोकबन्ध ॥ ७ ॥

पञ्चाक्ष शान्त पञ्चास्य पञ्चपातकसंहार ।

पञ्चामृतस्नानमिदं कुरु मृत्युंजय प्रभो ॥ ८ ॥

जगन्नयीक्यात् समस्ततीर्थ-

समाहृतैः कल्मषहारिभिश्च ।

स्नानं सुतोयैः समुदाचर त्वं

मृत्युंजयानन्तगुणाभिराम ॥ ९ ॥

आनीतेनातिशुभ्रेण कौशेयेनामरदुमात् ।

मार्जयाभि जटाभारं शिव मृत्युंजय प्रभो ॥ १० ॥

नानाहेमविचित्राणि चीरचीनाम्बराणि च ।

विविधानि च दिव्यानि मृत्युंजय सुधारय ॥ ११ ॥

विशुद्धमुक्ताफलजालरम्यं

मनोहरं काञ्चनहेमसूत्रम् ।

यज्ञोपवीतं परमं पवित्र-

माधत्स्व मृत्युंजय भक्तिगम्य ॥ १२ ॥

श्रीगन्धं घनसारकुङ्कुमयुतं कस्तूरिकापूरितं

कालेयेन हिमाम्बुना विरचितं मन्दारसंवासितम् ।

दिव्यं देवमनोहरं मणिमये पात्रे समारोपितं
सर्वाङ्गेषु विलेपयामि सततं मृत्युंजय श्रीविभो ॥

अक्षतैर्धवलैर्दिव्यैः सम्यक्तिलसमन्वितैः ।
मृत्युंजय महादेव पूजयामि वृषध्वज ॥ १४ ॥

चम्पकपङ्कजकुरवक-

कुन्दैः करवीरमल्लिकाकुसुमैः ।

विस्तारय निजमकुटं

मृत्युंजय पुण्डरीकनयनात् ॥ १५ ॥

माणिक्यपादुकाद्वन्द्वे मौनिहृत्पद्ममन्दिरे ।

पादौ सत्पद्मसदृशौ मृत्युंजय निवेशय ॥ १६ ॥

माणिक्यकेयूरकिरीटहारैः

काञ्चीमणिस्थापितकुण्डलैश्च ।

मञ्जीरमुख्याभरणैर्मनोज्ञै-

रङ्गानि मृत्युंजय भूषयामि ॥ १७ ॥

गजवदनस्कन्दधृते-

नातिस्वच्छेन चामरयुगेन ।

गलदलकाननपद्मं

मृत्युंजय भावयामि हृत्पद्मे ॥ १८ ॥

मुक्तातपत्रं शशिकोटिशुभ्रं

शुभप्रदं काञ्चनदण्डयुक्तम् ।

माणिक्यसंस्थापितहेमकुम्भं

सुरेश मृत्युंजय तेऽर्पयामि ॥ १९ ॥

मणिमुकुरे निष्पटले

त्रिजगद्गाढान्धकारसप्ताश्वे ।

कंदर्पकोटिसदृशं

मृत्युंजय पश्य वदनमात्मयम् ॥ २० ॥

कर्पूरचूर्णं कपिलाज्यपूतं

दास्यामि कालेयसमन्वितैश्च ।

समुद्भवं पावनगन्धधूपितं

मृत्युंजयाङ्गं परिकल्पयामि ॥ २१ ॥

वर्तिल्लयोपेतमखण्डदीप्त्या

तमोहरं बाह्यमथान्तरं च ।

साज्यं समस्तामरवर्गहृद्यं

सुरेश मृत्युंजय वंशदीपम् ॥ २२ ॥

राजात्रं मधुरान्वितं च मृदुलं माणिक्यपात्रे स्थितं

हिङ्गूजीरकनन्मरीचिमिलितैः शार्करनेकैः शुभैः ।

शार्कं सम्यगपूपसूपसहितं सद्योघृतेनाप्लुतं

श्रीमृत्युंजय पार्वतीप्रिय विभो सापोशनं भुज्यताम् ॥

कूश्माण्डवार्ताकिपटोलिकानां

फलानि रम्याणि च कारवल्क्या ।

सुपाकयुक्तानि ससौरभाणि

श्रीकण्ठ मृत्युंजय भक्षयेश ॥ २४ ॥

शीतलं मधुरं स्वच्छं पावनं वासितं लघु ।

मध्ये स्वीकुरु पानीयं शिव मृत्युंजय प्रभो ॥ २५ ॥

शर्करामिलितं स्निग्धं दुग्धान्नं गोघृतान्वितम् ।

कदलीफलसंमिश्रं भुज्यतां मृत्युसंहार ॥ २६ ॥

केवलमतिमाधुर्यं

दुग्धैः स्निग्धैश्च शर्करामिलितैः ।

एलामरीचिमिलितं

मृत्युंजय देव सुख्ख परमान्नम् ॥ २७ ॥

रम्भाचूतकपित्थकण्टकफलैर्द्राक्षारसस्वादुम-

त्त्वर्जूरैर्मधुरेक्षुखण्डशकलैः सन्नारिकेलाम्बुभिः ।

कर्पूरेण सुवासितैर्गुण्डजलैर्माधुर्ययुक्तैर्विभो

श्रीमृत्युंजय पूरय त्रिभुवनाधारं विशालोदरम् ॥

मनोज्ञरम्भावनग्नण्डखण्डिता-

नरुचिप्रदान्सर्षपजरीकांश्च ।

ससौरभान्सैन्धवसेवितांश्च

गृहाण मृत्युंजय लोकवन्द्य ॥ २९ ॥

हिङ्गूजीरकसहितं

विमलामलकं कपित्थमतिमधुरम् ।

विसखण्डाँलवणयुता-

मृत्युंजय तेऽर्पयामि जगदीश ॥ ३० ॥

एलागुण्ठीसहितं

दम्यन्नं चारुहेमपात्रस्थम् ।

अमृतप्रतिनिधिमाह्वं

मृत्युंजय भुज्यतां त्रिलोकेश ॥ ३१ ॥

जम्बीरनीराश्वितशृङ्गवेरं

मनोहरानम्लशलाटुखण्डान् ।

मृदूपदंशान्सहस्रोपमुङ्क्ष्व

मृत्युंजय श्रीकरुणासमुद्र ॥ ३२ ॥

नागररामठयुक्तं

सुललितजम्बीरनीरसंपूर्णम् ।

मथितं सैन्धवसहितं

पिब हर मृत्युंजय क्रतुध्वंसिन ॥ ३३ ॥

मन्दारहेमाम्बुजगन्धयुक्तै-

र्मन्दाकिनीनिर्मलपुण्यतोयैः ।

गृहाण मृत्युंजय पूर्णकाम

श्रीमत्परापोशनमभ्रकेश ॥ ३४ ॥

गगनधुनीविमलजलै-

र्मृत्युंजय पद्मारागपात्रगतैः ।

मृगमदचन्दनपूर्णं

प्रक्षालय चारु हस्तपदयुग्मम् ॥ ३५ ॥

पुंनागमल्लिकाकुन्दवासितैर्जह्नुबीजलैः ।

मृत्युंजय महादेव पुनराचमनं कुरु ॥ ३६ ॥

मौक्तिकचूर्णसमेतै-

र्मृगमदघनसारवासितैः पूगैः ।

वर्णैः स्वर्णसमानै-

र्मृत्युंजय तेऽर्पयामि ताम्बूलम् ॥ ३७ ॥

नीराजनं निर्मलदीप्तिमद्भि-

र्दीपाङ्कुरैरुज्ज्वलमुच्छ्रितैश्च ।

घण्टानिनादेन समर्पयामि

मृत्युंजयाय त्रिपुरान्तकाय ॥ ३८ ॥

विरिञ्चिमुख्यामरवृन्दवन्दिते

सरोजमत्स्याङ्कितचक्रचिह्निते ।

ददामि मृत्युंजय पादपङ्कजे

फणीन्द्रभूषे पुनरर्घ्यमीश्वर ॥ ३९ ॥

पुंनागनीलोत्पलकुन्दजाजी-

मन्दारमल्लीकरवीरपङ्कजैः ।

पुष्पाञ्जलिं विस्वदलैस्तुलस्या

मृत्युंजयाद्घ्नौ विनिवेशयामि ॥ ४० ॥

पदे पदे सर्वतमोनिऋन्तनं

पदे पदे सर्वशुभप्रदायकम् ।

प्रदक्षिणं भक्तियुतेन चेतसा

करोमि मृत्युंजय रक्ष रक्ष माम् ॥ ४१ ॥

नमो गौरीशायं स्फटिकधवलाङ्गाय च नमो

नमो लोकेशाय स्तुतविबुधलोकाय च नमः ।

नमः श्रीकण्ठाय क्षपितपुरदैत्याय च नमो

नमः फालाक्षाय स्मरमदविनाशाय च नमः ॥ ४२ ॥

संसारे जनितापरोगसहिते तापत्रयाऋन्दिते

नित्यं पुत्रकलत्रचित्तविलसत्पाशैर्निबद्धं दृढम् ।

गर्वान्धं बहुपापवर्गसहितं कारुण्यदृष्ट्या विभो

श्रीमृत्युंजय पार्वतीप्रिय सदा मां पाहि सर्वेश्वर ॥

सौधे रत्नमये नवोत्पलदलाकीर्णे च तरुपान्तरे
 कौशेयेन मनोहरेण धवलेनाच्छादिते सर्वशः ।
 कर्पूराञ्चितदीपदीप्तिभिलिते रम्योपधानद्वये
 पार्वत्या करपद्मलालितपदं मृत्युंजयं भावये ॥ ४४ ॥

चतुश्चत्वारिंशद्विलसदुपचारैरभिमतै-
 र्भनःपद्मे भक्त्या बहिरपि च पूजां शुभकरीम् ।
 करोति प्रत्यूषे निशि दिवसमध्येऽपि च पुमा-
 न्प्रयाति श्रीमृत्युंजयपदमनेकाद्भुतपदम् ॥ ४५ ॥

प्रातर्लिङ्गमुमापतेरहरहः संदर्शनात्स्वर्गदं
 मध्याह्ने हयमेधतुल्यफलदं सायंतने मोक्षदम् ।
 भानोरस्तमये प्रदोषसमये पञ्चाक्षराराधनं
 तत्कालत्रयतुल्यमिष्टफलदं सद्योऽनवद्यं दृढम् ॥ ४६ ॥

इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यस्य
 श्रीगोविन्दभगवत्पूज्यपादशिष्यस्य
 श्रीमच्छंकरभगवतः कृतौ
 श्रीमृत्युंजयमानसिकपूजास्तोत्रं संपूर्णम् ॥

॥ श्रीः ॥

॥ शिवनामावलयष्टकम् ॥

हे चन्द्रचूड मदनान्तक शूलपाणे
स्थानो गिरीश गिरिजेश महेश शंभो ।
भूतेश भीतभयसूदन मामनाथं
संसारदुःखगहनाज्जगदीश रक्ष ॥ १ ॥

हे पार्वतीहृदयवल्लभ चन्द्रमौले
भूताधिप प्रमथनाथ गिरीशचाप ।
हे वामदेव भव रुद्र पिनाकपाणे
संसारदुःखगहनाज्जगदीश रक्ष ॥ २ ॥

हे नीलकण्ठ वृषभध्वज पञ्चवक्त्र
लोकेश शेषवलय प्रमथेश शर्व ।
हे धूर्जटे पशुपते गिरिजापते मां
संसारदुःखगहनाज्जगदीश रक्ष ॥ ३ ॥

हे विश्वनाथ शिव ज्ञकर देवदेव
गङ्गाधर प्रमथनायक नन्दिकेश ।
बाणेश्वरान्धकरिपो हर लोकनाथ
संसारदुःखगहनाज्जगदीश रक्ष ॥ ४ ॥

वाराणसीपुरपते मणिकर्णिकेश
वीरेश दक्षमखकाल विभो गणेश ।
सर्वज्ञ सर्वहृदयैकनिवास नाथ
संसारदुःखगहनाज्जगदीश रक्ष ॥ ५ ॥

श्रीमन्महेश्वर कृपामय हे दयालो
हे व्योमकेश शितिकण्ठ गणाधिनाथ ।
भस्माङ्गराग नृकपालकलापमाल
संसारदुःखगहनाज्जगदीश रक्ष ॥ ६ ॥

कैलासशैलविनिवास वृषाकपे हे
मृत्युञ्जय त्रिनयन त्रिजगन्निवास ।
मारायणप्रिय मदापह शक्तिनाथ
संसारदुःखगहनाज्जगदीश रक्ष ॥ ७ ॥

विश्वेश विश्वभवनाशक विश्वरूप
विश्वात्मक त्रिभुवनैकगुणाधिकेश ।

हे विश्वनाथ करुणामय दीनबन्धो
संसारदुःखगहनाञ्जगदीश रक्ष ॥ ८ ॥

गौरीविलासभवनाय महेश्वराय
पञ्चाननाय शरणागतकल्पकाय ।

आर्वाय सर्वजगतामाधिपाय तस्मै
दारिद्र्यदुःखदहनाय नमः शिवाय ॥ ९ ॥

इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यस्य

श्रीगोविन्दभगवत्पूज्यपादशिष्यस्य

श्रीमच्छंकरभगवतः कृतौ

शिवनामावल्यष्टकं संपूर्णम् ॥

॥ श्रीः ॥

॥ शिवपञ्चाक्षरस्तोत्रम् ॥

नागेन्द्रहाराय विलोचनाय

भस्माङ्गरागाय महेश्वराय ।

नित्याय शुद्धाय दिगम्बराय

तस्मै नकाराय नमः शिवाय ॥ १ ॥

मन्दाकिनीसलिलचन्दनचर्चिताय

नन्दीश्वरप्रमथनाथमहेश्वराय ।

मन्दारमुख्यबहुपुष्पसुपूजिताय

तस्मै मकारमहिताय नमः शिवाय ॥ २ ॥

शिवाय गौरीवदनाब्जवृन्द-

सूर्याय दक्षाध्वरनाशकाय ।

श्रीनीलकण्ठाय वृषभ्वजाय

तस्मै शिकाराय नमः शिवाय ॥ ३ ॥

वसिष्ठकुम्भोद्भवगौतमार्य-

मुनीन्द्रदेवार्चितशेखराय ।

चन्द्रार्कवैश्वानरलोचनाय

तस्मै वकाराय नमः शिवाय ॥ ४ ॥

यक्षस्वरूपाय जटाधराय

पिनाकहस्ताय सनातनाय ।

दिव्याय देवाय दिगम्बराय

तस्मै यकाराय नमः शिवाय ॥ ५ ॥

इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यस्य

श्रीगोविन्दभगवत्पूज्यपादशिष्यस्य

श्रीमच्छंकरभगवतः कृतौ

शिवपञ्चाक्षरस्तोत्रं संपूर्णम् ॥

॥ श्रीः ॥

॥ उमामहेश्वरस्तोत्रम् ॥

नमः शिवाभ्यां नवयौवनाभ्यां
परस्पराश्लिष्टवपुर्धराभ्याम् ।
नगेन्द्रकन्यावृषकेतनाभ्यां
नमो नमः शंकरपार्वतीभ्याम् ॥ १ ॥

नमः शिवाभ्यां सरसोत्सवाभ्यां
नमस्कृताभीष्टवरप्रदाभ्याम् ।
नारायणेनार्चितपादुकाभ्यां
नमो नमः शंकरपार्वतीभ्याम् ॥ २ ॥

नमः शिवाभ्यां वृषवाहनाभ्यां
विरिञ्चिविष्ण्वन्द्रसुपूजिताभ्याम् ।
विभूतिपाटीरविछेपनाभ्यां
नमो नमः शंकरपार्वतीभ्याम् ॥ ३ ॥

नमः शिवाभ्यां जगदीश्वराभ्यां
 जगत्पतिभ्यां जयविग्रहाभ्याम् ।
 जम्भारिमुख्यैरभिवन्दिताभ्यां
 नमो नमः शंकरपार्वतीभ्याम् ॥ ४ ॥

नमः शिवाभ्यां परमौषधाभ्यां
 पञ्चाक्षरीपञ्जररञ्जिताभ्याम् ।
 प्रपञ्चसृष्टिस्थितिसंहृताभ्यां
 नमो नमः शंकरपार्वतीभ्याम् ॥ ५ ॥

नमः शिवाभ्यामतिमुन्दराभ्या-
 मत्यन्तमासक्तहृदम्बुजाभ्याम् ।
 अशेषलोकैकहितंकराभ्यां
 नमो नमः शंकरपार्वतीभ्याम् ॥ ६ ॥

नमः शिवाभ्यां कलिनाशनाभ्यां
 कङ्कालकल्याणवपुर्धराभ्याम् ।
 कैलासशैलस्थितदेवताभ्यां
 नमो नमः शंकरपार्वतीभ्याम् ॥ ७ ॥

नमः शिवाभ्यामशुभापहाभ्या-
 मशेषलोकैकविशेषिताभ्याम् ।
 अकुण्ठिताभ्यां स्मृतिसंभृताभ्यां
 नमो नमः शंकरपार्वतीभ्याम् ॥ ८ ॥

नमः शिवाभ्यां रथवाहनाभ्यां
 रबीन्दुवैश्वानरलोचनाभ्याम् ।
 राकाशशाङ्काभमुखाभ्युजाभ्यां
 नमो नमः शंकरपार्वतीभ्याम् ॥ ९ ॥

नमः शिवाभ्यां जटिलंधराभ्यां
 जरामृतिभ्यां च विवर्जिताभ्याम् ।
 जनार्दनाब्जोद्भवपूजिताभ्यां
 नमो नमः शंकरपार्वतीभ्याम् ॥ १० ॥

नमः शिवाभ्यां विषमेक्षणाभ्यां
 बिल्वच्छदामल्लिकदामभृश्याम् ।
 शोभावतीशान्तवतीश्वराभ्यां
 नमो नमः शंकरपार्वतीभ्याम् ॥ ११ ॥

नमः शिवाभ्यां पशुपालकाभ्यां
 जगन्नयीरक्षणबद्धहृदयाम् ।
 समस्तदेवासुरपूजिताभ्यां
 नमो नमः शंकरपार्वतीभ्याम् ॥ १२ ॥

स्तोत्रं त्रिसंख्यं शिवपार्वतीभ्यां
 भक्त्या पठेद्वादशकं नरो यः ।
 स सर्वसौभाग्यफलानि भुङ्क्ते
 शतायुरन्ते शिवलोकमेति ॥ १३ ॥

इति श्रीमत्परमहंसपरित्राजकाचार्यस्य
 श्रीगोविन्दभगवत्पूज्यपादाशिष्यस्य
 श्रीमच्छंकरभगवतः कृतौ
 उमामहेश्वरस्तोत्रं संपूर्णम् ॥

॥ श्रीः ॥

॥ सौन्दर्यलहरी ॥

शिवः शक्त्या युक्तो यदि भवति शक्तः प्रभवितुं
न चेदेवं देवो न खलु कुशलः स्पन्दितुमपि ।
अतस्त्वामाराध्यां हरिहरविरिञ्चादिभिरपि
प्रणन्तुं स्तोतुं वा कथमकृतपुण्यः प्रभवति ॥ १ ॥

तनीयांसं पांसुं तव चरणपङ्केरुहभवं
विरिञ्चिः संचिन्वन्विरचयति लोकानविकलम् ।
बहून्नेन शौरिः कथमपि सहस्रेण शिरसां
हरः संक्षुद्यैनं भजति भसितोद्धूलनविधिम् ॥ २ ॥

अविद्यानामन्तस्तिमिरमिहिरद्वीपनगरी
जडानां चैतन्यस्तवकमकरन्दसुतिघ्नरी ।
दरिद्राणां चिन्तामणिगुणनिका जन्मजलधौ
निमग्नानां दंष्ट्रा सुररिपुवराहस्य भवति ॥ ३ ॥

त्वदन्यः पाणिभ्यामभयवरदो दैवतगण-

स्त्वभेका नैवासि प्रकटितवराभीत्याभिनया ।

भयात्रातुं दातुं फलमपि च वाञ्छासमधिकं

शरण्ये लोकानां तव हि चरणावेव निपुणौ ॥ ४ ॥

हरिस्त्वामाराध्य प्रणतजनसौभाग्यजननीं

पुरा नारी भूत्वा पुररिपुमपि क्षोभमनयत् ।

स्मरोऽपि त्वां नत्वा रतिनयनलेह्येन वपुषा

मुनीनामप्यन्तः प्रभवति हि मोहाय महताम् ॥ ५ ॥

धनुः पौष्पं मौर्वीं मधुकरमयीं पञ्च विशिखा

वसन्तः सामन्तो मलयमरुदायोधनरथः ।

तथाप्येकः सर्वं हिमगिरिसुते कामपि कृपा-

मपाङ्गात्ते लब्ध्वा जगदिदमनङ्गो विजयते ॥ ६ ॥

कणत्काञ्चीदामा करिकलभकुम्भस्तननता

परिक्षीणा मध्ये परिणतशरञ्चन्द्रवदना ।

धनुर्बाणान्पाशं सृणिमपि दधाना करतलैः

पुरस्तादास्तां नः पुरमाथितुराहोपुरुषिका ॥ ७ ॥

सुधासिन्धोर्मध्ये सुरबिटपिवाटीपरिवृते

मणिद्वीपे नीपोपवनवति चिन्तामणिगृहे ।

शिवाकारे मञ्चे परमशिवपर्यङ्कनिलयां

भजन्ति त्वां धन्याः कतिचन चिदानन्दलहरीम् ॥ ८ ॥

महीं मूलाघारे कमपि मणिपूरे हुतवहं

स्थितं स्वाधिष्ठाने हृदि मरुतमाकाशमुपरि ।

मनोऽपि भ्रूमध्ये सकलमपि भित्त्वा कुलपथं

सहस्रारे पद्मे सह रहासि पत्या विहरसे ॥ ९ ॥

सुधाधारासारैश्चरणयुगलान्तर्विगलितैः

प्रपञ्चं सिञ्चन्ती पुनरपि रत्नाग्रायमहसः ।

अचाप्य स्वां भूमिं भुजगनिभमध्युष्टबलयं

स्वमात्मानं कृत्वा स्वपिषि कुलकुण्डे कुहरिणि ॥ १० ॥

चतुर्भिः श्रीकण्ठैः शिवयुवतिभिः पञ्चभिरपि

प्रभिन्नाभिः शंभोर्नवभिरपि मूलप्रकृतिभिः ।

चतुश्चत्वारिंशद्वसुदलकलाश्रान्निवलय-

त्रिरेखाभिः सार्धं तव शरणकोणाः परिणताः ॥ ११ ॥

त्वदीयं सौन्दर्यं तुहिनगिरिकन्ये तुल्यितुं

कवीन्द्राः कल्पन्ते कथमपि विरिञ्चिप्रभृतयः ।

यदालोकौत्सुक्यादमरललना यान्ति मनसा

तपोभिर्दुष्प्रापाजपि गिरिशसायुष्यपदवीम् ॥ १२ ॥

नरं वर्षीयांसं नयनविरसं नर्मसु जडं

तवापाङ्गालोके पतितमनुधावन्ति शतशः ।

गलद्वेणीबन्धाः कुचकलशविस्तसिचया

हठात्तुट्यत्काञ्चयो विगलितदुकूला युवतयः ॥ १३ ॥

क्षितौ षट्पञ्चाशद्विंशमधिकपञ्चाशदुदके

हुताशे द्वाषष्टिश्चतुरधिकपञ्चाशदनिले ।

दिवि द्विःषट्त्रिंशन्मनसि च चतुःषष्टिरिति ये

मयूखास्तेषामप्यपरि तव पाशम्बुजयुगम् ॥ १४ ॥

शरज्ज्योत्स्नाशुद्धां शशियुतजटाजूटमकुटां

वरत्रास्रत्वाणः फटिकघटिकापुस्तककराम् ।

सकुलं त्वा नत्वा कथमिव सतां संनिदधते

मधुश्चीरद्राक्षामधुरिमधुरीणाः फणितयः ॥ १५ ॥

कवीन्द्राणां चेतःकमलवनवालातपरुचिं

भजन्ते ये सन्तः कतिचिदरुणामेव भवतीम् ।

विरिञ्चिप्रेमस्यास्तरुणतरशृङ्गारलहरी-

गभीराभिर्वाग्भिर्विदधति सतां रञ्जनममी ॥ १६ ॥

सवित्रीभिर्वाचां शशिमणिशिलाभङ्गरुचिभि-

र्वैशिन्याद्याभिस्त्वां सह जनानि संचिन्तयति यः ।

स कर्ता काव्यानां भवति महतां भङ्गिरुचिभि-

र्वैचोभिर्वाग्देवीवदनकमलामोदमधुरैः ॥ १७ ॥

तनुच्छायाभिस्ते तरुणतरणिश्रीसरणिभि-

र्दिवं सर्वाभुर्वामरुणिमनि मग्नां स्मरति यः ।

भवन्त्यस्य त्रस्यद्वनहरिणशालीनतयनाः

सहोर्वश्या वश्याः कति कति न गीर्वाणगणिकाः ॥ १८ ॥

मुखं विन्दुं कृत्वा कुचयुगमधस्तस्य तदधो

हरार्धं ध्यायेद्यो हरमहिषि ते मन्मथकलाम् ।

स सद्यः संक्षोभं नयति वनिता इत्यतिलघु

त्रिलोकीमप्याशु भ्रमयति रवीन्दुस्तनयुगाम् ॥ १९ ॥

किरन्तीमङ्गेभ्यः किरणनिकुरुस्वामृतरसं

हृदि त्वामाधत्ते हिमकरशिलामूर्तिमिव यः ।

स सर्पाणां दर्पं ज्ञमयति शकुन्ताधिप इव

ज्वरप्लुष्टान्दृष्ट्या सुखयति सुधाधारसिरसा ॥ २० ॥

तटिलेखातन्वीं तपनशशिवैश्वानरमयीं

निषण्णां षण्णामप्युपरि कमलानां तव कलाम् ।

महापद्माटव्यां मृदितमलमायेन मनसा

महान्तः पश्यन्तो दधति परमाह्लादलहरीम् ॥ २१ ॥

भवानि त्वं दाये मयि वितर दृष्टिं सकरुणा-

मिति स्तोतुं वाञ्छन्कथयति भवानि त्वमिति यः ।

बदैव त्वं तस्मै दिशसि निजसायुज्यपदवीं

सुकुन्द्रज्योन्द्रस्फुटमकुटनीराजितपदाम् ॥ २२ ॥

त्वया हृत्वा वामं वपुरपरितृप्तेन मनसा

शरीरार्धं शंभोरपरमपि शङ्के हृतमभूत् ।

अदेतत्त्वद्रूपं सकलमरुणाभं त्रिनयनं

कुचाभ्यामानम्रं कुटिलशशिचूडालमकुटम् ॥ २३ ॥

जगत्सूते धाता हरिरबति रुद्रः क्षपयते
 तिरस्कृष्यन्नैतत्स्वमपि वपुर्गोशस्तिरयति ।
 सदापूर्वः सर्वं तदिदमनुगृह्णाति च शिव-
 स्तवाज्ञामालम्ब्य क्षणचलितयोर्भूलतिक्रयोः ॥ २४ ॥

त्रयाणां देवानां त्रिगुणजनितानां तव शिवे
 भवेत्पूजा पूजा तव चरणयोर्या विरचिता ।
 तथाहि त्वत्पादोद्वहनमणिपीठस्य निकटे
 स्थिता ह्येते शश्वन्मुकुलितकरोत्तंसमकुटाः ॥ २५ ॥

विरिञ्चिः पञ्चत्वं व्रजति हरिराप्नोति विरतिं
 विनाशं कीनाशो भजति धनदो याति निधनम् ।
 वितन्द्नी माहेन्द्री विततिरपि संमीलितदृशा
 महासंहारेऽस्मिन्बिहरति सति त्वत्पतिरसौ ॥ २६ ॥

जपो जल्पः शिल्पं सकलमपि मुद्राविरचना
 गतिः प्रादक्षिण्यक्रमणमशनाद्याहुतिविधिः ।
 प्रणामः संवेशः सुखमखिलमात्मार्षणदृशा
 अपर्यापय्यस्तव भवतु यन्मे विवक्षितम् ॥ २७ ॥

सुधामप्वास्वाद्य प्रतिभवजरामृत्वहरिणीं

विषद्यन्ते विश्वे विविशतमन्वाद्या दिविषदः ।

करालं यत्क्ष्वेलं कवकितवतः कालकलना

न शंभोस्तम्बूलं तव जननि ताटकुमहिमा ॥ २८ ॥

किरीटं वैरिभ्यं परिहर पुरः कैटभभिदः

कटोरे कोटीरे स्वलासि जहि जम्भारिमकुटम् ।

ब्रणक्षेप्येतेषु प्रसभमुपयातस्य भवनं

भवस्याभ्युत्थाने तप परिजनोक्तिर्बिजयते ॥ २९ ॥

स्वदेहोद्भूतभिर्घृणिभिरणिमाद्याभिरभितो

निषेव्ये नित्ये त्वामहमिति प्रदा भावयति यः ।

किमाश्रयं तस्य त्रिनयनमसृद्धिं तृणयतो

महासंबर्ताभिर्बिरचयति नीराजनविधिम् ॥ ३० ॥

चतुःषष्ट्या तन्त्रैः सकलमतिसंधाय भुवनं

स्थितस्तत्तत्सिद्धिप्रसवपरतन्त्रैः पशुपतिः ।

पुनस्त्वन्निर्वन्धादखिलपुरुषार्थैकघटना-

स्वतन्त्रं ते तन्त्रं क्षिप्रितलमवातीतरदिदम् ॥ ३१ ॥

शिवः शक्तिः कामः क्षिबिरथ रविः शीतकिरणः

स्मरो हंसः शक्रस्तदनु च परामारहरयः ।

अमी हृत्सेखाभिस्त्रिस्तुभिरवसानेषु घटिता

भजन्ते वर्णास्ते तव जननि नामावबबन्ताम् ॥ ३२ ॥

स्मरं योनिं लक्ष्मीं त्रितयमिदमादौ तव मनो-

निधायैके नित्ये निरवधिमहाभोगरसिकाः ।

भजन्ति त्वां चिन्तामणिगुणनिबद्धाक्षवल्याः

शिवाभौ जुहन्तः सुरभिघृतधाराहृतिज्ञतैः ॥ ३३ ॥

शरीरं त्वं शोभोः शशिभिहिरनक्षोरुहयुगं

तवात्मानं मन्ये भगवति नवात्मानमनघम् ।

अतः शेषः शेषीत्ययमुभयसाधारणतया

स्थितः संबन्धो वां समरसपरानन्दपरयोः ॥ ३४ ॥

मनस्त्वं व्योम त्वं मरुदग्नि मरुत्पारथिरसि

त्वमापस्त्वं भूमिस्त्वयि परिणतायां न हि परम् ।

त्वमेव स्वात्मानं परिणमयितुं विश्ववपुषा

चिदानन्दाकारं शिवयुवति भावेन विभृषे ॥ ३५ ॥

तवाज्ञाचक्रस्थं तपनशशिकोटिद्युतिधरं
 परं अमुं वन्दे परिमिलितपार्श्वं परचिता ।
 अमाराध्यन्ममकल्या रविशशिगुचीनामविषये
 निरालोकेऽलोके निवसति हि भालोकभुवने ॥ ३६ ॥

विशुद्धौ ते शुद्धस्फटिकविशदं व्योमजनकं
 शिवं सेवे देवीमपि शिवसमानव्यवसिताम् ।
 बयोः कान्त्या यान्त्याः ज्ञाशिकिरणसारूप्यसरणे-
 बिभ्रूतान्तर्धान्ता विलसति चकोरीव जगती ॥ ३७ ॥

समुन्मीलत्संभित्कमलमकरन्दैकरात्रिकं
 भजे हंसद्वन्द्वं किमपि महतां मानसचरम् ।
 यदालापादष्टादशगुणितविद्यापरिणति-
 र्यद्वादसे दोषाकुण्ठमाखिलमद्भ्यः पय इव ॥ ३८ ॥

तव स्वाधिष्ठाने हुतवहमधिष्ठाय निरतं
 तमीडे संवर्त जननि महतीं तां च समयाम् ।
 बभालोके लोकान्दहति महति क्रोधकलिते
 द्यार्द्रा वा दृष्टिः क्षिशिरमुपचारं रचयति ॥ ३९ ॥

सटिस्वन्तं शक्या तिमिरपरिपान्थिस्फुरणया
 स्फुरन्नानारत्नाभरणपरिणद्धेन्द्रधनुषम् ।
 तब इयामं मेघं कमपि मणिपूरैकशरणं
 निषेवे वर्षन्तं हरमिहिरतप्तं त्रिभुवनम् ॥ ४० ॥

तवाधारे मूले सह समयया लास्यपरया
 नवात्मानं मन्ये नवरसमहाताण्डवनटम् ।
 उभाभ्यामेताभ्यामुदयविधिमुद्दिश्य दयया
 सनाथाभ्यां जज्ञे जनकजननीमज्जगदिदम् ॥ ४१ ॥

गतैर्माणिक्यत्वं गगनभाणिभिः सान्द्रघटितं
 किरीटं ते हैमं हिमगिरिमुते कीर्तयति यः ।
 स नीढेयकृष्णायकलुरणशबलं चन्द्रशकलं
 धनुः शौनासीरं किमिति न निबध्नाति धिषणाम् ॥ ४२ ॥

धुनोतु भवान्तं नस्तुलितदलितेन्दीवरवनं
 घनस्निग्धश्लक्ष्णं चिकुरानिकुरुन्धं तब शिबे ।
 अदीयं सौरभं सहजमुपलब्धं सुमनसो
 वसन्त्वस्मिन्मन्ये बलमथनवाटीषटपिनाम् ॥ ४३ ॥

बनोतु क्षेमं नस्तव वदनसौन्दर्यलहरी-

परीवाहः स्रोतः सरणिरिव सीमन्तसरणिः ।

बहन्ती सिन्दूरं प्रबलकवरीभारतिमिर-

द्विषां वृन्दैर्बन्दीकृतमिव नवीनार्ककिरणम् ॥ ४४ ॥

अरालैः स्वाभावादलिकलभमश्रीभिरलकैः

परीतं ते वक्त्रं परिहसति पङ्केरुहरुचिम् ।

दरस्मेरे यस्मिन्दशनरुचिकिञ्जल्करुचिरे

सुगन्धौ माद्यन्ति स्मरदहनचक्षुर्मधुलिहः ॥ ४५ ॥

ललाटं लावण्यद्युतिविमलमाभाति तव य-

द्वितीयं तन्मन्ये मकुटघटितं चन्द्रशकलम् ।

विपर्याप्तन्यासादुभयमपि संभूय च मिथः

सुधालेपस्यूतिः परिणमति राकाहिमकरः ॥ ४६ ॥

श्रुवौ मुग्धे किञ्चिद्भुवनभयभङ्गव्यसनिनि

त्वदीये नेत्राभ्यां मधुकररुचिभ्यां धृतगुणम् ।

धनुर्मन्ये सव्येतरकरगुहीतं रतिपतेः

प्रकोष्ठे मुष्टौ च स्थगयति निगूढान्तरमुग्धे ॥ ४७ ॥

अहः सूते सव्यं तव नयनमर्कात्मकतया

त्रिबामां बामं ते सृजति रजनीनायकतया ।

तृतीया ते दृष्टिर्दलितहेमाम्बुजरुचिः

समाधत्ते सन्ध्यां दिवसनिश्चयोरन्तरचरीम् ॥ ४८ ॥

विशाला कल्याणी स्फुटरुचिरयोध्या कुबलयैः

कृपाधाराधारा किमपि मधुराभोगवतिका ।

अवन्ती दृष्टिस्ते बहुनगरविस्तारविजया

ध्रुवं तत्तन्नामव्यवहरणयोग्या विजयते ॥ ४९ ॥

कवीनां संदर्भस्तवकमकरन्दैकरसिकं

कटाक्षव्याक्षेपभ्रमरकलभौ कर्णयुगलम् ।

अमुञ्चन्तौ दृष्ट्वा तव नवरसास्वादतरला-

वसूयासंसर्गादलिकनयनं किञ्चिदरुणम् ॥ ५० ॥

श्रिवे शृङ्गारार्द्रा तदितरजने कुत्सनपरा

सरोषा गङ्गायां गिरिशचरिते बिस्मयवती ।

इरादिभ्यो भीता सरस्विरुहसौभाग्यजननी

सखीषु स्मेरा ते मयि जननि दृष्टिः सकरुणा ॥ ५१ ॥

गते कर्णाभ्यर्णं गरुत इव पक्ष्माणि दधती
 पुरां भेत्तुश्चित्तप्रशमरसविद्रावणफले ।
 इमे नेत्रे गोत्रावरपतिकुलोत्तंसकलिके
 तवाकर्णाकृष्टस्मरशरविलासं कलयतः ॥ ५२ ॥

विभक्तत्रैवर्ण्यं व्यतिकारितलीलाञ्जनतया
 विभाति त्वनेत्रत्रितयमिदमीशान्द्रियते ।
 पुनः स्रष्टुं देवान्द्रुहिणहरिकुद्रानुपरता-
 न्रजः सत्त्वं विभ्रत्तम इति गुणानां त्रयमिव ॥ ५३ ॥

पवित्रीकर्तुं नः पशुपतिपराधीनहृदये
 दयामित्रैर्नेत्रैररुणधवलश्यामरुचिभिः ।
 नदः शोणो गङ्गा तपनतनयेति ध्रुवममुं
 त्रयाणां तीर्थानामुपनयसि संभेदमनघम् ॥ ५४ ॥

निमेषोन्मेषाभ्यां प्रलयमुदयं याति जगती
 तवेत्याहुः सन्तो धरणिधरराजन्यतनवे ।
 त्वदुन्मेषाज्जातं जगदिदमशेषं प्रलयतः
 परित्रातुं शक्ते परिहृतनिमेषास्तव दृशः ॥ ५५ ॥

तवापणे कर्णेजपनयनपैशुन्यचकिता

निलीयन्ते तोये नियतमनिमेषाः क्षफरिकाः ।

इयं च श्रीवैद्यच्छन्दपुटकबाटं कुवलयं

जहाति प्रत्यूधे निशि च विघटय्य प्रविशति ॥ ५६ ॥

दृशा द्राघीयस्या दरदलितनीलोत्पलरुचा

दवीयांसं दीनं स्तपय कृपया मामपि शिवे ।

अनेनायं धन्यो भवति न च ते हानिरियता

वने वा हर्म्ये वा समकरानिगतो हिमकरः ॥ ५७ ॥

अरालं ते पालीयुगलमगराजन्यतनये

न केषामाधत्ते कुसुमशरकोदण्डकुतुकम् ।

तिरश्चीनो यत्र श्रवणपथमुल्लङ्घ्य विलस-

मपाङ्गव्यासङ्गो दिशति शरसंधानधिषणाम् ॥ ५८ ॥

स्फुरद्गण्डाभोगप्रविकलितताटङ्कयुगलं

चतुश्चक्रं मन्ये तव सुखमिदं मन्मथरथम् ।

अमारुह्य द्रुम्यवनिरथमर्केन्दुचरणं

महावीरो मारः प्रमथपतये सज्जितबते ॥ ५९ ॥

सरस्वत्याः सूक्तीरमृतलहरीकौशलहरीः

पिवन्त्याः अर्वाणि श्रवणचुकुकाभ्यामविरलम् ।

चमत्कारश्लाघाचलिताशिरसः कुण्डलगणो

झणत्कारैस्तारैः प्रतिवचनमाचष्ट इव ते ॥ ६० ॥

असौ नासावंशस्तुहिनगिरिवंशध्वजपटि

त्वदीयो नेदीयः फलतु फलमस्माकमुचितम् ।

बह्व्यन्तर्मुक्ताः शिशिरकरनिश्चासगलितं

समृद्ध्या यत्तासां बहिरपि च मुक्तामणिधरः ॥ ६१ ॥

प्रकृत्वा रक्तायास्तव मुदति दन्तच्छदरुचेः

प्रवक्ष्ये सादृश्यं जनयतु फलं विद्रुमलता ।

न विम्बं तद्विम्बप्रतिफलनरागादङ्गितं

तुलानभ्यारोढुं कथमिव विलज्जेत कलया ॥ ६२ ॥

स्मितव्योत्सनाजालं तव वदनचन्द्रस्य पिवतां

चकोराणामासीदतिरसतया चञ्चुजडिमा ।

अतस्ते शीतांशोरमृतलहरीमाम्बरुचयः

पिबन्ति स्वच्छन्दं निशिनिति श्रुशं काञ्चिकधिया ॥

अविश्रान्तं पत्युर्गुणगणकथाप्रेडनजपा

जपापुष्पच्छाया तव जननि जिह्वा जयति सा ।

चन्द्रासीनायाः स्फटिकदृषदच्छच्छन्निमयी

सरस्वत्या मूर्तिः परिणमति माणिक्यवपुषा ॥ ६४ ॥

रणे जित्वा दैत्यानपहृतगिरिभैः कवचिभि-

निवृत्तैश्चण्डांश्चिपुरहरनिर्मल्यविमुखैः ।

विज्ञाखेन्द्रोषेन्द्रैः शशिविज्ञदकर्षूरशकला

विलीयन्ते मातस्तव वदन्ताम्बूलकवलाः ॥ ६५ ॥

विपल्लव्या गायन्ती विविधमपदानं पशुपते-

स्वयारब्धे वक्तुं चलितस्त्रिरसा माधुवचने ।

तदीयैर्माधुबैरपलपिततन्त्रीकलरवां

निजां वीणां बाणी निचुलयति चोलेन निभृतम् ॥ ६६ ॥

कराग्रेण स्पृष्टं तुहिनगिरिणा वत्सलतया

गिरीशेनोदस्तं मुहुरधरपानाकुलतया ।

कराग्रं शंभोर्मुखमुकुरवृन्तं गिरिसुते

कथंकारं ब्रूमस्तव चुबुकमौपम्यरहितम् ॥ ६७ ॥

भुजाश्लेषान्नित्यं पुरदमयितुः कण्टकवती

तव प्रीवा धत्ते मुखकमलनालश्रियमियम् ।

स्वतः श्वेता कालागुरुबहुलजम्बालमलिना

मृणालीलालित्यं ब्रूहि यदधो हारलतिका ॥ ६८ ॥

गले रेखास्तिष्ठो गतिगमकर्गातैकनिपुणे

विवाहव्यानद्धप्रगुणगुणसंख्याप्रतिभुवः ।

विराजन्ते नानाविधमधुररागाकरभुवां

त्रयाणां ग्रामाणां स्थितिनियमसीमनि इव ते ॥ ६९ ॥

मृणालीमृद्वीनां तव भुजलतानां चतसृगां

चतुर्भिः सौन्दर्यं सरसिजभवः स्तोति वदनैः ।

नखैर्भ्यः संत्रस्यन्प्रथममथनादन्धकरिपो-

श्चतुर्णां शीर्षाणां सममभयहस्तार्पणावेया ॥ ७० ॥

नखानामुद्योतैर्नवनलिनरागं विदसतां

कराणां ते कान्तिं कथय कथयामः कथमुमे ।

कयाचिद्वा साम्यं भजतु कलया हन्त कमलं

यदि क्रौडलक्ष्मीचरणतललाक्षारखचणम् ॥ ७१ ॥

समं देवि स्कन्दद्विपवदनपीतं स्तनयुगं
 तवेदं नः खेदं हरतु सततं प्रस्तुतमुखम् ।
 यदालोकयाशङ्काकुलितहृदयो हासजनकः
 स्वकुम्भौ हेरम्बः परिमृशति हस्तेन झडिति ॥ ७२ ॥

अभू ते वक्षोजाबभूतरसमाणिक्यकुतुपौ
 न संदेहस्पन्दो नगपतिपताके मनसि नः ।
 पिबन्तौ तौ यस्मादविदितबधूसङ्गरसिकौ
 कुबारावद्यापि द्विरदवदनकौञ्चदलनौ ॥ ७३ ॥

वह्न्यम्ब स्तम्बेरमदनुजकुम्भप्रकृतिभिः
 समारब्धां मुक्तामणिभिरमलां हारलतिकाम् ।
 कुचाभोगो विम्बाधररुचिभिरन्तः शबलिनां
 प्रतापव्यामिश्रां पुरदमयितुः कीर्तिमिव ते ॥ ७४ ॥

तव स्तन्यं मन्ये धरणिधरकन्ये हृदयतः
 पथःपारावारः परिवहति सारस्वतमिव ।
 दयावत्या दत्तं द्रविडशिशुरास्वाद्य तव य-
 त्कधीनां प्रौढानामजनि कमनीयः कवयिता ॥ ७५ ॥

हरक्रोधज्वालाबलिभिरवलीढेन वपुषा

गभीरे ते नाभीसरसि कृतसङ्गो मनसिजः ।

समुत्तस्थौ तस्मादचलतनये धूमलतिका

जनस्तां जानीते तव जननि रोमावलिरिति ॥ ७६ ॥

यदेतत्कालिन्दीतनुतरतरङ्गाकृति शिवे

कुशे मध्ये किञ्चिज्जननि तव यद्भाति सुधियाम् ।

विमर्दादन्योन्यं कुचकलशयोरन्तरगतं

तनूभूतं व्योम प्राविशदिव नाभिं कुहरिणीम् ॥ ७७ ॥

स्थिरो गङ्गावर्तः स्तनमुकुलरोमावलिलता-

कलावालं कुण्डं कुसुमशरतेजोद्भुतभुजः ।

स्तेर्लीलागारं किमपि तव जाभिर्गिरिसुते

बिलद्वारं सिद्धेर्गिरिस्तनयनानां विजयते ॥ ७८ ॥

निसर्गक्षीणस्य स्तनवटभरेण कुमजुषो

नमन्मूर्तेर्नारीतिलक शनैस्तुष्ट्यत इव ।

चिरं ते मध्यस्य त्रुटितवटिनीतीरतरुणा

समावस्थास्थेभ्यो भवतु कुशलं शैलवनये ॥ ७९ ॥

कुचौ सद्यः स्थित्तटघटितकूर्पासभिदुरौ
 कषन्तौ दोर्मूले कनककलशभौ कलयता ।
 तव त्रातुं भङ्गादलमिति बलघ्नं तनुभुवा
 त्रिधा नद्धं देवि त्रिवलि लवलीबलिभिरिव ॥ ८० ॥

गुरुत्वं विस्तारं क्षितिधरपतिः पार्वति निजा-
 न्नितम्बादाच्छिद्य त्वयि हरणरूपेण निदधे ।
 अतस्ते विस्तीर्णो गुरुरयमशेषां वसुमतीं
 नितम्बप्राग्भारः स्थगयति लघुत्वं नयति च ॥ ८१ ॥

करीन्द्राणां शुण्डान्कनकदलीकाण्डपटली-
 मुभाभ्यामूरुभ्यामुभयमपि निर्जित्य भवति ।
 सुवृत्ताभ्यां वस्युः प्रणतिकठिनाभ्यां गिरिसुते
 विधिज्ञे जानुभ्यां विबुधकरिकुम्भद्वयमसि ॥ ८२ ॥

पराजेतुं रुद्रं द्विगुणशरगभौ गिरिसुते
 निषङ्गौ जङ्घे ते विषमभिशिखो बाढमकुत ।
 यदग्रे दृश्यन्ते दशशरफलाः पादयुगली-
 नस्त्राप्रच्छन्नानः सुरमकुटशार्ङ्गकनिशिताः ॥ ८३ ॥

श्रुतीनां मूर्धाबो दधति तव यौ शेषरत्नया
 समाप्येतौ मातः शिरसि दयया धेहि चरणौ ।
 बभोः पाशं पाथः पशुपतिजटाजूटतटिनी
 ययोर्लाञ्छालक्ष्मीरहणहरिचूडामणिरुचिः ॥ ८४ ॥

नमोवाकं ब्रूमो नयनरमणीयाय पदयो-
 स्तव्यस्मै हृन्नुवाय स्फुटरुचिरमालककवते ।
 असूषयस्यस्यं यदभिहननाय स्पृहयते
 पशूनामीशानः प्रमदधनकङ्कलितरवे ॥ ८५ ॥

मृषा कृत्वा गोत्रस्त्रलनमथ धैरुक्षयनमितं
 ललाटे भर्तारं चरणकमले ताडयति ते ।
 चिरान्तःशरणं दहनकृतमुष्मूलितवता
 तुलाकोटिकाणैः किलिकिलितमीशानरिपुणा ॥ ८६ ॥

हिमानीहन्तृष्वं हिमगिरिनिवासैकचतुरौ
 निश्चायां निद्रायां निशि चरमभागे च विशदौ ।
 वरं लक्ष्मीपात्रं श्रियमसिसृजन्तौ समयिनां
 सरोजं त्वत्पादौ जननि जयतश्चित्रमिह किम् ॥ ८७ ॥

पदं ते कीर्त्तिनां प्रपदमपदं देवि विपदां
 कथं नीतं सद्भिः कठिनकमठीकर्परतुलाम् ।
 कथं वा बाहुभ्यामुपयमनकाले पुरभिदा
 यदादाय न्यस्तं हृषदि दयमानेन मनसा ॥ ८८ ॥

नखैर्नाकस्त्रीणां करकमलसंकोचशशिभि-
 स्तरुणां दिव्यानां हसत इव ते चाण्डि चरणौ ।
 फलानि स्थःस्थेभ्यः किसलयकराग्रेण ददतां'
 दरिद्रेभ्यो भद्रां श्रियमनिशमहाय ददतौ ॥ ८९ ॥

ददाने दीनेभ्यः श्रियमनिशभाशानुसदृशी-
 ममन्दं सौन्दर्यप्रकरमकरन्दं विकिरति ।
 तवास्मिन्मन्दारस्तवकुसुमभगे यातु चरणे
 निमज्जन्मज्जीवः करणचरणः षट्चरणताम् ॥ ९० ॥

पदन्यासक्रीडापरिचयामिवारब्धुमनसः
 स्खलन्तस्ते खेलं भवनकलहंसा न जहति ।
 अतस्तेषां शिक्षां सुभगमणिमञ्जीररणित-
 च्छलादाचक्षाणं चरणकमलं चारुचरिते ॥ ९१ ॥

गतास्ते मन्त्रत्वं द्रुहिणहरिरुद्रेश्वरभृतः

शिवः स्वच्छच्छायाघटितकपटप्रच्छदपटः ।

त्वदीयानां भासां प्रतिफलनरागारुणतया

शरीरी शृङ्गारो रस इव दृशां दोग्रिव कुतुकम् ॥ ९२ ॥

अराला केशेषु प्रकृतिसरला मन्दहसिते

शिरीषाभा चित्ते दृषदुपलशोभा कुचतटे ।

भृशं तन्वी मध्ये पृथुरसिजारोहविषये

जगन्नातुं शंभोर्जयति करुणा काचिदरुणा ॥ ९३ ॥

कलङ्कः कस्तूरी रजनिकरविम्बं जलमयं

कलाभिः कर्पूरैर्मरकटकरण्डं निबिडितम् ।

अतस्त्वद्भोगेन प्रतिदिनमिदं रिक्तकुहरं

विधिर्भूयो भूयो निबिडयति नूनं तव कृते ॥ ९४ ॥

पुरारातेरन्तःपुरमपि ततस्त्वच्चरणयोः

सपर्यामर्यादा तरलकरणानाममुलभा ।

तथा ह्येते नीताः शतमुखमुखाः सिद्धिमतुलां

तव द्वारोषान्तस्थितिभिराणिमाद्याभिरमराः ॥ ९५ ॥

कलत्रं वैधात्रं कतिकति भजन्ते न कवयः

श्रियो देव्याः को वा न भवति पतिः कैरपि धनैः ।

महादेवं हित्वा तव सति सतीनामचरमे

कुचाभ्यामासङ्गः कुरवकतरोरप्यसुलभः ॥ ९६ ॥

गिरामाहुर्देवीं द्रुहिणगृहिणीमागमविदो

हरेः पत्नीं पद्मां हरसहचरीमद्वितनयाम् ।

तुरीया कापि त्वं दुरधिगमनिःसीममहिमा

महामाया विश्वं भ्रमयसि परब्रह्ममहिषि ॥ ९७ ॥

कदा काले मातः कथय कलितालक्तकरसं

पिबेयं बिद्यार्थी तव चरणनिर्णेजनजलम् ।

प्रकृत्या मूकानामपि च कविताकारणतया

कदा धत्ते वाणीमुखकमलताम्बूलरसताम् ॥ ९८ ॥

सरस्वत्या लक्ष्म्या विधिहरिसपत्नो विहरते

रतेः पातिव्रत्यं शिथिलयति रम्येण वपुषा ।

चिरं जीवन्नेव क्षपितपशुपाशव्यतिकरः

परानन्दाभिरुच्यं रसयति रसं त्वद्भजनवान् ॥ ९९ ॥

ब्रह्मीपद्मालाभिर्द्विबसकरनीराजनविधिः

सुधासूत्रेश्चन्द्रोपलजललवैर्यरचना ।

स्वकीयैरम्भोभिः सलिलनिधिसौहित्यकरणं

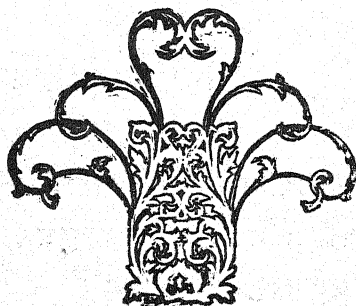
त्वदीयाभिर्वाग्भिस्तव जननि वाचां स्तुतिरियम् ॥१००॥

इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यस्य

श्रीगोविन्दभगवत्पूज्यपादशिष्यस्य

श्रीमच्छंकरभगवतः कृतौ

सौन्दर्यलहरी संपूर्णा ॥

॥ श्रीः ॥

॥ देवीभुजंगस्तोत्रम् ॥

विरिञ्च्यादिभिः पञ्चभिर्लोकपालैः

समूढे महानन्दपीठे निषण्णम् ।

धनुर्बाणपाशाङ्कुशप्रोतहस्तं

महस्यैपुरं शंकराद्वैतमठ्यात् ॥ १ ॥

चदन्नादिभिः पञ्चभिः कोशजालैः

शिरःपक्षपुच्छात्मकैरन्तरन्तः ।

निगूढे महायोगपीठे निषण्णं

पुरारेरथान्तःपुरं नौभि नित्यम् ॥ २ ॥

विरिञ्चादिरूपैः प्रपञ्चे विहृत्य

स्वतन्त्रा यदा स्वात्मविश्रान्तिरेषा ।

बद्धा भानमातृप्रमेयातिरिक्तं

परानन्दमीडे भवानि त्वदीयम् ॥ ३ ॥

विनोदाय चैतन्यमेकं विभज्य
 द्विधा देवि जीवः शिवश्चेति नाम्ना ।
 शिवस्यापि जीवत्वमापादयन्ती
 पुनर्जीवमेनं शिवं वा करोषि ॥ ४ ॥

समाकुर्वन् मूलं हृदि न्यस्य बायुं
 मनो भ्रूविक्रं प्रापयित्वा निवृत्ताः ।
 ततः सन्निदानन्दरूपे पदे ते
 भवन्त्यम्ब जीवाः शिवत्वेन कैचित् ॥ ५ ॥

शरीरेऽतिकष्टे रिपौ पुनर्वर्गे
 सदाभीतिमूले कलत्रे धने वा ।
 न कश्चिद्विरज्यत्यहो देवि चित्रं
 कथं त्वत्कटाक्षं बिना तत्त्वबोधः ॥ ६ ॥

शरीरे धनेऽपत्यवर्गे कलत्रे
 विरक्तस्य सद्देशिकादिष्टबुद्धेः ।
 अदाकस्मिकं ज्योतिरानन्दरूपं
 समाधौ भवेत्तत्त्वमस्वम्ब सत्यम् ॥ ७ ॥

मृषान्यो मृषान्यः परो मिश्रमेनं
 परः प्राकृतं चापरो बुद्धिमात्रम् ।
 प्रपञ्चं मिमीते मुनीनां गणोऽयं
 तदेतत्त्वमेवेति न त्वां जहीनः ॥ ८ ॥

निवृत्तिः प्रतिष्ठा च विद्या च शान्ति-
 स्तथा ज्ञान्यतीतेति पञ्चीकृताभिः ।
 कलाभिः परे पञ्चविंशात्मिकाभि-
 स्त्वमेकैव सेव्या शिवाभिन्नरूपा ॥ ९ ॥

अगाधेऽत्र संसारपङ्के निमग्नं
 कलत्रादिभारेण स्त्रिंशं नितान्तम् ।
 महामोहपाशौघबद्धं चिरान्मां
 समुद्धर्तुमम्ब त्वमेकैव शक्ता ॥ १० ॥

समारभ्य मूलं गतो ब्रह्मचक्रं
 भवदिव्यचक्रेश्वरीधामभाजः ।
 महासिद्धिसंघातकल्पद्रुमाभा-
 नवाप्याम्ब नादानुपास्ते च योगी ॥ ११ ॥

गणेशैर्ग्रहैरम्ब नक्षत्रपङ्क्त्या

तथा योगिनीराशिपीठैरभिन्नम् ।

महाकालमात्मानमामृश्य लोकं

विधत्से कृतिं वा स्थितिं वा महेशि ॥ १२ ॥

लसत्तारहारामतिस्वच्छचेलं

वहन्तीं करे पुस्तकं चाक्षमालाम् ।

शरच्चन्द्रकोटिप्रभाभासुरां त्वां

सकृद्भावयन्भारतीवल्लभः स्यान् ॥ १३ ॥

समुद्यत्सहस्रार्कबिम्बाभवक्रां

स्वभासैव सिन्दूरिताजाण्डकोटिम् ।

धनुर्बाणपाशाङ्कुशान्धारयन्तीं

स्मरन्तः स्मरं वापि संमोहयेयुः ॥ १४ ॥

अणिस्यूतताटङ्कशोणास्यबिम्बां

हरित्पट्टवस्त्रां त्वगुलामिभूषाम् ।

हृदा भावयन्तप्रहेमप्रभां त्वां

श्रियो नाशयत्यम्ब चाञ्जल्यभावम् ॥ १५ ॥

महामन्त्रराजान्तर्बिजं पराकृत्यं
 स्वतो न्यस्तबिन्दु स्वयं न्यस्तहार्दम् ।
 भवद्वक्त्रवक्षोजगुह्याभिधानं
 स्वरूपं सकृद्भावयेत्स त्वमेव ॥ १६ ॥

तथान्ये विकल्पेषु निर्विण्णचित्ता-
 स्तदेकं समाधाय बिन्दुत्रयं ते ।
 परानन्दसंधानसिन्धौ निमग्नाः
 पुनर्गर्भरन्ध्रं न पश्यन्ति धीराः ॥ १७ ॥

त्वदुन्मेषलीलानुबन्धाधिकारा-
 म्बिरिञ्चयादिकांस्त्वद्गुणाम्भोधिबिन्दून् ।
 भजन्तस्तितीर्षन्ति संसारसिन्धुं
 शिवे तावकीना सुप्रभावेनेयम् ॥ १८ ॥

कदा वा भवत्पादपोतेन तूर्णं
 भवाम्भोधिमुत्तीर्य पूर्णान्तरङ्गः ।
 निमज्जन्तमेनं दुराशाविषाढौ
 समालोक्य लोकं कथं पर्युदास्ते ॥ १९ ॥

कदा वा हृषीकाणि साम्यं भजेयुः

कदा वा न शत्रुर्न मित्रं भवानि ।

कदा वा दुराशाविपूषीबिलोपः

कदा वा मनो मे समूलं विनश्येत् ॥ २० ॥

नमोवाकमाशास्महे देवि युष्म-

त्सदाम्भोजयुग्माय त्रिगमाय गौरि ।

विरिञ्च्यादिभास्वत्किरीटप्रतोली-

प्रदीपायमानप्रभाभास्वराय ॥ २१ ॥

कचे चन्द्ररेखं कुचे तारहारं

करे स्वादुचापं शरे षट्पदौघम् ।

स्मरामि स्मरारेरभिप्रायमेकं

मदाघूर्णनेत्रं मदीयं निधानम् ॥ २२ ॥

शरेष्वेव नासा धनुष्वेव जिह्वा

जपापाटले लोचने ते स्वरूपे ।

त्वगेषा भवच्चन्द्रखण्डे श्रवो मे

गुणे ते मनोवृत्तिरम्ब त्वयि स्यात् ॥ २३ ॥

देवीभुजंगस्तोत्रम् ।

जगत्कर्मधीरान्वचोधूतकीरान्

कुचन्यस्तहारान्कृपासिन्धुपूरान् ।

भवाम्भोधिपारान्महाषापदूरान्

भजे वेदसाराब्जिशवप्रेमदारान् ॥ २४ ॥

सुधासिन्धुसारे चिदानन्दनीरे

समुत्फुल्लनीपे सुरत्नान्तरीपे ।

मणिव्यूहशाले स्थिते हैमशाले

मनोजारिवामे निषण्णं मनो मे ॥ २५ ॥

दृगन्ते विलोला सुगन्धीषुमाला

प्रपञ्चेन्द्रजाला विपत्तिस्सिन्धुकूला ।

मुनिस्त्वान्तज्ञाला नमल्लोकपाला

हृदि प्रेमलोलामृतस्वादुलीला ॥ २६ ॥

जगज्जालमेतत्त्वयैवाम्ब सृष्टं

त्वमेवाद्य यासीन्निद्रयैरर्थजालम् ।

त्वमेकैव कर्त्री त्वमेकैव भोक्त्री

न मे पुण्यपापे न मे बन्धमोक्षौ ॥ २७ ॥

इति प्रेमभारेण किञ्चिन्मयोक्तं

न बुध्वैव तत्त्वं मदीयं त्वदीयम् ।

विमोदाय बालस्य मौर्यं हि मात-

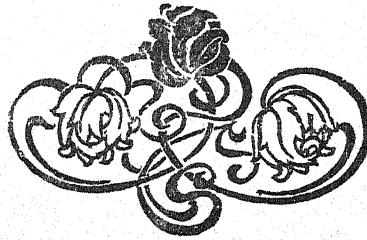
स्तदेतत्प्रकापस्तुतिं मे गृहाण ॥ २८ ॥

इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यस्य

श्रीगोविन्दभगवत्पूज्यपादाशिष्यस्य

श्रीमच्छंकरभगवतः कृतौ

देवीभुजंगस्तोत्रम् संपूर्णम् ॥

॥ श्रीः ॥

॥ आनन्दलहरी ॥

भवानि स्तोतुं त्वां प्रभवति चतुर्भिर्न वदनैः

प्रजानामीशानस्त्रिपुरमथनः पञ्चभिरपि ।

न षड्भिः सेनानीर्दशशतमुखैरप्यदिपति-

स्तदान्येषां केषां कथय कथमस्त्रिजवसरः ॥ १ ॥

श्रुतधीरद्राक्षामधुमधुरिमा कैरपि पदै-

र्विशिष्यानाक्येयो भवति रसनामात्रविषयः ।

तथा ते सौन्दर्यं परमशिबदृष्ट्यात्रविषयः

कथंकारं ब्रूमः सकलनिगमागोचरगुणे ॥ २ ॥

मुखे ते ताम्बूलं नयनयुगले कज्जलकला

ललाटे काशीरं बिलसति गले सौक्तिकलता ।

स्फुरत्काञ्ची शाटी पृथुकटितटे हाटकप्रयी

भजामि त्वां गौरीं नगपतिकिशोरीमविरतम् ॥ ३ ॥

विराजन्मन्दारदुमकुसुमहारस्तनतटी-

नदद्वीणानादश्रवणविलसत्कुण्डलगुणा ।

नताङ्गी मातङ्गी रुचिरगतिभङ्गी भगवती

सती शंभोरम्भोरुहचटुलचक्षुर्विजयते ॥ ४ ॥

नवीनार्कभ्राजन्मणिकनकभूषापरिकरै-

वृताङ्गी सारङ्गीरुचिरनयनाङ्गीकृतशिवा ।

तटिस्पीता पीताम्बरललितमङ्गीरसुभगा

ममापर्णा पूर्णा निरवधिसुखैरस्तु सुमुखी ॥ ५ ॥

हिमाद्रेः संभूता सुललितकरैः पल्लवयुता

सुपुष्पा मुक्ताभिर्भ्रमरकलिता चालकभरैः ।

कृतस्थाणुस्थाना कुचफलनता सूक्तिसरसा

ऋजां हन्त्री गन्त्री विलसति चिदानन्दलतिका ॥ ६ ॥

सर्षणामाकीर्णा कतिपयगुणैः सादरमिह

अयन्यन्ये वल्लीं मम तु मतिरेवं विलसति ।

अपर्णैका सेव्या जगति सकलैर्यत्परिवृतः

पुराणोऽपि स्थाणुः कलति किल कैवल्यपदवीम् ॥ ७ ॥

बिधात्री धर्माणां त्वमसि सकलान्नायजननी
 त्वमर्थानां मूलं धनदनमनीयाङ्गिकमले ।
 त्वमादिः कामानां जननि कृतकन्दर्पविजये
 सतां मुक्तेर्बीजं त्वमसि परमब्रह्ममहिषी ॥ ८ ॥

ब्रभूता भक्तिस्ते यदपि न समालोलमतस-
 स्त्वया तु श्रीमत्या सदयमवलोक्योऽहमधुना ।
 बबोदः पानीयं दिशति मधुरं चातकमुखे
 भृशं शङ्के कैर्वा विधिभिरनुनीता मम मतिः ॥ ९ ॥

कृपापाङ्गालोकं वितर तरसा साधुचरिते
 न ते युक्तोपेक्षा मयि शरणदीक्षामुपगते ।
 न चेदिष्टं दद्यादनुपदमहो कल्पलतिका
 विशेषः सामान्यैः कथमितरवल्लीपरिकरैः ॥ १० ॥

महान्तं विश्वासं तव चरणपङ्केरुहयुगे
 निधायान्यन्नैवाश्रितमिह मया दैवतभुमे ।
 तथापि त्वन्नेतो यदि मयि न जायेत सदयं
 निरालम्बो लम्बोदरजननि कं यामि शरणम् ॥ ११ ॥

अथः स्वर्णे लघं सषदि लभते हेमपदवीं

यथा रथ्यापाथः शुचि भवति गङ्गावमिलितम् ।

यथा यत्तत्पापैरविमलिनमन्तर्मम यदि

त्वावि प्रेम्णा सक्तं कथमिव न जायेत विमलम् ॥ १२ ॥

रथदन्तस्मादिच्छाविषयफललाभे न नियम-

स्त्वमज्ञानामिच्छाधिकमपि समर्था वितरणे ।

इति ब्राह्मः प्राञ्चः कमलभवनाद्यास्थायि मन-

स्त्वदात्मकं न कंदिबभूचितमीशानि कुरु बत ॥ १३ ॥

यत्पुराणानारजस्फटिकमयमिति प्रतिफल-

स्त्वदाकारं यत्प्रच्छन्नश्वरकलासौधधिरम् ।

शुक्लन्द्रव्येन्द्रप्रभृतिपरिवारं विजयते

यथागारं रम्यं त्रिभुवनमहाराजगृहिणि ॥ १४ ॥

निवासः कैलासे विधित्तमसावाः स्तुतिकराः

कुटुम्बं त्रैलोक्यं कृतकरपुटः भिद्विनिकरः ।

महेकाः प्राणेशस्तद्वनिधराभीक्ष्वतनये

न ये औभाग्यस्य कचिदपि मनागस्ति तुलना ॥ १५ ॥

धृषो वृद्धो ज्ञानं विषमशनमाशा निवस्य
 इमशानं क्रीडाभूर्भुजगनिवहो भूषणविधिः ।
 सज्जन्ता सामग्री जगति विदितैव स्मररिपो-
 र्चदेवस्यैश्वर्यं तव जननि सौभाग्यमहिमा ॥ १६ ॥

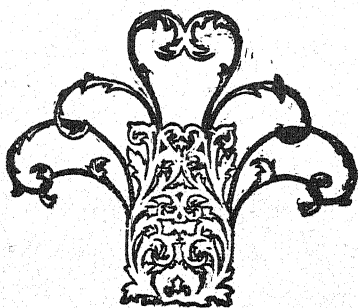
अमोघमहाण्डप्रलयविधिर्नैसर्गिकमतिः
 इमशानेष्वासीनः कृतभमितलेपः पशुपतिः ।
 दधौ कण्ठे हाठाङ्गुलमग्निलसृगोलकृपया
 भक्त्याः संगत्याः फलमिति च कल्याणि कलत्रे ॥ १७ ॥

त्वदीयं सौन्दर्यं निरतिशयमालोक्य परदा
 शिबेवाशीङ्गता जलमयतनुः शैलतनवे ।
 तदेवस्कास्वस्मादुदनकमलं वीक्ष्य कृपया
 श्लिष्टामातन्वन्निजगिरामि बाधेन गिरिजः ॥ १८ ॥

विशालजीवाण्डद्रवसृगमदाकीर्णधुस्त-
 म्भूनन्यामिश्रं भगवति तवाभ्यङ्गमलिकम् ।
 सजादाव सष्टा चलितपदपांसूज्जिह्वकरैः
 समावृजे सृष्टिं विष्णुपुत्रपद्मेकहृदयाम् ॥ १९ ॥

वसन्ते सानन्दे कुसुमितलताभिः परिवृते
 स्फुरन्नानापद्मे सरसि कलहंसालिसुभगे ।
 वल्लीभिः खेलन्तीं मलयपवनान्दोलितजले
 स्मरेद्यस्त्वां तस्य उवरजनितपीडापमरति ॥ २० ॥

इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यस्य
 श्रीगोविन्दभगवत्पूज्यपादशिष्यस्य
 श्रीमच्छंकरभगवतः कृतौ
 आनन्दलहरी संपूर्णा ॥

॥ श्रीः ॥

॥ त्रिपुरसुन्दरीवेदपादस्तोत्रम् ॥

वेदपादस्तवं वक्ष्ये देव्याः प्रियविको र्षया ।

यथामति मतिं देवस्तन्नो रन्तिः प्रचोदयात् ॥ १ ॥

अकिञ्चित्करकर्मभ्यः प्रत्याहृत्य कृपावशात् ।

सुजह्णयः स्तुतावभ्यां तन्नः षण्मुखः प्रचोदयात् ॥ २ ॥

अकारादिक्षकारान्तवर्णावयवशालिनी ।

वीणापुस्तकहस्ताऽन्यात्प्रणो देवी सरस्वती ॥ ३ ॥

या वर्णपदवाक्यार्थगद्यपद्यस्वरूपिणी ।

वाचि नर्तयतु क्षिप्रं मेधां देवी सरस्वती ॥ ४ ॥

उपास्यमाना बिप्रेन्द्रैः सन्ध्यासु च तिसृष्वपि ।

सद्यः प्रसीद मे मातः सन्ध्याविद्ये सरस्वती ॥ ५ ॥

मन्दा निन्दालोलुपाऽहं स्वभावा-

देवस्तोत्रं पूर्यते किं मयेति ।

मा मे भीतिर्हे मते त्वाद्दशाना-

मेवा नेत्री राक्षसा सूनुतानाम् ॥ ६ ॥

सरङ्गभुकुटीकोटिभङ्गया तर्जयते जराम् ।

कुशामयाय शुभ्राय सिन्धूनां पतये नमः ॥ ७ ॥

वक्ष्ये मध्ये मणिद्वीपः कल्पकारामभूषितः ।

अस्तु मे ललितावासः स्वस्तिदा अभयंकरः ॥ ८ ॥

कदम्बमञ्जरीनिर्बद्धावणीपारणोन्मदैः ।

द्विरेकैर्वर्णनीयाव बनानां पतये नमः ॥ ९ ॥

वज्र वज्रावलीलीलागगनोल्लङ्घिगोपुरम् ।

मातः कौतूहलं दद्यात्सह्यार्थं नगरं तव ॥ १० ॥

अकरन्दङ्गरीमज्जन्मिलिन्दकुलसंकुलाम् ।

महापद्मादवीं वन्दे यज्ञमा संपरीवृताम् ॥ ११ ॥

वनेत्रव चिन्तामणिधोरणार्चिभि-

र्विनिर्मितं रोपितरत्नशृङ्गम् ।

अजे भवानीभवनावतंस-

मादित्यवर्णं तमसः परस्तात् ॥ १२ ॥

कुनिभिः स्वात्मलाभाय यत्नकं हृदि सेव्यते ।

वन्न पश्यामि कुड्या तदक्षरे परमे व्योमम् ॥ १३ ॥

यत्नमक्षमयो मञ्जस्तत्र यो बिन्दुमध्वगः ।

सर्व कामेशि वासोऽयमायुष्मन्तं करोतु माम् ॥ १४ ॥

नानारत्नगुच्छाढीकान्तिकिम्भीलितोदरम् ।

विमृशामि विद्वानं तेऽतिरूक्ष्णमबिलोमशम् ॥ १५ ॥

पर्वकुवत्सोपरि दर्शनीयं

अनाजजाबाकुशपाशपाणिम् ।

अश्वेषमूषारमणीयमीडे

त्रिलोचनं नीलकण्ठं प्रशान्तम् ॥ १६ ॥

जटावर्णं चन्द्रकलाललानं

चङ्क्रेललावण्यकलाभिरामम् ।

कामेश्वरं कामशरासनाङ्गं

समस्तार्वाङ्गं तमसः परस्तात् ॥ १७ ॥

तत्र कामेशवामाङ्गे खेलन्तीमलिकुन्तलाम् ।

आशिदानन्दलहरीं महालक्ष्मीमुपास्महे ॥ १८ ॥

चारुगोरोचनापङ्कजम्बालितघनस्तनीम् ।

नमामि त्वामहं लोकमातरं पद्ममालिनीम् ॥ १९ ॥

शिवे नमन्निर्जरकुञ्जरासुर-

प्रतोलिकामौलिमरीचिवीचिभिः ।

इदं तव क्षालनजातसौभगं

चरणं नो लोके सुधितां दधातु ॥ २० ॥

कल्पस्यादौ कारणेशानपि त्री-

नल्लष्टुं देवि त्रीन्गुणानादधानाम् ।

सेवे नित्यं श्रेयसे भूयसे त्वा-

मजामेकां लोहितशुक्लकृष्णाम् ॥ २१ ॥

केशोद्भूतैरङ्गुतामोदपूरै-

राशावृन्दं सान्द्रमापूरयन्तीम् ।

त्वामानम्य त्वत्प्रसादास्त्वयंभू-

रस्मान्मावी सृजते विश्वमेतत् ॥ २२ ॥

अर्धोन्मीलद्यौवनोद्दामदर्श

दिन्याकल्पैरर्पयन्तीं मञ्जुषान् ।

देवि ध्यात्वा त्वां पुरा कैटभारि-

त्रिंशं विभर्ति भुवनस्य नाभिः ॥ २३ ॥

कल्हारश्रीमञ्जरीपुञ्जरीतिं

धिककुर्वन्तीमम्ब ते पाटलिम्ना ।

मूर्तिं ध्यात्वा ज्ञानार्थी भूतिमाय-

त्रिन्द्रो राजा जगतो य ईशे ॥ २४ ॥

देववान्तरमन्त्रौघजपश्रीफलभूतया ।

आयकस्तव देव्यन्ते विद्यया विन्दतेऽमृतम् ॥ २५ ॥

जुंस्कोकिलकलकाणकोमलालापशालिनि ।

अद्राणि कुरु मे मातर्दुरितानि परासुव ॥ २६ ॥

अन्तेवासिनास्ति चेत्ते सुमुक्षा

बक्ष्ये युक्तिं मुक्तसर्वैषणः सन् ।

सज्यः साक्षात्सुन्दरीं ज्ञप्तिरूपां

श्रद्धाभक्तिध्यानयोगाद्देहि ॥ २७ ॥

षोढान्वालादिदेवैश्च मेविता चक्रमध्यगा ।

कामेकमहिषी भूषः षोडशी शर्म यच्छतु ॥ २८ ॥

ज्ञानो हान्तो देशिकेन्द्रं प्रणश्य

ब्रह्मादेशान्तारकं मन्त्रतत्त्वम् ।

जानीते चेदम्ब धन्यः समानं

नातः परं वेदितव्यं हि किञ्चित् ॥ २९ ॥

त्वमेव कारणं कार्यं क्रिया ज्ञानं त्वमेव च ।

त्वामम्ब न बिना किञ्चित्त्वयि सर्वं प्रतिक्रियम् ॥ ३० ॥

पराममद्रीन्द्रसुते तवाङ्घ्रि-

सरोजयोरम्ब दधामि मूर्ध्ना ।

अलंकृतं वेदवधूशिरोभि-

र्यतां जातो भुवनानि विश्वा ॥ ३१ ॥

दुष्टान्दैत्यान्हन्तुकामां महर्षी-

न्निष्ठा नन्यान्पातुकामां कराब्जैः ।

अष्टाभिस्त्वां सायुधैर्भासमानां

दुर्गा देवीं अरण्यमहं प्रपद्ये ॥ ३२ ॥

देवि सर्वानवद्याङ्गि त्वामनाहत्य ये क्रियाः ।
कुर्वन्ति निष्फलास्तेषामदुग्धा इव येनवः ॥ ३३ ॥

नाहं मन्ये दैवतं मान्यमन्य-
त्वत्पादाब्जादम्बिके कुम्भजाद्याः ।
ये ध्यातारो भक्तिसंशुद्धचित्ताः
परामृतात्परिमुच्यन्ति सर्वे ॥ ३४ ॥

कुर्वाणोऽपि दुरारम्भास्तव नामानि ज्ञांमहि ।
प्रजपन्नेति मायान्तमति मृत्युं तगम्यहम् ॥ ३५ ॥

कल्याणि त्वं कुन्दहासप्रकाशै-
रन्तर्ध्वान्तं नाशयन्ती श्रेणेन ।
हन्तास्माकं ध्यायतां त्वत्पदाब्ज-
मुच्चतिष्ठ महते सौभगाय ॥ ३६ ॥

तितीर्षया भवाम्भोयेर्हृयग्रीवादयः पुरा ।
अप्रमत्ता भवत्पूजां सुविद्वांसो वितेनिरे ॥ ३७ ॥

मदृश्या ये दुराचारा ये च सन्मार्गगामिनः ।
भवत्याः कृपया सर्वे सुवर्यन्तु वज्रमानाः ॥ ३८ ॥

श्रीचक्रस्थां शाश्वतैश्वर्यदात्रीं

पौण्ड्रं चापं पुष्पबाणान्दधानाम् ।

बन्धूकाभां भावयामि त्रिनेत्रां

तामग्निवर्णां तपसा ज्वलन्तीम् ॥ ३९ ॥

भवानि तव पादाब्जनिर्णेजनपवित्रताः ।

भवामयप्रशान्त्यै त्वामपो याचामि भेषजम् ॥ ४० ॥

चिदानन्दसुधाम्भोधेस्तवानन्दलवोऽस्ति यः ।

कारणेशैस्त्रिभिः साकं तद्विश्वमुपजीवति ॥ ४१ ॥

नो वा यागेनैव पूर्तादिकृत्यै-

नो वा जप्यैर्नो महद्भिस्तपोभिः ।

नो वा योगैः क्लेशकृद्भिः सुमेधा

निचाय्येमां शान्तिमत्यन्तमेति ॥ ४२ ॥

प्रातः पाहि महाविद्ये मध्याह्ने तु मृडप्रिये ।

सायं पाहि जगद्वन्द्ये पुनर्नः पाहि विश्वतः ॥ ४३ ॥

बन्धूकभैर्भानुभिर्भामयन्ती

विश्वं शश्वत्तुङ्गपीनस्तनार्धा ।

लावण्याब्धेः सुन्दरि त्वं प्रसादा-

दायुः प्रजाः रयिसस्मासु धेहि ॥ ४३ ॥

कर्णार्कर्णय मे तत्त्वं या चिच्छक्तिरितीर्यते ।

त्रिर्वदामि सुमुख्यां सा काष्ठा सा परा गतिः ॥ ४५ ॥

वाग्देवीत त्वां वदन्त्यम्ब केचि

लक्ष्मीगौरीत्येवमन्येऽप्युशन्ति ।

स्रश्चन्मातः प्रत्यगद्वैतरूपां

शंसन्ति केचिन्निविदो जनाः ॥ ४६ ॥

ललितेति सुधापूरमाधुरीचोरमम्बिके ।

तव नामान्ति यत्तेन जिह्वा मे मधुमत्तमा ॥ ४७ ॥

ये संपन्नाः साधनैस्तैश्चतुर्भिः

शुश्रूषाभिर्देशिकं प्रणयन्ति ।

सम्यग्विद्वाञ्छुद्धसत्त्वान्तराणां

तेषामेवैतां ब्रह्मविद्यां वदेत ॥ ४८ ॥

अभिचारादिभिः कृत्यां यः प्रेरयति मय्युमे ।

तव हुंकारसंनता प्रत्यक्तर्तारमृच्छतु ॥ ४९ ॥

जगत्त्रिविधिं सामिकामपाहराणु दुर्जराम् ।

प्रकीद मे दयाधुने प्रशस्तिमम्ब नः स्तुति ॥ ५० ॥

कदम्बारुणमम्बाया रूपं चिन्तय चित्त मे ।

बुद्ध पापीयसीं निष्ठां मा गृधः कस्य स्निह्यतम् ॥ ५१ ॥

अण्डभण्डनलीलायां रक्तचन्दनपङ्क्तिः ।

अकुबराय तं हन्याद्यश्च नो द्वेषने जनः ॥ ५२ ॥

रे रे चित्त त्वं वृथा शोकमिन्दौ

मत्तस्यन्तर्वचस्पृषायं त्रिमुक्तये ।

देव्याः पादौ पूजयैकाक्षरेण

बन्धे पदं संप्रहेण मन्त्रीभ्योम् ॥ ५३ ॥

जम्बूद्वीपतपस्योत्पलकलामण्डलशालिने ।

देव्याय नमो मातर्बाहुभ्यां तव धन्वने ॥ ५४ ॥

बानेबाणां ब्रह्मविद्यामुपास्ये

सूतैर्वेदैः स्तूयमानां भवानीम् ।

हन्व स्वात्मत्वेन मां मुक्तिकामो

मत्वा वीरो हर्षशोकौ जहावि ॥ ५५ ॥

चरणं करवाण्यम्ब चरणं तव सुन्दरि ।

अथ त्वत्पादुकाभ्यां मे नान्यः बन्धा अवनाय ॥ ५६ ॥

रत्नच्छत्रैश्चामरैर्दर्पणायै-

श्वकेशानीं सर्वदोषाचरन्तः ।

योगिन्योऽन्याः शक्तयश्चाणिमाद्या

भूयं पान स्वस्तिभिः सदा नः ॥ ५७ ॥

दण्डं मां विजानीह सर्वज्ञाऽभि यतः शिबे ।

दूरीकृत्याशु दुरितमथा नो बर्धवा रमिम् ॥ ५८ ॥

अहेश्वरि महामन्त्रकूटयथकलेबरे ।

कादिबिद्याक्षरभणिमुशन्तस्त्वा हवामहे ॥ ५९ ॥

मूकभारादूर्ध्वमन्तश्चरन्ती

मित्रा ग्रन्थीन्मूर्ध्नि निर्यस्तुषार्द्रां ।

पद्मवन्तस्त्वां ये च वृष्टिं कथन्ते

तेषां शान्तिः श्रावणी मेघरेषाम् ॥ ६० ॥

अहं दुष्कान्ति ये मातस्त्वहं बाबासकपेवके ।

कालम्ब साधकैरेभिरव जलद्विषो बहि ॥ ६१ ॥

त्वङ्मुक्तानामम्ब शान्तैषणानां

ब्रह्मिष्ठानां दृष्टिपातेन पृतः ।

वापीयानप्यावृतः स्वर्वधूभिः

शोकातिगो मोदते स्वर्गलोके ॥ ६२ ॥

सन्तु विद्या जगत्प्रस्मिन्संसारभ्रमहेतवः ।

अनेऽहं त्वां यया विद्वान्विद्यया मृतमश्नुते ॥ ६३ ॥

विद्वन्मुख्यैर्विदुमाभं विशाल-

श्रोणीशिञ्जन्मेखलाकिङ्किणीकम् ।

चन्द्रोत्तमं चिन्मयं वस्तु किञ्चि-

द्विद्धि त्वमेतन्निहितं गुहायाम् ॥ ६४ ॥

व विलसामि चिन्मूर्तिमिक्षुकोदण्डशालिनीम् ।

जुगुप्सुः सनकप्रेष्टास्तामाहुः परमां गतिम् ॥ ६५ ॥

चक्षुःप्रेक्षत्प्रेमकारुण्यधारां

हंसच्योत्सनापूरदृष्यच्चकोराम् ।

यामाश्लिष्यन्मोदते देवदेवः

या नो देवी सुहृवा कर्म यच्छतु ॥ ६६ ॥

मुञ्च वञ्चकतां चित्त पामरं चापि दैवतम् ।

गृहाण पदमम्बाया एतदालम्बनं परम् ॥ ६७ ॥

का मे भीतिः का क्षतिः किं दुरापं

कामेशाङ्कोत्तुङ्गपर्यङ्कसंस्थाम् ।

तत्प्रातीतामच्युतानन्ददात्रीं

देवीमहं निर्ऋतिं वन्दमानः ॥ ६८ ॥

चिन्तामणिमयोत्तंसकान्तिकञ्चुकितानने ।

ललिते त्वां सकृन्नत्वा न विभेति कुतश्चन ॥ ६९ ॥

वारुण्योत्तुङ्गितकृचे लावण्योल्लासितेक्षणे ।

तवाज्ञयैव कामाद्या मास्मान्प्रापन्नरातयः ॥ ७० ॥

आकर्षाकृष्टकामास्त्रसंजातं तापमम्ब मे ।

आचामतु कटाक्षस्ते पर्जन्यो वृष्टिमानिव ॥ ७१ ॥

कुर्वे गर्वेणापचारानपारा-

न्यद्यप्यम्ब त्वत्पदाब्जं तथापि ।

मन्ये धन्ये देवि विद्यावलम्बं

मातेव पुत्रं बिभृतास्वेनम् ॥ ७२ ॥

यथोपास्तिक्षतिर्न स्यात्तव चक्रस्य सुन्दरि ।

कृपया कुरु कल्याणि तथा मे स्वस्तिरायुषी ॥ ७३ ॥

चक्रं सेवे तारकं सर्वसिद्धयै

श्रीमन्मातः सिद्धयश्चाणिमाद्याः ।

नित्या मुद्रा शक्तयश्चाङ्गदेव्यो

यस्मिन्देवा अधि विश्वे निषेदुः ॥ ७४ ॥

सुकुमारे सुखाकारे सुनेत्रे सूक्ष्ममध्यमे ।

सुप्रसन्ना भव शिवे सुमृडीका सरस्वती ॥ ७५ ॥

निशुद्धलीकृन्दर्शी कल्पगन्धी

मूर्ति स्फूर्या पङ्कजं धारयन्तीम् ।

ध्यायन्हि त्वां जायते सार्वभौमो

विश्व आशाः पृतनाः संजयञ्जयन् ॥ ७६ ॥

अविज्ञाय परां शक्तिमात्मभूतां सहेन्द्रीम् ।

अहो पतन्ति निरयेष्वेके चात्महनो जनाः ॥ ७७ ॥

सिन्दूरामैः सुन्दरैरंशुवृन्दै-

र्लाक्षालक्ष्यां मज्जयन्तीं जगन्ति ।

हेरम्बाम्ब त्वां हृदा लम्बते य-

स्तस्मै विशः स्वयमेवानमन्ते ॥ ७८ ॥

तव तत्त्वं विमृशतां प्रत्यगद्वैतलक्षणम् ।

चिदानन्दघनादन्यन्नेह नानास्ति किञ्चन ॥ ७९ ॥

कण्ठात्कुण्डलिनीं नीत्वा सहस्रारं शिवे तव ।

न पुनर्जायते गर्भे सुमेधा अमृतोक्षितः ॥ ८० ॥

त्वत्पादुकानुसंधानप्राप्तसर्वात्मतादृशि ।

पूर्णाहंश्रुतिमत्यस्मिन्न कर्म लिप्यते नरे ॥ ८१ ॥

तवानुग्रहनिर्भिन्नहृदयग्रन्थिरद्विजे ।

स्वात्मत्वेन जगन्मत्वा ततो न विजुगुप्सते ॥ ८२ ॥

कदा वसुदलोपेते त्रिकोणनवकान्विते ।

आवाहयामि चक्रे त्वां सूर्याभां श्रियमैश्वरीम् ॥ ८३ ॥

ह्रीमित्येकं तावकं वाचकार्णं

यज्जिह्वाग्रे देवि जागर्ति किञ्चित् ।

को वायं स्यात्कामकामखिलोक्यां

सर्वेऽस्मै देवा बलिमावहन्ति ॥ ८४ ॥

नाकलीणां किन्नरीणां नृपाणा-

मप्याकर्षीं चेतसा चिन्तनीयम् ।

त्वत्पाणिस्थं कुङ्कुमाभं शिवे यं

द्विष्मस्तस्मिन्प्रति मुञ्चामि पाशम् ॥ ८५ ॥

नूनं सिंहासनेश्वर्यास्तवाज्ञां शिरसा वहन् ।

भयेन पवमानोऽयं सर्वा दिशोऽनुविधावति ॥ ८६ ॥

विकलाढ्यां त्रिहृल्लेखां द्विहंसस्वरभूषिताम् ।

यो जपत्यम्ब ते विद्यां सोऽक्षरः परमः स्वराद् ॥ ८७ ॥

दारिद्र्याब्धौ देवि ममोऽपि शब्द-

द्वाचा याचे नाहमम्ब त्वदन्यम् ।

तस्मादस्मद्वाञ्छितं पूरयैत-

दुषा सा नक्ता सुदुधेव धेनुः ॥ ८८ ॥

यो वा यद्यत्कामनाकृष्टचित्तः

स्तुत्वोपास्ते देवि ते चक्रविद्याम् ।

कल्याणानामालयः कालयोगा-

त्तं तं लोकं जयते तांश्च कामान् ॥ ८९ ॥

साधकः सततं कुर्यादैक्यं श्रीचक्रदेहयोः ।

तथा देव्यात्मनोरैक्यमेतावदनुशासनम् ॥ ९० ॥

हस्ताम्भोजप्रोल्लसच्चामराभ्यां

श्रीवाणीभ्यां पार्श्वयोर्वीज्यमानाम् ।

श्रीसम्प्राप्ति त्वां सदाऽऽलोकयेयं

सदा सद्भिः सेव्यमानां निगूढाम् ॥ ९१ ॥

इष्टानिष्टप्राप्तिविच्छित्तिहेतुः

स्तोतुं वाचां क्लृप्तिरित्येव मन्ये ।

त्वद्रूपं हि स्वानुभूत्येकवेद्यं

न चक्षुषा गृह्यते नापि वाचा ॥ ९२ ॥

हरस्वरैश्चतुर्वर्गपदं मन्त्रं सविन्दुकम् ।

देव्या जपत विप्रेन्द्रा अन्या वाचो विमुञ्चथ ॥ ९३ ॥

यस्ते राकाचन्द्रविम्बासनस्थां

पीयूषाब्धिं कल्पयन्तीं मयूखैः ।

मूर्तिं भक्त्या ध्यायते हृत्सरोजे

न तस्य रोगो न जरा न मृत्युः ॥ ९४ ॥

दुभ्यं मातर्योऽञ्जलिं मूर्ध्नि धत्ते
 मौलिश्रेण्या भूभुजस्तं दणन्ति ।
 यः स्तौति त्वामम्ब चिद्वल्लिवाचा
 तं धीरासः कथय उन्नयन्ति ॥ ९५ ॥

वैरिञ्चौघैर्विष्णुरेन्द्रबृहदै-
 दुर्गाकालीभैरवीशक्तिसंघैः ।
 यन्त्रेशि त्वं वर्तते स्तूयमाना
 न तत्र सूर्यो भाति न चन्द्रतारकम् ॥ ९६ ॥

भूतैर्भवानि त्वां वन्दे सुराः शतमखादयः ।
 त्वामानम्य समृद्धाः स्युरायो धामानि दिव्यानि ॥ ९७ ॥

पुष्पवत्कुलताटङ्कां प्रातरादित्यपाटलात् ।
 यस्त्वामन्तः स्मरत्यम्ब तस्य देवा असन्वशे ॥ ९८ ॥

वश्ये विद्रुमसंकाशां विद्यायां विशदप्रभाम् ।
 त्वामम्ब भावयेद्भूतै सुवर्णां हेममालिनीम् ॥ ९९ ॥

वामाङ्कस्थामीशितुर्दृष्यमानां

भूषाट्टन्दैरिन्दुरेखावतंसाम् ।

यस्त्वां पश्यन्संततं नैव तृप्तः

तस्मै च देवि वषट्स्तु तुभ्यम् ॥ १०० ॥

जवनीपवनीवासलालसोत्तरमानसे ।

शृङ्गारदेवते मातः श्रियं वासय मे कुले ॥ १०१ ॥

भक्त्याऽभक्त्या वाऽपि पद्यावसान-

श्रुत्या स्तुत्या चैतया स्तौत्रि यस्त्वाम् ।

तस्य क्षिप्रं त्वत्प्रसादेन मातः

सत्याः सन्तु यजमानस्य कामाः ॥ १०२ ॥

बालिशेन मया प्रोक्तमपि वात्सल्यशालिनोः ।

आनन्दमादिदंपत्योरिमा वर्धन्तु वाङ्मिरः ॥ १०३ ॥

माधुरीसौरभावासचापसायकधारिणीम् ।

देवीं व्यायन्पठेदेतत्सर्वकार्यसिद्धये ॥ १०४ ॥

स्तोत्रमेतत्प्रजपतस्तव त्रिपुरसुन्दरि ।

अनुद्वीक्ष्य भयाहूरं नृत्युर्धावति पञ्चमः ॥ १०५ ॥

यः पठति स्तुतिमेतां

विद्यावन्तं तमम्ब धनवन्तम् ।

कुरु देवि यशस्वन्तं

वर्चस्वन्तं मनुष्येषु ॥ १०६ ॥

ये शृण्वन्ति स्तुतिमिमां तव देव्यनसूयकाः ।

तेभ्यो देहि श्रियं विद्यामुद्धर्च उत्तनूवलम् ॥ १०७ ॥

त्वामेवाहं स्तौमि नित्यं प्रणौमि

श्रीविद्येशां वच्मि संचिन्तयामि ।

अभ्यास्ते या विश्वमाता विराजो

हृत्पुण्डरीकं विरजं विशुद्धम् ॥ १०८ ॥

शंकरेण रचितं स्तवोत्तमं

यः पठेज्जगति भक्तिमान्नरः ।

तस्य सिद्धिरतुला भवेद्भूवा

सुन्दरी च सततं प्रसीदति ॥ १०९ ॥

यत्नैव यत्नैव मनो मदीयं

तत्रैव तत्रैव तव स्वरूपम् ।

यत्रैव यत्रैव शिरो मदीयं

तत्रैव तत्रैव पदद्वयं ते ॥ ११० ॥

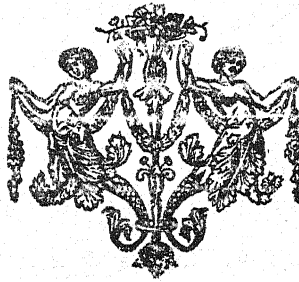
इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यस्य

श्रीगोविन्दभगवत्पूज्यपादशिष्यस्य

श्रीमच्छंकरभगवतः कृतौ

त्रिपुरसुन्दरीवेदपादस्तोत्रं

संपूर्णम् ॥

॥ श्रीः ॥

॥ त्रिपुरसुन्दरीमानसपूजास्तोत्रम् ॥

मम न भजनशक्तिः पादयोस्ते न भक्ति-
र्न च विषयविरक्तिर्ध्यानयोगे न सक्तिः ।
इति मनसि सदाहं चिन्तयन्नाद्यशक्ते
रुचिरवचनपुष्पैरर्चनं संचिनोमि ॥ १ ॥

व्याप्तं हाटकनिर्मलैर्जलचरैरारूढदेवब्रजैः
पोतैराकुलितान्तरं मणिधरैर्भूमीधरैर्भूषितम् ।
आरक्तामृतसिन्धुमुद्गुरचलद्वीचीचयव्याकुल-
व्योमानं परिचिन्त्य संततमहो चेतः कृतार्थोभव ॥

तस्मिन्नुज्ज्वलरत्नजालविलसत्कान्तिच्छटाभिः स्फुटं
कुर्वाणं वियदिन्द्रचापनिचयैराच्छादितं सर्वतः ।
उच्चैःशृङ्गनिषण्णदिव्यवनितावृन्दाननप्रोल्लस-
द्रीताकर्णननिम्बलाखिलमृगं द्वीपं नमस्कुर्महे ॥ ३ ॥

जगतीचम्पकपाटलादिसुमनःसौरभ्यसंभावितं
 ह्रींकारध्वनिकण्ठकोकिलकुहूप्रोह्लासिचूतद्रुमम् ।
 आविर्भूतसुगन्धिचन्दनवनं दृष्टिप्रियं नन्दनं
 चञ्चलचञ्चरीकचटुलं चेतश्चिरं चिन्तय ॥ ४ ॥

परिपतितपरागैः पाटलक्षोणिभागो
 विकसितकुसुमोच्चैः पीतचन्द्रार्करश्मिः ।
 अलिशुकपिकराजीकूजितैः श्रोत्रहारी
 स्फुरतु हृदि मदीये नूतमुद्यानराजः ॥ ५ ॥

रम्यद्वारपुरप्रचारतमसां संहारकारिप्रभ
 स्फूर्जत्तोरणभारहारकमहाविस्तारहारद्युते ।
 क्षोणीमण्डलहेमहारविलसत्संसारपारप्रद
 प्रोद्यद्भक्तमनोविहार कनकप्राकार तुभ्यं नमः ॥ ६ ॥

उच्चत्कान्तिकलापकल्पितनभःस्फूर्जद्वितानप्रभः
 सत्कृष्णागरुधूपवासितवियत्काष्ठान्तरे विश्रुतः ।
 सेवायातसमस्तदैवतगणैरासेव्यमानोऽनिशं
 सोऽयं श्रीमणिमण्डपोऽन्ननरत्नं गच्छेत्तसि द्योततान् ॥ ७ ॥

कपि प्रोद्धटपद्मारागकिरणत्रातेन संभ्यायितं

कुत्रापि स्फुटविस्फुरन्मरकतद्युत्या तमिस्रायितम् ।

मभ्यालम्बिविशालभौक्तिकरुचा ज्योत्स्नायितं कुत्रचि-

न्मातः श्रीमणिमन्दिरं तव सदा वन्दामहे सुन्दरम् ॥

उत्तुङ्गालयविस्फुरन्मरकतप्रोद्यत्प्रभामण्डला-

न्यालोक्याङ्कुरितोत्सवैर्नवतृणाकीर्णस्थलीशङ्कवा ।

नीलो वाजिभिरुत्पथं वत रश्मिः सूतेन तिग्मद्युते-

र्वत्सावलिगतहस्तमस्तशिखरं कश्चैरितः प्राप्यते ॥ ९ ॥

मणिसदनसमुद्यत्कान्तिधारानुरक्ते

विद्यति चरमसंध्याशङ्किनो भानुरध्याः ।

शिथिलितगतदुप्यत्सूतहुंकारनादैः

कथमपि मणिगेहादुच्चकैरुच्चलन्ति ॥ १० ॥

भक्त्या किं नु समर्पितानि बहुधा रत्नानि पाथोधिना

किं वा रोहणपर्वतेन सदनं यैर्विश्वकर्माकरोत् ।

आ ज्ञातं गिरिजे कटाक्षकलया नूनं त्वया तोषिते

शंभौ नृत्यति नागराजफणिना कीर्णा मणिश्रेणयः ॥

विदूरमुक्तवाहनैर्विनम्रमौलिमण्डलै-

निबद्धहस्तसंपुटैः प्रयत्नसंयतेन्द्रियैः ।

विरिञ्चिविष्णुशंकरादिभिर्मुदा तवाम्बिके

प्रतीक्ष्यमाणनिर्गमो विभाति रत्नमण्डपः ॥ १२ ॥

ध्वनन्मृदङ्गकाहलः प्रगीतकिनरीगणः

प्रनृत्तदिव्यकन्यकः प्रवृत्तमङ्गलक्रमः ।

प्रकृष्टसेवकव्रजः प्रहृष्टभक्तमण्डलो

मुदे ममास्तु संततं त्वदीयरत्नमण्डपः ॥ १३ ॥

प्रवेशनिर्भमाकुलैः स्वकृत्यरक्तमानसै-

र्वहिःस्थितामरावलीविधीयमानभक्तिभिः ।

विचित्रवस्त्रभूषणैरुपेतमङ्गनाजनैः

सदा करोतु मङ्गलं ममेह रत्नमण्डपः ॥ १४ ॥

सुवर्णरत्नभूषितैर्विचित्रवस्त्रधारिभि-

र्मृहीतहेमयाष्टिभिर्निरुद्धसर्वदैवतैः ।

असंख्यसुन्दरीजनैः पुरस्थितैराधिष्ठितो

मदीयमेतु मानसं त्वदीयतुङ्गतोरणः ॥ १५ ॥

इन्द्रादींश्च दिगीश्वरान्सहपरीवारानथो सायुधा-

न्योषिद्रूपधरान्स्वदिष्टु निहितान्संचिन्य हृत्पङ्कजे ।

शङ्खे श्रीवसुधारया वसुमतीयुक्तं च पद्मं स्मर-

न्कामं नौमि रतिप्रियं सहचरं प्रीत्या वसन्तं भजे ॥

गायन्तीः कलबीषयातिमधुरं हुंकारमातन्वती-

द्वाराभ्यासकृतस्थितीरिह सरस्वत्यादिकाः पूजयन् ।

झरे नौमि मदनमदं सुरगणाधीशं मदेनोन्मदं

मातङ्गीमसिताम्बरां परिलसन्मुक्ताविभूषां भजे ॥ १७ ॥

कस्तूरिकाश्यामलकोमलार्ज्ज्वि

कादम्बरीपानमदालसाङ्गीम् ।

वामस्तनालिङ्गितरत्नवीणां

मातङ्गकन्यां मनसा स्मरामि ॥ १८ ॥

धिकीर्णचिकुरोत्करे विगलिताम्बराडम्बरे

मदाकुलितलोचने विमलभूषणोद्भासिनि ।

तिरस्करिणि तावकं चरणपङ्कजं चिन्तय-

न्करोमि पशुमण्डलीमलिकमोहदुग्धाशयाम् ॥ १९ ॥

प्रमत्तवारुणीरसैर्विघूर्णमानलोचनाः

प्रचण्डदैत्यसूदनाः प्रविष्टभक्तमानसाः ।

चपोढकज्जलच्छविच्छटाविराजिविग्रहाः

कपालशूलधारिणीः स्तुवे त्वदीयदूतिकाः ॥ २० ॥

स्फूर्जन्नव्ययवाङ्करोपलसिताभोगैः पुरः स्थापितै-

र्दीपोद्भासिशरावशोभितमुखैः कुम्भैर्नवैः शोभिना ।

स्वर्णाबद्धविचित्ररत्नपटलीचञ्चत्कपाटश्रिया

युक्तं द्वारचतुष्टयेन गिरिजे वन्दे मणीमन्दिरम् ॥ २१ ॥

आस्तीर्णरुणकम्बलासनयुतं पुष्पोपहारान्वितं

दीप्तानेकमणिप्रदीपसुभगं राजाद्वितानोत्तमम् ।

भूपोद्गारिसुगन्धिसंभ्रममिलद्भृङ्गावलीगुञ्जितं

कल्याणं दितनोतु मेऽनवरतं श्रीमण्डपाभ्यन्तरम् ॥ २२ ॥

कनकरचिते पञ्चप्रेतासनेन विराजिते

मणिगणचिते रक्तश्रेताम्बरास्तरणोत्तमे ।

कुसुमसुरभौ तल्पे दिव्योपधानसुखावहे

हृदयकमले प्रादुर्भूतां भजे परदेवताम् ॥ २३ ॥

सर्वाङ्गास्थितिरम्यरूपरुचिरां प्रातः समभ्युत्थितां

जृम्भामञ्जुमुखाम्बुजां मधुमदव्याघूर्णदाक्षित्रयाम् ।

सेवायातसमस्तसंनिधिसखीः संमानयन्तीं दृशा

संपश्यन्परदेवतां परमहो मन्ये कृतार्थं जनुः ॥ २४ ॥

ज्वैस्तोरणवर्तिवाद्यनिवहध्वाने समञ्जम्भिभते

भक्तैर्भूमिविलग्नमौलिभिरलं दण्डप्रणामे कृते ।

नानारत्नसमूहनद्धकथनस्वालीसलुङ्गासिजां

प्रातस्ते परिकल्पयामि गिरिजे नीराजनामुज्ज्वलाम् ॥

पाद्यं ते परिकल्पयामि पदयोरर्घ्यं तथा हस्तयोः

सौधीभिर्मधुपर्कमम्ब मधुरं धाराभिरात्रादय ।

तोयेनाचमनं विधेहि शुचिना गाङ्गेन मत्कल्पितं

साष्टाङ्गं प्रणिपातमीशदायिते दृष्ट्या कृतार्थीकुरु ॥

मातः पश्य मुखाम्बुजं सुविमले दत्ते मया दर्पणे

देवि स्वीकुरु दन्तधावनभिदं गङ्गाजलेनान्वितम् ।

सुप्रक्षालितमाननं विरचयन्स्निग्धाम्बरप्रोञ्छनं

द्रागङ्गीकुरु तत्त्वमम्ब मधुरं ताम्बूलमास्वादय ॥ २७ ॥

निधेहि मणिपादुकोपरि पदाम्बुजं मज्जना-

लयं व्रज शनैः सखीकृतकराम्बुजालम्बनम् ।

महेशि करुणानिधे तव दृगन्तपातोत्सुका-

न्विलोकय मनागमूनुभयसंस्थितान्दैवतान् ॥ २८ ॥

हेमरत्नवरणेन वेष्टितं

विस्तृतारुणवितानशोभितम् ।

सज्जसर्वपरिचारिकाजनं

पश्य मज्जनगृहं मनो मम ॥ २९ ॥

कनककलशजालस्फाटिकस्नानपीठा-

द्युपकरणविशालं गन्धमत्तालिमालम् ।

स्फुरदरुणवितानं मञ्जुगन्धर्वगानं

परमशिवमहेले मज्जनागारमेहि ॥ ३० ॥

पीनोत्तुङ्गपयोधराः परिलसत्संपूर्णचन्द्रानना

रत्नखर्णविनिर्मिताः परिलसत्सूक्ष्माम्बरप्रावृताः ।

हेमस्नानघटीस्तथा मृदुपटीरुद्वर्तनं कौसुमं

तैलं कङ्कतिकां करेषु दधतीर्वन्देऽम्ब ते दीप्तिकाः ॥

तत्र स्फाटिकपीठमेव शनकैरुत्तारितालंकृति-
 नीचैरुज्झितकञ्चुकोपरिहितारक्तोत्तरीयाम्बरा ।
 बेणीबन्धमपास्य कङ्कतिकया केशप्रसादं मना-
 ककुर्वाणा परदेवता भगवती चित्ते मम द्योतताम् ॥

अभ्यङ्गं गिरिजे गृहाण मृदुना तैलेन संपादितं
 काश्मीरैरगरुद्रवैर्मलयजैरुद्वर्तनं कारय ।
 गीते किंनरकामिनीभिरभितो वाद्ये मुदा वादिते
 नृत्यन्तीमिह पश्य देवि पुरतो दिव्याङ्गनामण्डलीम् ॥

कृतपरिकरबन्धास्तुङ्गपीनस्तनाढ्या
 मणिनिवहनिबद्धा हेमकुम्भीर्दधानाः ।
 सुरभिसलिलनिर्यद्गन्धलुब्धालिमालाः
 सविनयमुपतस्थुः सर्वतः स्नानदास्यः ॥ ३४ ॥

उद्गन्धैरगरुद्रवैः सुरभिणा कस्तूरिकावारिणा
 स्फूर्जत्सौरभयक्षकर्मजलैः काश्मीरनीरैरपि ।
 पुष्पाम्भोभिरशेषतीर्थसलिलैः कर्पूरपाथोभरैः
 स्नानं ते परिकल्पयामि गिरिजे भक्त्या तदङ्गीकुरु ॥

प्रत्यङ्गं परिमार्जयामि शुचिना वस्त्रेण संप्रोञ्छनं

कुर्वे केशकलापमायततरं धूपोत्तमैर्धूपितम् ।

आलीवृन्दविनिर्मितां यवनिकामास्थाप्य रत्नप्रभं

भक्तत्राणपरे महेशगृहिणि स्नानाम्बरं मुच्यताम् ॥ ३६ ॥

पीतं ते परिकल्पयामि निविडं चण्डातकं चण्डिके

सूक्ष्मं स्निग्धमुरीकुरुष्व वसनं सिन्दूरपूरप्रभम् ।

मुक्तारत्नविचित्रहेमरचनाचारुप्रभाभास्वरं

नीलं कञ्चुकमर्पयामि गिरिशप्राणप्रिये सुन्दरि ॥ ३७ ॥

विलुलितचिकुरेण च्छादितांसप्रदेशे

मणिनिकरविराजत्पादुकान्यस्तपादे ।

सुललितमवलम्ब्य द्राक्सखीमंसदेशे

गिरिशगृहिणि भूषामण्टपाय प्रयाहि ॥ ३८ ॥

लसत्कनककुट्टिमस्फुरदमन्दमुक्ताबली-

समुल्लसितकान्तिभिः कलितशक्रचापव्रजे ।

महाभरणमण्डपे निहितहेमसिंहासनं

सखीजनसमावृतं समधितिष्ठ कात्यायनि ॥ ३९ ॥

स्निग्धं कङ्कतिकामुखेन शनकैः संशोध्य केशोत्करं
सीमन्तं विरचय्य चारु विमलं सिन्दूररेखान्वितम् ।
मुक्ताभिर्घ्रथितालकां मणिचितैः सौवर्णसूत्रैः स्फुटं
प्रान्ते मौक्तिकगुच्छकोपलंतिकां ग्रन्थामि वेणीमिमाम् ॥

विलम्बिवेणीभुजगोत्तमाङ्ग-

स्फुरन्मणिभ्रान्तिमुपानयन्तम् ।

स्वरोचिषोऽलसितकेशपाशं

महेशि चूडामणिसर्पयामि ॥ ४१ ॥

त्वामाश्रयद्भिः कवरीतमिस्रै-

र्वन्दीकृतं द्रागिवं भानुविम्बम् ।

मृडानि चूडामणिमादधानं

वन्दामहे तावकमुत्तमाङ्गम् ॥ ४२ ॥

स्वमध्यनद्धहाटकस्फुरन्मणिप्रभाकुलं

विलम्बिमौक्तिकच्छटाविराजितं समन्ततः ।

निबद्धलक्षचक्षुषा भवेन भूरि भावितं

समर्पयामि भास्वरं भवानि फालभूषणम् ॥ ४३ ॥

मीनाम्भोरुहखञ्जरीटसुषमाविस्तारवेस्मारके

कुर्वाणि किल कामवैरिमनसः कंदर्पबाणप्रभाम् ।

माध्वीपानमदारुणेऽतिचपले दीर्घे दृगम्भोरुहे

देवि स्वर्णशलाकयोजितमिदं दिव्याञ्जनं दीयताम् ॥

मध्वस्थारुणरत्नकान्तिरुचिरां मुक्तामुगोद्भासितां

दैवाद्गार्गवजीवमध्यगरवेर्लक्ष्मीमधः कुर्वतीम् ।

उत्सिक्ताधरविम्बकान्तिविसरैर्भौमीभवन्मौक्तिकां

महत्तामुररीडुरुष्व गिरिजे नासाविभूषामिमाम् ॥ ४५ ॥

उडुकृतपरिवेषस्पर्धया शीतभानो-

रिव विरचितदेहद्वन्द्वमादित्यविम्बम् ।

अरुणमणिसमुद्यत्प्रान्तविभ्राजिमुक्तं

श्रवांस परिनिधेहि स्वर्णताटङ्कयुग्मम् ॥ ४६ ॥

मरकतवरपद्मरागहीरो-

त्थितगुलिकात्रितयावनद्धमध्यम् ।

विततविमलमौक्तिकं च

कण्ठाभरणमिदं गिरिजे समर्पयामि ॥ ४७ ॥

नानादेशसमुत्थितैर्मणिगणप्रोद्यत्प्रभामण्डल-

व्याप्तैराभरणैर्विराजितगलां मुक्ताच्छटालंकृताम् ।

मध्यस्थारुणरत्नकान्तिरुचिरां प्रान्तस्थमुक्ताफल-

ज्रातामम्ब चतुष्किकां परशिवे वक्षःस्थले स्थापय ॥

अन्योन्यं प्लावयन्ती सततपरिचलत्कान्तिकल्लोलजालैः

कुर्वाणा मज्जदन्तःकरणविमलतां शोभितेव त्रिवेणी ।

मुक्ताभिः पद्मारगौमैरुक्तमणिभिर्निर्मिता दीप्यमानै-

र्नित्यं हारत्रयी ते परशिवरसिके चेतसि द्योततां नः ॥

करसरसिजनाले विस्फुरत्कान्तिजाले

विलसदमलशोभे चञ्चदीशाक्षिलोभे ।

विविधमग्नियूखोन्मासितं देवि दुर्गे

कनककटकयुग्मं बाहुयुग्मे निधेहि ॥ ५० ॥

व्यालम्बमानसितपट्टकुच्छशोभि

स्फूर्जन्मणीघटितहारविरोचमानम् ।

मातर्महेशमहिले तव बाहुमूले

केयूरकद्वयमिदं विनिवेशयामि ॥ ५१ ॥

धितवनिजमयूखैर्निर्मितामिन्द्रनीलै-

र्विजितकमलनालालीनमत्तालिमालाम् ।

मणिगणस्रचिताभ्यां कङ्कणाभ्यामुपेतां

कलय वलयराजीं हस्तमूले महेशि ॥ ५२ ॥

नीलपट्टमृदुगुच्छशोभिता-

वद्धनैकमणिजालमञ्जुलाम् ।

अर्पयामि वलयात्पुरःसरे

विस्पुरत्कनकतैतृपालिकाम् ॥ ५३ ॥

आलवालमिव पुष्पधन्वना

बालविद्रुमलताषु निर्मितम् ।

अङ्गुलीषु विनिधीयतां शनै-

रङ्गुलीयकमिदं मदर्पितम् ॥ ५४ ॥

विजितहरमनोभूतमातङ्गकुम्भ-

स्थलविलुलितकूजत्किङ्किणीजालतुल्याम् ।

अविरतकलनादैरीशचेतो हरन्तीं

विविधमणिनिबद्धां मेखलामर्पयामि ॥ ५५ ॥

व्यालम्बमानवरमौक्तिकगुच्छशोभि

विभ्राजिहाटकपुटद्वयरोचमानम् ।

हेभ्रा विनिर्मितमनेकमणिप्रबन्धं

नीवीनिबन्धनगुणं विनिवेदयामि ॥ ५६ ॥

विनिहतनवलाक्षापङ्कबालातपौधे

मरकतमणिराजीमङ्गुमञ्जीरघोषे ।

अरुणमणिसमुद्यत्कान्तिधाराविचित्र-

स्तव चरणसरोजे हंसकः प्रीतिमेतु ॥ ५७ ॥

निबद्धशितिपट्टकप्रवरगुच्छसंशोभितां

कलकणितमञ्जुलां गिरिशचित्तसंमोहनीम् ।

अमन्दमणिमण्डलीविमलकान्तिकिम्भीरितां

निधेहि पदपङ्कजे कनकघुङ्घुरूमम्बिके ॥ ५८ ॥

विस्फुरत्सहजरागरञ्जिते

शिञ्जितेन कलितां सखीजनैः ।

पद्मरागमणिनूपुरद्वयी-

मर्षयामि तव पादपङ्कजे ॥ ५९ ॥

पदाम्बुजमुपासितुं परिगतेन शीतांशुना

कृतां तनुपरम्पराभिव दिनान्तरागारुणाम् ।

महेशि नवयावकद्रवभरेण शोणीकृतां

नमामि नखमण्डलीं चरणपङ्कजस्थां तव ॥ ६० ॥

आरक्तश्वेतपीतस्फुरदुरुकुसुमैश्चित्रितां पट्टसूत्रै-

र्देवस्त्रीभिः प्रयन्नादगरुसमुदितैर्धूपितां दिव्यधूपैः ।

उद्यद्गन्धान्धपुष्पंधयनिबहसमारब्धझांकारगीतां

चञ्चत्कल्लारमालां परशिवरसिके कण्ठपीठेऽर्पयामि ॥

गृहाण परमामृतं कनकपात्रसंस्थापितं

समर्पय मुखाम्बुजे विमलवीटिकामम्बिके ।

विलोकय मुखाम्बुजं मुकुटमण्डले निर्मले

निधेहि मणिपादुकोपरि पदाम्बुजं सुन्दरि ॥

आलम्ब्य स्वसखीं क्रेण शनकैः सिंहासनादुत्थिता

कूजन्मन्दमरालमञ्जुलगतिप्रोल्लासिभूषाम्बरा ।

आनन्दप्रतिपादकैरुपनिषद्वाक्यैः स्तुता वेधसा

मच्चित्ते स्थिरतामुपैतु गिरिजा यान्ती सभामण्डपम् ॥

२०२ त्रिपुरसुन्दरीमानसपूजास्तोत्रम् ।

चलन्त्यामम्बायां प्रचलति समस्ते परिजने

सवेगं संयाते कनकलतिकालंकृतिभरे ।

समन्तादुत्तालस्फुरितपदसंपातजनितै-

र्झणत्कारैस्तारैर्झणझणितमासीन्मणिगृहम् ॥ ६४ ॥

चञ्चद्वेत्रकराभिरङ्गविलसद्भूषाम्बराभिः पुरो-

यान्तीभिः परिचारिकाभिरमरव्राते समुत्सारिते ।

रुद्धे निर्जरसुन्दरीभिरभितः कक्षान्तरे निर्गतं

वन्दे नन्दितशंभु निर्मलचिदानन्दैकरूपं महः ॥ ६५ ॥

वेधाः पादतले पतत्ययमसौ विष्णुर्नमत्यग्रतः

शंभुर्वेदि दृगञ्चलं सुरपतिं दूरस्थमालोकय ।

इत्येवं परिचारिकाभिरुदिते संमाननां कुर्वती

दृग्द्वन्द्वेन यथोचितं भगवती भूयाद्विभूत्यै मम ॥ ६६ ॥

मन्दं चारणसुन्दरीभिरभितो यान्तीभिरुत्कण्ठया

नामोच्चारणपूर्वकं प्रतिदिशं प्रत्येकमावेदितान् ।

वेगादक्षिपथं गतान्सुरगणानालोकयन्ती शनै-

र्दित्सन्ती चरणाम्बुजं पथि जगत्पायान्महेशप्रिया ॥

अग्रे केचन पार्श्वयोः कतिपये पृष्ठे परे प्रस्थिता

आकाशे समवास्थिताः कतिपये दिक्षु स्थिताश्चापरे ।

संमर्दं शनकैरपास्य पुरतो दण्डप्रणामान्मुहुः

कुर्वाणाः कतिचित्सुरा गिरिसुते हृक्पातमिच्छन्ति ते ॥

अग्रे गायति किंनरी कलपदं गन्धर्वकान्ताः शनै-

रातोद्यानि च वादयन्ति मधुरं सव्यापसव्यस्थिताः ।

कूजन्नूपुरनादमञ्जु पुरतो नृत्यन्ति दिव्याङ्गना

गच्छन्तः परितः स्तुवन्ति निगमस्तुत्या विरिञ्च्यादयः ॥

कस्मैचिसुविराडुपासितमहानन्त्रौघसिद्धिं क्रमा-

देकस्मै भवनिःस्पृहाय परमानन्दस्वरूपां गतिम् ।

अन्यस्मै विषयानुरक्तमनसे दीनाय दुःखापहं

द्रव्यं द्वारसमाश्रिताय ददतीं वन्दामहे सुन्दरीम् ॥७०॥

नग्रीभूय कृताञ्जलिप्रकटितप्रेमप्रसन्नानने

मन्दं गच्छति संनिधौ सविनयात्सोत्कण्ठमोघत्रये ।

नानामेन्वगणं तदर्थमखिलं तत्साधनं तत्फलं

व्याचक्षाणमुदग्रकान्ति कलये यत्किञ्चिदाद्यं महः ॥

तव दहनसदृक्षैरीक्षणैरेव चक्षु-

निखिलपशुजनानां भीषयद्वीषणास्यम् ।

कृतवसति परेशप्रेयसि द्वारि नित्यं

शरभमिथुनमुच्चैर्भक्तियुक्तो नतोऽस्मि ॥ ७२ ॥

कल्पान्ते सरसैकदासमुदितानेकार्कतुल्यप्रभां

रत्नस्तम्भनिबद्धकाञ्चनगुणस्फूर्जद्वितानोत्तमाम् ।

कर्पूरागरुगर्भवर्तिकलिकाप्राप्तप्रदीपावलीं

श्रीचक्राकृतिमुल्लसन्मणिगणां वन्दामहे वेदिकाम् ॥ ७३ ॥

स्वस्थानस्थितदेवतागणवृते बिन्दौ मुदा स्थापितं

नानारत्नविराजिहेमविलसत्कान्तिच्छटादुर्दिनम् ।

चञ्चत्कौसुमतूलिकासनयुतं कामेश्वराधिष्ठितं

नित्यानन्दनिदानमम्ब सततं वन्दे च सिंहासनम् ॥

वदद्भिरभितो मुदा जय जयेति वृन्दारकैः

कृताञ्जलिपरम्परा विदधती कृतार्था दृशा ।

अमन्दमणिमण्डलीखचितहेमसिंहासनं

सखीजनसमावृतं समधितिष्ठ दाक्षायणि ॥ ७५ ॥

कर्पूरादिकवस्तुजातमखिलं सौवर्णभृङ्गारकं

ताम्बूलस्य करण्डकं मणिमयं चैलाञ्चलं दर्पणम् ।

विस्फूर्जन्मणिपादुके च दधतीः सिंहासनस्याभित-

स्तिष्ठन्तीः परिचारिकास्तव सदा वन्दामहे सुन्दरि ॥

त्वदमलवपुरुद्यत्कान्तिकल्लोलजालैः

स्फुटमिव दधतीभिर्बाहुविक्षेपलीलाम् ।

मुद्गरपि च विधूते चामरग्राहिणीभिः

सितकरकरशुभ्रे चामरे चालयाभि ॥ ७३ ॥

श्रान्तस्फुरद्विमलमौक्तिकगुच्छजालं

चञ्चन्महामणिविचित्रितहेमदण्डम् ।

उद्यत्सहस्रकरमण्डलचारु हेम-

च्छत्रं महेशमहिले विनिवेशयाभि ॥ ७४ ॥

उद्यत्तावकदेहकान्तिपटलीसिन्दूरपूरप्रभा-

शोणीभूतमुद्ग्रलोहितमणिच्छेदानुकारिच्छवि ।

दूरादादरनिर्मिताञ्जलिपुटैरालोक्यमानं सुर-

व्यूहैः काञ्चनमातपत्रमतुलं वन्दामहे सुन्दरम् ॥ ७५ ॥

संतुष्टां परमासृतेन विलसत्कामेश्वराङ्गस्थितां
 पुष्पौघैरभिपूजितां भगवतीं त्वां वन्दमाना मुदा ।
 स्फूर्जत्तावकदेहरश्मिकलनाप्राप्तस्वरूपाभिदाः
 श्रीचक्रावरणस्थिताः सविनयं वन्दामहे देवताः ॥

आधारशक्त्यादिकमाकलय्य

मध्ये समस्ताधिकयोगिनीं च ।

मित्रेशनाथादिकमत्र नाथ-

चतुष्टयं शैलसुते नतोऽस्मि ॥ ८१ ॥

त्रिपुरासुधारणवासन-

मारभ्य त्रिपुरमालिनी यावत् ।

आवरणाष्टकसंस्थित-

मासनषट्कं नमामि परमेशि ॥ ८२ ॥

ईशाने गणपं स्मरामि विचरद्विघ्नान्धकारच्छिदं

वायव्ये वटुकं च कज्जलरुचिं व्यालोपवीतान्वितम् ।

नैर्ऋत्ये महिषासुरप्रमथिनीं दुर्गां च संपूजय-

न्नाग्नेयेऽखिलभक्तरक्षणपरं क्षेत्राधिनाथं भजे ॥ ८३ ॥

उड्यानजालंधरकामरूप-

पीठानिमान्पूर्णगिरिप्रसक्तान् ।

त्रिकोणदक्षाग्रिमसव्यभाग-

मध्यस्थितान्सिद्धिकरान्नमामि ॥ ८४ ॥

लोकेशः पृथिवीपतिर्निगदितो विष्णुर्जलानां प्रभु-

स्तेजोनाथ उमापतिश्च मरुतामीशस्तथा चेश्वरः ।

आकाशाधिपतिः सदाशिव इति प्रेताभिधामागता-

नेतांश्चक्रबहिःस्थितान्पुरगणान्वन्दामहे सादरम् ॥

तारानाथकलाप्रवेशनिगमव्याजाद्रूतासुप्रथं

त्रैलोक्ये तिथिषु प्रवर्तितकलाकाष्ठादिकालक्रमम् ।

रत्नालंकृतिचित्रवस्त्रललितं कामेश्वरीपूर्वकं

नित्याषोडशकं नमामि लसितं चक्रात्मनोरन्तरे ॥ ८६ ॥

हृदि भावितदैवतं प्रयत्ना-

भ्युपदेशानुगृहीतभक्तसंघम् ।

स्वगुरुक्रमसंज्ञचक्रराज-

स्थितमोघत्रयमानतोऽस्मि मूर्ध्ना ॥ ८७ ॥

हृदयमथ शिरः शिखाखिलाद्ये

कवचमथो नयनत्रयं च देवि ।

मुनिजनपरिचिन्तितं तथास्त्रं

स्फुरतु सदा हृदये षडङ्गमेतत् ॥ ८८ ॥

त्रैलोक्यमोहनमिति प्रथिते तु चक्रे

चञ्चद्विभूषणगणविपुराधिवासे ।

रेखात्रये स्थितवतीरणिमादिसिद्धी-

र्मुद्रा नमामि सततं प्रकटाभिधास्ताः ॥ ८९ ॥

सर्वाशापरिपूरके वसुदलद्वन्द्वेन विभ्राजिते

विस्फूर्जेत्रिपुरेश्वरीनिवसतौ चक्रे स्थिता नित्यशः ।

कामाकर्षणिकाद्यो मणिगणभ्राजिष्णुदिव्याम्बरा

योगिन्यः प्रदिशन्तु काङ्क्षितफलं विख्यातगुप्ताभिधाः ॥

महेशि वसुभिर्दलैर्लसति सर्वसंक्षोभणे

विभूषणगणस्फुरन्निपुरसुन्दरीसद्मानि ।

अनङ्गकुसुमादयो विविधभूषणोद्भासिता

दिशन्तु मम काङ्क्षितं तनुतराश्च गुप्ताभिधाः ॥

लसद्युगदृशारके स्फुरति सर्वसौभाग्यदे
 शुभाभरणभूषितत्रिपुरवासेनीमन्दिरे ।
 स्थिता दधतु मङ्गलं सुभगसर्वसंश्लोभिणी-
 मुखाः सकलसिद्धयो विदितसंप्रदायाभिधाः ॥ ९२ ॥

बहिर्दृशारे सर्वार्थसाधके त्रिपुराश्रवाः
 कुलकौलाभिधाः पान्तु सर्वसिद्धिप्रदायिकाः ॥ ९३ ॥

अन्तःशोभिदृशारकेऽतिललिते सर्वादिरक्षाकरे
 मालिन्या त्रिपुराद्यया विरचितावासे स्थितं नित्यशः ।
 नानारत्नविभूषणं मणिगणभ्राजिष्णु दिव्याम्बरं
 सर्वज्ञादिकशक्तिवृन्दमनिशं वन्दे निगर्भाभिधम् ॥ ९४ ॥

सर्वरोगहरेऽष्टारे त्रिपुरासिद्धयान्विते ।
 रहस्ययोगिनीर्नित्यं वक्षिन्याद्या नमाम्यहम् ॥ ९५ ॥

चूताशोकविकासिकेतकरजःप्रोद्धासिनीलाम्बुज-
 प्रस्फूर्जन्नवमलिकासमुदितैः पुष्पैः शरान्निर्मितान् ।
 रम्यं पुष्पशरासनं सुललितं पाशं तथा चाङ्कुशं
 वन्दे तावकमायुधं परशिवे चक्रान्तराले स्थितम् ॥ ९६ ॥

त्रिकोण उदितप्रभे जगति सर्वसिद्धिप्रदे

युते त्रिपुरयाम्बया स्थितवती च कामेश्वरी ।

वनोतु मम मङ्गलं सकलशर्म वज्रेश्वरी

करोतु भगमालिनी स्फुरतु मामके चेतसि ॥ ९७ ॥

सर्वानन्दमये समस्तजगतामाकाङ्क्षिते वैन्दवे

भैरव्या त्रिपुराद्यया विरचितावासे स्थिता सुन्दरी ।

आनन्दोल्लसितेश्रणा मणिगणभ्राजिष्णुभूषाम्बरा

विस्फूर्जद्भदना परापररहः सा पातु मां योगिनी ॥ ९८ ॥

उल्लसत्कनककान्तिभासुरं

सौरभस्फुरणवासिताम्बरम् ।

दूरतः परिहृतं मधुव्रतै-

र्पयामि तव देवि चम्पकम् ॥ ९९ ॥

वैरमुद्धतमपास्य शंभुना

मस्तके विनिर्हितं कलाच्छलात् ।

गन्धलुब्धमधुपाश्रितं सदा

केतकीकुसुममर्पयामि ते ॥ १०० ॥

चूर्णीकृतं द्रागिव पद्मजेन

त्वदाननस्पर्धिसुधांशुबिम्बम् ।

समर्पयामि स्फुटमञ्जलिस्थं

विकासिजातीकुमुतोत्करं ते ॥ १०१ ॥

अगरुबहलधूपोजस्रसौरभ्यरम्यां

मरकतमणिराजीराजिहारिस्रगाभाम् ।

दिशि विदिशि विसर्पद्गन्धलुब्धालिमालां

वकुलकुसुममालां कण्ठपीठेऽर्पयामि ॥ १०२ ॥

ईकारोर्ध्वगविन्दुराननमधो विन्दुद्वयं च स्तनौ

त्रैलोक्ये गुरुगम्यमेतदखिलं हार्दं च रेखात्मकम् ।

इत्थं कामकलात्मिकां भगवतीमन्तः समाराधय-

न्नानन्दाम्बुधिमज्जने प्रलभतामानन्दथुं सज्जनः ॥ १०३ ॥

धूपं तेऽगरुसंभवं भगवति प्रोह्यासिगन्धोद्धुरं

दीपं चैव निवेदयामि महसा हार्दान्धकारच्छिदम् ।

रत्नस्वर्णविनिर्मितेषु परितः पात्रेषु संस्थापितं

नैवेद्यं विनिवेदयामि परमानन्दात्मिके सुन्दरि ॥ १०४ ॥

जातीकोरकतुल्यसोदनमिदं सौवर्णपात्रे स्थितं

शुद्धान्नं शुचि मुद्रमाषचणकोद्भूतास्तथा सूपकाः ।

प्राज्यं माहिषमाज्यमुत्तममिदं हैयंगवीनं पृथ-

क्पात्रेषु प्रतिपादितं परशिवे तत्सर्वमङ्गीकुरु ॥ १०५ ॥

शिम्वीसूरणशाकविम्बवृहतीकूश्माण्डकोशातकी-

वृन्ताकानि पटोलकानि मृदुना संसाधितान्यग्निना ।

संपन्नानि च बेसवारविसरैर्दिव्यानि भक्त्या कृता-

न्यग्रे ते विनिवेदयामि गिरिजे सौवर्णपात्रव्रजे ॥ १०६ ॥

निम्बूकाद्रकचूतकन्दकदलीकौशातकीकर्कटी-

धात्रीबिल्वकरीरकैर्विरचिताभ्यानन्दचिद्विग्रहे ।

राजीभिः कटुतैलसैन्धवहरिद्राभिः स्थितान्पातये

संधानानि निवेदयामि गिरिजे भूरिप्रकाराणि ते ॥

सितयाश्चितलङ्कुव्रजा-

न्मृदुपूपान्मृदुलाश्च पूरिकाः ।

परमाञ्जमिदं च पार्वति

प्रणयेन प्रतिपादयामि ते ॥ १०८ ॥

दुग्धमेतदनले सुसाधितं

चन्द्रमण्डलनिभं तथा दधि ।

फाणितं शिखरिणीं सितासितां

सर्वमम्ब विनिवेदयामि ते ॥ १०९ ॥

अग्रे ते विनिवेद्य सर्वममितं नैवेद्यमङ्गीकृतं

ज्ञात्वा तत्त्वचतुष्टयं प्रथमतो मन्ये सुतृप्तां ततः ।

देवीं त्वां परिशिष्टमम्ब कनकामत्रेषु संस्थापितं

शक्तिभ्यः समुपाहरामि सकलं देवेशि शंभुप्रिये ॥

वामेन स्वर्णपात्रीमनुपमपरमाग्नेन पूर्णां दधाना-

मन्येन स्वर्णदेवीं निजजनहृदयाभीष्टदां धारयन्तीम् ।

सिन्दूरारक्तवस्त्रां विविधमणिलसद्भूषणां मेचकाङ्गीं

तिष्ठन्तीमग्रतस्ते मधुमदमुदितामन्नपूर्णां नमामि ॥

पङ्कथोपविष्टान्परितस्तु चक्रं

शक्त्या स्वयालिङ्गितवामभागान् ।

सर्वोपचारैः परिपूज्य भक्त्या

तवाम्बिके पारिषदान्नमामि ॥ ११२ ॥

परमामृतमत्तसुन्दरी-

गणमध्यस्थितमर्कभासुरम् ।

परमामृतघूर्णितेक्षणं

किमपि ज्योतिरूपास्महे परम् ॥ ११३ ॥

दृश्यते तव मुखाम्बुजं शिवे

श्रूयते स्फुटमनाहतध्वनिः ।

अर्चये तव गिरामगोचरे

न प्रयाति विषयान्तरं मनः ॥ ११४ ॥

त्वन्मुखाम्बुजविलोकनोल्लस-

त्प्रेमनिश्चलविलोचनद्वयीम् ।

उन्मनीमुपगतां सभाभिमां

भावयाभि परमेशि तावकीम् ॥ ११५ ॥

चक्षुः पश्यतु नेह किञ्चन परं घ्राणं न वा जिघ्रतु

श्रोत्रं हन्त शृणोतु न त्वगपि न स्पर्शं समालम्बताम् ।

जिह्वा वेतु न वा रसं सम परं युष्मत्स्वरूपाभूते

नित्यानन्दविघूर्णमाननयने नित्यं मनो भज्जतु ॥ ११६ ॥

यस्त्वां पश्यति पार्वति प्रतिदिनं ध्यानेन तेजोमयीं
 मन्ये सुन्दरि तत्त्वमेतदखिलं वेदेषु निष्ठां गतम् ।
 यस्तस्मिन्समये तवार्चनविधावानन्दसान्द्राशयो
 यातोऽहं तदभिन्नतां पराशिवे सोऽयं प्रसादस्तव ॥

गणाधिनाथं वटुकं च योगिनीः
 क्षेत्राधिनाथं च विदिकचतुष्टये ।
 सर्वोपचारैः परिपूज्य भक्तितो
 निवेदयामो बलिमुक्तयुक्तिभिः ॥ ११८ ॥

बीणामुपान्ते खलु वादयन्त्यै
 निवेद्य शेषं खलु शेषिकायै ।
 सौवर्णभृङ्गागविनिर्गतेन
 जलेन शुद्धाचमनं विधेहि ॥ ११९ ॥

ताम्बूलं विनिवेदयामि विलसत्कर्पूरकस्तूरिका-
 जातीभृङ्गलवङ्गचूर्णखदिरैर्भक्त्या समुल्लासितम् ।
 स्फूर्जद्रत्नसमुद्रकप्रणिहितं सौवर्णपात्रे स्थितै-
 र्दीपैरुज्ज्वलमन्नचूर्णरचितैरारार्तिकं गृह्यताम् ॥ १२० ॥

२१६ त्रिपुरसुन्दरीमानसपूजास्तोत्रम् ।

काचिद्वायति किनरी कलपदं वाद्यं दधानोर्वशी
रम्भा नृत्यति केलिमञ्जुलपदं मातः पुरस्तात्तव ।
कृत्यं प्रोज्झ्य सुरस्त्रियो मधुमदव्याघूर्णमानेक्षणं
नित्यानन्दसुधान्बुधिं तव मुखं पश्यन्ति हृष्यन्ति च ॥

ताम्बूलोद्भासिवक्त्रैस्त्वदमलवदनालोकनोल्लासिनेत्रै-
श्चक्रस्थैः शक्तिसंघैः परिहृतविषयासङ्गमाकर्ण्यमानम् ।
गीतज्ञाभिः प्रकामं मधुरसमधुरं वादितं किनरीभि-
र्वाणाशंकारनादं कलय परशिवानन्दसंधानहेतोः ॥

अर्चाविधौ ज्ञानलवोऽपि दूरे
दूरे तदानादकदस्तुजातम् ।
प्रदक्षिणीकृत्य ततोऽर्चनं ते
पञ्चोपचारात्मकमर्पयामि ॥ १२३ ॥

यथेप्सितमनोगतप्रकटितोपचारार्चितां
निजावरणदेवतागणवृतां सुरेशस्थिताम् ।
कृताञ्जलिपुटो मुहुः कलितभूमिरष्टाङ्गकै-
र्नमामि भगवत्यहं त्रिपुरसुन्दरि त्राहि माम् ॥ १२४ ॥

विष्णुमीरवधेहि मे सुमहता यत्नेन ते संनिधिं
 प्राप्तं मामिह कांदिशीकमधुना मातर्न दूरीकुरु ।
 चित्तं त्वत्पदभावेन व्यभिचरेद्दृग्वाक्च मे जातु चे-
 तत्सौम्ये स्वगुणैर्बधान न यथा भूयो विनिर्गच्छति ॥

काहं मन्दमतिः क्व चेदमखिलैरैकान्तभक्तैः स्तुतं
 ध्यातं देवि तथापि ते स्वमनसा श्रीपादुकापूजनम् ।
 कादाचित्कमदीयचिन्तनविधौ संतुष्टया शर्मदं
 स्तोत्रं देवतया तया प्रकटितं मन्ये मदीयानने ॥

नित्यार्चनमिदं चित्ते भाव्यमानं सदा मया ।
 निबद्धं विविधैः पद्मैरनुगृह्णातु सुन्दरी ॥ १२७ ॥

इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यस्य
 श्रीगोविन्दभगवत्पूज्यपादशिष्यस्य
 श्रीमच्छंकरभगवतः कृतौ
 त्रिपुरसुन्दरीमानसपूजास्तोत्रं
 संपूर्णम् ॥

॥ श्रीः ॥

॥ देवीचतुःषष्ट्युपचारपूजास्तोत्रम् ॥

—: (०): —

उषसि मागधमङ्गलगायनै-

ज्ञेदिति जागृहि जागृहि जागृहि ।

अतिकृपार्द्रकटाक्षनिरीक्षणै-

र्जगदिदं जगदम्ब सुखीकुरु ॥ १ ॥

कनकमयवितर्दिशोभमानं

दिशि दिशि पूर्णसुवर्णकुम्भयुक्तम् ।

मणिमयमण्टपमध्यमेहि मात-

र्भयि कृपयाशु समर्चनं ग्रहीतुम् ॥ २ ॥

कनककलशशोभमानशीर्षं

जलधरलम्बि समुल्लसत्पताकम् ।

भगवति तव संनिवासहेतो-

र्मणिमयमन्दिरमेतदर्पयामि ॥ ३ ॥

तपनीयमयी सुतूलिका

कमनीया मृदुलोत्तरच्छदा ।

नवरत्नविभूषिता मया

शिविकेयं जगदम्ब तेऽर्पिता ॥ ४ ॥

कनकमयवितर्दिस्थापिते तूलिकाढ्ये

विविधकुसुमकीर्णे कोटिबालार्कवर्णे ।

भगवति रमणीये रत्नसिंहासनेऽस्मि-

न्नुपविश पदयुग्मं हेमषीठे निधाय ॥ ५ ॥

मणिमौक्तिकनिर्मितं महान्तं

कनकस्तम्भचतुष्टयेन युक्तम् ।

कमनीयतमं भवानि तुभ्यं

नवमुल्लोचमहं समर्पयामि ॥ ६ ॥

दूर्ध्वया सरसिजान्वितविष्णु-

क्रान्तया च सहितं कुसुमाढ्यम् ।

पद्मयुग्मसदृशे पदयुग्मे

पाद्यमेतदुररीकुरु मातः ॥ ७ ॥

गन्धपुष्पयवसर्षपदूर्वा-

संयुतं तिलकुशाक्षतमिश्रम् ।

हेमपात्रनिहितं सह रत्नै-

रर्घ्यमेतदुरीकुरु मातः ॥ ८ ॥

जलजद्युतिना करेण जाती-

फलतक्कोललवङ्गगन्धयुक्तैः ।

अमृतैरमृतैरिवातिशीतै-

र्भगवत्याचमनं विधीयताम् ॥ ९ ॥

निहितं कनकस्य संपुटे

पिहितं रत्नपिभानकेन यत् ।

तदिदं जगदम्ब तेऽर्पितं

मधुपर्कं जननि प्रगृह्यताम् ॥ १० ॥

एतच्चम्पकतैलमम्ब विविधैः पुष्पैर्मुहुर्वासितं

न्यस्तं रत्नमये सुवर्णचषके भृङ्गैर्भ्रमद्विधृतम् ।

सानन्दं सुरसुन्दरीभिरभितो हस्तैर्धृतं ते मया

केशेषु भ्रमरभ्रमेषु सकलेष्वङ्गेषु चालिष्यते ॥ ११ ॥

मातः कुङ्कुमपङ्कनिर्मितामिदं देहे तवोद्वर्तनं

भक्त्याहं कलयामि हेमरजसा संमिश्रितं केसरैः ।

केशानामलकैर्विशोध्य विशदान्कस्तूरिकोदञ्चितैः

स्नानं ते नवरत्नकुम्भसहितैः संवासितोष्णोदकैः ॥ ११ ॥

दधिदुग्धघृतैः समाक्षिकैः

सितया शर्करया समन्वितैः ।

स्नपयामि तवाहमादरा-

जननि त्वां पुनरुष्णवारिभिः ॥ १२ ॥

एलोशीरसुवासितैः सकुमुमैर्गङ्गादितीर्थोदकै-

र्माणिक्यामलमौक्तिकामृतरसैः स्वच्छैः सुवर्णोदकैः ।

मन्त्रान्वैदिकताम्रकान्परिपठन्सानन्दमत्यादरा-

त्स्नानं ते परिकल्पयामि जननि स्नेहात्त्वमङ्गीकुरु ॥

बालार्कद्युति दाडिमीयकुसुमप्रस्पर्धि सर्वोत्तमं

मातस्त्वं परिधेहि दिव्यवसनं भक्त्या मया कल्पितम् ।

मुक्ताभिर्प्रथितं सुकञ्चुकमिदं स्वीकृत्य पीतप्रभं

तत्रस्वर्णसमानवर्णमतुलं प्रावर्णमङ्गीकुरु ॥ १५ ॥

नवरत्नमये मयार्पिते

कमनीये तपनीयपादुके ।

सविलासमिदं पदद्वयं

कृपया देवि तयोर्निधीयताम् ॥ १६ ॥

बहुभिरगरुधूपैः सादरं धूपयित्वा

भगवति तव केशान्कङ्कतैर्मार्जयित्वा ।

सुरभिभिररविन्दैश्चम्पकैश्चार्चयित्वा

झटिति कनकसूत्रैर्जुटयन्वेष्टयामि ॥ १७ ॥

सौवीराञ्जनमिदमम्ब चक्षुषोस्ते

विन्यस्तं कनकशलाकया मया यत् ।

तन्न्यूनं मलिनमपि त्वदक्षिसङ्गात्

ब्रह्मेन्द्राद्यभिलषणीयतामियाय ॥ १८ ॥

मञ्जीरे पदयोर्निधाय रुचिरां विन्यस्य काञ्चीं कटौ

मुक्ताहारमुरोजयोरनुपमां नक्षत्रमालां गले ।

केयूराणि भुजेषु रत्नवलयश्रेणीं करेषु क्रमा-

चाटङ्के तव कर्णयोर्विनिदधे शीर्षे च चूडामणिम् ॥ १९ ॥

धम्मिल्ले तव देवि हेमकुसुमान्याधाय फालस्थले
 मुक्ताराजिविराजमानतिलकं नासापुटे मौक्तिकम् ।
 मातमौक्तिकजालिकां च कुचयोः सर्वाङ्गुलीषूर्मिकाः
 कट्यां काञ्चनकिङ्किणीर्विनिदधे रत्नावतंसं श्रुतौ ॥२०॥

मातः फालतले तवातिविमले काश्मीरकस्तूरिका-
 कर्पूरागरुभिः करोमि तिलकं देहेऽङ्गरागं ततः ।
 वक्षोजादिषु यक्षकर्दमरसं सिक्त्वा च पुष्पद्रवं
 पादौ चन्दनलेपनादिभिरहं संपूजयामि क्रमात् ॥ २१ ॥

रत्नाक्षतैस्त्वां परिपूजयामि
 मुक्ताफलैर्वा रुचिरैरविद्वैः ।
 अखण्डितैर्देवि यवादिभिर्वा
 काश्मीरपङ्काङ्किततण्डुलैर्वा ॥ २२ ॥

जननि चम्पकतैलमिदं पुरो
 मृगमदोपयुतं पटवासकम् ।
 सुरभिगन्धमिदं च चतुःसमं
 सपदि सर्वमिदं परिगृह्यताम् ॥ २३ ॥

२२४ देवोचतुःषष्ट्युपचारपूजास्तोत्रम् ।

सीमन्ते ते भगवति मया सादरं न्यस्तमेत-

त्सिन्दूरं मे हृदयकमले हर्षवर्षं तनोति ।

बालादिलयुतिरिव सदा लोहिता यस्य कान्ती-

रन्तर्ध्वान्तं हरति सकलं चेतसा चिन्तयैव ॥ २४ ॥

मन्दारकुन्दकरवीरलवङ्गपुष्पै-

स्त्वां देवि संततमहं परिपूजयामि ।

जाबीजपावकुलचम्पककेतकादि-

नानाविधानि कुसुमानि च तेऽर्पयामि ॥ २५ ॥

मालतीवकुलहेमपुष्पिका-

काञ्चनारकरवीरकैतकैः ।

कर्णिकारगिरिकर्णिकादिभिः

पूजयामि जगदम्ब ते वपुः ॥ २६ ॥

पारिजातशतपत्रपाटलै-

र्मल्लिकावकुलचम्पकादिभिः ।

अम्बुजैः सुकसुमैश्च सादरं

पूजयामि जगदम्ब ते वपुः ॥ २७ ॥

लाक्षासंमिलितैः सिताभ्रसहितैः श्रीवाससंमिश्रितैः

कर्पूराकलितैः शिरैर्मधुयुतैर्गोमर्पिषा लोडितैः ।

श्रीखण्डागरुगुग्गुलुप्रभृतिभिर्नानाविधैर्वस्तुभि-

धूपं ते परिकल्पयामि जननि स्नेहात्त्वमङ्गीकुरु ॥ २८ ॥

रत्नालंकृतहेमपात्रनिहितैर्गोसर्पिषा लोडितै-

र्दीपैर्दीर्घतरान्धकारभिदुरैर्वालार्ककोटिप्रभैः ।

आताम्रज्वलदुज्ज्वलप्रविलसद्रत्नप्रदीपैस्तथा

मातस्त्वामहमादरादनुदिनं नीराजयाम्युच्चकैः ॥ २९ ॥

मातस्त्वां दधिदुग्धपायसमहाशाल्यन्नसंतानिकाः

सूपापूपसिताघृतैः सवटकैः सक्षौद्ररम्भाफलैः ।

एलाजीरकहिङ्गुनागरनिशाकुस्तुम्भरीसंस्कृतैः

शाकैः साकमहं सुधाधिकरसैः संतर्पयाम्यर्चयन् ॥ ३० ॥

सापूपसूपदधिदुग्धसिताघृतानि

सुस्वादुभक्तपरमान्नपुरःसराणि ।

शाकोल्लसन्मरिचिजीरकबाहिकानि

भक्ष्याणि भुङ्क्ष्व जगदम्ब मयार्पितानि ॥ ३१ ॥

क्षीरमेतदिदमुत्तमोत्तमं

प्राज्यमाज्यभिदमुज्ज्वलं मधु ।

मातरेतदमृतोपमं पयः

संभ्रमेण परिपीयतां मुहुः ॥ ३२ ॥

उष्णोदकैः पाणियुगं मुखं च

प्रक्षाल्य मातः कलधौतपात्रे ।

कर्पूरमिश्रेण सकुङ्कुमेन

हस्तौ समुद्वर्तय चन्दनेन ॥ ३३ ॥

अतिशीतमुशीरवासितं

तपनीये कलशे निवेशितम् ।

पटपूतमिदं जितामृतं

शुचि गङ्गाजलमम्ब पीयताम् ॥ ३४ ॥

जम्बवान्नरम्भाफलसंयुतानि

द्राक्षाफलशौद्रसमन्वितानि ।

सनारिकेलानि सदाडिमानि

फलानि ते देवि समर्पयामि ॥ ३५ ॥

कूश्माण्डकोशातकिसंयुतानि
जम्बीरनारङ्गसमन्वितानि ।
सबीजपूराणि सबादराणि
फलानि ते देवि समर्पयामि ॥ ३६ ॥

कर्पूरेण युतैर्लवङ्गसहितैस्तक्कोलचूर्णान्वितैः
सुस्वादुकुमुकैः सगौरखदिरैः सुस्निग्धजातीफलैः ।
मातः कैतकपत्रपाण्डुरुचिभिस्ताम्बूलवल्लीदलैः
सानन्दं मुखमण्डनार्थमतुलं ताम्बूलमङ्गीकुरु ॥ ३७ ॥

एलालवङ्गादिसमन्वितानि
तक्कोलकर्पूरविमिश्रितानि ।
ताम्बूलवल्लीदलसंयुतानि
पूगानि ते देवि समर्पयामि ॥ ३८ ॥

ताम्बूलनिर्जितसुतप्तसुवर्णवर्णं
स्वर्णाक्तपूगफलमौक्तिकचूर्णयुक्तम् ।
सौवर्णपात्रनिहितं खदिरेण सार्धं
ताम्बूलमम्ब वदनाम्बुरुहे गृहाण ॥ ३९ ॥

महति कनकपात्रे स्थापयित्वा विशालान्

डमरुसदृशरूपान्वद्धगोधूमदीपान् ।

बहुधृतमथ तेषु न्यस्य दीपान्प्रकृष्टा-

न्भुवनजननि कुर्वे नित्यमारार्तिकं ते ॥ ४० ॥

सविनयमथ दत्त्वा जानुयुग्मं धरण्यां

सपदि शिरसि धृत्वा पात्रमारार्तिकस्य ।

मुखकमलसमीपे तेऽम्ब सार्थं त्रिवारं

भ्रमयति मयि भूयात्ते कृपाद्रः कटाक्षः ॥ ४१ ॥

अथ बहुमाणिमिश्रैर्मौक्तिकैस्त्वां विकीर्य

त्रिभुवनकमनीयैः पूजयित्वा च वस्त्रैः ।

मिलिताविविधमुक्तां दिव्यमाणिक्यमुक्तां

जननि कनकवृष्टिं दक्षिणां तेऽर्पयामि ॥ ४२ ॥

मातः काञ्चनदण्डमण्डितमिदं पूर्णेन्दुबिम्बप्रभं

नानारत्नविशोभिहेमकलशं लोकत्रयाह्लादकम् ।

भास्वन्मौक्तिकजालिकापरिवृतं प्रीत्यात्महस्ते धृतं

छत्रं ते परिकल्पयामि शिरसि त्वष्टा स्वयं निर्मितम् ॥

शरदिन्दुमरीचिगौरवर्णे-

मणिमुक्ताविलसत्सुवर्णदण्डैः ।

जगदम्ब विचित्रचामरैस्त्वा-

महमानन्दभरेण वीजयामि ॥ ४४ ॥

मार्ताण्डमण्डलनिभो जगदम्ब योऽयं

भक्त्या मया मणिमयो मुकुरोऽर्पितस्ते ।

पूर्णेन्दुबिम्बरुचिरं वदनं स्वकीय-

मस्मिन्विलोकय विलोलविलोचने त्वम् ॥ ४५ ॥

इन्द्रादयो नतिनतैर्मकुटप्रदीपै-

र्नीराजयान्ति सततं तव पादपीठम् ।

तस्मादहं तव समस्तशरीरमेत-

न्नीराजयामि जगदम्ब सहस्रदीपैः ॥ ४६ ॥

प्रियगतिरतितुङ्गो रत्नपल्याणयुक्तः

कनकमयविभूषः स्निग्धगम्भीरघोषः ।

भगवति कलितोऽयं वाहनार्थं मया ते

तुरगश्चतसमेतो वायुवेगस्तुरंगः ॥ ४७ ॥

मधुकरवृतकुम्भन्यस्तासिन्दूरेणुः

कनककलितघण्टाकिङ्किणीशोभिकण्ठः ।

श्रवणयुगलचञ्चलामरो मेघतुल्यो

जननि तव मुदे स्यान्मत्तमातङ्ग एषः ॥ ४८ ॥

द्रुततरतुरगैर्विराजमानं

मणिमयचक्रचतुष्टयेन युक्तम् ।

कनकमयममुं वितानवन्तं

भगवति ते हि रथं समर्पयामि ॥ ४९ ॥

हयगजरथपत्तिशोभमानं

दिशि दिशि दुन्दुभिमेघनादयुक्तम् ।

अतिबहु चतुरङ्गसैन्यभेत-

ङ्गवति भक्तिभरेण तेऽर्पयामि ॥ ५० ॥

परिघीकृतसप्तसागरं

बहुसंयत्सहितं मयाभव ते विपुलम् ।

प्रबलं धरणीतलाभिधं

दृढदुर्गं निखिलं समर्पयामि ॥ ५१ ॥

शतपत्रयुतैः स्वभावशीतै-

रतिसौरभ्ययुतैः परागपीतैः ।

भ्रमरीमुखरीकृतैरनन्तै-

र्व्यजनैस्त्वां जगदम्ब वीजयामि ॥ ५२ ॥

भ्रमरलुलितलोलकुन्तलाली-

विगलितमाल्यविकीर्णरङ्गभूमिः ।

इयमतिरुचिरा नटी नटन्ती

तव हृदये मुदमातनोतु मातः ॥ ५३ ॥

मुखनयनविलासलोलवेणी-

विलसितनिर्जितलोलभृङ्गमालाः ।

युवजनसुखकारिचारुलीला

भगवति ते पुरतो नटन्ति बालाः ॥ ५४ ॥

भ्रमदलिकुलतुल्यालोलधम्मिल्लभाराः

स्मितमुखकमलोद्यद्विव्यलावण्यपूराः ।

अनुपमितसुवेषा वारयोषा नटन्ति

परभृतकलकण्ठ्यो देवि दैन्यं धुनोतु ॥ ५५ ॥

हमरुडिण्डिमजर्जरझलरी-

मृदुरवद्रगडङ्गुगडादयः ।

झटिति झाडूतझाडूतझाडूतै-

र्वहुदयं हृदयं सुखयन्तु ते ॥ ५६ ॥

विपञ्चीषु सप्तस्वरान्वादयन्त्य-

स्तव द्वारि गायन्ति गन्धर्वकन्याः ।

क्षणं सावधानेन चित्तेन मातः

समाकर्णय त्वं मया प्रार्थिताऽसि ॥ ५७ ॥

अभिनयकमनीयैर्नर्तनैर्नर्तकीनां

क्षणमपि रमायेत्वा चेत् एतत्त्वदीयम् ।

स्वयमहमतिचित्रैर्नृत्तवादित्रगीतै-

र्भगवति भवदीयं मानसं रञ्जयामि ॥ ५८ ॥

तव देवि गुणानुवर्णने

चतुरा नो चतुराननादयः ।

तदिहैकमुखेषु जन्तुषु

स्तवनं कस्तव कर्तुमश्विरः ॥ ५९ ॥

पदे पदे यत्परिपूजकेभ्यः सद्योऽश्वमेधादिफलं ददाति ।
तत्सर्वपापक्षयहेतुभूतं प्रदक्षिणं ते परितः करोमि ॥ ६० ॥

रक्तोत्पलारक्तलताप्रभाभ्यां ध्वजोर्ध्वरेखाकुलिशाङ्किताभ्याम् ।
अशेषबृन्दारकवन्दिताभ्यां नमो भवानीपदपङ्कजाभ्याम् ॥

चरणनलिनयुग्मं पङ्कजैः पूजयित्वा
कनककमलमालां कण्ठदेशेऽर्पयित्वा ।
शिरसि विनिहितोऽयं रत्नपुष्पाञ्जलिस्ते
हृदयकमलमध्ये देवि हर्षं तनोतु ॥ ६२ ॥

अथ मणिमयमञ्चकाभिरामे
कनकमयवितानराजमाने ।
प्रसरदगरुधूपधूपितेऽस्मि-
न्भगवति भवनेऽस्तु ते निवासः ॥ ६३ ॥

एतस्मिन्मणिखचिते सुवर्णपीठे
त्रैलोक्याभयवरदौ निधाय हस्तौ ।
विस्तीर्णे मृदुलतरोत्तरच्छदेऽस्मि-
न्पर्यङ्के कनकमये निषीद मातः ॥ ६४ ॥

तव देवि सरोजचिह्नयोः पदयोर्निर्जितपद्मरागयोः ।

अतिरक्ततरैरलक्तकैः पुनरुक्तां रचयामि रक्तताम् ॥ ६५ ॥

अथ मातरुशीरवासितं निजताम्बूलरसेन रञ्जितम् ।

तपनीयमये हि पट्टके मुखगण्डूषजलं विधीयताम् ॥ ६६ ॥

क्षणमथ जगदम्ब मञ्चकेऽस्मि-

न्मृदुतलतूलिकया विराजमाने ।

अतिरहसि मुदा शिवेन सार्धं

मुखशयनं कुरु तत्र मां स्मरन्ती ॥ ६७ ॥

मुक्ताकुन्देन्दुगौरां मणिमयमकुटां रत्नताटङ्कयुक्ता-

मक्षस्रक्पुष्पहस्तामभयवरकरां चन्द्रचूडां त्रिनेत्राम् ।

नानालंकारयुक्तां सुरमङ्कुटमणिद्योतितस्वर्णपीठां

सानन्दां सुप्रसन्नां त्रिभुवनजननीं चेतसा चिन्तयामि ॥

एषा भक्त्या तव विरचिता या मया देवि पूजा

स्वीकृत्यैनां सपदि सकलान्मेऽपराधान्क्षमस्व ।

न्यूनं वत्तत्तव करुणया पूर्णतामेतु सद्यः

सानन्दं मे हृदयकमले तेऽस्तु नित्यं निवासः ॥ ६९ ॥

पूजामिमां यः पठति प्रभाते

मध्याह्नकाले यदि वा प्रदोषे ।

धर्मार्थकामान्पुरुषोऽभ्युपैति

देहावसाने शिवभावमेति ॥ ७० ॥

पूजामिमां पठेन्नित्यं पूजां कर्तुमनीश्वरः ।

पूजाफलमवाप्नोति वाञ्छितार्थं च विन्दति ॥ ७१ ॥

प्रत्यहं भक्तिसंयुक्तो यः पूजनमिदं पठेत् ।

वाग्वादिन्याः प्रसादेन वत्सरात्स कविर्भवेत् ॥ ७२ ॥

इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यस्य

श्रीगोविन्दभगवत्पूज्यपादशिष्यस्य

श्रीमच्छंकरभगवतः कृतौ

देवीचतुःषष्ट्युपचारपूजास्तोत्रं

संपूर्णम् ॥

॥ श्रीः ॥

॥ त्रिपुरसुन्दर्यष्टकम् ॥

—;(o):—

कदम्बवनचारिणीं मुनिकदम्बकादम्बिनीं
नितम्बजितभूधरां सुरनितम्बिनीसेविताम् ।
नवाम्बुरुहलोचनामभिनवाम्बुदश्यामलां
त्रिलोचनकुटुम्बिनीं त्रिपुरसुन्दरीमाश्रये ॥ १ ॥

कदम्बवनवासिनीं कनकवल्लकीधारिणीं
महार्हमणिहारिणीं मुखसमुल्लसद्धारुणीम् ।
दयाविभवकारिणीं विशदरोचनाचारिणीं
त्रिलोचनकुटुम्बिनीं त्रिपुरसुन्दरीमाश्रये ॥ २ ॥

कदम्बवनशालया कुचभरोल्लसन्मालया
कुचोपमितशैलया गुरुकृपालसद्वेलया ।
मदारुणकपोलया मधुरगीतवाचालया
कयाऽपि घननीलया कवीचता वयं लीलया ॥ ३ ॥

कदम्बवनमध्यगां कनकमण्डलोपस्थितां
 षडम्बुरुहवासिनीं सततसिद्धसौदामिनीम् ।
 विडम्बितजपारुचिं विकचचन्द्रचूडामणिं
 त्रिलोचनकुटुम्बिनीं त्रिपुरसुन्दरीमाश्रये ॥ ४ ॥

कुचाश्रितविपश्चिकां कुटिलकुन्तलालंकृतां
 कुशेशयनिवासिनीं कुटिलचित्तविद्वेषिणीम् ।
 मदारुणविलोचनां मनसिजारिसंमोहिनीं
 मतङ्गमुनिकन्यकां मधुरभाषिणीमाश्रये ॥ ५ ॥

स्मरेत्प्रथमपुष्पिणीं रुधिरबिन्दुनीलाम्बरां
 गृहीतमधुपात्रिकां मदविघूर्णनेत्राञ्चलाम् ।
 वनस्तनभरोन्नतां गलितचूलिकां श्यामलां
 त्रिलोचनकुटुम्बिनीं त्रिपुरसुन्दरीमाश्रये ॥ ६ ॥

सकुङ्कुमविलेपनामलकुचुम्बिकस्तूरिकां
 समन्दहासितेक्षणां सशरचापपाशाङ्कुशाम् ।
 अशेषजनमोहिनीमरुणमाल्यभूषाम्बरां
 जपाकुसुमभासुरां जपविधौ स्मराम्यम्बिकाम् ॥ ७ ॥

पुरंदरपुरन्धिकाचिकुरबन्धसैरन्धिकां
पितामहपतिव्रतापटुपटीरचर्चरिताम् ।

सुकुन्दरमणीमणीलसदलंक्रियाकारिणीं
भजामि भुवनाम्बिकां सुरवधूटिकाचेटिकाम् ॥ ८ ॥

इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यस्य
श्रीगोविन्दभगवत्पूज्यपादशिष्यस्य
श्रीमच्छंकरभगवतः कृतौ

त्रिपुरसुन्दर्यष्टकं संपूर्णम् ॥

॥ श्रीः ॥

॥ ललितापञ्चरत्नम् ॥

—*—

प्रातः स्मरामि ललितावदनारविन्दं
बिम्बाधरं पृथुलमौक्तिकशोभिनासम् ।
आकर्णदीर्घनयनं मणिकुण्डलाढ्यं
मन्दस्मितं मृगमदोज्ज्वलफालदेशम् ॥ १ ॥

प्रातर्भजामि ललिताभुजकल्पवल्लीं
रक्ताङ्गुलीयलसदङ्गुलिपल्लवाढ्याम् ।
माणिक्यहेमवलयार्ङ्गदशोभमानां
पुण्ड्रेक्षुचापकुसुमेषुसृणीर्दधानाम् ॥ २ ॥

प्रातर्नमामि ललिताचरणारविन्दं
भक्तेष्टदाननिरतं भवसिन्धुपोतम् ।
पद्मासनादिसुरनायकपूजनीयं
पद्माङ्कुशध्वजसुदर्शनलाञ्छनाढ्यम् ॥ ३ ॥

प्रातः स्तुवे परशिवां ललितां भवानीं
 त्रयन्तवेद्यविभवां करुणानवद्याम् ।
 विश्वस्य सृष्टिविलयास्थितिहेतुभूतां
 विद्येश्वरीं निगमवाङ्मनसातिदूराम् ॥ ४ ॥

प्रातर्बदामि ललिते तव पुण्यनाम
 कामेश्वरीति कमलेति महेश्वरीति ।
 श्रीशाम्भवीति जगतां जननी परेति
 वाग्देवतेति वचसा त्रिपुरेश्वरीति ॥ ५ ॥

यः श्लोकपञ्चकमिदं ललिताम्बिकायाः
 सौभाग्यदं सुललितं पठति प्रभाते ।
 तस्मै ददाति ललिता झटिति प्रसन्ना
 विद्यां श्रियं विमलसौख्यमनन्तकीर्तिम् ॥ ६ ॥

इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यस्य
 श्रीगोविन्दभगवत्पूज्यपादशिष्यस्य
 श्रीमच्छंकरभगवतः कृतौ
 ललितापञ्चरत्नं संपूर्णम् ॥

॥ श्रीः ॥

॥ कल्याणवृष्टिस्तवः ॥

—*—

कल्याणवृष्टिभिरिवामृतपूरिताभि-

लेक्ष्मीस्वयंवरणमङ्गलदीपिकाभिः ।

सेवाभिरम्ब तव पादसरोजमूले

नाकारि किं मनसि भाग्यवतां जनानाम् ॥ १ ॥

एतावदेव जननि स्पृहणीयमास्ते

त्वद्वन्दनेषु सलिलस्त्रगिते च नेत्रे ।

सांनिध्यमुद्यद्गुणायुतसोदरस्य

त्वद्विग्रहस्य परया सुधमाप्लुतस्य ॥ २ ॥

ईशत्वनामकलुषाः कति वा न सन्ति

ब्रह्मादयः प्रतिभवं प्रलयाभिभूताः ।

एकः स एव जननि स्त्रिरसिद्धिरास्ते

यः पादयोस्तव सकृत्प्रणतिं करोति ॥ ३ ॥

लब्ध्वा सकृत्त्रिपुरसुन्दरि तावकीनं
 कारुण्यकन्दलितकान्तिभरं कटाक्षम् ।
 कंदर्पकोटिभृगास्त्वयि भक्तिभाजः
 संमोहयन्ति तरुणीर्भुवनत्रयेऽपि ॥ ४ ॥

ह्रींकारमेव तव नाम गृणन्ति वेदा
 मातल्लिकोणनिलये त्रिपुरे त्रिनेत्रे ।
 त्वत्संस्मृतौ यमभटाभिभवं विहाय
 दीव्यन्ति नन्दनवने सह लोकपालैः ॥ ५ ॥

हन्तुः पुरामधिगलं परिपीयमानः
 क्रूरः कथं न भविता गरलस्य वेगः ।
 नाश्वासनाय यदि मातरिदं तवार्धं
 देहस्य शश्वदमृताप्लुतशीतलस्य ॥ ६ ॥

सर्वज्ञतां सदसि वाक्पदुतां प्रसूते
 देवि त्वदङ्घ्रिसरसीरुहयोः प्रणामः ।
 किं च स्फुरन्मकुटमुज्ज्वलमातपत्रं
 द्वे चामरे च महतीं वसुधां ददाति ॥ ७ ॥

कल्पद्रुमैरभिमतप्रतिपादनेषु

कारुण्यवारिधिभिरम्ब भवत्कटाक्षैः ।

आलोकय त्रिपुरसुन्दरि मामनाथं

त्वय्येव भक्तिभरितं त्वयि बद्धवृष्णम् ॥ ८ ॥

हन्तेतरेष्वपि मनांसि निधाय चान्ये

भक्तिं वहन्ति किल पामरदैवतेषु ।

त्वामेव देवि मनसा समनुस्मरामि

त्वामेव नौमि शरणं जननि त्वमेव ॥ ९ ॥

लक्ष्येषु सत्स्वपि कटाक्षनिरीक्षणाना-

मालोकय त्रिपुरसुन्दरि मां कदाचित् ।

नूनं मया तु सदृशः करुणैकपात्रं

जातो जनिष्यति जनो न च जायते वा ॥ १० ॥

ह्रींहीमिति प्रतिदिनं जपतां तवाख्यां

किं नाम दुर्लभमिह त्रिपुराधिवासे ।

मालाकिरीटमदवारजमाननीया

तान्सेवते वसुमती स्वयमेव लक्ष्मीः ॥ ११ ॥

संपत्कराणि सकलेन्द्रियनन्दनानि

साम्राज्यदाननिरतानि सरोरुहाक्षि ।

त्वद्वन्दनानि दुरिताहरणोद्यतानि

मामेव मातरनिशं कलयन्तु नान्यम् ॥ १२ ॥

कल्पोपसंहृतिषु कल्पितताण्डवस्य

देवस्य खण्डपरशोः परभैरवस्य ।

पाशाङ्कुशैश्च वशरासनपुष्पवाणा

सा साक्षिणी विजयते तव मूर्तिरेका ॥ १३ ॥

लभं सदा भवतु मातारिदं तवार्थं

तेजः परं बहुलकुङ्कुमपङ्कशोणम् ।

भास्वत्किरीटममृतांशुकलावतंसं

मध्ये त्रिकोणनिलयं परमामृताद्रम् ॥ १४ ॥

ह्रींकारमेव तव नाम तदेव रूपं

त्वन्नाम दुर्लभमिह त्रिपुरे गृणन्ति ।

त्वत्तेजसा परिणतं वियदादिभूतं

सौख्यं तनोति सरसीरुहसंभवादेः ॥ १५ ॥

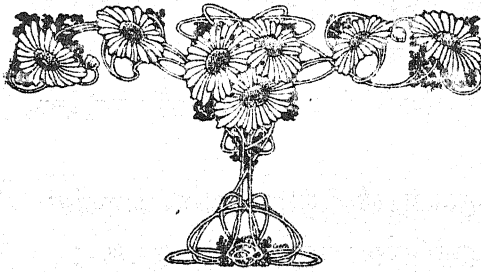
ह्रींकारत्रयसंपुटेन महता मन्त्रेण संदीप्तं
स्तोत्रं यः प्रतिवासरं तव पुरो मातर्जपेन्मन्त्रवित् ।
तस्य क्षोणिभुजो भवन्ति वक्षगा लक्ष्मीश्चिरस्थायिनी
बाणी निर्मलसूक्तिभारभरिता जागर्ति दीर्घं वयः ॥

इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यस्य

श्रीगोविन्दभगवत्पूज्यपादशिष्यस्य

श्रीमच्छंकरभगवतः कृतौ

कल्याणवृष्टिस्तवः संपूर्णः ॥

॥ श्रीः ॥

॥ नवरत्नमालिका ॥

हारनूपुरकिरीटकुण्डलविभूषितावयवशोभिनीं
कारणेशवरमौलिकोटिपरिकल्प्यमानपद्पीठिकाम् ।
कालकालफणिपाशबाणधनुरङ्कुशामरुणमेखलां
फालभूतिलकलोचनां मनसि भावयामि परदेवताम् ॥ १ ॥

गन्धसारधनसारचारुनवनागवल्लिरसवासिनीं
सान्ध्यरागमधुराधराभरणसुन्दराननशुचिस्मिताम् ।
मन्धरायतविलोचनाममलबालचन्द्रकृतशेखरीं
इन्दिरारमणसोदरीं मनसि भावयामि परदेवताम् ॥ २ ॥

स्मेरचारुमुखमण्डलां विमलगण्डलम्बिमणिमण्डलां
हारदासपरिशोभमानकुचभारभीरुतनुमध्यमाम् ।
वीरगर्वहरनूपुरां विविधकारणेशवरपीठिकां
मारवैरिसहचारिणीं मनसि भावयामि परदेवताम् ॥ ३ ॥

भूरिभारधरकुण्डलीन्द्रमणिबद्धभूवल्यपीठिकां
 बारिराशिमणिमेखलावलयबहिभण्डलशरीरिणीम् ।
 बारिसारबहकुण्डलां गगनशेखरीं च परमात्मिकां
 चारुचन्द्रविलोचनां मनसि भावयामि परदेवताम् ॥४५॥

कुण्डलत्रिविधकोणमण्डलविहारषट्दलसमुल्लस-
 त्पुण्डरीकमुखभेदिनीं तरुणचण्डभानुतेजिदुज्ज्वलाम् ।
 मण्डलेन्दुपरिनाहितामृततरङ्गिणीगरुणरूपिणीं
 मण्डलान्तमणिदीपिकां मनसि भावयामि परदेवताम् ॥

वारणाननमयूरवाहमुखदाहवारणपयोधरां
 चारणादिसुरसुन्दरीचिकुरशेखरीकृतपदाम्बुजाम् ।
 कारणाधिपतिपञ्चकप्रकृतिकारणप्रथममातृकां
 वारणान्तमुखपारणां मनसि भावयामि परदेवताम् ॥

पद्मकान्तिपदपाणिपल्लवपयोधराननसरोरुहां
 पद्मरागमणिमेखलावलयनीविशोभितनितम्बिनीम् ।
 पद्मसंभवसदाशिवान्तमयपञ्चरत्नपदपीठिकां
 पद्मिनीं प्रणवरूपिणीं मनसि भावयामि परदेवताम् ॥

आगमप्रणववीठिकाममलवर्णमङ्गलशरीरिणीं

आगमावयवशोभिनीमखिलवेदसारकृतशेखरीम् ।

मूलमन्त्रबुखमण्डलां मुदितनादविन्दुनवयौवनां

मातृकां त्रिपुरसुन्दरीं मनसि भावयामि परदेवताम् ॥

कालिकासैमिरकुन्तलान्तघनभृङ्गमङ्गलविराजिनीं

चूलिकाशिशिरमालिकावलयमल्लिकासुरभिःसौरभाम् ।

बालिकामधुरगण्डमण्डलमनोहराननसरोद्भां

कालिकामखिलनायिकां मनसि भावयामि परदेवताम् ॥

नित्यमेव नियमेन जल्पतां

भुक्तिमुक्तिफलदामभीष्टदाम् ।

संकरेण रक्षितां सदा जपे-

जामरत्ननवरत्नमालिकाम् ॥ १० ॥

इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यस्य

श्रीमोविन्दभगवत्पूज्यपादशिष्यस्य

श्रीमच्छंकरभगवतः कृतौ

नवरत्नमालिका संपूर्णा ॥

॥ श्रीः ॥

॥ मन्त्रमातृकापुष्पमालास्तवः ॥

कल्लोलोल्लसितामृताब्धिलहरीमध्ये विराजन्मणि-

द्वीपे कल्पकवाटिकापरिवृते कादम्बवाटयुज्ज्वले ।

रत्नस्तम्भसहस्रानिर्मितसभामध्ये विमानोत्तमे

चिन्तारत्नविनिर्मितं जननि ते सिंहासनं भावये ॥ १ ॥

एणाङ्गानलभानुमण्डललसच्छीचक्रमध्ये स्थितां

बालार्कद्युतिभासुरां करतलैः पाशाङ्कुशौ विभ्रतीम् ।

चापं बाणमपि प्रसन्नवदनां कौमुम्भवस्त्रान्वितां

तां त्वां चन्द्रकलावतंसमकुटां चारुस्मितां भावये ॥ २ ॥

ईशानादिषदं शिवैकफलदं रत्नासनं ते शुभं

पाद्यं कुङ्कुमचन्दनादिभरितैरर्घ्यं सरत्नाक्षतैः ।

शुद्धैराचमनीयकं तव जलैर्भक्त्वा मया कल्पितं

कारुण्यामृतवारिधे तदखिलं संतुष्टये कल्पताम् ॥ ३ ॥

लक्ष्ये योगिजनस्य रक्षितजगज्जाले विशालेक्षणे

प्रालेयाम्बुपटीरकुङ्कुमलसत्कर्पूरमिश्रोदकैः ।

गोक्षीरैरपि नारिकेलसलिलैः शुद्धोदकैर्मन्त्रितैः

स्नानं देवि धिया मयैतदखिलं संतुष्टये कल्पताम् ॥ ४ ॥

ह्रींकाराङ्कितमन्त्रलक्षिततनो हेमाचलात्संचितै

रत्नैरुज्ज्वलमुत्तरीयसहितं कौसुम्भवर्णाशुकम् ।

मुक्तासंततियज्ञसूत्रममलं मौनार्णतन्मूढतं

दत्तं देवि धिया मयैतदखिलं संतुष्टये कल्पताम् ॥ ५ ॥

हंसैरप्यतिलोभनीयगमने हारावलीमुज्ज्वलां

हिन्दोलद्युतिहीरपूरिततरे हेमाङ्गदे कङ्कणे ।

मञ्जीरौ मणिकुण्डले मकुटमप्यर्धेन्दुचूडामणिं

नासामौक्तिकमङ्गुलीयकटकौ काञ्चीमपि स्वीकुरु ॥ ६ ॥

सर्वाङ्गे घनसारकुङ्कुमघनश्रीगन्धपङ्काङ्कितं

कस्तूरीतिलकं च फालफलके गोरोचनापत्रकम् ।

गण्डादर्शनमण्डले नयनयोर्दिव्याञ्जनं तेषाञ्चत

कण्ठाब्जे मृगनाभिपङ्कममलं त्वत्प्रीतये कल्पताम् ॥ ७ ॥

कङ्करोत्पलमलिकामरुवकैः सौवर्णपद्मेरुहै-

जतीचम्पकमालतीवकुलकैर्मन्दारकुन्दादिभिः ।

केतक्या करवीरकैर्बहुविधैः कलप्ताः स्रजो मालिकाः

संकल्पेन समर्पयामि वरदे संतुष्टये गृह्यताम् ॥ ८ ॥

हन्तारं मदनस्य नन्दयासि यैरङ्गैरनङ्गोज्ज्वलै-

यैर्भृङ्गावलिनीलकुन्तलभरैर्वप्रासि तस्याशयम् ।

तानीमानि तन्नाम्न कोमलवराण्यामोदलीलागृहा-

ण्यामोदाय दशाङ्गगुग्गुलुघृतैर्धूपैरहं धूपये ॥ ९ ॥

लक्ष्मीमुज्ज्वलयामि रत्ननिवहोद्भास्वत्तरे मन्दिरे

मालारूपविलम्बितैर्मणिमयस्तम्भेषु संभाषितैः ।

चित्रैर्हाटकपुत्रिकाकरघृतैर्गव्यैर्घृतैर्वर्धितै-

र्दिव्यैर्दीपगणैर्धिया गिरिसुते संतुष्टये कल्पताम् ॥ १० ॥

ह्रींकारेश्वरि तप्तहाटककृतैः स्थालीसहस्रैर्भृतं

दिव्यान्नं घृतसूपशाकभरितं चित्रान्नभेदं तथा ।

दुग्धान्नं मधुशर्करादधियुतं माणिक्यपात्रे स्थितं

माषापूपसहस्रमम्ब सफलं नैवेद्यमावेदये ॥ ११ ॥

सच्छायैर्वरकेवकीदलस्य तास्यूलवल्लीदलैः

पूगैर्भूरिगुणैः सुगन्धिमधुनैः कर्पूरखण्डोज्ज्वलैः ।

मुक्ताचूर्णविराजिर्बैदुम्बिर्धैवकत्रासुजामोदनैः

पूर्णा रत्नकलाचिका तव मुदे न्यस्ता पुरस्तादुभे ॥ १२ ॥

कन्याभिः कन्यप्रीवकन्यभिर्मिरलंकारामल्लरार्तिका

पात्रे मौक्तिकचित्रपङ्क्तिविलसत्कर्पूरदीपालिभिः ।

तप्ततल्लवृद्धज्जमीतप्तह्रिं वृत्तस्पदाम्भोरुहं

मन्त्राराधनपूर्वकं सुविहितं नीराजनं गृह्यताम् ॥ १३ ॥

लक्ष्मीमौक्तिकलक्षकल्पितसितच्छत्रं तु धत्ते रसा-

दिन्द्राणी च रतिश्च चामरवरे धत्ते स्वयं भारती ।

बीणामेगविलोचनाः सुमनसां नृत्यन्ति तद्रागव-

द्भावैराङ्गिकसात्त्विकैः स्फुटरसं मातस्तदाकर्ण्यताम् ॥

ह्रींकारत्रयसंपुटेन मनुनोपास्ये त्रयीमौलिभि-

र्वक्यैर्लक्ष्यतनो तव स्तुतिविधौ को वा क्षमेताम्बिके ।

सहापाः स्तुतयः प्रदक्षिणशतं संचार एवास्तु ते

संवेशो नमसः सहस्रमखिलं त्वत्प्रीतये कल्पताम् ॥

श्रीमन्त्राक्षरमालया गिरिसुतां यः पूजयेच्चेतसा

संध्यासु प्रतिवासरं सुनियतस्तस्यामलं स्यान्मनः ।

चित्ताम्भोरुहमण्डपे गिरिसुता नृत्तं विधत्ते रसा-

द्राणी वक्त्रसरोरुहे जलधिजा गेहे जगन्मङ्गला ॥ १६ ॥

इति गिरिवरपुत्रीपादराजीवभूषा

भुवनममलयन्ती सूक्तिसौरभ्यसारैः ।

शिवपदमकरन्दस्यन्दिनीयं निबद्धा

मदयतु कविभृङ्गान्मातृकापुष्पमाला ॥ १७ ॥

इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यस्य

श्रीगोमवेन्द भगवत्पूज्यपादशिष्यस्य

श्रीमच्छंकरभगवतः कृतौ

मन्त्रमातृकापुष्पमालास्तवः संपूर्णः ॥

॥ श्रीः ॥

॥ गौरीदशकम् ॥

—;(o):—

लीलालब्धस्थापितलुप्ताखिललोकां
लोकातीतैर्योगिभिरन्तश्चिरमृग्याम् ।
बालादित्यश्रेणिसमानद्युतिपुञ्जां
गौरीमम्बामम्बुरुहाक्षीमहमीडे ॥ १ ॥

प्रत्याहारध्यानसमाधिस्थितिभाजां
नित्यं चित्ते निर्वृतिकाष्ठां कलयन्तीम् ।
सत्यज्ञानानन्दमयीं तां तनुरूपां
गौरीमम्बामम्बुरुहाक्षीमहमीडे ॥ २ ॥

चन्द्रापीडानन्दितमन्दस्मितवक्त्रां
चन्द्रापीडालंकृतनीलालकभाराम् ।
इन्द्रोपेन्द्राद्यर्चितपादाम्बुजयुग्मां
गौरीमम्बामम्बुरुहाक्षीमहमीडे ॥ ३ ॥

आदिभ्रान्तामभ्रमूर्त्या विलसन्तीं
 भूते भूते भूतकदम्बप्रसवित्रीम् ।
 शब्दब्रह्मानन्दमयीं तां तटिदाभां
 गौरीमम्बामम्बुरुहाक्षीमहमीडे ॥ ४ ॥

मूलाधारादुत्थितवीथ्या विधिरन्ध्रं
 सौरं चान्द्रं व्याप्य विहारज्वलिताङ्गीम् ।
 येयं सूक्ष्मात्सूक्ष्मतनुस्तां सुखरूपां
 गौरीमम्बामम्बुरुहाक्षीमहमीडे ॥ ५ ॥

नित्यः शुद्धो निष्कल एको जगदीशः
 साक्षी यस्याः सर्गविधौ संहरणे च ।
 विश्वत्राणक्रीडनलोलां शिवपत्नीं
 गौरीमम्बामम्बुरुहाक्षीमहमीडे ॥ ६ ॥

यस्याः कुक्षौ लीनमखण्डं जगदण्डं
 भूयो भूयः प्रादुरभूदुत्थितमेव ।
 पत्या सार्धं तां रजताद्रौ विहरन्तीं
 गौरीमम्बामम्बुरुहाक्षीमहमीडे ॥ ७ ॥

यस्यामोतं प्रोतमशेषं मणिमाला-

सूत्रे यद्वत्कापि चरं चाप्यचरं च ।

तामध्यात्मज्ञानपदव्या गमनीयां

गौरीमम्बामम्बुरुहाक्षीमहभीडे ॥ ८ ॥

नानाकारैः शक्तिकदम्बैर्भुवनानि

व्याप्य स्वैरं क्रीडति येयं स्वयमेका ।

कल्याणीं तां कल्पलतामानतिभाजां

गौरीमम्बामम्बुरुहाक्षीमहभीडे ॥ ९ ॥

आशापाशक्लेशविनाशं विदधानां

पादाम्भोजध्यानपराणां पुरुषाणाम् ।

ईशामीशार्धाङ्गहरां तामभिरामां

गौरीमम्बामम्बुरुहाक्षीमहभीडे ॥ १० ॥

प्रातःकाले भावविशुद्धः प्रणिधाना-

ङ्कल्या नित्यं जल्पति गौरीदशकं यः ।

वाचां सिद्धिं संपदमष्ट्यां शिवभक्तिं

तस्यावश्यं पर्वतपुत्री विदधाति ॥ ११ ॥

॥ श्रीः ॥
॥ भवानीभुजंगम् ॥

षडाधारपङ्केरुहान्तर्विराज-

रक्षुषुन्नान्तरालेऽतितेजोलसन्तीम् ।

सुधामण्डलं द्रावयन्तीं पिवन्तीं

सुधामूर्तिभीडे चिदानन्दरूपाम् ॥ १ ॥

ज्वलत्कोटिवालार्कभासारुणाङ्गीं

सुलावण्यशृङ्गारशोभाभिरामाम् ।

महापद्मकिञ्जल्कमध्ये विराज-

त्रिकोणे निषण्णां भजे श्रीभवानीम् ॥ २ ॥

कणत्किङ्किणीनूपुरोद्भासिरत्न-

प्रभालीढलाक्षार्द्रपादाब्जयुग्मम् ।

अजेशाच्युतधैः सुरैः सेव्यमानं

महादेवि मन्मूर्ध्नि ते भावयामि ॥ ३ ॥

सुशोणाम्बराबद्धनीवीविराज-

न्महारत्नकाञ्चीकलापं नितम्बम् ।

स्फुरदक्षिणावर्तनाभिं च तिस्रो

वलीरम्ब ते रोमराजि भजेऽहम् ॥ ४ ॥

लसद्वृत्तमुत्तुङ्गमाणिक्यकुम्भो-

पमश्रि स्तनद्वन्द्वमम्बाम्बुजाक्षि ।

भजे दुग्धपूर्णभिरामं तवेदं

महाहारदीप्तं सदा प्रस्तुतास्यम् ॥ ५ ॥

शिरीषप्रसूनोल्लसद्बाहुदण्डै-

र्ज्वलद्बाणकोदण्डपाशाङ्कुशैश्च ।

चलत्कङ्कणोदारकेयूरभूषो-

ज्ज्वलद्भिर्लसन्तीं भजे श्रीभवानीम् ॥ ६ ॥

शरत्पूर्णचन्द्रप्रभापूर्णविम्बा-

धरस्मेरवक्त्रारविन्दां सुशान्ताम् ।

सुरत्नावलीहारताटङ्कशोभां

महासुप्रसन्नां भजे श्रीभवानीम् ॥ ७ ॥

सुनासापुटं सुन्दरभूललाटं

तवौष्ठश्रियं दानदक्षं कटाक्षम् ।

ललाटोलसद्वन्धकस्तूरिभूषं

स्फुरच्छ्रीमुखाम्भोजनीडेऽहमम्ब ॥ ८ ॥

चलत्कुन्तलान्तभ्रमदृङ्गबृन्दं

घनस्निग्धधस्मिलभूषोज्ज्वलं ते ।

स्फुरन्मौलिमाणिक्यवद्वेन्दुरेखा-

विलासोलसदिव्यमूर्धननीडे ॥ ९ ॥

इति श्रीभवानि स्वरूपं तवेदं

प्रपञ्चात्परं चातिसूक्ष्मं प्रसन्नम् ।

स्फुरत्वम्ब डिम्भस्य मे हृत्तरोजे

सदा वाङ्मयं सर्वतेजोमयं च ॥ १० ॥

गणेशाणिमाद्याखिलैः शक्तिवृन्दै-

वृतां वै स्फुरच्चक्रराजोलसन्तीम् ।

परां राजराजेश्वरि त्रैपुरि त्वां

शिवाङ्कोपरिस्थां शिवां भावयामि ॥ ११ ॥

त्वमर्कस्त्वमिन्दुस्त्वमग्निस्त्वमाप-

स्त्वमाकाशभूवायवस्त्वं महत्त्वम् ।

त्वदन्यो न कश्चित्प्रपञ्चोऽस्ति सर्व

त्वमानन्दसंवित्स्वरूपां भजेऽहम् ॥ १२ ॥

श्रुतीनामगम्ये सुवेदागमज्ञा

महिम्नो न जानन्ति पारं तवाम्ब ।

स्तुतिं कर्तुमिच्छामि ते त्वं भवानि

क्षमस्वेदमत्र प्रमुग्धः किलाहम् ॥ १३ ॥

गुरुस्त्वं शिवस्त्वं च शक्तिस्त्वमेव

त्वमेवासि माता पिता च त्वमेव ।

त्वमेवासि विद्या त्वमेवास्ति बन्धु-

र्गतिर्मे मतिर्देवि सर्वं त्वमेव ॥ १४ ॥

शरण्ये वरेण्ये सुकारुण्यमूर्ते

हिरण्योदराद्यैरगण्ये सुपुण्ये ।

भवारण्यभीतेश्च मां पाहि भद्रे

नमस्ते नमस्ते नमस्ते भवानि ॥ १५ ॥

इतीमां महच्छ्रीभवानीभुजंग-

स्तुतिं यः पठेद्भक्तियुक्तश्च तस्मै ।

स्वकीयं पदं शाश्वतं वेदसारं

श्रियं चाष्टसिद्धिं भवानी ददाति ॥ १६ ॥

भवानी भवानी भवानी त्रिवार-

मुदारं मुदा सर्वदा ये जपन्ति ।

न शोको न मोहो न पापं न भीतिः

कदाचित्कथंचित्कुतश्चिज्जनानाम् ॥ १७ ॥

इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यस्य

श्रीगोविन्दभगवत्पूज्यपादशिष्यस्य

श्रीमच्छंकरभगवतः कृतौ

भवानीभुजंगं संपूर्णम् ॥

॥ श्रीः ॥

॥ शारदामुजंगप्रयाताष्टकम् ॥

सुवक्षोजकुम्भां सुधापूर्णकुम्भां

प्रसादावलम्बां प्रपुण्यावलम्बाम् ।

सदास्येन्दुबिम्बां सदानोष्ठबिम्बां

भजे शारदाम्बामजस्रं मदम्बाम् ॥ १ ॥

कटाक्षे दयार्द्रां करे ज्ञानमुद्रां

कलाभिर्विनिद्रां कलापैः सुभद्राम् ।

पुरस्त्रीं विनिद्रां पुरस्तुङ्गभद्रां

भजे शारदाम्बामजस्रं मदम्बाम् ॥ २ ॥

ललामाङ्गफालां लसद्गानलोलां

स्वभक्तैकपालां यशःश्रीकपोलाम् ।

करे त्वक्षमालां कनत्प्रत्नलोलां

भजे शारदाम्बामजस्रं मदम्बाम् ॥ ३ ॥

सुसीमन्तवेणीं दृशा निर्जितैणीं

रमत्कीरवाणीं नमद्वज्रपाणीम् ।

सुधामन्थरास्यां मुदा चिन्त्यवेणीं

भजे शारदाम्बामजस्रं मदम्बाम् ॥ ४ ॥

सुशान्तां सुदेहां दृगन्ते कंचान्तां

लसत्सल्लताङ्गीमनन्तामचिन्त्याम् ।

स्मृतां तापसैः सर्गपूर्वस्थितां तां

भजे शारदाम्बामजस्रं मदम्बाम् ॥ ५ ॥

कुरङ्गे तुरंगे मृगेन्द्रे खगेन्द्रे

मराले मदेभे महोक्षेऽधिरूढाम् ।

महत्यां नवम्यां सदा सामरूपां

भजे शारदाम्बामजस्रं मदम्बाम् ॥ ६ ॥

ज्वलत्कान्तिवह्निं जगन्मोहनाङ्गीं

भजन्मानसाम्भोजसुभ्रान्तभृङ्गीम् ।

निजस्तोत्रसंगीतनृत्यप्रभाङ्गीं

भजे शारदाम्बामजस्रं मदम्बाम् ॥ ७ ॥

भवाम्भोजनेत्राजसंपूज्यमानां

लसन्मन्दहासप्रभावकत्रिहाम् ।

चलच्चञ्चलाचारुताटङ्ककर्णा

भजे शारदाम्बामजस्रं मदम्बाम् ॥ ८ ॥

इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यस्य

श्रीगोविन्दभगवत्पूज्यपादशिष्यस्य

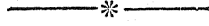
श्रीमच्छंकरभगवतः कृतौ

शारदाभुजङ्गप्रयाताष्टकं संपूर्णम् ॥

॥ श्रीः ॥

॥ अन्नपूर्णास्तुतिः ॥

नित्यानन्दकरी वराभयकरी सौन्दर्यरत्नाकरी

निर्धूताखिलघोरपापनिकरी प्रत्यक्षमाहेश्वरी ।

प्रालेयाचलवंशपावनकरी काशीपुराधीश्वरी

भिक्षां देहि कृपाबलम्बनकरी मातान्नपूर्णेश्वरी ॥ १ ॥

नानारत्नविचित्रभूषणकरी हेमाम्बराडम्बरी

मुक्ताहारविडम्बमानविलसद्भोजकुम्भान्तरी ।

काश्मीरागरुवासिताङ्गरुचिरे काशीपुराधीश्वरी

भिक्षां देहि कृपाबलम्बनकरी मातान्नपूर्णेश्वरी ॥ २ ॥

योगानन्दकरी रिपुशयकरी धर्मैकनिष्ठाकरी

चन्द्रार्कानलभासमानलहरी त्रैलोक्यरक्षाकरी ।

सर्वेश्वर्यकरी तपःफलकरी काशीपुराधीश्वरी

भिक्षां देहि कृपाबलम्बनकरी मातान्नपूर्णेश्वरी ॥ ३ ॥

कैलासाचलकन्दरालयकरी गौरी ह्युमा शंकरि

कौमारी निगमार्थगोचरकरी ह्योकारबीजाक्षरी ।

मोक्षद्वारकवाटपाटनकरी काशीपुराधीश्वरी

भिक्षां देहि कृपावलम्बनकरी मातान्नपूर्णेश्वरी ॥ ४ ॥

दृश्यादृश्यविभूतिवाहनकरी ब्रह्माण्डभाण्डोदरी

लीलानाटकसूत्रखेलनकरी विज्ञानदीपाङ्कुरी ।

श्रीविश्वेशमनःप्रसादनकरी काशीपुराधीश्वरी

भिक्षां देहि कृपावलम्बनकरी मातान्नपूर्णेश्वरी ॥ ५ ॥

आदिक्षान्तसमस्तवर्णानिकरी शंभुप्रिया शंकरि

काश्मीरत्रिपुरेश्वरी त्रिनयनी विश्वेश्वरी शर्वरी ।

स्वर्गद्वारकवाटपाटनकरी काशीपुराधीश्वरी

भिक्षां देहि कृपावलम्बनकरी मातान्नपूर्णेश्वरी ॥ ६ ॥

उर्वीसर्वजनेश्वरी जयकरी माता कृपासागरी

नारानीलसमानकुन्तलवरी नित्यान्नदानेश्वरी ।

साक्षान्मोक्षकरी सदा शुभकरी काशीपुराधीश्वरी

भिक्षां देहि कृपावलम्बनकरी मातान्नपूर्णेश्वरी ॥ ७ ॥

देवी सर्वविचित्ररत्नरुचिरा दाक्षायणी सुन्दरी
 वामा स्वादुपयोधरा प्रियकरी सौभाग्यमोहेश्वरी ।
 भक्ताभीष्टकरी सदा शुभकरी काशीपुराधीश्वरी
 भिक्षां देहि कृपावलम्बनकरी मातान्नपूर्णेश्वरी ॥ ८ ॥

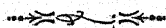
चन्द्रार्कानलकोटिकोटिसदृशी चन्द्रांशुविम्बाधरी
 चन्द्रार्कमिसमानकुण्डलधरी चन्द्रार्कवर्णेश्वरी ।
 मालापुस्तकपाशसङ्कुशधरी काशीपुराधीश्वरी
 भिक्षां देहि कृपावलम्बनकरी मातान्नपूर्णेश्वरी ॥ ९ ॥

क्षत्रत्राणकरी महाभयहरी माता कृपासागरी
 सर्वानन्दकरी सदा शिवकरी विश्वेश्वरी श्रीधरी ।
 दक्षाक्रन्दकरी निरामयकरी काशीपुराधीश्वरी
 भिक्षां देहि कृपावलम्बनकरी मातान्नपूर्णेश्वरी ॥ १० ॥

अन्नपूर्णे सदापूर्णे शंकरप्राणवल्लभे ।
 ज्ञानवैराग्यसिद्धयर्थं भिक्षां देहि च पार्वति ॥ ११ ॥

माता च पार्वतीदेवी पिता देवो महेश्वरः ।
 बान्धवाः शिवभक्ताश्च स्वदेशो भुवनत्रयम् ॥ १२ ॥

इति अन्नपूर्णास्तुतिः संपूर्णा ॥

॥ श्रीः ॥

॥ मीनाक्षीपञ्चरत्नम् ॥

उद्यद्भानुसहस्रकोटिसदृशं केयूरहारोज्ज्वलं

बिम्बोष्ठीं स्मितदन्तपङ्क्तिरुचिरां पीताम्बरालङ्किताम् ।

विष्णुब्रह्मसुरेन्द्रसेवितपदां तत्त्वस्वरूपां शिवां

मीनाक्षीं प्रणतोऽस्मि संततमहं कारुण्यवारांनिधिम् ॥

मुक्ताहारलसत्किरीटरुचिरां पूर्णेन्दुवक्त्रप्रभां

शिञ्जन्नूपुरकिंकिणीमणिधरां पद्मप्रभाभासुराम् ।

सर्वाभीष्टफलप्रदां गिरिसुतां वाणीरमासेवितां

मीनाक्षीं प्रणतोऽस्मि संततमहं कारुण्यवारांनिधिम् ॥

श्रीविद्यां शिववामभागनिलयां ह्रींकारमन्त्रोज्ज्वलां

श्रीचक्राङ्कितबिन्दुमध्यवसतिं श्रीमत्सभानायकीम् ।

श्रीमत्त्वणमुखविघ्नराजजननीं श्रीमज्जगन्मोहिनीं

मीनाक्षीं प्रणतोऽस्मि संततमहं कारुण्यवारांनिधिम् ॥

श्रीमत्सुन्दरनायकीं भयहरां ज्ञानप्रदां निर्मलां

श्यामाभां कमलासनार्चितपदां नारायणस्यानुजाम् ।

वीणावेणुमृदङ्गवाद्यरसिकां नानाविधाडम्बिकां

मीनाक्षीं प्रणतोऽस्मि संततमहं कारुण्यवारांनिधिम् ॥

नानायोगिमुनीन्द्रहृन्निवसति नानार्थसिद्धिप्रदां

नानापुष्पविराजितांघ्रियुगलां नारायणेनार्चिताम् ।

नादब्रह्ममयीं परात्परतरां नानार्थतत्त्वात्मिकां

मीनाक्षीं प्रणतोऽस्मि संततमहं कारुण्यवारांनिधिम् ॥

इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यस्य

श्रीगोविन्दभगवत्पूज्यपादशिष्यस्य

श्रीमच्छंकरभगवतः कृतौ

मीनाक्षीपञ्चरत्नं संपूर्णम् ॥

॥ श्रीः ॥

॥ मीनाक्षीस्तोत्रम् ॥

श्रीविद्ये शिववामभागनिलये श्रीराजराजार्चिते

श्रीनाथादिगुरुस्वरूपविभवे चिन्तामणीपीठिके ।

श्रीवाणीगिरिजानुताडिन्नकमले श्रीशंभवि श्रीशिवे

मध्याह्ने मलयध्वजाधिपसुते मां पाहि मीनाम्बिके ॥

चक्रस्थेऽचपले चराचरजगन्नाथे जगत्पूजिते

आर्तालीवरदे नताभयकरे वक्षोजभारान्विते ।

विद्ये वेदकलापमौलिविदिते विद्युलताविग्रहे

मातः पूर्णसुधारसार्द्रद्वये मां पाहि मीनाम्बिके ॥

कोटीराङ्गदरन्नकुण्डलधरे कोदण्डवाणाश्रिते

कोकाकारकुचद्वयोपरिसत्प्रालम्बिहारश्रिते ।

शिञ्जन्नूपुरपादसारसमणिश्रीपादुकालंकृते

महारिच्यभुजङ्गगारुडवगे मां पाहि मीनाम्बिके ॥ ३ ॥

ब्रह्मेशाच्युतगीयमानचरिते प्रेतासनान्तःस्थिते

पाशोदङ्कुशचापवाणकलिते बालेन्दुचूडाञ्जिते ।

बाले बालकुरङ्गलोलनयने वालार्ककोटयुज्ज्वले

मुद्राराधितदेवते मुनिनुते मां पाहि मीनाम्बिके ॥ ४ ॥

गन्धर्वामरयक्षपन्नगनुते गङ्गाधरालिङ्गिते

गायत्रीगरुडासने कमलजे सुदयामले सुस्थिते ।

खातीते खलदारुपावकशिखे खद्योतकोटयुज्ज्वले

मन्त्राराधितदेवते मुनिनुते मां पाहि मीनाम्बिके ॥ ५ ॥

नादे नारदतुम्बुराद्यधिनुते नादान्तनादात्मिके

नित्ये नीललतात्मिके निरुपमे नीवारशूकोपमे ।

कान्ते कामकले कदम्बनिलये कामेश्वराङ्कस्थिते

मद्विद्ये मदभीष्टकल्पलतिके मां पाहि मीनाम्बिके ॥ ६ ॥

वीणानादनिमीलितार्धनयने विस्मस्तचूलीभरे

ताम्बूलारुणपल्लवाधरयुते ताटङ्कहारान्विते ।

श्यामे चन्द्रकलावतंसकलिते कस्तूरिकाफालिके

पूर्णे पूर्णकलाभिरामवदने मां पाहि मीनाम्बिके ॥ ७ ॥

शब्दब्रह्ममयी चराचरमयी ज्योतिर्मयी वाङ्मयी

नित्यानन्दमयी निरञ्जनमयी तत्त्वंमयी चिन्मयी ।

तत्त्वातीतमयी परात्परमयी मायामयी श्रीमयी

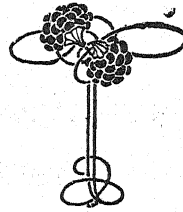
सर्वैश्वर्यमयी सदाशिवमयी मां पाहि मीनाम्बिके ॥

इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यस्य

श्रीगोविन्दभगवत्पूज्यपादशिष्यस्य

श्रीमच्छंकरभगवतः कृतौ

मीनाक्षीस्तोत्रं संपूर्णम् ॥

॥ श्रीः ॥

॥ भ्रमराम्बाष्टकम् ॥

चाञ्चल्यारुणलोचनाञ्चितकृपां चन्द्रार्धचूडामणिं
चारुस्मेरमुखां चराचरजगत्संरक्षणीं तत्पदाम् ।
चञ्चच्चम्पकनासिकाग्रविलसन्मुक्तामणीरञ्जितां
श्रीशैलस्थलवासिनीं भगवतीं श्रीमातरं भावये ॥ १ ॥

कस्तूरीतिलकाञ्चितेन्दुविलसत्प्रोद्भासिफालस्थलीं
कर्पूरद्रवमिश्रचूर्णखपुरामोदोल्लसद्बीटिकाम् ।
लोलापाङ्गतरङ्गितैरधिकृपासौरैर्नतानन्दिनीं
श्रीशैलस्थलवासिनीं भगवतीं श्रीमातरं भावये ॥ २ ॥

राजन्मत्तमरालमन्दगमनां राजीवपत्नेक्षणां
राजीवप्रभवाम्बिदेवमकुटै राजत्पदाम्भोरुहाम् ।
राजीवायतपत्रमण्डितकुचां राजाधिराजेश्वरीं
श्रीशैलस्थलवासिनीं भगवतीं श्रीमातरं भावये ॥ ३ ॥

षट्पारांगणदीपिकां शिवसतीं षड्वैरिवर्गापहां
 षट्चक्रान्तरसंस्थितां वरसुधां षड्योगिनीवेष्टिताम् ।
 षट्चक्राञ्चितपादुकाञ्चितपदां षड्भावगां षोडशीं
 श्रीशैलस्थलवासिनीं भगवतीं श्रीमातरं भावये ॥ ४ ॥

श्रीनाथादृतपालितत्रिभुवनां श्रीचक्रसंचारिणीं
 गानासक्तमनोजयौवनलसद्गन्धर्वकन्यादृताम् ।
 दीनानामतिवेलभाग्यजननीं दिव्याम्बरालंकृतां
 श्रीशैलस्थलवासिनीं भगवतीं श्रीमातरं भावये ॥ ५ ॥

लावण्याधिकभूषिताङ्गलतिकां लाक्षालसद्भागिणीं
 सेवायातसमस्तदेववनितां सीमन्तभूषान्विताम् ।
 भावोल्लासवशीकृतप्रियतमां भण्डासुरच्छेदिनीं
 श्रीशैलस्थलवासिनीं भगवतीं श्रीमातरं भावये ॥ ६ ॥

धन्वां सोमविभावनीयचरितां धाराधरश्यामलां
 मुन्याराधनमेदिनीं सुमनसां मुक्तिप्रदानव्रताम् ।
 कन्यापूजनसुप्रसन्नहृदयां काञ्चीलसन्मध्यमां
 श्रीशैलस्थलवासिनीं भगवतीं श्रीमातरं भावये ॥ ७ ॥

कर्पूरागरुकुङ्कुमाङ्कितकुचां कर्पूरवर्णस्थितां
 कृष्टोत्कृष्टसुकृष्टकर्मदहनां कामेश्वरीं कामिनीम् ।
 कामार्क्षीं करुणारसार्द्रहृदयां कल्पान्तरस्थायिनीं
 श्रीशैलस्थलवासिनीं भगवतीं श्रीमातरं भावये ॥ ८ ॥

गायत्रीं गरुडध्वजां गगनगां गान्धर्वगानप्रियां
 गम्भीरां गजगामिनीं गिरिसुतां गन्धाक्षतालङ्कृताम् ।
 गङ्गागौतमगर्गसंनुतपदां गां गौतमीं गोमतीं
 श्रीशैलस्थलवासिनीं भगवतीं श्रीमातरं भावये ॥ ९ ॥

इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यस्य
 श्रीगोविन्दभगवत्पूज्यपादशिष्यस्य
 श्रीमच्छंकरभगवतः कृतौ

अमराम्बाष्टकं संपूर्णम् ॥

॥ श्रीः ॥

॥ कनकधारास्तोत्रम् ॥

अङ्गं हरेः पुलकभूषणमाश्रयन्ती
भृङ्गाङ्गनेव मुकुलाभरणं तमालम् ।
अङ्गीकृताखिलविभूतिरपाङ्गलीला
माङ्गल्यदास्तु मम सङ्गलदेवतायाः ॥ १ ॥

मुग्धा मुहुर्विदधती वदने मुरारेः
प्रेमत्रपाप्रणिहितानि गतागतानि ।
माला दृशोर्मधुकरीव महोत्पले या
सा मे श्रियं दिशतु सागरसंभवायाः ॥ २ ॥

विश्वामरेन्द्रपदविभ्रमदानदक्ष-
मानन्दहेतुरधिकं मुरविद्विषोऽपि ।
ईषन्निषीदतु मयि क्षणमीक्षणार्ध-
मिन्दीवरोदरसहोदरमिन्दिरायाः ॥ ३ ॥

आसीलिताक्षमधिगम्य मुदा मुकुन्द-
 मानन्दकन्दमनिमेषमनङ्गतन्त्रम् ।
 आकेकरस्थितकनीनिकपक्षमनेत्रं
 भूत्यै भवेन्मम भुजंगशयाङ्गनायाः ॥ ४ ॥

बाह्वन्तरे मधुजितः श्रितकौस्तुभे या
 हारावलीव हरिनीलमयी विभाति ।
 कामप्रदा भगवतोऽपि कटाक्षमाला
 कल्याणमावहतु मे कमलालयायाः ॥ ५ ॥

कालाम्बुदालिललितोरसि कैटभारे-
 धाराधरे स्फुरति या तटिदङ्गनेव ।
 मातुः समस्तजगतां महनीयमूर्ति-
 भद्राणि मे दिशतु भार्गवनन्दनायाः ॥ ६ ॥

प्राप्तं पदं प्रथमतः खलु यत्प्रभावा-
 न्माङ्गल्यभाजि मधुमाथिनि मन्मथेन ।
 मय्यापेतत्तदिह मन्थरमीक्षणार्धं
 मन्दालसं च मकरालयकन्यकायाः ॥ ७ ॥

दद्यादयानुपवनो द्रविणाम्बुधारा-
 मास्मिन्नकिंचनविहंगशिशौ विषण्णे ।
 दुष्कर्मघर्ममपनीय चिराय दूरं
 नारायणप्रणयिनीनयनाम्बुवाहः ॥ ८ ॥

इष्टाविशिष्टमतयोऽपि यया दयार्द्र-
 दृष्टया त्रिविष्टपपदं सुलभं लभन्ते ।
 दृष्टिः प्रहृष्टकमलोदरदीप्तिरिष्टां
 पुष्टिं कृषीष्ट मम पुष्करविष्टरायाः ॥ ९ ॥

गीर्देवतेति गरुडध्वजमुन्दरीति
 शाकंभरीति शशिशेखरवल्लभेति ।
 सृष्टिस्थितिप्रलयकेलिषु संस्थितायै
 तस्यै नमस्त्रिभुवनैकगुरोस्तरुण्यै ॥ १० ॥

श्रुत्यै नमोऽस्तु शुभकर्मफलप्रसूत्यै
 रत्यै नमोऽस्तु रमणीयगुणार्णवायै ।
 शक्त्यै नमोऽस्तु शतपत्रनिकेतनायै
 पुष्ट्यै नमोऽस्तु पुरुषोत्तमवल्लभायै ॥ ११ ॥

नमोऽस्तु नालीकनिभाननायै
 नमोऽस्तु दुग्धोदधिजन्मभूम्यै ।
 नमोऽस्तु सोमामृतसोदरायै
 नमोऽस्तु नारायणवल्लभायै ॥ १२ ॥

संपत्कराणि सकलेन्द्रियनन्दनानि
 साम्राज्यदानविभवानि सरोरुहाक्षि ।
 त्वद्वन्दनानि दुरिताहरणोद्यतानि
 मामेव मातरनिशं कलयन्तु मान्ये ॥ १३ ॥

यत्कटाक्षसमुपासनाविधिः
 सेवकस्य सकलार्थसंपदः ।
 संतनोति वचनाङ्गमानसै-
 स्त्वां मुरारिहृदयेश्वरीं भजे ॥ १४ ॥

सरसिजनिलये सरोजहस्ते
 धवलतमांशुकगन्धमाल्यशोभे ।
 भगवति हरिवल्लभे मनोज्ञे
 त्रिभुवनभूतिकरि प्रसीद मह्यम् ॥ १५ ॥

दिग्घास्तिभिः कनककुम्भमुखावसृष्ट-

स्वर्वाहिनीविमलचारुजलप्लुताङ्गीम् ।

प्रातर्नमाभि जगतां जननीमशेष-

लोकाधिनाथगृहिणीममृताब्धिपुत्रीम् ॥ १६ ॥

कमले कमलाक्षवल्लभे त्वं

करुणापूरतरङ्गितैरपाङ्गैः ।

अवलोकय मामकिञ्चनानां

प्रथमं पात्रमकृत्रिमं दयायाः ॥ १७ ॥

स्तुवन्ति ये स्तुतिभिरमूभिरन्वहं

त्रयीमयीं त्रिभुवनमातरं रमाम् ।

गुणाधिका गुरुतरभाग्यभाजिनो

भवन्ति ते भुवि बुधभाविताशयाः ॥ १८ ॥

इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यस्य

श्रीगोविन्दभगवत्पूज्यपादशिष्यस्य

श्रीमच्छंकरभगवतः कृतौ

कनकधारास्तोत्रं संपूर्णम् ॥

॥ श्रीः ॥

॥ गङ्गाष्टकम् ॥

भगवति भवलीलामौलिमाले तवाम्भः-

कणमणुपरिमाणं प्राणिनो ये स्पृशन्ति ।

अमरनगरनारीचामरग्राहिणीनां

विगतकलिकलङ्कातङ्कमङ्के लुठन्ति ॥ १ ॥

ब्रह्माण्डं खण्डयन्ती हरशिरसि जटावल्लिमुल्लासयन्ती

स्वर्लोकादापतन्ती कनकगिरिगुहागण्डशैलात्खलन्ती ।

क्षोणीपृष्ठे लुठन्ती दुरितचयचमूर्निभैरं भर्त्सयन्ती

पाथोधिं पूरयन्ती सुरनगरसरित्पावनी नः पुनातु ॥ २ ॥

मज्जन्मातङ्गकुम्भच्युतमदमदिरामोदमत्तालिजालं

स्नानैः सिद्धाङ्गनानां कुचयुगविगलत्कुङ्कुमासङ्गपिङ्गम् ।

सायं प्रातर्मुनीनां कुशकुसुमचयैश्छन्नतीरस्थनीरं

पायान्नो गाङ्गमम्भः करिकरमकराक्रान्तरंहस्तरङ्गम् ॥ ३ ॥

आदावादिपितामहस्य नियमन्यापारपात्रे जलं
 पश्चात्पन्नगशायिनो भगवतः पादोदकं पावनम् ।
 भूयः शंभुजटाविभूषणमणिजह्वोर्महर्षेरियं
 कन्या कल्मषनाशिनी भगवती भागीरथी पातु माम् ॥

शैलेन्द्रादवतारिणी निजजले मज्जज्जनोत्तारिणी
 पारावारविहारिणी भवभयश्रेणीसमुत्सारिणी ।
 शेषाहेरनुकारिणी हराशिरोवल्लीदलाकारिणी
 काशीप्रान्तविहारिणी विजयते गङ्गा मनोहारिणी ॥

कुतोऽवीची वीचिस्तव यदि गता लोचनपथं
 त्वमापीता पीताम्बरपुरनिवासं वितरसि ।
 त्वदुत्सङ्गे गङ्गे पतति यदि कायस्तनुभृतां
 तदा मातः शातक्रतवपदलाभोऽप्यतिलघुः ॥ ६ ॥

भगवति तव तीरे नीरमात्राशनोऽहं
 विगतविषयतृष्णः कृष्णमाराधयामि ।
 सकलकलुषभङ्गे स्वर्गसोपानसङ्गे
 तरलतरतरङ्गे देवि गङ्गे प्रसीद ॥ ७ ॥

मातर्जाह्वि शंभुसङ्गमिलिते मौलौ निधायाञ्जलिं
 त्वत्तीरे वपुषोऽवसानसमये नारायणाङ्घ्रिद्वयम् ।
 सानन्दं स्मरतो भविष्यति मम प्राणप्रयाणोत्सवे
 भूयाद्भक्तिरविच्युता हरिहराद्वैतात्मिका शाश्वती ॥ ८ ॥

गङ्गाष्टकमिदं पुण्यं यः पठेत्प्रयतो नरः ।
 सर्वपापविनिर्मुक्तो विष्णुलोकं स गच्छति ॥ ९ ॥

इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यस्य
 श्रीगोविन्दभगवत्पूज्यपादशिष्यस्य
 श्रीमच्छंकरभगवतः कृतौ
 गङ्गाष्टकं संपूर्णम् ॥

॥ श्रीः ॥

॥ मणिकर्णिकाष्टकम् ॥

त्वत्तीरे मणिकर्णिके हरिहरौ सायुज्यमुक्तिप्रदौ

वाढं तौ कुरुतः परस्परमुभौ जन्तोः प्रयाणोत्सेवे ।

मदूपो मनुजोऽयमस्तु हरिणा प्रोक्तः शिवस्तत्क्षणा-

त्तन्मध्याद्गुलाच्छनो गरुडगः पीताम्बरो निर्गतः ॥

इन्द्राद्यास्त्रिदशाः पतन्ति नियतं भोगक्षये ते पुन-

र्जायन्ते मनुजास्ततोऽपि पशवः कीटाः पतङ्गादयः ।

ये मातर्मणिकर्णिके तव जले मज्जन्ति निष्कल्मषाः

सायुज्येऽपि किरीटकौस्तुभधरा नारायणाः स्युर्नराः ॥

काशी धन्यतमा विमुक्तिनगरी सालंकृता गङ्गया

तत्रेयं मणिकर्णिका सुखकरी मुक्तिर्हि तत्किं करी ।

स्वर्लोकास्तुलितः सहैव विबुधैः काश्या समं ब्रह्मणा

काशी क्षोणितले स्थिता गुरुतरा स्वर्गो लघुः खं गतः ॥

गङ्गातीरमनुत्तमं हि सकलं तत्रापि काश्युत्तमा
 तस्यां सा मणिकर्णिकोत्तमतमा यत्रेश्वरो मुक्तिदः ।
 देवानामपि दुर्लभं स्थलमिदं पापौघनाशक्षमं
 पूर्वोपार्जितपुण्यपुञ्जगमकं पुण्यैर्जनैः प्राप्यते ॥ ४ ॥

दुःखाम्भोधिगतो हि जन्तुनिवहस्तेषां कथं निष्कृतिः
 ज्ञात्वा तद्धि विरिञ्चिना विरचिता वाराणसी शर्मदा ।
 लोकाः स्वर्गमुखास्ततोऽपि लघवो भोगान्तपातप्रदाः
 काशी मुक्तिपुरी सदा शिवकरी धर्मार्थमोक्षप्रदा ॥

एको वेणुधरो धराधरधरः श्रीवत्सभूषाधरः
 योऽप्येकः किल शंकरो विषधरो गङ्गाधरोमाधवः ।
 ये मातर्मणिकर्णिके तव जले मज्जन्ति ते मानवाः
 रुद्रा वा हरयो भवन्ति बहवस्तेषां बहुत्वं कथम् ॥

त्वत्तीरे मरणं तु मङ्गलकरं देवैरपि श्लाघ्यते
 शक्रस्तं मनुजं सहस्रनयनैर्द्रष्टुं सदा तत्परः ।
 आयान्तं सविता सहस्रकिरणैः प्रत्युद्गतोऽभूत्सदा
 पुण्योऽसौ वृषगोऽथवा गरुडगः किं मन्दिरं यास्यति ॥

मध्याह्ने मणिकर्णिकासनपनजं पुण्यं न वक्तुं क्षमः

स्वीयैरब्दशतैश्चतुर्मुखधरो वेदार्थदीक्षागुरुः ।

योगाभ्यासबलेन चन्द्रशिखरस्तत्पुण्यपारंगत-

स्त्वत्तीरे प्रकरोति सुप्रपुरुषं नारायणं वा शिवम् ॥

कृच्छ्रैः कोटिशतैः स्वपापनिधनं यच्चाश्वमेधैः फलं

तत्सर्वं मणिकर्णिकासनजे पुण्ये प्रविष्टं भवेत् ।

स्नात्वा स्तोत्रभिदं नरः पठति चेत्संसारपाथोनिधिं

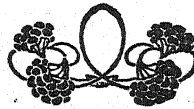
तीर्त्वा पल्लववत्प्रयाति सदनं तेजोमयं ब्रह्मणः ॥

इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यस्य

श्रीगोविन्दभगवत्पूज्यपादशिष्यस्य

श्रीमच्छंकरभगवतः कृतौ

मणिकर्णिकाष्टकं संपूर्णम् ॥

॥ श्रीः ॥

॥ यमुनाष्टकम् ॥

मुरारिकायकालिमाललामवारिवारिणी
वृणीकृतत्रिविष्टपा त्रिलोकशोकहारिणी ।
मनोनुकूलकूलकुञ्जपुञ्जधूतदुर्मदा
धुनोतु नो मनोमलं कलिन्दनन्दिनी सदा ॥ १ ॥

मलापहारिवारिपूरभूरिमण्डिताऽमृता
भृशं प्रपातकप्रपञ्चनातिपण्डिताऽनिशम् ।
सुनन्दनन्दनाङ्गसङ्गरागरञ्जिता हिता
धुनोतु नो मनोमलं कलिन्दनन्दिनी सदा ॥ २ ॥

लसत्तरङ्गसङ्गधूतभूतजातपातका
नवीनमाधुरीधुरीणभक्तिजातचातका ।
तटान्तवासदासहंससंवृताऽहि कामदा
धुनोतु नो मनोमलं कलिन्दनन्दिनी सदा ॥ ३ ॥

विहाररासखेदभेदधीरतीरमारुता

गता गिरामगोचरे यदीयनीरचारुता ।

प्रवाहसाहचर्यपूतमेदिनीनदीनदा

धुनोतु नो मनोमलं कलिन्दनन्दिनी सदा ॥ ४ ॥

तरङ्गसङ्गसैकतान्तराश्रिता सदाऽसिता

शरन्निशाकरांशुमञ्जुमञ्जरीसभाजिता ।

भवार्चनाप्रचारुणाम्बुनाऽधुना विशारदा

धुनोतु नो मनोमलं कलिन्दनन्दिनी सदा ॥ ५ ॥

जलान्तकेलिकारिचारुराधिकाङ्गरागिणी

स्वभर्तुरन्यदुर्लभाङ्गतां गतांशभागिनी ।

स्वदत्तसुप्तसप्तसिन्धुभेदनातिकोविदा

धुनोतु नो मनोमलं कलिन्दनन्दिनी सदा ॥ ६ ॥

जलच्युताच्युताङ्गरागलम्पटालिशालिनी

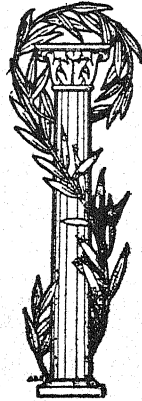
विलोलराधिकाकचान्तचम्पकालिमालिनी ।

सदावगाहनावतीर्णभर्तृभृत्यनारदा

धुनोतु नो मनोमलं कलिन्दनन्दिनी सदा ॥ ७ ॥

सदैव नन्दनन्दकेलिशालिकुञ्जमञ्जुला
 तटोत्थफुल्लमल्लिकादम्बरेणुसूज्ज्वला ।
 जलावगाहिनां नृणां भवाब्धिसिन्धुपारदा
 धुनोतु नो मनोमलं कलिन्दनन्दिनी सदा ॥ ८ ॥

इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यस्य
 श्रीगोविन्दभगवत्पूज्यपादशिष्यस्य
 श्रीमच्छंकरभगवतः कृतौ
 यमुनाष्टकं संपूर्णम् ॥

॥ श्रीः ॥

॥ यमुनाष्टकम् ॥

कृपापारावारं तपनतनयां तापशमनीं

मुरारिप्रेयस्यां भवभयदवां भक्तिवरदाम् ।

विपञ्जालोन्मुक्तां श्रियमपि सुखाप्तेः प्रददतीं

सदा धीरो नूनं भजति यमुनां नित्यफलदाम् ॥ १ ॥

मधुवनचारिणि भास्करवाहिनि जाह्नविसङ्गिनि सिन्धुसुते

मधुरिपुभूषणि माधवतोषिणि गोकुलभीतिविनाशकृते ।

जगदघमोचिनि मानसदायिनि केशवकेलिनिदानगते

जय यमुने जय भीतिनिवारिणि संकटनाशिनि पावय माम् ॥

अयि मधुरे मधुमोदविलासिनि शैलविदारिणि वेगपरे

परिजनपालिनि दुष्टनिषूदिनि वाञ्छितकामविलासधरे ।

ब्रजपुरवासिजनार्जितपातकहारिणि विश्वजनोद्धरिके

जय यमुने जय भीतिनिवारिणि संकटनाशिनि पावय माम् ॥

अतिविपदास्वुधिमग्नजनं भवतापशताकुलमानसकं
 गतिमतिहीनमशेषभयाकुलमागतपादसरोजयुगम् ।
 ऋणभयभीतिमनिष्कृतिपातककोटिशतायुतपुञ्जतरं
 जय यमुने जय भीतिनिवारिणि संकटनाशिनि पावय माम् ॥

नवजलदद्युतिकोटिलसत्तनुहेममयाभरराञ्जितके
 तडिदवहेलिपदाञ्चलचञ्चलशोभितपीतमुचेलधरे ।
 मणिमयभूषणचित्रपटासनराञ्जितगाञ्जितभानुकरे
 जय यमुने जय भीतिनिवारिणि संकटनाशिनि पावय माम् ॥

शुभपुलिने मधुमत्तयदूद्वरासमहोत्सवकेलिभरे
 उच्चकुलाचलराजितमौक्तिकहारमयाभररोदसिके ।
 नवमणिकोटिकभास्करकञ्चुकशोभिततारकहारयुते
 जय यमुने जय भीतिनिवारिणि संकटनाशिनि पावय माम् ॥

करिवरमौक्तिकनासिकभूषणवातचमत्कृतचञ्चलके
 मुखकमलामलसौरभचञ्चलमत्तमधुव्रतलोचनिके ।
 मणिगणकुण्डललोलपरिस्फुरदाकुलगण्डयुगामलके
 जय यमुने जय भीतिनिवारिणि संकटनाशिनि पावय माम् ॥

कलरवनूपुरहेममयाचितपादसरोरुहसारुणिके
 धिमिधिमिधिमिधिमितालविनोदितमानसमञ्जुलपादगते ।
 तव पदपङ्कजमाश्रितमानवचित्तसदाखिलतापहरे
 जय यमुने जय भीतिनिवारिणि सङ्कटनाशिनि पावय माम् ॥

भवोत्तापाम्भोधौ निपतितजनो दुर्गतियुतो
 यदि स्तौति प्रातः प्रतिदिनमनन्याश्रयतया ।
 ह्याहेषैः कामं करकुसुमपुञ्जै रविसुतां
 सदा भोक्ता भोगान्मरणसमये याति हरिताम् ॥ ९ ॥

इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यस्य
 श्रीगोविन्दभगवत्पूज्यपादशिष्यस्य
 श्रीमच्छंकरभगवतः कृतौ
 यमुनाष्टकं संपूर्णम् ॥

॥ श्रीः ॥

॥ नर्मदाष्टकम् ॥

सविन्दुसिन्धुसुखलत्तरङ्गभङ्गरञ्जितं

द्विषत्सु पापजातजातकारिवारिसंयुतम् ।

कृतान्तदूतकालभूतभीतिहारिवर्मदे

त्वदीयपादपङ्कजं नमामि देवि नर्मदे ॥ १ ॥

त्वदम्बुलीनदीनमीनदिव्यसंप्रदायकं

कलौ मलौघभारहारिसर्वतीर्थनायकम् ।

सुमच्छकच्छनक्रचक्रवाकचक्रशर्मदे

त्वदीयपादपङ्कजं नमामि देवि नर्मदे ॥ २ ॥

महागभीरनीरपूरपातधूतभूतलं

नमत्समस्तपातकारि दारितापदाचलम् ।

जगल्लये महाभये मृकण्डुसूनुहर्म्यदे

त्वदीयपादपङ्कजं नमामि देवि नर्मदे ॥ ३ ॥

गतं तदैव मे भयं त्वदम्बु वीक्षितं यदा
 मृकण्डुसुनुशौनकासुरारिसेवितं सदा ।
 पुनर्भवाब्धिजन्मसंभवाब्धिदुःखवर्मदे
 त्वदीयपादपङ्कजं नमामि देवि नर्मदे ॥ ४ ॥

अलक्ष्यलक्षकिन्नरामरासुरादिपूजितं
 सुलक्षनीरतीरधीरपक्षिलक्षकूजितम् ।
 वसिष्ठशिष्टपिप्पलादिकर्दमादिशर्मदे
 त्वदीयपादपङ्कजं नमामि देवि नर्मदे ॥ ५ ॥

सनत्कुमारनाचिकेतकश्यपात्रिषट्पदै-
 र्धृतं स्वकीयमानसेषु नारदादिषट्पदैः ।
 रवीन्दुरन्तिदेवदेवराजकर्मशर्मदे
 त्वदीयपादपङ्कजं नमामि देवि नर्मदे ॥ ६ ॥

अलक्षलक्षलक्षपापलक्षसारसायुधं
 ततस्तु जीवजन्तुतन्तुभुक्तिमुक्तिदायकम् ।
 विरिञ्चिविष्णुशंकरस्वकीयधामवर्मदे
 त्वदीयपादपङ्कजं नमामि देवि नर्मदे ॥ ७ ॥

अहो धृतं स्वनं श्रुतं महेशिकेशजातटे

किरातसूतवाडवेषु पण्डिते शठे नटे ।

दुरन्तपापतापहारि सर्वजन्तुशर्मदे

त्वदीयपादपङ्कजं नमामि देवि नर्मदे ॥ ८ ॥

इदं तु नर्मदाष्टकं त्रिकालमेव ये सदा

पठन्ति ते निरन्तरं न यन्ति दुर्गतिं कदा ।

सुलभ्य देहदुर्लभं महेशधामगौरवं

पुनर्भवा नरा न वै विलोकयन्ति रौरवम् ॥ ९ ॥

इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यस्य

श्रीगोविन्दभगवत्पूज्यपादशिष्यस्य

श्रीमच्छंकरभगवतः कृतौ

नर्मदाष्टकं संपूर्णम् ॥

॥ श्रीः ॥

॥ काशीपञ्चकम् ॥

मनोनिवृत्तिः परमोपशान्तिः

सा तीर्थवर्या मणिकर्णिका च ।

ज्ञानप्रवाहा विमलादिगङ्गा

सा काशिकाऽहं निजबोधरूपा ॥ १ ॥

यस्यामिदं कल्पितमिन्द्रजालं

चराचरं भाति मनोविलासम् ।

सच्चित्सुखैका परमात्मरूपा

सा काशिकाऽहं निजबोधरूपा ॥ २ ॥

कोशेषु पञ्चस्वधिराजमाना

बुद्धिर्भवानी प्रतिदेहगेहम् ।

साक्षी शिवः सर्वगतोऽन्तरात्मा

सा काशिकाऽहं निजबोधरूपा ॥ ३ ॥

काश्यां हि काशते काशी काशी सर्वप्रकाशिका ।

सा काशी विदिता येन तेन प्राप्ता हि काशिका ॥ ४ ॥

काशीक्षेत्रं शरीरं त्रिभुवनजननी व्यापिनी ज्ञानगङ्गा

भक्तिः श्रद्धा गयेयं निजगुरुचरणध्यानयोगः प्रयागः ।

विश्वेशोऽयं तुरीयः सकलजनमनःसाक्षिभूतोऽन्तरात्मा

देहे सर्वं मदीये यदि वसति पुनस्तैर्थमन्यत्किमस्ति ॥

इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यस्य

श्रीगोविन्दभगवत्पूज्यपादशिष्यस्य

श्रीमच्छंकरभगवतः कृतौ

काशीपञ्चकं संपूर्णम् ॥

॥ श्रीः ॥

॥ कालभैरवाष्टकम् ॥

देवराजसेव्यमानपावनाङ्घ्रिपङ्कजं
व्यालयज्ञसूत्रमिन्दुशेखरं कृपाकरम् ।
नारदादियोगिवृन्दवन्दिवं दिगम्बरं
काशिकापुराधिनाथकालभैरवं भजे ॥ १ ॥

भानुकोटिभास्वरं भवाब्धितारकं परं
नीलकण्ठमीप्सितार्थदायकं त्रिलोचनम् ।
कालकालमम्बुजाक्षमस्तशून्यमक्षरं
काशिकापुराधिनाथकालभैरवं भजे ॥ २ ॥

शूलटङ्कपाशदण्डपाणिमादिकारणं
इयामकायमादिदेवमक्षरं निरामयम् ।
भीमविक्रमं प्रभुं विचित्रताण्डवप्रियं
काशिकापुराधिनाथकालभैरवं भजे ॥ ३ ॥

भुक्तिमुक्तिदायकं प्रशस्तचारुविग्रहं
 भक्तवत्सलं स्थिरं समस्तलोकविग्रहम् ।
 निकणन्मनोज्ञहेमकिङ्किणीलसत्कटिं
 काशिकापुराधिनाथकालभैरवं भजे ॥ ४ ॥

धर्मसेतुपालकं त्वधर्ममार्गनाशकं
 कर्मपाशमोचकं सुशर्मदायकं विभुम् ।
 स्वर्णवर्णकेशपाशशोभिताङ्गनिर्मलं
 काशिकापुराधिनाथकालभैरवं भजे ॥ ५ ॥

रत्नपादुकाप्रभाभिरामपादयुग्मकं
 नित्यमद्वितीयमिष्टदैवतं निरञ्जनम् ।
 मृत्युदर्पनाशनं करालदंष्ट्रभूषणं
 काशिकापुराधिनाथकालभैरवं भजे ॥ ६ ॥

अट्टहासभिन्नपद्मजाण्डकोशसंततिं
 दृष्टिपातनष्टपापजालमुग्रशासनम् ।
 अष्टसिद्धिदायकं कपालमालिकाधरं
 काशिकापुराधिनाथकालभैरवं भजे ॥ ७ ॥

भूतसङ्घनायकं विशालकीर्तिदायकं
 काशिवासिलोकपुण्यपापशोधकं विभुम् ।
 नीतिमार्गकोविदं पुरातनं जगत्पतिं
 काशिकापुराधिनाथकालभैरवं भजे ॥ ८ ॥

कालभैरवाष्टकं पठन्ति ये मनोहरं
 ज्ञानमुक्तिसाधकं विचित्रपुण्यवर्धनम् ।
 शोकमोहलोभदैन्यकोपतापनाशनं
 ते प्रयान्ति कालभैरवाङ्घ्रिसन्निधिं ध्रुवम् ॥ ९ ॥

इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यस्य
 श्रीगोविन्दभगवत्पूज्यपादशिष्यस्य
 श्रीमच्छंकरभगवतः कृतौ
 कालभैरवाष्टकं संपूर्णम् ॥

॥ श्रीः ॥

॥ दक्षिणामूर्तिस्तोत्रम् ॥

उपासकानां यदुपासनीय-

मुपात्तवासं वटशाखिमूले ।

तद्धाम दाक्षिण्यजुषा स्वमूर्त्या

जागर्तु चित्ते मम बोधरूपम् ॥ १ ॥

अद्राक्षमक्षीणदयानिधान-

माचार्यमाद्यं वटमूलभागे ।

मौनेन मन्दस्मितभूषितेन

महर्षिलोकस्य तमो नुदन्तम् ॥ २ ॥

विद्राविताशेषतमोगणेन

मुद्राविशेषेण मुहुर्मुनीनाम् ।

निरस्य मायां दयया विधत्ते

देवो महांस्तत्त्वमसीति बोधम् ॥ ३ ॥

अपारकारुण्यसुधातरङ्गै-

रपाङ्गपातैरवलोकयन्तम् ।

कठोरसंसारनिदाघतप्ता-

न्मुनीनहं नौमि गुरुं गुरुणाम् ॥ ४ ॥

ममाद्यदेवो वटमूलवासी

कृपाविशेषात्कृतसंनिधानः ।

ओंकाररूपामुपदिश्य विद्या-

माविद्यकध्वान्तमपाकरोतु ॥ ५ ॥

कलाभिरिन्दोरिव कल्पिताङ्गं

मुक्ताकलापैरिव वद्धमूर्तिम् ।

आलोकये देशिकमप्रमेय-

मनाद्यविद्यातिमिरप्रभातम् ॥ ६ ॥

स्वदक्षजानुस्थितवामपादं

पादोदरालंकृतयोगपट्टम् ।

अपसृतेराहितपादमङ्गे

प्रणौमि देवं प्रणिधानवन्तम् ॥ ७ ॥

तत्त्वार्थमन्तेवसतामृषीणां

युवाऽपि यः सन्नुपदेष्टुमीष्टे ।

अणौमि तं प्राक्तनपुण्यजालै-

राचार्यमाश्चर्यगुणाधिवासम् ॥ ८ ॥

एकेन मुद्रां परशुं करेण

करेण चान्येन मृगं दधानः ।

स्वजानुविन्यस्तकरः पुरस्ता-

दाचार्यचूडामणिराविरस्तु ॥ ९ ॥

आलेपवन्तं मदनाङ्गभूत्या

शार्दूलकृत्या परिधानवन्तम् ।

आलोकये कंचन देशिकेन्द्र-

मज्ञानवाराकरवाडबाग्निम् ॥ १० ॥

चारुस्मितं सोमकलावतंसं

वीणाधरं व्यक्तजटाकलापम् ।

उपासते केचन योगिनस्त्वा-

मुपात्तनादानुभवप्रमोदम् ॥ ११ ॥

उपासते यं मुनयः शुकाद्या

निराशिषो निर्भमताधिवासाः ।

तं दक्षिणामूर्तितनुं महेश-

मुपास्महे मोहमहार्तिशान्त्यै ॥ १२ ॥

कान्त्या निन्दितकुन्दकंदलवपुर्न्यग्रोधमूले वस-

न्कारुण्यामृतवारिभिर्मुनिजनं संभावयन्वीक्षितैः ।

मोहध्वान्तविभेदनं विरचयन्बोधेन तत्तादृशा

देवस्तत्त्वमसीति बोधयतु मां मुद्रावता पाणिना ॥ १३ ॥

अगौरगात्रैरललाटेनै-

रशान्तवेषैरभुजंगभूषैः ।

अबोधमुद्रैरनपास्तनिद्रै-

रपूर्णकामैरभैरलं नः ॥ १४ ॥

दैवतानि कति सन्ति चावनौ

नैव तानि मनसो मतानि मे ।

दीक्षितं जडधियामनुग्रहे

दक्षिणाभिमुखमेव दैवतम् ॥ १५ ॥

मुदिताय मुग्धशशिनावतंसिने
भसितावलेपरमणीयमूर्तये ।
जगदिन्द्रजालरचनापटीयसे
महसे नमोऽस्तु वटमूलवासिने ॥ १६ ॥

व्यालम्बिनीभिः परितो जटाभिः
कलावशेषेण कलाधरेण ।
पदयल्ललाटेन मुखेन्दुना च
प्रकाशसे चेतसि निर्मलानाम् ॥ १७ ॥

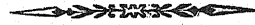
उपासकानां त्वमुमासहायः
पूर्णेन्दुभावं प्रकटीकरोषि ।
यद्यद्य ते दर्शनमात्रतो मे
द्रवत्यहो मानसचन्द्रकान्तः ॥ १८ ॥

यस्ते प्रसन्नामनुसंधानो
मूर्तिं मुदा मुग्धशशाङ्कमौलेः ।
ऐश्वर्यमायुर्लभते च विद्या-
मन्ते च वेदान्तमहारहस्यम् ॥ १९ ॥

इति दक्षिणामूर्तिस्तोत्रम् संपूर्णम् ॥

॥ श्रीः ॥

॥ शिवपञ्चाक्षरनक्षत्रमालास्तोत्रम् ॥

श्रीमदात्मने गुणैकसिन्धवे नमः शिवाय
धामलेशधूतकोकबन्धवे नमः शिवाय ।
नामशेषितानमद्भवान्धवे नमः शिवाय
पामरेतरप्रधानबन्धवे नमः शिवाय ॥ १ ॥

कालभीतविप्रबालपाल ते नमः शिवाय
शूलभिन्नदुष्टदक्षफाल ते नमः शिवाय ।
मूलकारणाय कालकाल ते नमः शिवाय
पालयाधुना दयालवाल ते नमः शिवाय ॥ २ ॥

इष्टवस्तुमुख्यदानहेतवे नमः शिवाय
दुष्टदैत्यवंशधूमकेतवे नमः शिवाय ।
सृष्टिरक्षणाय धर्मसेतवे नमः शिवाय
अष्टमूर्तये वृषेन्द्रकेतवे नमः शिवाय ॥ ३ ॥

आपदत्रिभेदटङ्कहस्त ते नमः शिवाय
 पापहारिदिव्यसिन्धुमस्त ते नमः शिवाय ।
 पापदारिणे लसन्नमस्तते नमः शिवाय
 शापदोषखण्डनप्रशस्त ते नमः शिवाय ॥ ४ ॥

व्योमकेश दिव्यभव्यरूप ते नमः शिवाय
 हेममेदिनीधरेन्द्रचाप ते नमः शिवाय ।
 नाममात्रदग्धसर्वपाप ते नमः शिवाय
 कामनैकतानहहुराप ते नमः शिवाय ॥ ५ ॥

ब्रह्ममस्तकावलीनिबद्ध ते नमः शिवाय
 जिह्मगेन्द्रकुण्डलप्रसिद्ध ते नमः शिवाय ।
 ब्रह्मणे प्रणीतवेदपद्धते नमः शिवाय
 जिह्मकालदेहदत्तपद्धते नमः शिवाय ॥ ६ ॥

कामनाशनाय शुद्धकर्मणे नमः शिवाय
 सामगानजायमानशर्मणे नमः शिवाय ।
 हेमकान्तिचाक्रचक्रवर्मणे नमः शिवाय
 सामजासुराङ्गलब्धचर्मणे नमः शिवाय ॥ ७ ॥

जन्ममृत्युघोरदुःखहारिणे नमः शिवाय
 चिन्मयैकरूपदेहधारिणे नमः शिवाय ।
 मन्मनोरथावपूर्तिकारिणे नमः शिवाय
 सन्मनोगताय कामवैरिणे नमः शिवाय ॥ ८ ॥

यक्षराजबन्धवे दयालवे नमः शिवाय
 दक्षपाणिशोभिकाञ्चनालवे नमः शिवाय ।
 पक्षिराजबाह्वृच्छयालवे नमः शिवाय
 अक्षिफाल वेदपूततालवे नमः शिवाय ॥ ९ ॥

दक्षहस्तनिष्ठजातवेदसे नमः शिवाय
 अक्षरात्मने नमद्विडौजसे नमः शिवाय ।
 दीक्षितप्रकाशितात्मतेजसे नमः शिवाय
 उक्षराजबाह्वे ते सतां गते नमः शिवाय ॥ १० ॥

राजताचलेन्द्रसानुवासिने नमः शिवाय
 राजमान्नित्यमन्दहासिने नमः शिवाय ।
 राजकोरकावतंसभासिने नमः शिवाय
 राजराजमित्रताप्रकाशिने नमः शिवाय ॥ ११ ॥

दीनमानवालिकामधेनवे नमः शिवाय
सूतबाणदाहकृत्कृशानवे नमः शिवाय ।
स्वानुरागभक्तरत्नसानवे नमः शिवाय
दानवान्धकारचण्डभानवे नमः शिवाय ॥ १२ ॥

सर्वमङ्गलाकुचाग्रशायिने नमः शिवाय
सर्वदेवतागणातिशायिने नमः शिवाय ।
पूर्वदेवनाशसंविधायिने नमः शिवाय
सर्वमन्मनोजभङ्गदायिने नमः शिवाय ॥ १३ ॥

स्तोकभक्तितोऽपि भक्तपोषिणे नमः शिवाय
माकरन्दसारवर्षिभाषिणे नमः शिवाय ।
एकविल्वदानतोऽपि तोषिणे नमः शिवाय
नैकजन्मपापजालशोषिणे नमः शिवाय ॥ १४ ॥

सर्वजीवरक्षणैकशीलिने नमः शिवाय
पार्वतीप्रियाय भक्तपालिने नमः शिवाय ।
दुर्विदग्धदैत्यसैन्यदारिणे नमः शिवाय
शर्वरीशधारिणे कपालिने नमः शिवाय ॥ १५ ॥

पाहि मामुमामनोज्ञदेह ते नमः शिवाय
 देहि मे वरं सिताद्रिगेह ते नमः शिवाय ।
 मोहितर्षिकामिनीसमूह ते नमः शिवाय
 स्नेहितप्रसन्न कामदोह ते नमः शिवाय ॥ १६ ॥

मङ्गलप्रदाय गौतुरंग ते नमः शिवाय
 गङ्गाया तरङ्गितोत्तमाङ्ग ते नमः शिवाय ।
 सङ्गरप्रवृत्तवैरिभङ्ग ते नमः शिवाय
 अङ्गजारये करेकुरङ्ग ते नमः शिवाय ॥ १७ ॥

ईहितक्षणप्रदानहेतवे नमः शिवाय
 आहिताग्निपालकोक्षकेतवे नमः शिवाय ।
 देहकान्तिधूतरौप्यधातवे नमः शिवाय
 गेहदुःखपुञ्जधूमकेतवे नमः शिवाय ॥ १८ ॥

त्र्यक्ष दीनसत्कृपाकटाक्ष ते नमः शिवाय
 दक्षसप्ततन्तुनाशदक्ष ते नमः शिवाय ।
 ऋक्षराजभानुपावकाक्ष ते नमः शिवाय
 रक्ष मां प्रपन्नमात्ररक्ष ते नमः शिवाय ॥ १९ ॥

न्यङ्कुपाणये शिवंकराय ते नमः शिवाय
 संकटाब्धितीर्णकिंकराय ते नमः शिवाय ।
 पङ्कभीषिताभयंकराय ते नमः शिवाय
 पङ्कजाननाय शंकराय ते नमः शिवाय ॥ २० ॥

कर्मपाशनाश नीलकण्ठ ते नमः शिवाय
 शर्मदाय वर्यभस्मकण्ठ ते नमः शिवाय ।
 निर्ममर्षिसेवितोपकण्ठ ते नमः शिवाय
 कुर्महे नतीर्नमद्विकुण्ठ ते नमः शिवाय ॥ २१ ॥

विष्टपाधिपाय नम्रविष्णवे नमः शिवाय
 शिष्टविप्रहृद्गुहाचरिष्णवे नमः शिवाय ।
 इष्टवस्तुनित्यतुष्टजिष्णवे नमः शिवाय
 कष्टनाशनाय लोकजिष्णवे नमः शिवाय ॥ २२ ॥

अप्रमेयदिव्यसुप्रभाव ते नमः शिवाय
 सत्प्रपन्नरक्षणस्वभाव ते नमः शिवाय ।
 स्वप्रकाश निस्तुलानुभाव ते नमः शिवाय
 विप्रडिम्भदर्शितार्द्रभाव ते नमः शिवाय ॥ २३ ॥

सेवकाय मे मृड प्रसीद ते नमः शिवाय
 भावलभ्य तावकप्रसाद ते नमः शिवाय ।
 पावकाक्ष देवपूज्यपाद ते नमः शिवाय
 तावकाङ्घ्रिभक्तदत्तमोद ते नमः शिवाय ॥ २४ ॥

भुक्तिमुक्तिदिव्यभोगदायिने नमः शिवाय
 शक्तिकल्पितप्रपञ्चभागिने नमः शिवाय ।
 भक्तसंकटापहारयोगिने नमः शिवाय
 युक्तसन्मनःसरोजयोगिने नमः शिवाय ॥ २५ ॥

अन्तकान्तकाय पापहारिणे नमः शिवाय
 शान्तमाय दन्तिचर्मधारिणे नमः शिवाय ।
 संतताश्रितव्यथाविदारिणे नमः शिवाय
 जन्तुजातनित्यसौख्यकारिणे नमः शिवाय ॥ २६ ॥

शूलिने नमो नमः कपालिने नमः शिवाय
 पालिने विरिञ्चिरुण्डमालिने नमः शिवाय ।
 श्लीलिने विशेषरुण्डमालिने नमः शिवाय
 श्लीलिने नमः प्रपुण्यशालिने नमः शिवाय ॥ २७ ॥

शिवपञ्चाक्षरनक्षत्रमालास्तोत्रम् ।

३१३

शिवपञ्चाक्षरमुद्रां

चतुष्पदोल्लासपद्यमणिघटिताम् ।

नक्षत्रमालिकामिह

दधदुपकण्ठं नरो भवेत्सोमः ॥ २८ ॥

इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यस्य

श्रीगोविन्दभगवत्पूज्यपादशिष्यस्य

श्रीमच्छंकरभगवतः कृतौ

शिवपञ्चाक्षरनक्षत्रमालास्तोत्रं संपूर्णम् ॥

॥ श्रीः ॥

॥ द्वादशलिङ्गस्तोत्रम् ॥

सौराष्ट्रदेशे वसुधावकाशे
व्योतिर्मयं चन्द्रकलावतंसम् ।
भक्तिप्रदानाय कृतावतारं
तं सोमनाथं शरणं प्रपद्ये ॥ १ ॥

श्रीशैलशृङ्गे विविधप्रसङ्गे
शेषाद्रिशृङ्गेऽपि सदा वसन्तम् ।
तमर्जुनं मल्लिकपूर्वमेनं
नमामि संसारसमुद्रसेतुम् ॥ २ ॥

अवन्तिकायां विहितावतारं
मुक्तिप्रदानाय च सज्जनानाम् ।
अकालमृत्योः परिरक्षणार्थं
वन्दे महाकालमहं सुरेशम् ॥ ३ ॥

कावेरिकानर्मदयोः पवित्रे

समागमे सज्जनतारणाय ।

सदैव मान्धातृपुरे वसन्त-

मोँकारमीशं शिवमेकमीडे ॥ ४ ॥

पूर्वोत्तरे पारलिकाभिधाने

सदाशिवं तं गिरिजासमेतम् ।

सुरासुराराधितपादपद्मं

श्रीवैद्यनाथं सततं नमामि ॥ ५ ॥

आमर्दसंज्ञे नगरे च रम्ये

विभूषिताङ्गं विविदैश्च भोगैः ।

सद्भुक्तिमुक्तिप्रदमीशमेकं

श्रीनागनाथं शरणं प्रपद्ये ॥ ६ ॥

सानन्दमानन्दवने वसन्त-

मानन्दकन्दं हतपापवृन्दम् ।

वाराणसीनाथमनाथनाथं

श्रीविश्वनाथं शरणं प्रपद्ये ॥ ७ ॥

यो डाकिनीशाकिनिकासमाजे
 निषेव्यमाणः पिशिताशनैश्च ।
 सदैव भीमादिपदप्रसिद्धं
 तं शंकरं भक्तहितं नमामि ॥ ८ ॥

श्रीताम्रपर्णीजलराशियोगे
 निबद्धश्च सेतुं निशि विल्वपत्रैः ।
 श्रीरामचन्द्रेण समर्चितं तं
 रामेश्वराख्यं सततं नमामि ॥ ९ ॥

सिंहाद्रिपार्श्वेऽपि तटे रमन्तं
 गोदावरीतीरपवित्रदेशे ।
 यद्दर्शनात्पातकजातनाशः
 प्रजायते त्र्यम्बकमीशमीडे ॥ १० ॥

हिमाद्रिपार्श्वेऽपि तटे रमन्तं
 संपूज्यमानं सततं मुनीन्द्रैः ।
 सुरासुरैर्यक्षमहोरगाद्यैः
 केदारसंज्ञं शिवमीशमीडे ॥ ११ ॥

एलापुरीरम्यशिवालयेऽस्मि-

न्समुल्लभन्तं त्रिजगद्वरेण्यम् ।

वन्दे महोदारतरस्वभावं

सदाशिवं तं धिषणेश्वराख्यम् ॥ १२ ॥

एतानि लिङ्गानि सदैव मर्त्याः

प्रातः पठन्तोऽमलमानसाश्च ।

ते पुत्रपौत्रैश्च धनैरुदारैः

सत्कीर्तिभाजः सुखिनो भवन्ति ॥ १३ ॥

इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यस्य

श्रीगोविन्दभगवत्पूज्यपादशिष्यस्य

श्रीमच्छंकरभगवतः कृतौ

द्वादशलिङ्गस्तोत्रं संपूर्णम् ॥

॥ श्रीः ॥

॥ अर्धनारीश्वरस्तोत्रम् ॥

चाम्पेयगौरार्धशरीरकायै

कर्पूरगौरार्धशरीरकाय ।

धम्मिल्लकायै च जटाधराय

नमः शिवायै च नमः शिवाय ॥ १ ॥

कस्तूरिकाकुङ्कुमचर्चितायै

चितारजःपुञ्जविचर्चिताय ।

कृतस्मरायै विकृतस्मराय

नमः शिवायै च नमः शिवाय ॥ २ ॥

झणत्कण्ठरुक्मणनूपुरायै

पादाब्जराजत्फणिनूपुराय ।

हेमाङ्गदायै भुजगाङ्गदाय

नमः शिवायै च नमः शिवाय ॥ ३ ॥

विशालनीलोत्पललोचनायै
विकासिपङ्केरुहलोचनाय ।
समेक्षणायै विषमेक्षणाय
नमः शिवायै च नमः शिवाय ॥ ४ ॥

मन्दारमालाकलितालकायै
कपालमालाङ्कितकन्धराय ।
दिव्याम्बरायै च दिगम्बराय
नमः शिवायै च नमः शिवाय ॥ ५ ॥

अम्भोधरश्यामलकुन्तलायै
तटित्प्रभाताम्रजटाधराय ।
निरीश्वरायै निखिलेश्वराय
नमः शिवायै च नमः शिवाय ॥ ६ ॥

प्रपञ्चसृष्ट्युन्मुखलास्यायै
समस्तसंहारकताण्डवाय ।
जगज्जनन्यै जगदेकपित्रे
नमः शिवायै च नमः शिवाय ॥ ७ ॥

प्रदीप्तरत्नोज्ज्वलकुण्डलायै

स्फुरन्महापद्मगभूषणाय ।

शिवान्वितायै च शिवान्विताय

नमः शिवायै च नमः शिवाय ॥ ८ ॥

एतत्पठेदष्टकभिष्टुदं यो

भक्त्या स मान्यो भुवि दीर्घजीवी ।

प्राप्नोति सौभाग्यमनन्तकालं

भूयात्सदा तस्य समस्तसिद्धिः ॥ ९ ॥

इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यस्य

श्रीगोविन्दभगवत्पूज्यपादशिष्यस्य

श्रीमच्छंकरभगवतः कृतौ

अर्धनारीश्वरस्तोत्रम् संपूर्णम् ॥

॥ श्रीः ॥
॥ गुर्वष्टकम् ॥

शरीरं सुरूपं तथा वा कलत्रं
यशश्चारु चित्रं धनं मेरुतुल्यम् ।
मनश्चेन्न लभं गुरोरङ्घ्रिपद्मे
ततः किं ततः किं ततः किं ततः किम् ॥ १ ॥

कलत्रं धनं पुत्रपौत्रादि सर्वं
गृहं बान्धवाः सर्वमेतद्धि जातम् ।
मनश्चेन्न लभं गुरोरङ्घ्रिपद्मे
ततः किं ततः किं ततः किं ततः किम् ॥ २ ॥

षडङ्गादिवेदो मुखे शास्त्रविद्या
कवित्वादि गद्यं सुपद्यं करोति ।
मनश्चेन्न लभं गुरोरङ्घ्रिपद्मे
ततः किं ततः किं ततः किं ततः किम् ॥ ३ ॥

विदेशेषु मान्यः स्वदेशेषु धन्यः

सदाचारवृत्तेषु मत्तो न चान्यः ।

मनश्चेन्न लग्नं गुरोरङ्घ्रिपद्मे

ततः किं ततः किं ततः किं ततः किम् ॥ ४ ॥

क्षमामण्डले भूपभूपालवृन्दैः

सदा सेवितं यस्य पादारविन्दम् ।

मनश्चेन्न लग्नं गुरोरङ्घ्रिपद्मे

ततः किं ततः किं ततः किं ततः किम् ॥ ५ ॥

यशो मे गतं दिक्षु दानप्रतापा-

जगद्वस्तु सर्वं करे यत्प्रसादात् ।

मनश्चेन्न लग्नं गुरोरङ्घ्रिपद्मे

ततः किं ततः किं ततः किं ततः किम् ॥ ६ ॥

न भोगे न योगे न वा वाजिराजौ

न कान्तामुखे नैव विक्तेषु चित्तम् ।

मनश्चेन्न लग्नं गुरोरङ्घ्रिपद्मे

ततः किं ततः किं ततः किं ततः किम् ॥ ७ ॥

अरण्ये न वा स्वस्य गेहे न कार्ये
 न देहे मनो वर्तते मे त्वनर्घ्ये ।
 मनश्चेन्न लग्नं गुरोरङ्घ्रिपद्मे
 ततः किं ततः किं ततः किं ततः किम् ॥ ८ ॥

गुरोरष्टकं यः पठेत्पुण्यदेही
 यतिभूपतिर्ब्रह्मचारी च गेही ।
 लभेद्वाञ्छितार्थं पदं ब्रह्मसंज्ञं
 गुरोरुक्तवाक्ये मनो यस्य लग्नम् ॥ ९ ॥

इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यस्य
 श्रीगोविन्दभगवत्पूज्यपादशिष्यस्य
 श्रीमच्छंकरभगवतः कृतौ
 गुर्वष्टकं संपूर्णम् ॥

॥ श्रीः ॥

॥ प्रातःस्मरणस्तोत्रम् ॥

प्रातः स्मरामि हृदि संस्फुरदात्मतत्त्वं

सच्चित्सुखं परमहंसगतिं तुरीयम् ।

यः स्वप्नजागरसुषुप्तमवैति नित्यं

तद्ब्रह्म निष्कलमहं न च भूतसङ्गः ॥ १ ॥

प्रातर्भजामि मनसां वचसामगम्यं

वाचो विभान्ति निखिला यदनुग्रेहेण ।

यं नेति नेति वचनैर्निगमा अवोचं-

स्तं देवदेवमजमच्युतमाहुरग्र्यम् ॥ २ ॥

प्रातर्नमामि तमसः परमर्कवर्णं

पूर्णं सनातनपदं पुरुषोत्तमाख्यम् ।

यस्मिन्निदं जगदशेषमशेषमूर्तौ

रज्ज्वां भुजंगम इव प्रतिभासितं वै ॥ ३ ॥

श्लोकत्रयमिदं पुण्यं लोकत्रयविभूषणम् ।

प्रातःकाले पठेद्यस्तु स गच्छेत्परमं पदम् ॥

इति प्रातःस्मरणस्तोत्रं संपूर्णम् ॥

॥ श्रीः ॥

॥ षट्पदीस्तोत्रम् ॥

अविनयमपनय विष्णो

दमय मनः शमय विषयमृगतृष्णाम् ।

भूतदयां विस्तारय

तारय संसारसागरतः ॥ १ ॥

दिव्यधुनीमकरन्दे

परिमलपरिभोगसञ्चिदानन्दे ।

श्रीपतिपदारविन्दे

भवभयखेदाच्छिन्दे वन्दे ॥ २ ॥

सत्यपि भेदापगमे

नाथ तवाहं न मामकीनस्त्वम् ।

सामुद्रो हि तरङ्गः

कचन समुद्रो न तारङ्गः ॥ ३ ॥

उद्धृतनग नगभिदनुज
 दनुजकुलामित्र मित्रशशिदृष्टे ।
 दृष्टे भवति प्रभवति
 न भवति किं भवतिरस्कारः ॥ ४ ॥

मत्स्यादिभिरवतारै-
 रवतारवतावता सदा वसुधाम् ।
 परमेश्वर परिपाल्यो
 भवता भवतापभीतोऽहम् ॥ ५ ॥

दामोदर गुणमन्दिर
 सुन्दरवदनारविन्द गोविन्द ।
 भवजलधिमथनमन्दर
 परमं दरमपनय त्वं मे ॥ ६ ॥

नारायण करुणामय
 शरणं करवाणि तावकौ चरणौ ।
 इति षट्पदी मदीये
 वदनसरोजे सदा वसतु ॥ ७ ॥

इति षट्पदीस्तोत्रं संपूर्णम् ॥

॥ श्रीः ॥

॥ मोहमुद्गरः ॥

—:—

भज गोविन्दं भज गोविन्दं
भज गोविन्दं मूढमते ।
संप्राप्ते संनिहिते काले
न हि न हि रक्षति डुकृञ्करणे ॥ १ ॥

मूढ जहीहि धनागमतृष्णां
कुरु सद्बुद्धिं मनसि विवृष्णाम् ।
यल्लभसे निजकर्मोपात्तं
वित्तं तेन विनोदय चित्तम् ॥ २ ॥

नारीस्तनभरनाभीदेशं
दृष्ट्वा मा गा मोहवेशम् ।
एतन्मांसवसादिविकारं
मनसि विचिन्तय वारं वारम् ॥ ३ ॥

नलिनीदलगतजलमतितरलं

तद्वज्जीवितमतिशयचपलम् ।

विद्धि न्याभ्यभिमानप्रसङ्गं

लोकं शोकहतं च समस्तम् ॥ ४ ॥

यावद्वित्तोपार्जनसक्त-

स्तावन्निजपरिवारो रक्तः ।

पश्चाज्जीवति जर्जरदेहे

वार्त्ता कोऽपि न पृच्छति गेहे ॥ ५ ॥

यावत्पवनो निवसति देहे

तावत्पृच्छति कुशलं गेहे ।

गतवति बायौ देहापाये

भार्या बिभ्यति तस्मिन्काये ॥ ६ ॥

बालस्तावत्क्रीडासक्त-

स्तरुणस्तावत्तरुणीसक्तः ।

वृद्धस्तावच्चिन्तासक्तः

परमे ब्रह्मणि कोऽपि न सक्तः ॥ ७ ॥

का ते कान्ता कस्ते पुत्रः

संसारोऽयमतीव विचित्रः ।

कस्य त्वं कः कुत आयात-

स्तत्त्वं चिन्तय यदिदं भ्रातः ॥ ८ ॥

सत्सङ्गत्वे निःसङ्गत्वं

निःसङ्गत्वे निर्मोहत्वम् ।

निर्मोहत्वे निश्चलितत्वं

निश्चलितत्वे जीवन्मुक्तिः ॥ ९ ॥

वयसि गते कः कामविकारः

शुष्के नीरे कः कासारः ।

क्षीणे बिम्बे कः परिवारो

ज्ञाते तत्त्वे कः संसारः ॥ १० ॥

मा कुरु धनजनयौवनगर्वं

हरति निमेषात्कालः सर्वम् ।

मायामयमिदमखिलं हित्वा

ब्रह्मपदं त्वं प्रविश विदित्वा ॥ ११ ॥

दिनयामिन्यौ सायं प्रातः

शिशिरवसन्तौ पुनरायातः ।

कालः क्रीडति गच्छत्यायु-

स्तदपि न मुञ्चत्याशावायुः ॥ १२ ॥

का ते कान्ताधनगतचिन्ता

वातुल किं तव नास्ति नियन्ता ।

त्रिजगति सज्जनसङ्गतिरेका

भवति भवार्णवतरणे नौका ॥ १३ ॥

जटिलो मुण्डी लुञ्छितकेशः

काषायाम्बरबहुकृतवेषः ।

पश्यन्नपि च न पश्यति मूढो

हृदरानिमित्तं बहुकृतवेषः ॥ १४ ॥

अङ्गं गलितं पलितं मुण्डं

दशनविहीनं जातं तुण्डम् ।

वृद्धो याति गृहीत्वा दण्डं

तदपि न मुञ्चत्याशापिण्डम् ॥ १५ ॥

अग्रे वह्निः पृष्ठे भानू
 रात्रौ चुबुकसमर्पितजानुः ।
 करतलभिक्षस्तरुतलवास-
 स्तदपि न मुञ्चत्याशापाशः ॥ १६ ॥

कुरुते गङ्गासागरगमनं
 व्रतपरिपालनमथवा दानम् ।
 ज्ञानविहीनः सर्वमतेन
 मुक्तिं न भजति जन्मशतेन ॥ १७ ॥

सुरमन्दिरतरुमूलनिवासः
 शय्या भूतलमजिनं वासः ।
 सर्वपरिग्रहभोगत्यागः
 कस्य सुखं न करोति विरागः ॥ १८ ॥

योगरतो वा भोगरतो वा
 सङ्गरतो वा सङ्गविहीनः ।
 यस्य ब्रह्मणि रमते चित्तं
 नन्दति नन्दति नन्दत्येव ॥ १९ ॥

भगवद्गीता किञ्चिदधीता

गङ्गाजललवकाणिका पीता ।

सकृदपि येन मुरारिसमर्चा

क्रियते तस्य यमेन न चर्चा ॥ २० ॥

पुनरपि जननं पुनरपि मरणं

पुनरपि जननीजठरे शयनम् ।

इह संसारे बहुदुस्तारे

कृपयापारे पाहि मुरारे ॥ २१ ॥

रभ्याकर्षटविरचितकन्धः

पुण्यापुण्यविवर्जितपन्थः ।

योगी योगनियोजितचित्तो

रमते बालोन्मत्तवदेव ॥ २२ ॥

कस्त्वं कोऽहं कुत आयातः

का मे जननी को मे तातः ।

इति परिभावय सर्वमसारं

विश्वं त्यक्त्वा स्वप्नविचारम् ॥ २३ ॥

त्वयि मयि चान्यत्रैको विष्णु-

व्यर्थं कुप्यसि मय्यसहिष्णुः ।

सर्वस्मिन्नपि पश्यात्मानं

सर्वत्रोत्सृज भेदज्ञानम् ॥ २४ ॥

शत्रौ मित्रे पुत्रे बन्धौ

मा कुरु यत्नं विग्रहसन्धौ ।

भव समचित्तः सर्वत्र त्वं

वाञ्छस्यचिराद्यदि विष्णुत्वम् ॥ २५ ॥

कामं क्रोधं लोभं मोहं

त्यक्त्वात्मानं भावय कोऽहम् ।

आत्मज्ञानविहीना मूढा-

स्ते पच्यन्ते नरकनिगूढाः ॥ २६ ॥

गेयं गीतानामसहस्रं

ध्येयं श्रीपतिरूपमजस्रम् ।

नेयं सज्जनसङ्गे चित्तं

देयं दीनजनाय च वित्तम् ॥ २७ ॥

सुखतः क्रियते रामाभोगः

पश्चाद्धन्त शरीरे रोगः ।

यद्यपि लोके मरणं शरणं

तदपि न मुञ्चति पापाचरणम् ॥ २८ ॥

अर्थमनर्थं भावय नित्यं

नास्ति ततः सुखलेशः सत्यम् ।

पुत्रादपि धनभाजां भीतिः

सर्वत्रैषा विहिता रीतिः ॥ २९ ॥

प्राणायामं प्रत्याहारं

नित्यानित्यविवेकविचारम् ।

जाप्यसमेतसमाधिविधानं

कुर्ववधानं महदवधानम् ॥ ३० ॥

शुरुचरणाम्बुजनिर्भरभक्तः

संसारादचिराद्भव मुक्तः ।

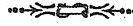
सेन्द्रियमानसनियमादेव

द्रक्ष्यसि निजहृदयस्थं देवम् ॥ ३१ ॥

इति मोहमुद्गरः संपूर्णः ॥

॥ श्रीः ॥

॥ हरिस्तुतिः ॥

स्तोष्ये भक्त्या विष्णुमनादिं जगदादिं
यस्मिन्नेतत्संसृतिचक्रं भ्रमतीत्यम् ।
यस्मिन्दृष्टे नश्यति तत्संसृतिचक्रं
तं संसारध्वान्तविनाशं हरिमीडे ॥ १ ॥

यस्यैकांशादित्थमशेषं जगदेत-
त्प्रादुर्भूतं येन पितृद्वं पुनरित्थम् ।
येन व्याप्तं येन विबुद्धं सुखदुःख-
स्तं संसारध्वान्तविनाशं हरिमीडे ॥ २ ॥

सर्वज्ञो यो यश्च हि सर्वः सकलो यो
यश्चानन्दोऽनन्तगुणो यो गुणधामा ।
यश्चाव्यक्तो व्यस्तसमस्तः सदसद्य-
स्तं संसारध्वान्तविनाशं हरिमीडे ॥ ३ ॥

यस्मादन्यन्नास्त्यपि नैवं परमार्थं
 दृश्यादन्यो निर्विषयज्ञानमयत्वात् ।
 ज्ञातृज्ञानज्ञेयविहीनोऽपि सदा ज्ञ-
 स्तं संसारध्वान्तविनाशं हरिमीडे ॥ ४ ॥

आचार्येभ्यो लब्धसुसूक्ष्माच्युततत्त्वा
 वैराग्येणाभ्यासबलाच्चैव द्रढिम्ना ।
 भक्त्यैकाग्र्यध्यानपरा यं विदुरीशं
 तं संसारध्वान्तविनाशं हरिमीडे ॥ ५ ॥

प्राणानायम्योमिति चित्तं हृदि रुध्वा
 नान्यत्स्मृत्वा तत्पुनरत्रैव विलाप्य ।
 क्षीणे चित्ते भादृशिरस्मीति विदुर्यं
 तं संसारध्वान्तविनाशं हरिमीडे ॥ ६ ॥

यं ब्रह्माख्यं देवमनन्यं परिपूर्णं
 हृत्स्थं भक्तैर्लभ्यमजं सूक्ष्ममतर्क्यम् ।
 भ्यात्वात्मस्थं ब्रह्मविदो यं विदुरीशं
 तं संसारध्वान्तविनाशं हरिमीडे ॥ ७ ॥

मात्रातीतं स्वात्मविकासात्मविबोधं
 ज्ञेयातीतं ज्ञानमयं हृद्युपलभ्य ।
 भावप्राह्मणानन्दमनन्यं च विदुर्ध
 तं संसारध्वान्तविनाशं हरिमीडे ॥ ८ ॥

यद्यद्वेद्यं वस्तुसतत्त्वं विषयाख्यं
 तत्तद्ब्रह्मैवेति विदित्वा तदहं च ।
 ध्यायन्त्येवं यं सनकाद्या मुनयोऽजं
 तं संसारध्वान्तविनाशं हरिमीडे ॥ ९ ॥

यद्यद्वेद्यं तत्तदहं नेति विहाय
 स्वात्मज्योतिर्ज्ञानमयानन्दमवाप्य ।
 तस्मिन्नस्मीत्यात्मविदो यं विदुरीशं
 तं संसारध्वान्तविनाशं हरिमीडे ॥ १० ॥

हित्वा हित्वा हृदयमशेषं सविकल्पं
 मत्वा शिष्टं भाट्टशिमात्रं गगनाभम् ।
 त्यक्त्वा देहं यं प्रविशन्त्यच्युतभक्ता-
 स्तं संसारध्वान्तविनाशं हरिमीडे ॥ ११ ॥

सर्वत्रास्ते सर्वशरीरी न च सर्वः

सर्वं वेत्त्येवेह न यं वेत्ति च सर्वः ।

सर्वत्रान्तर्यामितयेत्थं यमयन्य-

स्तं संसारध्वान्तविनाशं हरिमीडे ॥ १२ ॥

सर्वं दृष्ट्वा स्वात्मनि युक्त्या जगदेत-

दृष्ट्वात्मानं चैवमजं सर्वजनेषु ।

सर्वात्मैकोऽस्मीति विदुर्यं जनहृत्स्थं

तं संसारध्वान्तविनाशं हरिमीडे ॥ १३ ॥

सर्वत्रैकः पश्यति जिघ्रत्यथ भुङ्क्ते

स्प्रष्ट्वा श्रोता बुध्यति चेत्याहुरिमं यम् ।

साक्षी चास्ते कर्तृषु पश्यन्निति चान्ये

तं संसारध्वान्तविनाशं हरिमीडे ॥ १४ ॥

पश्यन्शृण्वन्नक्ष विजानन्प्रसयन्सं-

जिघ्रन्विभ्रदेहमिमं जीवत्येतथम् ।

इत्यात्मानं यं विदुरीशं विषयज्ञं

तं संसारध्वान्तविनाशं हरिमीडे ॥ १५ ॥

जाग्रदृष्ट्या स्थूलपदार्थानथ मायां
 दृष्ट्वा स्वप्नेऽपि सुषुप्तौ सुखनिद्राम् ।
 इत्यात्मानं वीक्ष्य मुदास्मे च तुरीये
 तं संसारध्वान्तविनाशं हरिमीडे ॥ १६ ॥

पश्यञ्छुद्धोऽप्यक्षर एको गुणभेदा-
 न्नानाकारान्स्फाटिकवद्भाति विचित्रः ।
 भिन्नश्छिन्नश्चायमजः कर्मफलैर्य-
 त्तं संसारध्वान्तविनाशं हरिमीडे ॥ १७ ॥

ब्रह्मा विष्णू रुद्रहुताशौ रविचन्द्रा-
 विन्द्रो वायुर्यज्ञ इतीत्थं परिकल्प्य ।
 एकं सन्तं यं बहुधाहुर्मतिभेदा-
 त्तं संसारध्वान्तविनाशं हरिमीडे ॥ १८ ॥

सत्यं ज्ञानं शुद्धमनन्तं व्यतिरिक्तं
 शान्तं गूढं निष्कलमानन्दमनन्यम् ।
 इत्याहादौ यं वरुणोऽसौ भृगवेऽजं
 तं संसारध्वान्तविनाशं हरिमीडे ॥ १९ ॥

कोशानेतान्पञ्च रसादीनतिहाय

ब्रह्मास्मीति स्वात्मनि निश्चित्य दृशिष्यम् ।

पित्रा शिष्टो वेद भृगुर्यं यजुरन्ते

तं संसारध्वान्तविनाशं हरिमीडे ॥ २० ॥

येनाविष्टो यस्य च शक्त्या यदधीनः

क्षेत्रज्ञोऽयं कारयिता जन्तुषु कर्तुः ।

कर्ता भोक्तात्मात्र हि यच्छक्त्यधिरूढ-

स्तं संसारध्वान्तविनाशं हरिमीडे ॥ २१ ॥

सृष्ट्वा सर्वं स्वात्मतयैवेत्थमतक्यं

व्याप्याथान्तः कृत्स्नमिदं सृष्टमशेषम् ।

सच्च त्यक्त्वाभूत्परमात्मा स य एक-

स्तं संसारध्वान्तविनाशं हरिमीडे ॥ २२ ॥

वेदान्तैश्चाध्यात्मिकशास्त्रैश्च पुराणैः

शास्त्रैश्चान्यैः सान्त्वततन्त्रैश्च यमीशम् ।

दृष्ट्वाथान्तश्चेतसि बुद्ध्वा विविशुर्यं

तं संसारध्वान्तविनाशं हरिमीडे ॥ २३ ॥

श्रद्धाभाक्तिध्यानशमाधैर्यतमानै-

ज्ञातुं शक्यो देव इहैवाशु य ईशः ।

दुर्विज्ञेयो जन्मशतैश्चापि विना तै-

स्तं संसारध्वान्तविनाशं हरिमीडे ॥ २४ ॥

यस्यातर्क्यं स्वात्मविभूतेः परमार्थं

सर्वं खल्वित्यत्र निरुक्तं श्रुतिविद्धिः ।

तज्जादित्वादब्धितरङ्गाभमभिन्नं

तं संसारध्वान्तविनाशं हरिमीडे ॥ २५ ॥

दृष्ट्वा गीतास्वश्रुतत्त्वं विधिनाजं

भक्त्या गुर्व्या लभ्यहृदिस्थं दृशिमात्रम् ।

ध्यात्वा तस्मिन्नस्म्यहमित्यत्र विदुर्यं

तं संसारध्वान्तविनाशं हरिमीडे ॥ २६ ॥

क्षेत्रज्ञत्वं प्राप्य विभुः पञ्चमुखैर्यो

भुङ्क्तेऽजस्रं भोग्यपदार्थान्प्रकृतस्थः ।

क्षेत्रे क्षेत्रेऽपिस्विन्दुवदेको बहुधास्ते

तं संसारध्वान्तविनाशं हरिमीडे ॥ २७ ॥

युक्त्यालोड्य व्यासवचांस्यत्र हि लभ्यः

क्षेत्रक्षेत्रज्ञान्तरविद्धिः पुरुषाख्यः ।

योऽहं सोऽसौ सोऽस्म्यहमेवेति विदुर्यं

तं संसारध्वान्तविनाशं हरिमीडे ॥ २८ ॥

एकीकृत्यानेकशरीरस्थमिमं ज्ञं

यं विज्ञायेहैव स एवाशु भवन्ति ।

यस्मिँल्लीना नेह पुनर्जन्म लभन्ते

तं संसारध्वान्तविनाशं हरिमीडे ॥ २९ ॥

द्वन्द्वैकत्वं यच्च मधुब्राह्मणवाक्यैः

कृत्वा शक्नोपासनमासाद्य विभूत्या ।

योऽसौ सोऽहं सोऽस्म्यहमेवेति विदुर्यं

तं संसारध्वान्तविनाशं हरिमीडे ॥ ३० ॥

योऽयं देहे चेष्टयितान्तःकरणस्थः

सूर्ये चासौ तापयिता सोऽस्म्यहमेव ।

इत्यात्मैक्योपासनया यं विदुरीशं

तं संसारध्वान्तविनाशं हरिमीडे ॥ ३१ ॥

विज्ञानांशो यस्य सतः शक्त्यधिरूढो
 बुद्धिर्बुध्यत्यत्र बहिर्बोध्यपदार्थान् ।
 नैवान्तःस्थं बुध्यति यं बोधयितारं
 तं संसारध्वान्तविनाशं हरिमीडे ॥ ३२ ॥

कोऽयं देहे देव इतीत्थं सुविचार्य
 ज्ञाता श्रोता मन्तयिता चैष हि देवः ।
 इत्यालोच्य ज्ञांश इहास्मीति विदुर्य
 तं संसारध्वान्तविनाशं हरिमीडे ॥ ३३ ॥

को ह्येवान्यादात्मनि न स्यादयमेष
 ह्येवानन्दः प्राणिति चापानिति चेति ।
 इत्यस्तित्वं वक्त्युपपत्त्या श्रुतिरेषा
 तं संसारध्वान्तविनाशं हरिमीडे ॥ ३४ ॥

प्राणो बाहं वाक्छ्रवणादीनि मनो वा
 बुद्धिर्बाहं व्यस्त उताहोऽपि समस्तः ।
 इत्यालोच्य ज्ञप्तिरिहास्मीति विदुर्य
 तं संसारध्वान्तविनाशं हरिमीडे ॥ ३५ ॥

नाहं प्राणो नैव शरीरं न मनोऽहं
 नाहं बुद्धिर्नाहमहंकारधियौ च ।
 योऽत्र ज्ञांशः सोऽस्म्यहमेवेति विदुर्यं
 तं संसारध्वान्तविनाशं हरिमीडे ॥ ३६ ॥

सत्तामात्रं केवलविज्ञानमजं स-
 त्सूक्ष्मं नित्यं तत्त्वमसीत्यात्मसुताय ।
 साम्नामन्ते प्राह पिता यं विभुमाद्यं
 तं संसारध्वान्तविनाशं हरिमीडे ॥ ३७ ॥

मूर्तामूर्ते पूर्वमपोह्याथ समाधौ
 दृश्यं सर्वं नेति च नेतीति विहाय ।
 चैतन्यांशे स्वात्मनि सन्तं च विदुर्यं
 तं संसारध्वान्तविनाशं हरिमीडे ॥ ३८ ॥

ओतं प्रोतं यत्र च सर्वं गगनान्तं
 योऽस्थूलानण्वादिषु सिद्धोऽश्वरसंज्ञः ।
 ज्ञाताऽतोऽन्यो नेत्युपलभ्यो न च वेद्य-
 स्तं संसारध्वान्तविनाशं हरिमीडे ॥ ३९ ॥

तावत्सर्वं सत्यमिवाभाति यदेत-

द्यावत्सोऽस्मीत्यात्मनि यो ज्ञो न हि दृष्टः ।

दृष्टे यस्मिन्सर्वमसत्यं भवतीदं

तं संसारध्वान्तविनाशं हरिमीडे ॥ ४० ॥

रागामुक्तं लोहयुतं हेम यथाग्नौ

योगाष्टाङ्गैरुज्ज्वलितज्ञानमयाग्नौ ।

दग्ध्वात्मानं ज्ञं परिशिष्टं च विदुर्यं

तं संसारध्वान्तविनाशं हरिमीडे ॥ ४१ ॥

यं विज्ञानज्योतिषमाद्यं सुविभान्तं

हृद्यर्केन्द्रग्न्योकसमीड्यं तटिदाभम् ।

भक्त्याराध्येहैव विशन्त्यात्मनि सन्तं

तं संसारध्वान्तविनाशं हरिमीडे ॥ ४२ ॥

पायाद्भक्तं स्वात्मनि सन्तं पुरुषं यो

भक्त्या स्तौतीत्याङ्गिरसं विष्णुरिमं माम् ।

इत्यात्मानं स्वात्मनि संहृत्य सदैक-

स्तं संसारध्वान्तविनाशं हरिमीडे ॥ ४३ ॥

इति हरिस्तुतिः संपूर्णा ॥

॥ श्रीः ॥

॥ लक्ष्मीनृसिंहपञ्चरत्नम् ॥

त्वत्प्रभुजीवप्रियमिच्छसि चेन्नरहरिपूजां कुरु सततं
प्रतिबिम्बालंकृतिधृतिकुशलो बिम्बालंकृतिमातनुते ।
चेतोभृङ्ग भ्रमसि वृथा भवमरुभूमौ विरसायां
भज भज लक्ष्मीनरसिंहानघपदसरसिजमकरन्दम् ॥ १ ॥

शुक्तौ रजतप्रतिभा जाता कटकाद्यर्थसमर्था चे-
दुःखमयी ते संसृतिरेषा निर्वृतिदाने निपुणा स्यात् ।
चेतोभृङ्ग भ्रमसि वृथा भवमरुभूमौ विरसायां
भज भज लक्ष्मीनरसिंहानघपदसरसिजमकरन्दम् ॥ २ ॥

आकृतिसाम्याच्छाल्मलिकुसुमे स्थलनलिनत्वभ्रममकरोः
गन्धरसाविह किमु विद्येते विफलं भ्राम्यसि भृशविरसेऽस्मिन् ॥
चेतोभृङ्ग भ्रमसि वृथा भवमरुभूमौ विरसायां
भज भज लक्ष्मीनरसिंहानघपदसरसिजमकरन्दम् ॥ ३ ॥

स्रक्चन्दनवनितादीन्विषयान्सुखदान्मत्वा तत्र विहरसे
 गन्धफलीसदृशा ननु तेऽमी भोगानन्तरदुःखकृतः स्युः ।
 चेतोभृङ्ग भ्रमसि वृथा भवमरुभूमौ विरसायां
 भज भज लक्ष्मीनरसिंहानघपदसरसिजमकरन्दम् ॥ ४ ॥

तव हितमेकं वचनं वक्ष्ये शृणु सुखकामो यदि सततं
 स्वप्ने दृष्टं सकलं हि सृषा जाग्रति च स्मर तद्वदिति ।
 चेतोभृङ्ग भ्रमसि वृथा भवमरुभूमौ विरसायां
 भज भज लक्ष्मीनरसिंहानघपदसरसिजमकरन्दम् ॥ ५ ॥

इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यस्य

श्रीगोविन्दभगवत्पूज्यपादशिष्यस्य

श्रीमच्छंकरभगवतः कृतौ

लक्ष्मीनृसिंहपञ्चरत्नम् संपूर्णम् ॥

॥ श्रीः ॥

॥ लक्ष्मीनृसिंहकरुणारसस्तोत्रम् ॥

श्रीमत्पयोनिधिनिकेतन चक्रपाणे

भोगीन्द्रभोगमणिराजितपुण्यमूर्ते ।

योगीश शाश्वत शरण्य भवब्धिवपोत

लक्ष्मीनृसिंह मम देहि करावलम्बम् ॥ १ ॥

ब्रह्मेन्द्ररुद्रमरुदर्ककिरीटकोटि-

संघट्टिताङ्गप्रिक्रमलामलकान्तिकान्त ।

लक्ष्मीलसत्कुचसरोरुहराजहंस

लक्ष्मीनृसिंह मम देहि करावलम्बम् ॥ २ ॥

संसारदावदहनाकुलभीकरोरु-

ज्वालावलीभिरतिदग्धतनूरुहस्य ।

त्वत्पादपद्मसरसीं शरणागतस्य

लक्ष्मीनृसिंह मम देहि करावलम्बम् ॥ ३ ॥

संसारजालपतितस्य जगन्निवास
 सर्वेन्द्रियार्थवडिगाग्रशोपमस्य ।
 प्रोत्कम्पितप्रचुरतालुकमस्तकस्य
 लक्ष्मीनृसिंह मम देहि करावलम्बम् ॥ ४ ॥

संसारकूपमतिघोरमगाधमूलं
 संप्राप्य दुःखशतसर्पसमाकुलस्य ।
 दीनस्य देव कृपया पदमागतस्य
 लक्ष्मीनृसिंह मम देहि करावलम्बम् ॥ ५ ॥

संसारभीकरकरीन्द्रकराभिघात-
 निष्पीड्यमानवपुषः सकलार्तिनाश ।
 प्राणप्रयाणभवभीतिसमाकुलस्य
 लक्ष्मीनृसिंह मम देहि करावलम्बम् ॥ ६ ॥

संसारसर्पविषदिग्धमहोप्रतीव्र-
 दंष्ट्राग्रकोटिपरिदृष्टविनष्टमूर्तेः ।
 नागारिवाहन सुधाब्धिनिवास शौरे
 लक्ष्मीनृसिंह मम देहि करावलम्बम् ॥ ७ ॥

संसारवृक्षमघवीजमनन्तकर्म-

शाखायुतं करणपत्रमनङ्गपुष्पम् ।

आरुह्य दुःखफलिनं पततो दयालो

लक्ष्मीनृसिंह मम देहि करावलम्बम् ॥ ८ ॥

संसारसागरविशालकरालकाल-

नक्रग्रहग्रसितनिग्रहविग्रहस्य ।

व्यग्रस्य रागनिचयोर्मिनिपीडितस्य

लक्ष्मीनृसिंह मम देहि करावलम्बम् ॥ ९ ॥

संसारसागरनिमज्जनमुह्यमानं

दीनं विलोक्य विभो करुणानिधे माम् ।

प्रह्लादखेदपरिहारकृतावतार

लक्ष्मीनृसिंह मम देहि करावलम्बम् ॥ १० ॥

संसारघोरगहने चरतो मुरारे

मारोग्रभीकरमृगप्रचुरार्दितस्य ।

आर्तस्य मत्सरनिदाघसुदुःखितस्य

लक्ष्मीनृसिंह मम देहि करावलम्बम् ॥ ११ ॥

बद्ध्वा गले यमभटा बहु तर्जयन्तः

कर्षन्ति यत्र भवपाशशैत्युतं माम् ।

एकाकिनं परवशं चकितं दयालो

लक्ष्मीनृसिंह मम देहि करावलम्बम् ॥ १२ ॥

लक्ष्मीपते कमलनाभ सुरेश विष्णो

यज्ञेश यज्ञ मधुसूदन विश्वरूप ।

ब्रह्माण्य केशव जनार्दन वासुदेव

लक्ष्मीनृसिंह मम देहि करावलम्बम् ॥ १३ ॥

एकेन चक्रमपरेण करेण शङ्ख-

मन्येन सिन्धुतनयामवलम्ब्य तिष्ठन् ।

वामेतरेण वरदाभयपद्मचिह्नं

लक्ष्मीनृसिंह मम देहि करावलम्बम् ॥ १४ ॥

अन्धस्य मे हृतविवेकमहाधनस्य

चोरैर्महाबलिभिरिन्द्रियनामधेयैः ।

मोहान्धकारकुहरे विनिपातितस्य

लक्ष्मीनृसिंह मम देहि करावलम्बम् ॥ १५ ॥

प्रह्लादसारपरानरुणमुण्डिक-

व्यासादिभगवत्पुत्रमुखादिवास ।

भक्तानुरक्तमुरितालकमुरिनात

लक्ष्मीनृसिंहं भक्तैः कृतं कृत्यम् ॥ १६ ॥

लक्ष्मीनृसिंहचरणारविमधुमतेन

स्तोत्रं कृतं शुकदेवमुनि शंकरेण ।

ये तत्पठन्ति भक्त्या हरेर्भक्तियुक्ता-

स्तो यान्ति तत्परमैतमवच्छराम ॥ १७ ॥

इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकचार्यस्य

श्रीमद्विष्णुसमवतःपुण्यवशिष्यस्य

श्रीमच्छंकरभगवतः कृता

लक्ष्मीनृसिंहकरुणारसस्तोत्रं संपूर्णम् ॥

॥ श्रीः ॥

॥ श्रीविष्णुभुजंगप्रयातस्तोत्रम् ॥

चिदंशं विभुं निर्मलं निर्विकल्पं
निरीहं निराकारमोकारगम्यम् ।
गुणातीतमव्यक्तमेकं तुरीयं
परं ब्रह्म यं वेद तस्मै नमस्ते ॥ १ ॥

विशुद्धं शिवं शान्तमाद्यन्तशून्यं
जगज्जीवनं ज्योतिरानन्दरूपम् ।
अदिग्देशकालव्यवच्छेदनीयं
त्रयी वक्ति यं वेद तस्मै नमस्ते ॥ २ ॥

महायोगपीठे परिभ्राजमाने
धरण्यादितत्त्वात्मके शक्तियुक्ते ।
गुणाहस्करे वह्निषिम्बार्धमध्ये
समासीनमोर्कणिकेऽष्टाक्षराब्जे ॥ ३ ॥

समानोदितानेकसूर्येन्दुकोटि-

प्रभापूरतुल्यद्युतिं दुर्निरीक्षम् ।

न शीतं न चोष्णं सुवर्णावदात-

प्रसन्नं सदानन्दसंवित्स्वरूपम् ॥ ४ ॥

सुनासापुटं सुन्दरभ्रूललाटे

किरीटोचिताकुञ्चितस्निग्धकेशम् ।

स्फुरत्पुण्डरीकाभिरामायताक्षं

समुत्फुल्लरत्नप्रसूनावर्तसम् ॥ ५ ॥

लसत्कुण्डलामृष्टगण्डस्थलान्तं

जपारागचोराधरं चारुहासम् ।

अलिग्याकुलामोदिमन्दारमालं

महोरस्फुरत्कौस्तुभोदारहारम् ॥ ६ ॥

सुरत्नाङ्गदैरन्वितं बाहुदण्डै-

श्चतुर्भिश्चलत्कङ्कणालंकृताग्रैः ।

उदारोदरालंकृतं पीतवस्त्रं

पदद्वन्द्वनिर्धूतपद्माभिरामम् ॥ ७ ॥

स्वभक्तेषु संदर्शिताकारमेवं
 सदा भावयन्संनिरुद्धेन्द्रियाश्च ।
 दुरापं नरो याति संसारपारं
 परस्मै परेभ्योऽपि तस्मै नमस्ते ॥ ८ ॥

श्रिया शातकुम्भद्युतिस्निग्धकान्त्या
 धरण्या च दूर्वादलश्यामलाङ्गया ।
 कलत्रद्वयेनामुना तोषिताय
 त्रिलोकीगृहस्थाय विष्णो नमस्ते ॥ ९ ॥

शरीरं कलत्रं सुतं बन्धुवर्गं
 वयस्यं धनं सद्म भृत्यं भुवं च ।
 समस्तं परित्यज्य हा कष्टमेको
 गमिष्यामि दुःखेन दूरं किलाहम् ॥ १० ॥

जरेयं पिशाचीव हा जीवतो मे
 वसामत्ति रक्तं च मांसं बलं च ।
 अहो देव सीदामि दीनानुकम्पि-
 न्किमद्यापि हन्त त्वयोदासितव्यम् ॥ ११ ॥

कफव्याहतोष्णोत्पणश्चासवेग-

व्यथाविस्फुरत्सर्वमर्मास्थिबन्धाम् ।

विचिन्त्याहमन्त्यामसंख्यामवस्थां

विभेमि प्रभो किं करोमि प्रसीद ॥ १२ ॥

लपन्नच्युतानन्त गोविन्द विष्णो

मुरारे हरे नाथ नारायणेति ।

यथानुस्मरिष्यामि भक्त्या भवन्तं

तथा मे दयाशील देव प्रसीद ॥ १३ ॥

भुजङ्गप्रयातं पठेद्यस्तु भक्त्या

समाधाय चित्ते भवन्तं मुरारे ।

स मोहं विहायाशु युष्मत्प्रसादा-

त्समाश्रित्य योगं व्रजत्यच्युतं त्वाम् ॥ १४ ॥

इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यस्य

श्रीगोविन्दभगवत्पूज्यपादशिष्यस्य

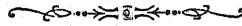
श्रीमच्छंकरभगवतः कृतौ

श्रीविष्णुभुजङ्गप्रयातस्तोत्रं संपूर्णम् ॥

॥ श्रीः ॥

॥ विष्णुपादादिकेशान्तस्तोत्रम् ॥

लक्ष्मीभर्तुर्भुजाग्रे कृतवसति सितं यस्य रूपं विशालं
नीलाद्रेस्तुङ्गशृङ्गास्थितमिव रजनीनाथबिम्बं विभाति ।
पायान्नः पाञ्चजन्यः स दितिसुतकुलत्रासनैः पूरयन्स्वै-
निध्वानैर्नीरदौघध्वनिपरिभवदैरम्बरं कम्बुराजः ॥ १ ॥

आहुयस्य स्वरूपं क्षणमुखमखिलं सूरयः कालमेतं
ध्वान्तस्यैकान्तमन्तं यदपि च परमं सर्वधानां च धाम ।
चक्रं तच्चक्रपाणेर्दितिजतनुगलद्रक्तधाराक्तधारं
शश्वन्नो विश्ववन्द्यं वितरतु विपुलं शर्म घर्माशुशोभम् ॥

अव्यान्निर्घातघोरो हरिभुजपवनामर्शनाध्मातमूर्ते-
रस्मान्विस्मेरनेत्रत्रिदशनुतिवचःसाधुकरैः सुतारः ।
सर्वं संहर्तुमिच्छोररिकुलभुवनं स्फारविस्फारनादः
संयत्कल्पान्तसिन्धौ शरसलिलघटावार्मुचः कार्मुकस्य ॥

जीमूतश्यामभासा मुहुरपि भगवद्वाहुना मोहयन्ती
 युद्धेपूङ्ग्व्यमाना झटिति तटिदिवालक्ष्यते यस्य मूर्तिः ।
 सोऽसिस्त्रासाकुलाक्षत्रिदशरिपुवपुःशोणितास्वादवृष्टो
 नित्यानन्दाय भूयान्मधुमथनमनोनन्दनो नन्दको नः ॥

कम्पाकारा मुरारेः करकमलतलेनानुरागाद्गृहीता
 सम्यग्वृत्ता स्थिताग्रे सपदि न सहते दर्शनं या परेषाम् ॥
 राजन्ती दैत्यजीवासवमदमुदिता लोहितालेपनार्द्रा
 कामं दीप्तांशुकान्ता प्रदिशतु दयितेवास्य कौमोदकी नः ॥

यो विश्वप्राणभूतस्तनुरपि च हरेर्यानकेतुस्वरूपो
 यं संचिन्त्यैव सद्यः स्वयमुगवधूवर्गगर्भाः पतन्ति ।
 चञ्चलण्डोरुतुण्डत्रुटितफणिवसारक्तपङ्काङ्कितास्यं
 वन्दे छन्दोमयं तं खगपतिममलस्वर्णवर्णं सुपर्णम् ॥ ६ ॥

विष्णोर्विश्वेश्वरस्य प्रवरशयनकृतसर्वलोकैकधर्ता
 सोऽनन्तः सर्वभूतः पृथुविमलयशाः सर्ववेदैश्च वेद्यः ।
 पाता विश्वस्य शश्वत्सकलसुररिपुध्वंसनः पापहन्ता
 सर्वज्ञः सर्वसाक्षी सकलविषभयात्पातु भोगीश्वरो नः ॥

वाग्भूगौर्यादिभेदैर्विदुरिह मुनयो यां यदीयैश्च पुंसो
 कारुण्याद्रैः कटाक्षैः सकृदपि पतितैः संपदः स्युः समप्राः ।
 कुन्देन्दुखच्छमन्दस्मितमधुरमुखाम्भोरुहां सुन्दराङ्गीं
 वन्दे वन्द्यामशेषैरपि मुरभिदुरोमन्दिरामिन्दिरां ताम् ॥

या सूते सत्त्वजालं सकलमपि सदा संनिधानेन पुंसो
 धत्ते या तत्त्वयोगाच्चरमचरमिदं भूतये भूतजातम् ।
 धात्रीं स्थात्रीं जनित्रीं प्रकृतिमविकृतिं विश्वशक्तिं विधात्रीं
 विष्णोर्विश्वात्मनस्तां विपुलगुणमयीं प्राणनाथां प्रणौमि ॥

येभ्योऽसूयद्विरुचैः सपदि पदमुरु त्यज्यते दैत्यवर्गै-
 र्येभ्यो धर्तुं च मूर्ध्ना स्पृहयति सततं सर्वगीर्वाणवर्गः ।
 नित्यं निर्मूलयेयुर्निचिततरमभी भक्तिनिघ्रात्मनां नः
 पद्माक्षस्याङ्घ्रिपद्मद्वयतलनिलयाः पांसवः पापपङ्कम् ॥

रेखा लेखादिवन्द्याश्चरणतलगताश्चक्रमत्स्यादिरूपाः
 स्निग्धाः सूक्ष्माः सुजाता मृदुललिततरक्षौमसूत्रायमाणाः ।
 दद्युर्नो मङ्गलानि भ्रमरभरजुषा कोमलेनाब्धिजायाः
 कम्पेणाम्रेड्यमानाः किसलयमृदुना पाणिना चक्रपाणेः ॥

यस्मादाक्रामतो द्यां गरुडमणिशिलाकेतुदण्डायमाना-

दाश्च्योतन्ती बभासे मुरसरिदमला वैजयन्तीव कान्ता ।

भूमिष्ठो यस्तथान्यो भुवनगृहवृहत्स्तम्भशोभां दधौ नः

पातामेतौ पयोजोदरललिततलौ पङ्कजाक्षस्य पादौ ॥ १२ ॥

आक्रामद्भ्यां त्रिलोकीमसुरसुरपती तत्क्षणादेव नीतौ

याभ्यां वैरोचनीन्द्रौ युगपदपि विपत्संपदोरेकधाम ।

ताभ्यां ताम्रोदराभ्यां मुहुरहमजितस्याञ्चिताभ्यामुभाभ्यां

प्राज्यैश्वर्यप्रदाभ्यां प्रणतिमुपगतः पादपङ्केरुहाभ्याम् ॥ १३ ॥

येभ्यो वर्णश्चतुर्थश्चरमत उदभूदादिसर्गे प्रजानां

साहस्री चापि संख्या प्रकटमभिहिता सर्ववेदेषु येषाम् ।

न्याप्ता विश्वंभरा यैरतिवितततनोर्विश्वमूर्तेर्विराजो

विष्णोस्तेभ्यो महद्भ्यः सततमपि नमोऽस्त्वंप्रिपंकरुहेभ्यः ॥

विष्णोः पादद्वयाग्रे विमलनखमणिभ्राजिता राजते या

राजीवस्येव रम्या हिमज उकणिकालंकृताग्रा दलाली ।

अस्माकं विस्मयार्हाण्यखिलजनमनःप्रार्थनीयानि सेयं

दद्यादाद्यानवद्या ततिरतिरुचिरा मङ्गलान्यङ्गुलीनाम् ॥

यस्यां दृष्ट्वा मलायां प्रतिकृतिममराः संभवन्त्यानमन्तः

सेन्द्राः सान्द्रीकृतेष्व्यास्त्वपरसुरकुलाशंकयातंकवन्तः ।

सा सद्यः सातिरेकां सकलसुखकरीं संपदं साधयेन्न-

श्चञ्चार्वांशुचक्रा चरणनलिनयोश्चक्रपाणेर्नखाली ॥

पादाम्भोजन्मसेवासमवनतसुरव्रातभास्वात्किरीट-

प्रत्युप्तोच्चावचाश्मप्रवरकरगणैश्चित्रितं यद्विभाति ।

नम्राङ्गानां हरेर्नो हरिदुपलमहाकूर्मसौन्दर्यहारि-

च्छायं श्रेयःप्रदायि प्रपदयुगमिदं प्रापयेत्पापमन्तम् ॥

श्रीमत्यौ चारुवृत्ते करपरिमलनानन्दहृष्टे रमायाः

सौन्दर्याढ्येन्द्रनीलोपलरचितमहादण्डयोः कान्तिचोरे ।

सूरीन्द्रैः स्तूयमाने सुरकुलसुखदे सूदितारातिसंघे

जङ्घे नारायणीये मुहुरपि जयतामस्मदंहो हरन्त्यौ ॥

सम्यक् साह्यं विधातुं सममिव सततं जङ्घयोः खिन्नयोर्ये

भारीभूतोरुदण्डद्वयभरणकृतोत्तम्भभावं भजेते ।

चित्तादर्शं निधातुं महितमिव सतां ते समुद्रायमाने

वृत्ताकारे विषत्तां हृदि मुदमजितस्यानिशं जानुनी नः ॥

देवो भीतिं विधातुः सपदि विदधतौ कैटभाख्यं मधुं चा-
 प्यारोप्यारूढगर्वावधिजलधि ययोरादिदैत्यौ जघान ।
 वृत्तावन्योन्यतुल्यौ चतुरमुपचयं विभ्रतावभ्रनीला-
 वूरु चारु हरेस्तौ मुदमतिशयिनीं मानसे नो विधत्ताम् ॥

पीतेन द्योतते यच्चतुरपरिहितेनाम्बरेणात्युदारं
 जातालंकारयोगं जलमिव जलधेर्बाडवाग्निप्रभाभिः ।
 एतत्पातित्यदात्रो जघनमतिघनादेनसो माननीयं
 सातत्येनैव चेतोविषयमवतरत्पातु पीताम्बरस्य ॥ २१ ॥

यस्या दाम्ना त्रिधाम्नो जघनकलितया भ्राजतेऽङ्गं यथान्वे-
 र्मध्यस्थो मन्दराद्रिर्भुजगपतिमहाभोगसंनद्धमध्यः ।
 काञ्ची सा काञ्चनाभा मणिवरकिरणैरुल्लासद्भिः प्रदीप्ता
 कल्यां कल्याणदात्री मम मतिमनिशं कम्परूपा करोतु ॥

उन्नम्रं कम्पमुच्चैरुपचितमुदभूद्यत्र पत्रैर्विचित्रैः
 पूर्वं गीर्वाणपूज्यं कमलजमधुपस्यास्पदं तत्प्रयोजम् ।
 यस्मिन्नीलाशमनीलैस्तरलरुचिजलैः पूरिते केलिबुद्ध्या
 नालीकाक्षस्य नाभीसरासि वसतु नश्चित्तुहंसश्चिराय ॥

पातालं यस्य नालं वलयमपि दिशां पत्रपङ्कीर्णगेन्द्रा-
 निवद्वांसः केसरालीर्बिदुरिह विपुलां कर्णिकां स्वर्णशैलम् ।
 भूयाद्वायत्स्वयंभूमधुकरभवनं भूमयं कामदं नो
 नालीकं नाभिपद्माकरभवमुरु तन्नागशय्यस्य शैरेः ॥

आदौ कल्पस्य यस्मात्प्रभवति विततं विश्वमेतद्विकल्पैः
 कल्पान्ते यस्य चान्तः प्रविशति सकलं स्थावरं जङ्गमं च ।
 अत्यन्ताचिन्त्यमूर्तेश्चिरतरमजितस्यान्तरिक्षस्वरूपे
 तस्मिन्नस्माकमन्तःकरणमतिमुदा क्रीडतात्क्रोडभागे ॥

कान्त्यम्भःपूरूर्णे लसदसितवलीभङ्गभास्वत्तरङ्गे
 गम्भीराकारनाभीचतुरतरमहावर्तशोभिन्दुदारे ।
 क्रीडत्वानद्धहेमोदरनहनमहाबाडवाग्निप्रभाढ्ये
 कामं दामोदरीयोदरसलिलनिधौ चित्तमत्स्यश्चिरं नः ॥

नाभीनालीकमूलादधिकपरिमलोन्मोहितानामलीनां
 माला नीलेव यान्ती स्फुरति रुचिमती वक्त्रपद्मोन्मुखी या ।
 रम्या सा रोमराजिर्महितरुचिकरी मध्यभागस्य विष्णो-
 श्चित्तस्था मा विरंसीश्चिरतरमुचितां साधयन्ती श्रियं नः ॥

संस्तीर्णं कौस्तुभांशुप्रसरकिसलयैर्मुग्धमुक्ताफलाढ्यं
 श्रीवासोह्लासि फुल्लप्रतिनववनमालाङ्कि राजद्रुजान्तम् ।
 वक्षः श्रीवत्सकान्तं मधुकरनिकरदयामलं शार्ङ्गपाणेः
 संसाराध्वश्रमातैरुपवनमिव यत्सेवितं तत्प्रपद्ये ॥ २८ ॥

कान्तं वक्षो नितान्तं विदधदिव गलं कालिमा कालशत्रो-
 रिन्दोर्विम्बं यथाङ्को मधुप इव तरोर्मञ्जरीं राजते यः ।
 श्रीमान्नित्यं विधेयादविरलमिलितः कौस्तुभश्रीप्रतानैः
 श्रीवत्सः श्रीपतेः स श्रिय इव दयितो वत्स उच्चैःश्रियं नः ॥

संभूयाम्भोधिमध्यात्सपदि सहजया यः श्रिया संनिधत्ते
 नीले नारायणोरःस्थलगगनतले हारतारोपसेव्ये ।
 आशाः सर्वाः प्रकाशा विदधदपिदधच्चात्मभासान्यतेजां-
 स्याश्चर्यस्याकरो नो शुभणिरिव मणिः कौस्तुभःसोऽस्तु भूत्यै ॥

या वायावानुकूल्यात्सरति मणिरुचा भासमानाऽसमाना
 साकं साकम्पमंसे वसति विदधती वासुभद्रं सुभद्रम् ।
 साऽरं सारङ्गसंघैर्मुखरितकुसुमा मेचकान्ता च कान्ता
 माला मालालितास्मान्न विरमतु सुखैर्योजयन्ती जयन्ती ॥

हारस्योरुप्रभाभिः प्रतिनववनमालांशुभिः प्रांशुरूपैः

श्रीभिश्चाप्यङ्गदानां कवलितरुचि यन्निष्कभाभिश्च भाति ।

बाहुल्येनैव बद्धाञ्जलिपुटमजितस्याभियाचामहे त-

द्वन्धार्तिं वाधतां नो बहुविहतिकरीं बन्धुरं बाहुमूलम् ॥

बिम्बत्राणैकदीक्षास्तदनुगुणगुणक्षत्रानिर्माणदक्षाः

कर्तारो दुर्निरूपाः स्फुटगुणयशसां कर्मणामद्भुतानाम् ।

शार्ङ्गं बाणं कृपाणं फलकमरिगदे पद्मशङ्खौ सहस्रं

विभ्राणाः शस्त्रजालं मम दधतु हरेर्बाहवो मोहहानिम् ॥

कण्ठाकल्पोद्गतैर्यः कनकमयलसत्कुण्डलोत्थैरुदारै-

रुद्योतैः कौस्तुभस्याप्युरुभिरुपचितश्चित्रवर्णो विभाति ।

कण्ठाश्लेषे रमायाः करवलयपदैर्मुद्रिते भद्ररूपे

वैकुण्ठीयेऽत्र कण्ठे वसतु मम मतिः कुण्ठभावं विहाय ॥

पद्मानन्दप्रदाता परिलसदरुणश्रीपरीताग्रभागः

काले काले च कम्बुप्रवरशशधरापूरणे यः प्रवीणः ।

वक्त्राकाशान्तरस्थस्तिरयति नितरां दन्ततारौघशोभां

श्रीभर्तुर्दन्तवासोद्युमणिरघतमोनाशनायास्त्वसौ नः ॥

नित्यं स्नेहातिरेकान्निजकमितुरलं विप्रयोगाक्षमा या
 वक्त्रेन्दोरन्तराले कृतवसतिरिवाभाति नक्षत्रराजिः ।
 लक्ष्मीकान्तस्य कान्ताकृतिरतिविलसन्मुग्धमुक्तावलिश्री-
 र्दन्ताली संततं सा नतिनुतिनिरतानक्षतान्क्षतान्नः ॥

ब्रह्मन्ब्रह्मण्यजिह्वां मतिमपि कुरुषे देव संभावये त्वां
 शंभो शक्र त्रिलोकीमवसि किममरैर्नारदाद्याः सुखं वः ।
 इत्थं सेवावनम्रं सुरमुनिनिकरं वीक्ष्य विष्णोः प्रसन्न-
 स्यास्येन्दोरास्रवन्ती वरवचनमुधा ह्लादयेन्मानसं नः ॥

कर्णस्थस्वर्णकम्रोज्ज्वलमकरमहाकुण्डलप्रोतदीप्य-
 न्माणिक्यश्रीप्रतानैः परिमलितमलिश्यामलं कोमलं यत् ।
 ओद्यत्सूर्याशुराजन्मरकतमुकुराकारचोरं मुरारे-
 गाढामागामिनीं नः शमयतु विपदं गण्डयोर्मण्डलं तत् ॥

वक्त्राम्भोजे लसन्तं मुहुरधरमाणं पक्वबिम्बाभिरामं
 दृष्ट्वा दष्टुं शुकस्य स्फुटमवतरतस्तुण्डदण्डायते यः ।
 द्यौणः शोणीकृतात्मा श्रवणयुगलसत्कुण्डलोस्त्रैर्मुरारेः
 प्राणाख्यस्यानिलस्य प्रसरणसरणिः प्राणदानाय नः स्तात् ॥

दिक्कालौ वेदयन्तौ जगति मुहुरिमौ संचरन्तौ रवीन्दू
त्रैलोक्यालोकदीपावभिदधति ययोरेव रूपं मुनीन्द्राः ।
अस्मानब्जप्रभे ते प्रचुरतरकृपानिर्भरं प्रेक्षमाणे
पातामाताम्रशुक्लासितरुचिरुचिरे पद्मनेत्रस्य नेत्रे ॥ ४० ॥

पातात्पातालपातात्पतगपतिगतेर्भूयुगं भुग्ममध्यं
येनेषञ्चालितेन स्वपदनियमिताः सासुरा देवसंधाः ।
नृत्यलालाटरङ्गे रजनिकरतनोरर्धखण्डावदाते
कालव्यालद्वयं वा विलसति समया वालिकामातरं नः ॥

लक्ष्माकारालकालिस्फुरदलिकशशाङ्कार्धसंदर्शमील-
त्रेत्राम्भोजप्रबोधोत्सुकनिभृततरालीनभृङ्गच्छटाभे ।
लक्ष्मीनाथस्य लक्ष्मीकृतविवुधगणापाङ्गबाणासनार्ध-
च्छाये नो भूरिभूतिप्रसवकुशलते भ्रूलते पालयेताम् ॥

रुक्षस्मारेक्षुचापच्युतशरानि करक्षीणलक्ष्मीकटाक्ष-
प्रोत्फुल्लत्पद्ममालाविलसितमहितस्फाटिकैशानलिङ्गम् ।
भूयाद्भूयो विभूत्यै मम भुवनपतेर्भूलताद्वन्द्वमभ्या-
दुत्थं तत्पुण्ड्रमूर्ध्वं जनिमरणतमःखण्डनं मण्डनं च ॥

पीठीभूतालकान्तं कृतमकुटमहादेवलिङ्गप्रतिष्ठे

लालाटे नाट्यरङ्गे विकटतरतटे कैटभरोश्चिराय ।

प्रोद्धाट्यैवात्मतन्द्रीप्रकटपटकुटीं प्रस्फुरन्ती स्फुटाङ्गं

पट्वीर्यं भावनाख्यां चटुलमतिनटी नाटिकां नाटयेन्नः ॥

मालालीवाल्लिधाम्नः कुवलयकलिता श्रीपतेः कुन्तलाली

कालिन्धारुह्य मूर्ध्नो गलति हरशिरःस्वर्धुनीस्पर्धया नु ।

राहुर्वा याति वक्त्रं सकलशशिकलाभ्रान्तिलोलान्तरात्मा

लोकैरालोक्यते या प्रदिशतु सततं साखिलं मङ्गलं नः ॥

सुप्ताकाराः प्रसुप्ते भगवति विबुधैरप्यदृष्टस्वरूपा

व्याप्तव्योमान्तरालास्तरलमणिरुचा रञ्जिताः स्पष्टभासः ।

देहच्छायोद्गमाभा रिपुवपुरगरूपोषरोषाग्निधूम्याः

केशाः केशिद्विषो नो विदधतु विपुलकेशपाशप्रणाशम् ॥

यत्र प्रत्युत्तरत्नप्रवरपरिलसद्भूरिरोचिष्प्रतान-

स्फूर्त्या मूर्तिर्गुरारेर्द्युमणिशतचित्तव्योमवद्दुर्निरीक्ष्या ।

कुर्वत्पारपयोधि ज्वलदकृशशिखाभास्वदौर्वाग्निशङ्कां

शश्वन्नः शर्म दिश्यात्कलिकलुषतमःपाटनं तत्किरीटम् ॥

भ्रान्त्वा भ्रान्त्वा यदन्तस्त्रिभुवनगुरुरप्यब्दकोटीरनेकाः

गन्तुं नान्तं समर्थो भ्रमर इव पुनर्नाभिनालीकनालात् ।

उन्मज्जन्नूजितश्रीस्त्रिभुवनमपरं निर्ममे तत्सदृक्षं

देहान्मोधिः स देयान्निरवधिरमृतं दैत्यविद्वेषिणो नः ॥

मत्स्यः कूर्मो वराहो नरहरिणपतिर्वामनो जामदग्न्यः

काकुत्स्थः कंसघाती मनसिजविजयी यश्च कल्किर्भविष्यन् ।

विष्णोरंशावतारा भुवनहितकरा धर्मसंस्थापनार्थाः

पायासुर्मा त एते गुरुतरकरूणाभारखिन्नाशया ये ॥

यस्माद्वाचो निवृत्ताः सममपि मनसा लक्षणामीक्षमाणाः

स्वार्थालाभात्परार्थव्यपगमकथनश्लाघिनो वेदवादाः ।

नित्यानन्दं स्वसंविन्निरवधिविमलस्वान्तसंक्रान्तबिम्ब-

च्छायापत्त्यापि नित्यं सुखयति यमिनो यत्तदव्यान्महो नः ॥

आ पादादा च शीर्षाद्वपुरिदमनघं वैष्णवं यः स्वचित्ते

धत्ते नित्यं निरस्ताखिलकलिकलुषे संततान्तःप्रमोदः ।

जुह्वञ्जिह्वाकृशानौ हरिचरितहविः स्तोत्रमन्त्रानुपाठै-

स्तत्पादाम्भोरुहाभ्यां सततमपि नमस्कुर्महे निर्मलाभ्याम् ॥

मोदात्पादादिकेशस्तुतिमितिरचितां कीर्तयित्वा त्रिधाम्नः

पादाब्जद्वन्द्वसेवासमयनतमतिर्मस्तकेनानमेयः ।

सन्मुच्यैवात्मनैनोनिचयकवचकं पञ्चतामेत्य भानो-

र्विम्बान्तर्गोचरं स प्रविशति परमानन्दमात्मस्वरूपम् ॥

इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यस्य

श्रीगोविन्दभगवत्पूज्यपादाशिष्यस्य

श्रीमच्छंकरभगवतः कृतौ

विष्णुपादादिकेशान्तस्तोत्रं संपूर्णम् ॥

॥ श्रीः ॥

॥ पाण्डुरंगाष्टकम् ॥

महायोगपीठे तटे भीमरथ्या

वरं पुण्डरीकाय दातुं मुनीन्द्रैः ।

समागत्य निष्ठन्तमानन्दकन्दं

परब्रह्मलिङ्गं भजे पाण्डुरङ्गम् ॥ १ ॥

तटिद्वाससं नीलमेघावभासं

रमामन्दिरं सुन्दरं चित्रकाशम् ।

वरं त्विष्टकायां समन्यस्तपाद्

परब्रह्मलिङ्गं भजे पाण्डुरङ्गम् ॥ २ ॥

प्रमाणं भवाब्धेरिदं मामकानां

नितम्बः कराभ्यां धृतो येन तस्मात् ।

विधातुर्वसत्यै धृतो नाभिकोशः

परब्रह्मलिङ्गं भजे पाण्डुरङ्गम् ॥ ३ ॥

स्फुरत्कौस्तुभालंकृतं कण्ठदेशे
 श्रिया जुष्टकेयूरकं श्रीनिवासम् ।
 शिवं शान्तमीड्यं वरं लोकपालं
 परब्रह्मलिङ्गं भजे पाण्डुरङ्गम् ॥ ४ ॥

शरच्चन्द्रविम्बाननं चारुदासं
 लसत्कुण्डलाक्रान्तगण्डस्थलान्तम् ।
 जपारागविम्बाधरं कञ्जनेत्रं
 परब्रह्मलिङ्गं भजे पाण्डुरङ्गम् ॥ ५ ॥

किरीटोज्ज्वलत्सर्वादिकप्रान्तभागं
 सुरैरर्चितं दिव्यरत्नैरनघैः ।
 त्रिभङ्गाकृतिं बर्ह्माख्यावतंसं
 परब्रह्मलिङ्गं भजे पाण्डुरङ्गम् ॥ ६ ॥

विभुं वेणुनादं चरन्तं दुरन्तं
 स्वयं लीलया गोपवेषं दधानम् ।
 गवां वृन्दकानन्ददं चारुदासं
 परब्रह्मलिङ्गं भजे पाण्डुरङ्गम् ॥ ७ ॥

अजं रुक्मिणीप्राणसंजीवनं तं
 परं धाम कैवल्यमेकं तुरीयम् ।
 प्रसन्नं प्रपन्नार्तिहं देवदेवं
 परब्रह्मलिङ्गं भजे पाण्डुरङ्गम् ॥ ८ ॥

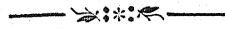
स्तवं पाण्डुरङ्गस्य वै पुण्यदं ये
 पठन्त्येकचित्तेन भक्त्या च नित्यम् ।
 भवाम्भोनिधिं तेऽपि तीर्त्वाऽन्तकाले
 हरेरालयं शाश्वतं प्राप्नुवन्ति ॥ ९ ॥

इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यस्य
 श्रीगोविन्दभगवत्पूज्यपादशिष्यस्य
 श्रीमच्छंकरभगवतः कृतौ
 पाण्डुरङ्गाष्टकं संपूर्णम् ॥

॥ श्रीः ॥

॥ श्रीरामभुजंगप्रयातस्तोत्रम् ॥

विशुद्धं परं सच्चिदानन्दरूपं
गुणाधारमाधारहीनं वरेण्यम् ।
महान्तं विमान्तं गुहान्तं गुणान्तं
सुखान्तं स्वयं धाम रामं प्रपद्ये ॥ १ ॥

शिवं नित्यमेकं विशुं तारकाख्यं
सुखाकारमाकारशून्यं सुमान्यम् ।
महेशं कलेशं सुरेशं परेशं
नरेशं निरीशं महीशं प्रपद्ये ॥ २ ॥

यदावर्णयत्कर्णमूलेऽन्तकाले
शिवो राम रामेति रामेति काश्याम् ।
तदेकं परं तारकब्रह्मरूपं
भजेऽहं भजेऽहं भजेऽहं भजेऽहम् ॥ ३ ॥

महारत्नपीठे शुभे कल्पमूले
 सुखासीनमादित्यकोटिप्रकाशम् ।
 सदा जानकीलक्ष्मणोपेतमेकं
 सदा रामचन्द्रं भजेऽहं भजेऽहम् ॥ ४ ॥

कणद्रत्नमञ्जरीपादारविन्दं
 लसन्मेखलाचारुपीताम्बराढ्यम् ।
 महारत्नहारोल्लसत्कौस्तुभाङ्गं
 नदच्चञ्चरीमञ्जरीलोलमालम् ॥ ५ ॥

लसच्चन्द्रिकास्मेरशोणाधराभं
 समुद्यत्पतङ्गेन्दुकोटिप्रकाशम् ।
 नमद्रत्नरुद्रादिकोटीररत्न-
 स्फुरत्कान्तिनीराजनाराधिताङ्घ्रिम् ॥ ६ ॥

पुरः प्राञ्जलीनाञ्जनेयादिभक्ता-
 न्स्वचिन्मुद्रया भद्रया बोधयन्तम् ।
 भजेऽहं भजेऽहं सदा रामचन्द्रं
 त्वदन्यं न मन्ये न मन्ये न मन्ये ॥ ७ ॥

यदा मत्समीपं कृतान्तः समेत्य
 प्रचण्डप्रकोपैर्भटैर्भीषयेन्माम् ।
 तदाविष्करोषि त्वदीयं स्वरूपं
 सदापत्प्रणाशं सक्रोदण्डबाणम् ॥ ८ ॥

निजे मानसे मन्दिरे संनिधेहि
 प्रसीद प्रसीद प्रभो रामचन्द्र ।
 ससौमित्रिणा कैकयीनन्दनेन
 स्वशक्त्यानुभक्त्या च संसेव्यमान ॥ ९ ॥

स्वभक्ताप्रगण्यैः कपीशैर्महीशै-
 रनीकैरनेकैश्च राम प्रसीद ।
 नमस्ते नमोऽस्त्वीश राम प्रसीद
 प्रशाधि प्रशाधि प्रकाशं प्रभो माम् ॥ १० ॥

त्वमेवासि दैवं परं मे यदेकं
 सुचैतन्यमेतत्त्वदन्यं न मन्ये ।
 यतोऽभूदमेयं वियद्वायुतेजो-
 जलोर्व्यादिकार्यं चरं चाचरं च ॥ ११ ॥

नमः सच्चिदानन्दरूपाय तस्मै

नमो देवदेवाय रामाय तुभ्यम् ।

नमो जानकीजीवितेशाय तुभ्यं

नमः पुण्डरीकायताक्षाय तुभ्यम् ॥ १२ ॥

नमो भक्तियुक्तानुरक्ताय तुभ्यं

नमः पुण्यपुञ्जैकलभ्याय तुभ्यम् ।

नमो वेदवेद्याय चाद्याय पुंसे

नमः सुन्दरायेन्दिरावल्लभाय ॥ १३ ॥

नमो विश्वकर्त्रे नमो विश्वहर्त्रे

नमो विश्वभोक्त्रे नमो विश्वमात्रे ।

नमो विश्वनेत्रे नमो विश्वजेत्रे

नमो विश्वपित्रे नमो विश्वमात्रे ॥ १४ ॥

नमस्ते नमस्ते समस्तप्रपञ्च-

प्रभोगप्रयोगप्रमाणप्रवीण ।

मदीयं मनस्त्वत्पदद्वन्द्वसेवां

विधातुं प्रवृत्तं सुचैतन्यसिद्धयै ॥ १५ ॥

शिलापि त्वदङ्घ्रिक्षमासङ्गिरेणु-
 प्रसादाद्धि चैतन्यमाधत्त राम ।
 नरस्त्वत्पदद्वन्द्वसेवाविधाना-
 त्सुचैतन्यमेतीति किं चित्रमत्र ॥ १६ ॥

पवित्रं चरित्रं विचित्रं त्वदीयं
 नरा ये स्मरन्त्यन्वहं रामचन्द्र ।
 भवन्तं भवान्तं भरन्तं भजन्तो
 लभन्ते कृतान्तं न पश्यन्त्यतोऽन्ते ॥ १७ ॥

स पुण्यः स गण्यः शरण्यो ममायं
 नरो वेद यो देवचूडामणिं त्वाम् ।
 सदाकारमेकं चिदानन्दरूपं
 मनोवागगम्यं परं धाम राम ॥ १८ ॥

प्रचण्डप्रतापप्रभावाभिभूत-
 प्रभूतारिवीर प्रभो रामचन्द्र ।
 बलं ते कथं वर्ण्यतेऽतीव बाल्ये
 यतोऽखण्डि चण्डीशकोदण्डदण्डः ॥ १९ ॥

दशग्रीवमुग्रं सपुत्रं समित्रं

सरिदुर्गमध्यस्थरक्षोगणेशम् ।

भवन्तं विना राम वीरो नरो वा-

ऽसुरो वाऽमरो वा जयेत्कस्त्रिलोक्याम् ॥ २० ॥

सदा राम रामेति रामामृतं ते

सदाराममानन्दनिष्यन्दकन्दम् ।

पिबन्तं नमन्तं सुदन्तं हसन्तं

हनूमन्तमन्तर्भजे तं नितान्तम् ॥ २१ ॥

सदा राम रामेति रामामृतं ते

सदाराममानन्दनिष्यन्दकन्दम् ।

पिबन्नन्वहं नन्वहं नैव मृत्यो-

र्विभेमि प्रसादादसादात्तवैव ॥ २२ ॥

असीतासमेतैरकोदण्डभूषै-

रसौमित्रिवन्धैरचण्डप्रतापैः ।

अलङ्केशकालैरसुग्रीवमित्रै-

ररामाभिधेयैरलं दैवतैर्नः ॥ २३ ॥

अवीरासनस्थैरचिन्मुद्रिकाढ्यै-

रभक्ताञ्जनेयादितत्त्वप्रकाशैः ।

अमन्दारमूलैरमन्दारमालै-

ररामाभिधेयैरलं दैवतैर्नः ॥ २४ ॥

असिन्धुप्रकोपैरवन्धप्रतापै-

रवन्धुप्रयाणैरमन्दास्मिताढ्यैः ।

अदण्डप्रवासैरखण्डप्रबोधै-

ररामाभिधेयैरलं दैवतैर्नः ॥ २५ ॥

हरे राम सीतापते रावणारे

खरारे मुरारेऽमुरारे परेति ।

लपन्तं नयन्तं सदाकालमेव

समालोकयालोकयाशेषवन्धो ॥ २६ ॥

नमस्ते सुमित्रासुपुत्राभिवन्ध

नमस्ते सदा कैकयीनन्दनेड्य ।

नमस्ते सदा वानराधीशवन्ध

नमस्ते नमस्ते सदा रामचन्द्र ॥ २७ ॥

प्रसीद् प्रसीद् प्रचण्डप्रताप

प्रसीद् प्रसीद् प्रचण्डारिकाल ।

प्रसीद् प्रसीद् प्रपन्नानुकम्पिन्

प्रसीद् प्रसीद् प्रभो रामचन्द्र ॥ २८ ॥

भुजङ्गप्रयातं परं वेदसारं

मुदा रामचन्द्रस्य भक्त्या च नित्यम् ।

पठन्सन्ततं चिन्तयन्स्वान्तरङ्गे

स एव स्वयं रामचन्द्रः स धन्यः ॥ २९ ॥

इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यस्य

श्रीगोविन्दभगवत्पूज्यपादशिष्यस्य

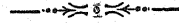
श्रीमच्छंकरभगवतः कृतौ

श्रीरामभुजङ्गप्रयातस्तोत्रम् संपूर्णम् ॥

॥ श्रीः ॥

॥ हनुमत्पञ्चरत्नम् ॥

वीताखिलविषयेच्छं जातानन्दाश्रुपुलकमत्यच्छम् ।

सीतापतिदूताद्यं वातात्मजमद्य भावये हृद्यम् ॥ १ ॥

तरुणारुणमुखकमलं करुणारसपूरपूरितापाङ्गम् ।

संजीवनमाशासे मञ्जुलमहिमानमञ्जनाभाग्यम् ॥ २ ॥

शम्बरवैरिशरातिगमम्बुजदलविपुललोचनोदारम् ।

कम्बुगलमनिलदिष्टं बिम्बज्वलितोष्ठमेकमवलम्बे ॥ ३ ॥

दूरीकृतसीतार्तिः प्रकटीकृतरामवैभवस्फूर्तिः ।

दारितदशमुखकीर्तिः पुरतो मम भानु हनुमतो मूर्तिः ॥

वानरानिकराध्यक्षं दानवकुलकुमुदराविकरसदृक्षम् ।

दीनजनावनदीक्षं पवनतपःपाकपुञ्जमद्राक्षम् ॥ ५ ॥

एतत्पवनसुतस्य स्तोत्रं यः पठति पञ्चरत्नाख्यम् ।

चिरमिह निखिलान्भोगान्भुक्त्वा श्रीरामभक्तिभागभवति ॥

इति श्रीमत्परमहंसपरिव्रजकाचार्यस्य

श्रीगोविन्दभगवत्पूज्यपादशिष्यस्य

श्रीमच्छंकरभगवतः कृतौ

हनुमत्पञ्चरत्नं संपूर्णम् ॥

॥ श्रीः ॥

॥ जगन्नाथाष्टकम् ॥

कदाचित्कालिन्दीतटविपिनसंगीतकवरो

मुदा गोपीनारीवदनकमलास्वादमधुपः ।

रमाशंभुब्रह्मामरपतिगणेशार्चितपदो

जगन्नाथः स्वामी नयनपथगामी भवतु मे ॥ १ ॥

भुजे सव्ये वेणुं शिरसि शिखिपिच्छं कटितटे

दुकूलं नेत्रान्ते सहचरकटाक्षं विदधते ।

सदा श्रीमद्वृन्दावनवसतिलीलापरिचयो

जगन्नाथः स्वामी नयनपथगामी भवतु मे ॥ २ ॥

महाम्भोधेस्तीरे कनकरुचिरे नीलशिखरे

वसन्प्रासादान्तः सहजबलभद्रेण बलिना ।

सुभद्रामध्यस्थः सकलसुरसेवावसरदो

जगन्नाथः स्वामी नयनपथगामी भवतु मे ॥ ३ ॥

कृपापारावारः सजलजलदश्रेणिरुचिरो
 रमावाणीसोमस्फुरद्भलपद्मोद्भवमुखैः ।
 सुरेन्द्रैराराध्यः श्रुतिगणशिखागीतचरितो
 जगन्नाथः स्वामी नयनपथगामी भवतु मे ॥ ४ ॥

रथारूढो गच्छन्पथि मिलितभूदेवपटलैः
 स्तुतिप्रादुर्भावं प्रतिपदमुपाकर्ण्य सद्यः ।
 दयासिन्धुर्वन्धुः सकलजगतां सिन्धुसुतया
 जगन्नाथः स्वामी नयनपथगामी भवतु मे ॥ ५ ॥

परब्रह्मापीडः कुवलयदलोत्फुल्लनयनो
 निवासी नीलाद्रौ निहितचरणोऽनन्तशिरसि ।
 रसानन्दो राधासरसवपुरालिङ्गनसुखो
 जगन्नाथः स्वामी नयनपथगामी भवतु मे ॥ ६ ॥

न वै प्रार्थ्यं राज्यं न च कनकता भोगविभवे
 न याचेऽहं रम्यां निखिलजनकाम्यां वरवधूम् ।
 सदा काले काले प्रमथपतिना गीतचरितो
 जगन्नाथः स्वामी नयनपथगामी भवतु मे ॥ ७ ॥

हर त्वं संसारं द्रुततरमसारं सुरपते

हर त्वं पापानां विततिमपरां यादवपते ।

अहो दीनानाथं निहितमचलं पातुमनिशं

जगन्नाथः स्वामी नयनपथगामी भवतु मे ॥ ८ ॥

इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यस्य

श्रीगोविन्दभगवत्पूज्यपादशिष्यस्य

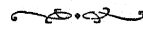
श्रीमच्छंकरभगवतः कृतौ

जगन्नाथाष्टकं संपूर्णम् ॥

॥ श्रीः ॥

॥ अच्युताष्टकम् ॥

अच्युतं केशवं रामनारायणं
कृष्णदामोदरं वासुदेवं हरिम् ।
श्रीधरं माधवं गोपिकावल्लभं
जानकीनायकं रामचन्द्रं भजे ॥

अच्युतं केशवं सत्यभामाधवं
माधवं श्रीधरं राधिकाराधितम् ।
इन्दिरामन्दिरं चेतसा सुन्दरं
देवकीनन्दनं नन्दजं संदधे ॥ २ ॥

विष्णवे जिष्णवे शङ्खिने चक्रिणे
रुक्मिणीरागिणे जानकीजानये ।
वल्लवीवल्लभायार्चितायात्मने
कंसविध्वंसिने वंशिने ते नमः ॥ ३ ॥

कृष्ण गोविन्द हे राम नारायण
 श्रीपते वासुदेवाजित श्रीनिधे ।
 अच्युतानन्त हे माधवाधोक्षज
 द्वारकानायक द्रौपदीरक्षक ॥ ४ ॥

राक्षसक्षोभितः सीतया शोभितो
 दण्डकारण्यभूपुण्यताकारणम् ।
 लक्ष्मणेनान्वितो वानरैः सेवितो-
 ऽगस्त्यसंपूजितो राघवः पातु माम् ॥ ५ ॥

धेनुकारिष्टहाऽनिष्टकृद्देषिणां
 केशिहा कंसहृद्वांशिकावादकः ।
 पूतनाक्रोपकः सूरजाखेलनो
 बालगोपालकः पातु मां सर्वदा ॥ ६ ॥

विद्युद्योतवत्प्रस्फुरद्वाससं
 प्रावृडम्भोदवत्प्रोलसद्विग्रहम् ।
 वन्यया मालया शोभितोरःस्थलं
 लोहिताङ्घ्रिद्वयं वारिजाश्वं भजे ॥ ७ ॥

कुञ्चितैः कुन्तलैर्भ्राजमानाननं

रत्नमौलिं लसत्कुण्डलं गण्डयोः ।

हारकेयूरकं कङ्कणप्रोज्ज्वलं

किंकिणीमञ्जुलं श्यामलं तं भजे ॥ ८ ॥

अच्युतस्याष्टकं यः पठेदिष्टदं

प्रेमतः प्रत्यहं पूरुषः सस्पृहम् ।

वृत्ततः सुन्दरं वेद्यविश्वभरं

तस्य वश्यो हरिर्जायते सत्वरम् ॥ ९ ॥

इति श्रीमत्परमहंसपारिव्राजकाचार्यस्य

श्रीगोविन्दभगवत्पूज्यपादशिष्यस्य

श्रीमच्छंकरभगवतः कृतौ

अच्युताष्टकं संपूर्णम् ॥

॥ श्रीः ॥

॥ कृष्णाष्टकम् ॥

श्रियाश्लिष्टो विष्णुः स्थिरचरगुरुर्वेदविषयो

धियां साक्षी शुद्धो हरिसुरहन्ताऽब्जनयनः ।

गदी शङ्खी चक्री विमलवनमाली स्थिररुचिः

शरण्यो लोकेशो मम भवतु कृष्णोऽक्षिविषयः ॥ १ ॥

यतः सर्वं जातं वियदनिलमुख्यं जगदिदं

स्थितौ निःशेषं योऽवति निजसुखांशेन मधुहा ।

लये सर्वं स्वस्मिन्हरति कलया यस्तु स विभुः

शरण्यो लोकेशो मम भवतु कृष्णोऽक्षिविषयः ॥ २ ॥

असूनायम्यादौ यमनियममुख्यैः सुकरणै-

निरुद्धयेदं चित्तं हृदि विलयमानीय सकलम् ।

यमीदृचं पश्यन्ति प्रवरमतयो मायिनमसौ

शरण्यो लोकेशो मम भवतु कृष्णोऽक्षिविषयः ॥

पृथिव्यां तिष्ठन् यमयति महीं वेद न धरा
 यमित्यादौ वेदो वदति जगतामीशममलम् ।
 नियन्तारं ध्येयं मुनिसुरनृणां मोक्षदमसौ
 शरण्यो लोकेशो मम भवतु कृष्णोऽक्षिविषयः ॥

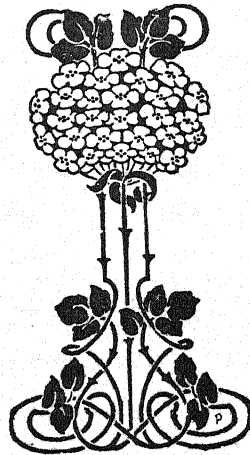
महेन्द्रादिर्देवो जयति दितिजान्यस्य बलतो
 न कस्य स्वातन्त्र्यं कचिदपि कृतौ यत्कृतिमृते ।
 बलारातेर्गर्वं परिहरति योऽसौ विजयिनः
 शरण्यो लोकेशो मम भवतु कृष्णोऽक्षिविषयः ॥

विना यस्य ध्यानं व्रजति पशुतां सूकरमुखां
 विना यस्य ज्ञानं जनिमृतिभयं याति जनता ।
 विना यस्य स्मृत्या कृमिशतजनिं याति स विभुः
 शरण्यो लोकेशो मम भवतु कृष्णोऽक्षिविषयः ॥

नरातङ्कोदृङ्कः शरणशरणो भ्रान्तिहरणो
 घनश्यामो वामो व्रजशिशुवयस्योऽर्जुनसखः ।
 स्वयंभूर्भूतानां जनक उचिताचारसुखदः
 शरण्यो लोकेशो मम भवतु कृष्णोऽक्षिविषयः ॥

यदा धर्मग्लानिर्भवति जगतां क्षोभकरणी
 तदा लोकस्वामी प्रकटितवपुः सेतुवृदजः ।
 सतां धाता स्वच्छो निगमगणगीतो ब्रजपतिः
 शरण्यो लोकेशो मम भवतु कृष्णोऽक्षिविषयः ॥

इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यस्य
 श्रीगोविन्दभगवत्पूज्यपादाशिष्यस्य
 श्रीमच्छंकरभगवतः कृतौ
 कृष्णाष्टकं संपूर्णम् ॥

॥ श्रीः ॥

॥ गोविन्दाष्टकम् ॥

सत्यं ज्ञानमनन्तं नित्यमनाकाशं परमाकाशं
गोष्ठप्राङ्गणरिङ्गणलोलमनायासं परमायासम् ।
मायाकल्पितनानाकारमनाकारं भुवनाकारं
क्षमामानाथमनाथं प्रणमत गोविन्दं परमानन्दम् ॥ १ ॥

मृत्क्षामत्सीहेति यशोदाताडनशैशवसन्त्रासं
व्यादितवक्त्रालोकितलोकालोकचतुर्दशलोकालिम् ।
लोकत्रयपुरमूलस्तम्भं लोकालोकमनालोकं
लोकेशं परमेशं प्रणमत गोविन्दं परमानन्दम् ॥ २ ॥

त्रैविष्टपरिपुवीरघ्नं क्षितिभारघ्नं भवरोगघ्नं
कैवल्यं नवनीताहारमनाहारं भुवनाहारम् ।
चैमल्यस्फुटचेतोवृत्तिविशेषाभासमनाभासं
शैवं केवलशान्तं प्रणमत गोविन्दं परमानन्दम् ॥ ३ ॥

गोपालं भूलीलाविग्रहगोपालं कुलगोपालं
 गोपीखेलनगोवर्धनधृतिलीलालितगोपालम् ।
 गोभिर्निगदितगोविन्दस्फुटनामानं बहुनामानं
 गोधीगोचरदूरं प्रणमत गोविन्दं परमानन्दम् ॥ ४ ॥

गोपीमण्डलगोष्ठाभेदं भेदावस्थमभेदाभं
 शश्वद्गोखुरानिधूतोद्गतधूःखीधूःखरौभाग्यम् ।
 श्रद्धाभक्तिगृहीतानन्दमचिन्त्यं चिन्तितसद्भावं
 चिन्तामणिमहिमानं प्रणमत गोविन्दं परमानन्दम् ॥ ५ ॥

स्नानव्याकुलयोषिद्वस्त्रमुपादायागमुपारूढं
 व्यादित्सन्तीरथ दिग्बन्धा दातुमुपाकर्षन्तं ताः ।
 निर्धूतद्वयशोकविमोहं बुद्धं बुद्धेरन्तःस्थं
 सत्तामात्रशरीरं प्रणमत गोविन्दं परमानन्दम् ॥ ६ ॥

कान्तं कारणकारणमादिमनादिं कालघनाभासं
 कालिन्दीगतकालियशिरसि सुनृत्यन्तं मुहुरत्यन्तम् ।
 कालं कालकलातीतं कलिताशेषं कलिदोषघ्नं
 कालत्रयगतिहेतुं प्रणमत गोविन्दं परमानन्दम् ॥ ७ ॥

बृन्दाबनभुवि बृन्दारकगणबृन्दाराधितवन्द्यायां
 कुन्दाभामलमन्दस्मेरसुधानन्दं सुमहानन्दम् ।
 वन्द्याशेषमहामुनिमानसवन्द्यानन्दपदद्वन्द्वं
 नन्द्याशेषगुणाब्धिं प्रणमत गोविन्दं परमानन्दम् ॥ ८ ॥

गोविन्दाष्टकमेतदधीते गोविन्दार्पितचेता यो
 गोविन्दाच्युत माधव विष्णो गोकुलनायक कृष्णेति ।
 गोविन्दाङ्घ्रिसरोजध्यानसुधाजलधौतसमस्ताघो
 गोविन्दं परमानन्दामृतमन्तरस्थं स तमभ्येति ॥ ९ ॥

इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यस्य

श्रीगोविन्दभगवत्पूज्यपादशिष्यस्य

श्रीमच्छंकरभगवतः कृतौ

गोविन्दाष्टकं संपूर्णम् ॥

॥ श्रीः ॥

॥ भगवन्मानसपूजा ॥

—*—

हृदम्भोजे कृष्णः सजलजलदश्यामलतनुः

सरोजाक्षः स्रग्वी मकुटकटकाद्याभरणवान् ।

शरद्राकानाथप्रतिमवदनः श्रीमुरलिकां

वहन्ध्येयो गोपीगणपरिवृतः कुङ्कुमचितः ॥ १ ॥

पयोम्भोधेर्द्वीपान्मम हृदयमायाहि भगव-

न्मणित्रातभ्राजत्कनकवरपीठं भज हरे ।

सुचिह्नौ ते पादौ यदुकुलज नेनेजिम सुजलै-

र्गृहाणेदं दूर्वाफलजलवदर्थ्यं मुररिपो ॥ २ ॥

त्वमाचामोपेन्द्र त्रिदशसरिदम्भोऽतिशिशिरं

भजस्वेमं पञ्चामृतफलरसाप्लावमघहन् ।

धुनद्याः कालिन्द्या अपि कनककुम्भस्थितमिदं

जलं तेन स्नानं कुरु कुरु कुरुष्वचमनकम् ॥ ३ ॥

तटिद्वर्णे वस्त्रे भज विजयकान्ताधिहरण
 प्रलम्वारिभ्रातर्मृदुलमुषवीतं कुरु गले ।
 ललाटे पाटीरं मृगमदयुतं धारय हरे
 गृहाणेदं मालयं शतदलतुलस्यादिरचितम् ॥ ४ ॥

दशाङ्गं धूपं सद्वरद चरणाग्रेऽर्पितमिदं
 मुखं दीपितेन्दुप्रभविरजसं देव कलये ।
 इमौ पाणी वाणीपतिनुत सकर्पूररजसा
 विशोभ्याग्रे दत्तं सलिलमिदमाचाम नृहरे ॥ ५ ॥

सदावृत्तान्नं षड्सवदखिलव्यञ्जनयुतं
 सुवर्णामत्रे गोघृतचषकयुक्ते स्थितमिदम् ।
 यशोदासूनो तत्परमदययाशान सखिभिः
 प्रसादं वाञ्छद्भिः सह तदनु नीरं पिब विभो ॥

सचूर्णं ताम्बूलं मुखशुचिकरं भक्षय हरे
 फलं स्नादु प्रीत्या परिमलवदास्वादय चिरम् ।
 सपर्यापर्याप्त्यै कनकमणिजातं स्थितमिदं
 प्रदीपैरारतिं जलधितनयाश्लिष्ट रचये ॥ ७ ॥

विजातीयैः पुष्पैरतिसुरभिभिर्विल्वतुलसी-
युतैश्चेमं पुष्पाञ्जलिमजित ते मूर्ध्नि निदधे ।
तव प्रादक्षिण्यक्रमणमघविध्वंसि रचितं
चतुर्वारं विष्णो जानिपथगतेश्चान्तविदुषा ॥ ८ ॥

नमस्कारोऽष्टाङ्गः सकलदुरितध्वंसनपटुः
कृतं नृत्यं गीतं स्तुतिरपि रमाकान्त त इयम् ।
तव प्रीत्यै भूयादहमपि च दासस्तव विभो
कृतं छिद्रं पूर्णं कुरु कुरु नमस्तेऽस्तु भगवन् ॥ ९ ॥

सदा सेव्यः कृष्णः सजलघननीलः करतले
दधानो दध्यन्नं तदनु नवनीतं मुरलिकाम् ।
कदाचित्कान्तानां कुचकलशपत्रालिरचना-
समासक्तः स्निग्धैः सह शिशुविहारं विरचयन् ॥ १० ॥

इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यस्य
श्रीगोविन्दभगवत्पूज्यपादशिष्यस्य
श्रीमच्छंकरभगवतः कृतौ
भगवन्मानसपूजा संपूर्णा ॥

॥ श्रीः ॥
॥ निर्गुणमानसपूजा ॥

— * —

शिष्य उवाच—

अखण्डे सच्चिदानन्दे निर्विकल्पैकरूपिणि ।

स्थितेऽद्वितीयभावेऽपि कथं पूजा विधीयते ॥ १ ॥

पूर्णस्यावाहनं कुत्र सर्वाधारस्य चासनम् ।

स्वच्छस्य पाद्यमर्घ्यं च शुद्धस्याचमनं कुतः ॥ २ ॥

निर्मलस्य कुतः स्नानं वासो विश्वोदरस्य च ।

अगोत्रस्य त्ववर्णस्य कुतस्तस्योपवीतकम् ॥ ३ ॥

निर्लेपस्य कुतो गन्धः पुष्पं निर्वासनस्य च ।

निर्विशेषस्य का भूषा कोऽलंकारो निराकृतेः ॥ ४ ॥

निरञ्जनस्य किं धूपैर्दीपैर्वा सर्वसाक्षिणः ।

निजानन्दैकवृत्तस्य नैवेद्यं किं भवेदिह ॥ ५ ॥

विश्वानन्दायितुस्तस्य किं ताम्बूलं प्रकल्पते ।

स्वयंप्रकाशचिद्रूपो योऽसावर्कादिभासकः ॥ ६ ॥

गीयते श्रुतिभिस्तस्य नीराजनविधिः कुतः ।

प्रदक्षिणमनन्तस्य प्रणामोऽद्वयवस्तुनः ॥ ७ ॥

वेदवाचामवेद्यस्य किं वा स्तोत्रं विधीयते ।

अन्तर्वहिः संस्थितस्योद्वासनविधिः कुतः ॥ ८ ॥

श्रीगुरुवाच —

आराधयामि मणिसन्निभमात्मलिङ्गं

मायापुरीहृदयपङ्कजसन्निविष्टम् ।

श्रद्धानदीविमलचित्तजलाभिषेकै-

नित्यं समाधिकुसुमैरपुनर्भवाय ॥ ९ ॥

अयमेकोऽवशिष्टोऽस्मीत्येवमावाहयेच्छिवम् ।

आसनं कल्पयेत्पश्चात्स्वप्रतिष्ठात्माचिन्तनम् ॥ १० ॥

पुण्यपापरजःसङ्गो मम नास्तीति वेदनम् ।

पाद्यं समर्पयेद्विद्वान्सर्वकलमषनाशनम् ॥ ११ ॥

अनादिकल्पविधृतमूलाज्ञानजलाञ्जलिम् ।

विसृजेदात्मलिङ्गस्य तदेवार्घ्यसमर्पणम् ॥ १२ ॥

ब्रह्मानन्दाब्धिकलोलकणकोट्यंशलेशकम् ।

पिबन्तीन्द्रादय इति ध्यानमाचमनं मतम् ॥ १३ ॥

ब्रह्मानन्दजलेनैव लोकाः सर्वे परिप्लुताः ।

अक्लेशोऽयमिति ध्यानमभिषेचनमात्मनः ॥ १४ ॥

निरावरणचैतन्यं प्रकाशोऽस्मीति चिन्तनम् ।

आत्मलिङ्गस्य सद्वस्त्रमित्येवं चिन्तयेन्मुनिः ॥ १५ ॥

त्रिगुणात्माशेषलोकमालिकासूत्रमस्यहम् ।

इति निश्चय एवात्र ह्युपवीतं परं मतम् ॥ १६ ॥

अनेकवासनामिश्रप्रपञ्चोऽयं धृतो मया ।

नान्येनेत्यनुसंधानमात्मनश्चन्दनं भवेत् ॥ १७ ॥

रजःसत्त्वतमोऽवृत्तित्यागरूपैस्तिलाक्षतैः ।

आत्मलिङ्गं यजेन्नित्यं जीवन्मुक्तिप्रसिद्धये ॥ १८ ॥

ईश्वरो गुरुरात्मेति भेदत्रयविवर्जितैः ।

बित्त्वपत्रैरद्वितीयैरात्मलिङ्गं यजेच्छिवम् ॥ १९ ॥

समस्तवासनात्यागं धूपं तस्य विचिन्तयेत् ।

ज्योतिर्मयात्मविज्ञानं दीपं संदर्शयेद्बुधः ॥ २० ॥

नैवेद्यमात्मलिङ्गस्य ब्रह्माण्डाख्यं महोदनम् ।

पिबानन्दरसं स्वादु मृत्युरस्योपसेचनम् ॥ २१ ॥

अज्ञानोच्छिष्टकरस्य क्षालनं ज्ञानवारिणा ।
 विशुद्धस्यात्मलिङ्गस्य हस्तप्रक्षालनं स्मरेत् ॥ २२ ॥
 रागादिगुणशून्यस्य शिवस्य परमात्मनः ।
 सरागविषयाभ्यासत्यागस्ताम्बूलचर्वणम् ॥ २३ ॥
 अज्ञानध्वान्तविध्वंसप्रचण्डमतिभास्करम् ।
 आत्मनो ब्रह्मताज्ञानं नीराजनमिहात्मनः ॥ २४ ॥
 विविधब्रह्मसंदाष्टिमालिकाभिरलंकृतम् ।
 पूर्णानन्दात्मतादृष्टिं पुष्पाञ्जलिमनुस्मरेत् ॥ २५ ॥
 परिभ्रमन्ति ब्रह्माण्डसहस्राणि मयीश्वरे ।
 कूटस्थावलरूपोऽहमिति ध्यानं प्रदक्षिणम् ॥ २६ ॥
 विश्ववन्द्योऽहमेवास्मि नास्ति वन्द्यो मदन्यकः ।
 इत्यालोचनमेवात्र स्वात्मलिङ्गस्य वन्दनम् ॥ २७ ॥
 आत्मनः सत्क्रिया प्रोक्ता कर्तव्याभावभावना !
 नामरूपव्यतीतात्मचिन्तनं नामकीर्तनम् ॥ २८ ॥
 श्रवणं तस्य देवस्य श्रोतव्याभावचिन्तनम् ।
 मननं त्वात्मलिङ्गस्य मन्तव्याभावचिन्तनम् ॥ २९ ॥

ध्यातव्याभावविज्ञानं निदिध्यासनमात्मनः ।

समस्तभ्रान्तिविक्षेपराहित्येनात्मनिष्ठता ॥ ३० ॥

समाधिरात्मनो नाम नान्यच्चित्तस्य विभ्रमः ।

तत्रैवं ब्रह्मणि सदा चित्तविश्रान्तिरिष्यते ॥ ३१ ॥

एवं वेदान्तकल्पोक्तस्वात्मलिङ्गप्रपूजनम् ।

कुर्वन्नामरणं वाऽपि क्षणं वा सुसमाहितः ॥ ३२ ॥

सर्वदुर्वासनाजालं पदपांसुमिव त्यजेत् ।

विधूयाज्ञानदुःखौघं मोक्षानन्दं समश्नुते ॥ ३३ ॥

इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यस्य

श्रीगोविन्दभगवत्पूज्यपादशिष्यस्य

श्रीमच्छंकरभगवतः कृतौ

निर्गुणमानसपूजा संपूर्णा ॥

॥ श्रीः ॥
॥ अद्वैतपञ्चरत्नम् ॥

नाहं देहो नेन्द्रियाण्यन्तरङ्गो
नाहंकारः प्राणवर्गो न बुद्धिः ।
दारापत्यक्षेत्रवित्तादिदूरः
साक्षी नित्यः प्रत्यगात्मा शिवोऽहम् ॥ १ ॥

रज्ज्वज्ञानाद्भाति रज्जौ यथाहिः
स्वात्माज्ञानादात्मनो जीवभावः ।
आप्तोक्त्याऽहिभ्रान्तिनाशे स रज्जु-
र्जीवो नाहं देशिकोक्त्या शिवोऽहम् ॥ २ ॥

आभातीदं विश्वमात्मन्यसत्यं
सत्यज्ञानानन्दरूपे विमोहान् ।
निद्रामोहात्स्वप्नवत्तन्न सत्यं
शुद्धः पूर्णो नित्य एकः शिवोऽहं ॥ ३ ॥

नाहं जातो न प्रवृद्धो न नष्टो
 देहस्योक्ताः प्राकृताः सर्वधर्माः ।
 कर्तृत्वादीश्चिन्मयस्यास्ति नाहं-
 कारस्यैव ह्यात्मनो मे शिवोऽहम् ॥ ४ ॥

मत्तो नान्यत्किंचिदत्रास्ति विश्वं
 सत्यं बाह्यं वस्तु मायोपकल्पम् ।
 आदर्शान्तर्भासमानस्य तुल्यं
 मय्यद्वैते भाति तस्माच्छिवोऽहम् ॥ ५ ॥

इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यस्य
 श्रीगोविन्दभगवत्पूज्यपादाशिष्यस्य
 श्रीमच्छंकरभगवतः कृतौ
 अद्वैतपञ्चरत्नं संपूर्णम् ॥

॥ श्रीः ॥

॥ अद्वैतानुभूतिः ॥

अहमानन्दसत्यादिलक्षणः केवलः शिवः ।

सदानन्दादिरूपं यत्तेनाहमचलोऽद्वयः ॥ १ ॥

अक्षिदोषाद्यथैकोऽपि द्वयवद्भाति चन्द्रमाः ।

एकोऽप्यात्मा तथा भाति द्वयवन्मायया मृषा ॥ २ ॥

अक्षिदोषविहीनानामेक एव यथा शशी ।

मायादोषविहीनानामात्मैवैकस्तथा सदा ॥ ३ ॥

द्वित्वं भात्यक्षिदोषेण चन्द्रे स्वे मायया जगत् ।

द्वित्वं मृषा यथा चन्द्रे मृषा द्वैतं तथात्मनि ॥ ४ ॥

आत्मनः कार्यमाकाशो विनात्मानं न संभवेत् ।

कार्यस्य पूर्णता सिद्धा किं पुनः पूर्णतात्मनः ॥ ५ ॥

कार्यभूतो यथाकाश एक एव न हि द्विधा ।

हेतुभूतस्तथात्माऽयमेक एव विजानतः ॥ ६ ॥

एकोऽपि द्वयवद्भाति यथाकाश उपाधितः ।

एकोऽपि द्वयवत्पूर्णस्तथात्माऽयमुपाधितः ॥ ७ ॥

कारणोपाधिचैतन्यं कार्यसंस्थचितोऽधिकम् ।

न घटाभ्रान्मृदाकाशः कुत्रचिन्नाधिको भवेत् ॥ ८ ॥

निर्गतोपाधिराकाश एक एव यथा भवेत् ।

एक एव तथात्माऽयं निर्गतोपाधिकः सदा ॥ ९ ॥

आकाशादन्य आकाश आकाशस्य यथा न हि ।

एकत्वादात्मनो नान्य आत्मा सिध्यति चात्मनः ॥ १० ॥

मेघयोगाद्यथा नीरं करकाकारतामियात् ।

मायायोगात्तथैवात्मा प्रपञ्चाकारतामियात् ॥ ११ ॥

वर्षोपल इवाभाति नीरमेवाभ्रयोगतः ।

वर्षोपलविनाशेन नीरनाशो यथा न हि ॥ १२ ॥

आत्मैवायं तथा भाति मायायोगात्प्रपञ्चवत् ।

प्रपञ्चस्य विनाशेन स्वात्मनाशो न हि क्वचित् ॥ १३ ॥

जलादन्य इवाभाति जलोत्थो बुद्बुदो यथा ।

तथात्मनः पृथगिव प्रपञ्चोऽयमनेकधा ॥ १४ ॥

यथा बुद्बुदनाशेन जलनाशो न कर्हिचित् ।

तथा प्रपञ्चनाशेन नाशः स्यादात्मनो न हि ॥ १५ ॥

अहिनिर्ल्वयनीजातः शुच्यादिर्नाहिमाप्नुयात् ।

तथा स्थूलादिसंभूतः शुच्यादिर्नाप्नुयादिमम् ॥ १६ ॥

त्यक्तां त्वचमहिर्यद्वदात्मत्वेन न मन्यते ।

आत्मत्वेन सदा ज्ञानी त्यक्तदेहत्रयं तथा ॥ १७ ॥

अहिनिर्ल्वयनीनाशादहेर्नाशो यथा न हि ।

देहत्रयविनाशेन नात्मनाशस्तथा भवेत् ॥ १८ ॥

तक्रादि लवणोपेतमज्ञैर्लवणवद्यथा ।

आत्मा स्थूलादिसंयुक्तो दृश्यते स्थूलकादिवत् ॥ १९ ॥

अयःकाष्ठादिकं यद्वद्वह्निवद्वह्नियोगतः ।

भाति स्थूलादिकं सर्वमात्मवत्स्वात्मयोगतः ॥ २० ॥

दाहको नैव दाह्यं स्यादाह्यं तद्वन्न दाहकः ।

नैवात्माऽयमनात्मा स्यादनात्माऽयं न चात्मकः ॥ २१ ॥

प्रमेयादित्रयं सार्थं भानुना घटकुड्यवत् ।

येन भाति स एवाहं प्रमेयादिविलक्षणः ॥ २२ ॥

भानुस्फुरणतो यद्वत्स्फुरतीव घटादिकम् ।
स्फुरतीव प्रमेयादिरात्मस्फुरणतस्तथा ॥ २३ ॥

पिष्टादिगुलसंपर्काद्बुलवत्प्रीतिमान्यथा ।
आत्मयोगात्प्रमेयादिरात्मवत्प्रीतिमान्भवेत् ॥ २४ ॥

घटनीरान्नपिष्टानामुष्णत्वं वह्नियोगतः ।
वह्निं विना कथं तेषामुष्णता स्याद्यथा क्वचित् ॥ २५ ॥

भूतभौतिकदेहानां स्फूर्तिता स्वात्मयोगतः ।
विनाऽऽत्मानं कथं तेषां स्फूर्तिता स्यात्तथा क्वचित् ॥ २६ ॥

नानाविधेषु कुम्भेषु वसत्येकं नभो यथा ।
नानाविधेषु देहेषु तद्वदेको वसाम्यहम् ॥ २७ ॥

नानाविधत्वं कुम्भानां न यात्येव यथा नभः ।
नानाविधत्वं देहानां तद्वदेव न याम्यहम् ॥ २८ ॥

यथा घटेषु नष्टेषु घटाकाशो न नश्यति ।
तथा देहेषु नष्टेषु नैव नश्यामि सर्वगः ॥ २९ ॥

उत्तमादीनि पुष्पाणि वर्तन्ते सूत्रके यथा ।
उत्तमाद्यास्तथा देहा वर्तन्ते मयि सर्वदा ॥ ३० ॥

यथा न संस्पृशेत्सूत्रं पुष्पाणामुत्तमादिता ।

तथा नैकं सर्वगं मां देहानामुत्तमादिता ॥ ३१ ॥

पुष्पेषु तेषु नष्टेषु यद्वत्सूत्रं न नश्यति ।

तथा देहेषु नष्टेषु नैव नश्याम्यहं सदा ॥ ३२ ॥

पर्यङ्करज्जुरन्ध्रेषु नानेवैकापि सूर्यभा ।

एकोऽप्यनेकवद्भाति तथा क्षेत्रेषु सर्वगः ॥ ३३ ॥

रज्जुरन्ध्रस्थदोषादि सूर्यभां न स्पृशेद्यथा ।

तथा क्षेत्रस्थदोषादि सर्वगं मां न संस्पृशेत् ॥ ३४ ॥

तद्रज्जुरन्ध्रनाशेषु नैव नश्यति सूर्यभा ।

तथा क्षेत्रविनाशेषु नैव नश्यामि सर्वगः ॥ ३५ ॥

देहो नाहं प्रदृश्यत्वाद्भौतिकत्वान्न चेन्द्रियम् ।

प्राणो नाहमनेकत्वान्मनो नाहं चलत्वतः ॥ ३६ ॥

बुद्धिर्नाहं विकारित्वात्तमो नाहं जडत्वतः ।

देहेन्द्रियादिकं नाहं विनाशित्वाद्दृढादिवत् ॥ ३७ ॥

देहेन्द्रियप्राणमनोबुद्ध्यज्ञानानि भासयन् ।

अहंकारं तथा भाभि चैतेषामभिमानिनम् ॥ ३८ ॥

सर्वं जगदिदं नाहं विषयत्वादिदंधियः ।

अहं नाहं सुषुप्त्यादावहमः साक्षितः सदा ॥ ३९ ॥

सुप्तौ यथा निर्विकारस्तथाऽवस्थाद्वयेऽपि च ।

द्वयोर्मात्राभियोगेन विकारीव विभाम्यहम् ॥ ४० ॥

उपाधिनीलरक्ताद्यैः स्फटिको नैव लिप्यते ।

तथाऽऽत्मा कोशजैः सर्वैः कामाद्यैर्नैव लिप्यते ॥ ४१ ॥

फालेन भ्राम्यमाणेन भ्रमतीव यथा मही ।

अगोऽप्यात्मा विमूढेन चलतीव प्रदृश्यते ॥ ४२ ॥

देहत्रयमिदं नित्यमात्मत्वेनाभिमन्यते ।

यावत्तावदयं मूढो नानायोनिषु जायते ॥ ४३ ॥

निद्रादेहजदुःखादिर्जाग्रदेहं न संस्पृशेत् ।

जाग्रदेहजदुःखादिस्तथात्मानं न संस्पृशेत् ॥ ४४ ॥

जाग्रदेहवदाभाति निद्रादेहस्तु निद्रया ।

निद्रादेहविनाशेन जाग्रदेहो न नश्यति ॥ ४५ ॥

तथाऽयमात्मवद्भाति जाग्रदेहस्तु जागरात् ।

जाग्रदेहविनाशेन नात्मा नश्यति कर्हिचित् ॥ ४६ ॥

हित्वाऽयं स्वाप्रिकं देहं जाग्रदेहमपेक्षते ।

जाग्रदेहप्रबुद्धोऽयं हित्वात्मानं यथा तथा ॥ ४७ ॥

स्वप्नभोगे यथैवेच्छा प्रबुद्धस्य न विद्यते ।

असत्स्वर्गादिके भोगे नैवेच्छा ज्ञानिनस्तथा ॥ ४८ ॥

भोक्त्रा बहिर्यथा भोग्यः सर्पो दृषदि कल्पितः ।

रूपशीलादयश्चात्मभोगा भोग्यस्वरूपकाः ॥ ४९ ॥

ज्ञस्य नास्त्येव संसारो यद्वदज्ञस्य कर्मिणः ।

जानतो नैव भीर्यद्वद्वज्जुसर्पमजानतः ॥ ५० ॥

सैन्धवस्य घनो यद्वज्जलयोगाज्जलं भवेत् ।

स्वात्मयोगात्तथा बुद्धिरात्मैव ब्रह्मवेदिनः ॥ ५१ ॥

तोयाश्रेयषु सर्वेषु भानुरेकोऽप्यनेकवत् ।

एकोऽप्यात्मा तथा भाति सर्वक्षेत्रेष्वनेकवत् ॥ ५२ ॥

भानोरन्य इवाभाति जलभानुर्जले यथा ।

आत्मनोऽन्य इवाभासो भाति बुद्धौ तथाऽऽत्मनः ॥

बिम्बं विना यथा नीरे प्रतिबिम्बो भवेत्कथम् ।

विनाऽऽत्मानं तथा बुद्धौ चिदाभासो भवेत्कथम् ॥ ५४ ॥

प्रतिबिम्बचलत्वाद्या यथा बिम्बस्य कर्हिचित् ।

न भवेयुस्तथाऽऽभासकर्तृत्वाद्यास्तु नात्मनः ॥ ५५ ॥

जले शैत्यादिकं यद्वज्जलभानुं न संस्पृशेत् ।

बुद्धेः कर्मादिकं तद्वच्चिदाभासं न संस्पृशेत् ॥ ५६ ॥

बुद्धेः कर्तृत्वभोक्तृत्वदुःखित्वाद्यैस्तु संयुतः ।

चिदाभासो विकारीव शरावस्थाम्बुभानुवत् ॥ ५७ ॥

शरावस्थोदके नष्टे तत्स्थो भानुर्विनष्टवत् ।

बुद्धेर्लये तथा सुप्तौ नष्टवत्प्रतिभात्ययम् ॥ ५८ ॥

जलस्थार्कं जलं चोर्मिं भासयन्भाति भास्करः ।

आत्माभासं धियं बुद्धेः कर्तृत्वादीनयं तथा ॥ ५९ ॥

मेघावभासको भानुर्मेघच्छन्नोऽवभासते ।

मोहावभासकस्तद्वन्मोहच्छन्नो विभात्ययम् ॥ ६० ॥

भास्यं मेघादिकं भानुर्भासयन्प्रतिभासते ।

तथा स्थूलादिकं भास्यं भासयन्प्रतिभात्ययम् ॥ ६१ ॥

सर्वप्रकाशको भानुः प्रकाश्यैर्नैव दूष्यते ।

सर्वप्रकाशको ह्यात्मा सर्वैस्तद्वन्न दूष्यते ॥ ६२ ॥

मुकुरस्थं मुखं यद्वन्मुखवत्प्रथते मृषा ।

बुद्धिस्थाभासकस्तद्वदात्मवत्प्रथते मृषा ॥ ६३ ॥

मुकुरस्थस्य नाशेन मुखनाशो भवेत्कथम् ।

बुद्धिस्थाभासनाशेन नाशो नैवात्मनः क्वचित् ॥ ६४ ॥

ताम्रकल्पितदेवादिस्ताम्रादन्य इव स्फुरेत् ।

प्रतिभास्यादिरूपेण तथात्मोत्थमिदं जगत् ॥ ६५ ॥

ईशजीवात्मवद्भाति यथैकमपि ताम्रकम् ।

एकोऽप्यात्मा तथैवायमीशजीवादिवन्मृषा ॥ ६६ ॥

यथेश्वरादिनाशेन ताम्रनाशो न विद्यते ।

तथेश्वरादिनाशेन नाशो नैवात्मनः सदा ॥ ६७ ॥

अध्यस्तो रज्जुसर्पोऽयं सत्यवद्रज्जुसत्तया ।

तथा जगदिदं भाति सत्यवत्स्वात्मसत्तया ॥ ६८ ॥

अध्यस्ताहरभावेन रज्जुरेवावशिष्यते ।

तथा जगद्भावेन सदात्मैवावशिष्यते ॥ ६९ ॥

स्फटिके रक्तता यद्वदुपाधेर्नीलताऽम्बरे ।

यथा जगदिदं भाति तथा सत्यमिवाद्वये ॥ ७० ॥

स्फटिके रक्तता मिथ्या मृषा खे नीलता यथा ।

तथा जगदिदं मिथ्या एकस्मिन्नद्वये मयि ॥ ७१ ॥

जीवेश्वरादिभावेन भेदं पश्यति मूढधीः ।

निर्भेदे निर्विशेषेऽस्मिन्कथं भेदो भवेद्भ्रुवम् ॥ ७२ ॥

लिङ्गस्य धारणादेव शिवोऽयं जीवतां ब्रजेत् ।

लिङ्गनाशे शिवस्यास्य जीवतावेशता कुतः ॥ ७३ ॥

शिव एव सदा जीवो जीव एव सदा शिवः ।

वेत्त्यैक्यमनयोर्यस्तु स आत्मज्ञो न चेतारः ॥ ७४ ॥

क्षीरयागोद्यथा नीरं क्षीरवद्दृश्यते मृषा ।

आत्मयोगादनात्माऽयमात्मवद्दृश्यते तथा ॥ ७५ ॥

नीरात्क्षीरं पृथक्कृत्य हंसो भवति नान्यथा ।

स्थूलादेः स्वं पृथक्कृत्य मुक्तो भवति नान्यथा ॥ ७६ ॥

क्षीरनीरविवेकज्ञो हंस एव न चेतारः ।

आत्मानात्मविवेकज्ञो यतिरेव न चेतारः ॥ ७७ ॥

अध्यस्तचोरजः स्थाणोर्विकारः स्यान्न हि कचित् ।

नात्मनो निर्विकारस्य विकारो विश्वजस्तथा ॥ ७८ ॥

ज्ञाते स्थाणौ कुतश्चोरश्चोराभावे भयं कुतः ।

ज्ञाते स्वस्मिन्कुतो विश्वं विश्वाभावे कुतोऽखिलम् ॥ ७९ ॥

गुणवृत्तित्रयं भाति परस्परविलक्षणम् ।

सत्यात्मलक्षणे यस्मिन्स एवाहं निरंशकः ॥ ८० ॥

देहत्रयमिदं भाति यस्मिन्ब्रह्मणि सत्यवत् ।

तदेवाहं परं ब्रह्म देहत्रयविलक्षणः ॥ ८१ ॥

जाग्रदादित्रयं यस्मिन्प्रत्यगात्मनि सत्यवत् ।

स एवाहं परं ब्रह्म जाग्रदादिविलक्षणः ॥ ८२ ॥

विश्वादिकत्रयं यस्मिन्परमात्मनि सत्यवत् ।

स एव परमात्माऽहं विश्वादिकविलक्षणः ॥ ८३ ॥

विराडादित्रयं भाति यस्मिन्साक्षिणि सत्यवत् ।

स एव सच्चिदानन्दलक्षणोऽहं स्वयंप्रभः ॥ ८४ ॥

इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यस्य

श्रीगोविन्दभगवत्पूज्यपादशिष्यस्य

श्रीमच्छंकरभगवतः कृतौ

अद्वैतानुभूतिः संपूर्णा ॥

॥ श्रीः ॥

॥ अनात्मश्रीविगर्हणम् ॥

लब्धा विद्या राजमान्या ततः किं

प्राप्ता संपत्प्राभवाढ्या ततः किम् ।

भुक्ता नारी सुन्दराङ्गी ततः किं

येन स्वात्मा नैव साक्षात्कृतोऽभूत् ॥ १ ॥

केयूराद्यैर्भूषितो वा ततः किं

कौशेयाद्यैरावृतो वा ततः किम् ।

वृत्तो मृष्टान्नादिना वा ततः किं

येन स्वात्मा नैव साक्षात्कृतोऽभूत् ॥ २ ॥

दृष्टा नाना चारुदेशास्ततः किं

पुष्टाश्चेष्टा बन्धुवर्गास्ततः किम् ।

नष्टं दारिद्र्यादिदुःखं ततः किं

येन स्वात्मा नैव साक्षात्कृतोऽभूत् ॥ ३ ॥

स्नातस्तीर्थे जहुजादौ ततः किं
 दानं दत्तं व्यष्टसंख्यं ततः किम् ।
 जप्ता मन्त्राः कोटिशो वा ततः किं
 येन स्वात्मा नैव साक्षात्कृतोऽभूत् ॥ ४ ॥

गात्रं सम्यग्भूषितं वा ततः किं
 गात्रं भस्माच्छादितं वा ततः किम् ।
 रुद्राक्षादिः संधृतो वा ततः किं
 येन स्वात्मा नैव साक्षात्कृतोऽभूत् ॥ ५ ॥

अन्नैर्विप्रास्तर्पिता वा ततः किं
 यज्ञैर्देवास्तोषिता वा ततः किम् ।
 कीर्त्या व्याप्ताः सर्वलोकास्ततः किं
 येन स्वात्मा नैव साक्षात्कृतोऽभूत् ॥ ६ ॥

कायः क्लिष्टश्चोपवासैस्ततः किं
 लब्धाः पुत्राः स्वीयपत्न्यास्ततः किम् ।
 प्राणायामः साधितो वा ततः किं
 येन स्वात्मा नैव साक्षात्कृतोऽभूत् ॥ ७ ॥

युद्धे शत्रुनिर्जितो वा ततः किं
 भूयो मित्रैः पूरितो वा ततः किम् ।
 योगैः प्राप्ताः सिद्धयो वा ततः किं
 येन स्वात्मा नैव साक्षात्कृतोऽभूत् ॥ ८ ॥

अब्धिः पन्थां लङ्घितो वा ततः किं
 वायुः कुम्भे स्थापितो वा ततः किम् ।
 मेरुः पाणानुद्धृतो वा ततः किं
 येन स्वात्मा नैव साक्षात्कृतोऽभूत् ॥ ९ ॥

श्वेलः पीतो दुग्धवद्वा ततः किं
 वह्निर्जग्धो लाजवद्वा ततः किम् ।
 प्राप्तश्चारः पक्षिवत्खे ततः किं
 येन स्वात्मा नैव साक्षात्कृतोऽभूत् ॥ १० ॥

बद्धाः सम्यक्पावकाद्यास्ततः किं
 साक्षाद्विद्धा लोहवर्यास्ततः किम् ।
 लब्धो निक्षेपोऽञ्जनाद्यैस्ततः किं
 येन स्वात्मा नैव साक्षात्कृतोऽभूत् ॥ ११ ॥

भूपेन्द्रत्वं प्राप्तमुच्यते ततः किं

देवेन्द्रत्वं संभूतं वा ततः किम् ।

मुण्डीन्द्रत्वं चोपलब्धं ततः किं

येन स्वात्मा नैव साक्षात्कृतोऽभूत् ॥ १२ ॥

मन्त्रैः सर्वैः स्तम्भितो वा ततः किं

वाणैर्लक्ष्यो भेदितो वा ततः किम् ।

कालज्ञानं चापि लब्धं ततः किं

येन स्वात्मा नैव साक्षात्कृतोऽभूत् ॥ १३ ॥

कामातङ्कः खण्डितो वा ततः किं

कोपावेशः कुण्ठितो वा ततः किम् ।

लोभाश्लेषो वर्जितो वा ततः किं

येन स्वात्मा नैव साक्षात्कृतोऽभूत् ॥ १४ ॥

मोहध्वान्तः पेषितो वा ततः किं

जातो भूमौ निर्मदो वा ततः किम् ।

मात्सर्यातिर्भीलिता वा ततः किं

येन स्वात्मा नैव साक्षात्कृतोऽभूत् ॥ १५ ॥

धातुलोकः साधितो वा ततः किं

विष्णोलोको वीक्षितो वा ततः किम् ।

शंभोलोकः शासितो वा ततः किं

येन स्वात्मा नैव साक्षात्कृतोऽभूत् ॥ १६ ॥

यस्येदं हृदये सम्यगनात्मश्रीविगर्हणम् ।

सदोदेति स एवात्मसाक्षात्कारस्य भाजनम् ॥ १७ ॥

अन्ये तु मायिकजगद्भ्रान्तिव्यामोहमोहिताः ।

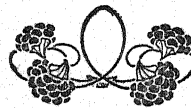
न तेषां जायते क्वापि स्वात्मसाक्षात्कृतिर्भुवि ॥ १८ ॥

इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यस्य

श्रीगोविन्दभगवत्पूज्यपादशिष्यस्य

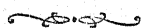
श्रीमच्छंकरभगवतः कृतौ

अनात्मश्रीविगर्हणम् संपूर्णम् ॥

॥ श्रीः ॥

॥ उपदेशपञ्चकम् ॥

वेदो नित्यमधीयतां तदुदितं कर्म स्वनुष्ठीयतां
तेनेशस्य विधीयतामपचितिः काम्ये मतिस्त्यज्यताम् ।
पापौघः परिधूयतां भवसुखे दोषोऽनुसंधीयता-
मात्मेच्छा व्यवसीयतां निजगृहात्तूर्णं विनिर्गम्यताम् ॥

सङ्गः सत्सु विधीयतां भगवतो भक्तिर्दृढाऽऽधीयतां
शान्त्यादिः परिचीयतां दृढतरं कर्माशु संत्यज्यताम् ।
सद्विद्वानुपसृप्यतां प्रतिदिनं तत्पादुका सेव्यतां
ब्रह्मैकाक्षरमर्च्यतां श्रुतिशिरोवाक्यं समाकर्ण्यताम् ॥ २ ॥

वाक्यार्थश्च विचार्यतां श्रुतिशिरःपक्षः समाश्रीयतां
दुस्तर्कात्सुविरम्यतां श्रुतिसतस्तर्कोऽनुसंधीयताम् ।
ब्रह्मास्मीति विभाव्यतामहरहर्गर्बः परित्यज्यतां
देहेऽहंमतिरुज्झयतां बुधजतैर्वादः परित्यज्यताम् ॥ ३ ॥

क्षुब्धाधिश्च चिकित्स्यतां प्रतिदिनं भिक्षौषधं भुज्यतां
 स्वाद्वन्नं न तु याच्यतां विधिवशात्प्राप्तेन संतुष्यताम् ।
 शीतोष्णादि विषह्यतां न तु वृथा वाक्यं समुच्चार्यता-
 मौदासीन्यमभीप्स्यतां जनकृपानैष्ठुर्यमुत्सृज्यताम् ॥ ४ ॥

एकान्ते सुखमास्यतां परतरे चेतः समाधीयतां
 पूर्णात्मा सुसमीक्ष्यतां जगदिदं तद्वाधितं दृश्यताम् ।
 प्राक्कर्म प्रविलाप्यतां चितिबलान्नाप्युत्तरैः श्लिष्यतां
 प्रारब्धं त्विह भुज्यतामथ परब्रह्मात्मना स्थीयताम् ॥ ५ ॥

इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यस्य
 श्रीगोविन्दभगवत्पूज्यपादशिष्यस्य
 श्रीमच्छंकरभगवतः कृतौ

उपदेशपञ्चकं संपूर्णम् ॥

॥ श्रीः ॥

॥ एकश्लोकी ॥

किं ज्योतिस्तव भानुमानहनि मे रात्रौ प्रदीपादिकं
स्यादेवं रविदीपदर्शनविधौ किं ज्योतिराख्याहि मे ।
चक्षुस्तस्य निमीलनादिसमये किं धीर्धियो दर्शने
किं तत्राहमतो भवान्परमकं ज्योतिस्तदस्मि प्रभो ॥ १ ॥

इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यस्य

श्रीगोविन्दभगवत्पूज्यपादशिष्यस्य

श्रीमच्छंकरभगवतः कृतौ

एकश्लोकी संपूर्णा ॥

॥ श्रीः ॥

॥ जीवन्मुक्तानन्दलहरी ॥

—*—

पुरे पौरान्पश्यन्नरयुवतिनामाकृतिमया-

न्मुवेषान्स्वर्णालंकरणकलितांश्चित्रसदृशान् ।

स्वयं साक्षाद्दृष्टेत्यपि च कलयंस्तैः सह रम-

न्मुनिर्न व्यामोहं भजति गुरुदीक्षाक्षततमाः ॥ १ ॥

वने वृक्षान्पश्यन्दलफलभरान्नम्रसुशिखा-

न्धनच्छायाच्छन्नान्वहुलकलकूजद्विजगणान् ।

भजन्धस्त्रे रात्राववनितलतल्पैकशयनो

मुनिर्न व्यामोहं भजति गुरुदीक्षाक्षततमाः ॥ २ ॥

कदाचित्प्रासादे क्वचिदपि च सौधेषु धनिनां

कदा काले शैले क्वचिदपि च कूलेषु सरिताम् ।

कुटीरे दान्तानां मुनिजनवराणामपि वस-

न्मुनिर्न व्यामोहं भजति गुरुदीक्षाक्षततमाः ॥ ३ ॥

कचिद्बालैः सार्धं करतलगतालैः सहसितैः

कचित्त्वारुण्यालंकृतनरवधूभिः सह रमन् ।

कचिद्वृद्धैश्चिन्ताकुलितहृदयैश्चापि विलप-

न्मुनिर्न व्यामोहं भजति गुरुदीक्षाक्षततमाः ॥ ४ ॥

कदाचिद्विद्वद्भिर्विविदिषुभिरत्यन्तनिरतैः

कदाचित्काव्यालंकृतिरसरसालैः कविवरैः ।

कदाचित्सत्तर्कैरनुमितिपरैस्तार्किकवरै-

र्मुनिर्न व्यामोहं भजति गुरुदीक्षाक्षततमाः ॥ ५ ॥

कदा ध्यानाभ्यासैः क्वचिदपि सपर्यां विकसितैः

सुगन्धैः सत्पुष्पैः क्वचिदपि दलैरेव विमलः ।

प्रकुर्वन्देवस्य प्रमुदितमनाः संनतिपरो

मुनिर्न व्यामोहं भजति गुरुदीक्षाक्षततमाः ॥ ६ ॥

शिवायाः शंभोर्वा क्वचिदपि च विष्णोरपि कदा

गणाध्यक्षस्यापि प्रकटितवरस्यापि च कदा ।

पठन्वै नामालिं तयनरचितानन्दसरितो

मुनिर्न व्यामोहं भजति गुरुदीक्षाक्षततमाः ॥ ७ ॥

कदा गङ्गाम्भोभिः कचिदपि च कूपोत्थसलिलैः

क्वचित्कासारोत्थैः क्वचिदपि सदुष्णैश्च शिशिरैः ।

भजन्त्नानं भूत्या क्वचिदपि च कर्पूरनिभया

मुनिर्न व्यामोहं भजति गुरुदीक्षाक्षततमाः ॥ ८ ॥

कदाचिज्जागत्या विषयकरणैः संव्यवहर-

न्कदाचित्स्वप्नस्थानपि च विषयानेव च भजन् ।

कदाचित्सौषुप्तं सुखमनुभवन्नेव सततं

मुनिर्न व्यामोहं भजति गुरुदीक्षाक्षततमाः ॥ ९ ॥

कदाऽप्याशावासाः कचिदपि च दिव्याम्बरधरः

क्वचित्पञ्चास्योत्थां त्वचमपि दधानः कटितटे ।

मनस्वी निःसङ्गः सुजनहृदयानन्दजनको

मुनिर्न व्यामोहं भजति गुरुदीक्षाक्षततमाः ॥ १० ॥

कदाचित्सत्त्वस्थः कचिदपि रजोवृत्तिसुगत-

स्तमोवृत्तिः कापि त्रितयरहितः कापि च पुनः ।

कदाचित्संसारि श्रुतिपथविहारी कचिदहो

मुनिर्न व्यामोहं भजति गुरुदीक्षाक्षततमाः ॥ ११ ॥

कदाचिन्मौनस्थः क्वचिदपि च वाग्वादनिरतः

कदाचित्सानन्दं हसितरभसस्त्यक्तवचनः ।

कदाचिल्लोकानां व्यवहृतिसमालोकनपरो

मुनिर्न व्यामोहं भजति गुरुदीक्षाक्षततमाः ॥ १२ ॥

कदाचिच्छक्तीनां विकचमुखपद्मेषु कमलं

क्षिपंस्तासां क्वापि स्वयमपि च गृह्णन्स्वमुखतः ।

तदद्वैतं रूपं निजपरविहीनं प्रकटय-

न्मुनिर्न व्यामोहं भजति गुरुदीक्षाक्षततमाः ॥ १३ ॥

क्वचिच्छैवैः सार्धं क्वचिदपि च शाक्तैः सह वस-

न्कदा विष्णोर्भक्तैः क्वचिदपि च सौरैः सह वसन् ।

कदा गाणाध्यक्षैर्गतसकलभेदोऽद्वयतया

मुनिर्न व्यामोहं भजति गुरुदीक्षाक्षततमाः ॥ १४ ॥

निराकारं क्वापि क्वचिदपि च साकारममलं

निजं शैवं रूपं विविधगुणभेदेन बहुधा ।

कदाऽऽश्चर्यं पश्यन्किमिदमिति हृष्यन्नपि कदा

मुनिर्न व्यामोहं भजति गुरुदीक्षाक्षततमाः ॥ १५ ॥

कदाऽद्वैतं पश्यन्नखिलमपि सत्यं शिवमयं
 महावाक्यार्थानामवगतिसमभ्यासवशतः ।
 गतद्वैताभासः शिव शिव शिवेत्येव विलप-
 न्मुनिर्न व्यामोहं भजति गुरुदीक्षाक्षततमाः ॥ १६ ॥

इमां मुक्तावस्थां परमशिवसंस्थां गुरुकृपा-
 सुधापाङ्गव्याप्यां सहजसुखवाण्यामनुदिनम् ।
 मुहुर्भज्जन्मज्जन्मभजति सुकृतैश्चैन्नरवरः
 सदा त्यागी योगी कविरिति वदन्तीह कवयः ॥ १७ ॥

इति श्रीमत्परमहंसपरिवाजकाचार्यस्य
 श्रीगोविन्दभगवत्पूज्यपादशिष्यस्य
 श्रीमच्छंकरभगवतः कृतौ
 जीवन्मुक्तानन्दलहरी संपूर्णा ॥

॥ श्रीः ॥

॥ तत्त्वोपदेशः ॥

—:~:—

तत्त्वंपदार्थशुद्धयर्थं गुरुः शिष्यं वचोऽब्रवीत् ।
वाक्ये तत्त्वमसीत्यत्र त्वंपदार्थं विवेचय ॥ १ ॥

न त्वं देहोऽसि दृश्यत्वाद्व्यपजात्यादिमत्त्वतः ।
भौतिकत्वाद्शुद्धत्वादनित्यत्वात्तथैव च ॥ २ ॥

अदृश्यो रूपहीनस्त्वं जातिहीनोऽप्यभौतिकः ।
शुद्धनित्योऽसि दृग्गुणो घटो यद्वन्न दृग्भवेत् ॥ ३ ॥

न भवानिन्द्रियाण्येषां करणत्वेन यत् श्रुतिः ।
प्रेरकस्त्वं पृथक् तेभ्यो न कर्ता करणं भवेत् ॥ ४ ॥

नानैतान्येकरूपस्त्वं भिन्नस्तेभ्यः कुतः शृणु ।

न चैकेन्द्रियरूपस्त्वं सर्वत्राहंप्रतीतितः ॥ ५ ॥

न तेषां समुदायोऽसि तेषामन्यतमस्य च ।

विनाशेऽप्यात्मधीस्तावदस्ति स्यान्नैवमन्यथा ॥ ६ ॥

प्रत्येकमपि तान्यात्मा नैव तत्र नयं शृणु ।

नानास्वामिकदेहोऽयं नश्येद्विन्नमताश्रयः ॥ ७ ॥

नानात्माभिमतं नैव विरुद्धविषयत्वतः ।

स्वाम्यैक्ये तु व्यवस्था स्यादेकपार्थिवदेशवत् ॥ ८ ॥

न मनस्त्वं न वा प्राणो जडत्वादेव चैतयोः ।

गतमन्यत्र मे चित्तमित्यन्यत्वानुभूतितः ॥ ९ ॥

क्षुत्तृड्भ्यां पीडितः प्राणो ममायं चेति भेदतः ।

तयोर्द्रष्टा पृथक् ताभ्यां घटद्रष्टा घटाद्यथा ॥ १० ॥

सुप्तौ लीनास्ति या बोधे सर्वं व्याप्नोति देहकम् ।

चिच्छायया च संबद्धा न सा बुद्धिर्भवान्द्विज ॥ ११ ॥

नानारूपवती बोधे सुप्तौ लीनाऽतिचञ्चला ।

यतो दृगोकरूपस्त्वं पृथक् तस्य प्रकाशकः ॥ १२ ॥

सुप्तौ देहाद्यभावेऽपि साक्षी तेषां भवान् यतः ।

स्वानुभूतिस्वरूपत्वान्नान्यस्तस्यास्ति भासकः ॥ १३ ॥

प्रमाणं बोधयन्तं तं बोधं मानेन ये जनाः ।

बुभुत्सन्ते त एधोभिर्दग्धुं वाञ्छन्ति पावकम् ॥ १४ ॥

विश्वमात्माऽनुभवति तेनासौ नानुभूयते ।

विश्वं प्रकाशयत्यात्मा तेनासौ न प्रकाशयते ॥ १५ ॥

ईदृशं तादृशं नैतन्न परोक्षं सदेव यत् ।

तद्ब्रह्म त्वं न देहादिदृश्यरूपोऽसि सर्वदृक् ॥ १६ ॥

इदंत्वेनैव यद्भाति सर्वं तच्च निषिध्यते ।

अवाच्यतत्त्वमनिदं न वेद्यं स्वप्रकाशतः ॥ १७ ॥

सत्यं ज्ञानमनन्तं च ब्रह्मलक्षणमुच्यते ।

सत्यत्वाज्ज्ञानरूपत्वादनन्तत्वात्त्वमेव हि ॥ १८ ॥

सति देहाद्युपाधौ स्याज्जीवस्तस्य नियामकः ।

ईश्वरः शक्त्युपाधित्वाद्द्वयोर्बाधे स्वयंप्रभः ॥ १९ ॥

अपेक्ष्यतेऽखिलैर्मनैर्न यन्मानमपेक्षते ।

वेदवाक्यं प्रमाणं तद्ब्रह्मात्मावगतौ मतम् ॥ २० ॥

अतो हि तत्त्वमस्यादिवेदवाक्यं प्रमाणतः ।

ब्रह्मणोऽस्ति यया युक्त्या साऽस्माभिः संप्रकीर्त्यते ॥

शोधिते त्वंपदार्थे हि तत्त्वमस्यादि चिन्तितम् ।

संभवेन्नान्यथा तस्माच्छोधनं कृतमादितः ॥ २२ ॥

देहेन्द्रियादिधर्मान्यः स्वात्मन्यारोपयन्मृषा ।

कर्तृत्वाद्यभिमाना च वाच्यार्थस्त्वंपदस्य सः ॥ २३ ॥

देहेन्द्रियादिसाक्षी यस्तेभ्यो भाति विलक्षणः ।

स्वयं बोधस्वरूपत्वाल्लक्ष्यार्थस्त्वंपदस्य सः ॥ २४ ॥

वेदान्तवाक्यसंवेद्यविश्वातीताक्षराद्वयम् ।

विशुद्धं यत्स्वसंवेद्यं लक्ष्यार्थस्तत्पदस्य सः ॥ २५ ॥

सामानाधिकरण्यं हि पदयोस्तत्त्वमोर्द्वयोः ।

संबन्धस्तेन वेदान्तैर्ब्रह्मैक्यं प्रतिपाद्यते ॥ २६ ॥

भिन्नप्रवृत्तिहेतुत्वे पदयोरेकवस्तुनि ।

वृत्तित्वं यत्तथैकविभक्त्यन्तक्रयोस्तयोः ॥ २७ ॥

सामानाधिकरण्यं तत्संप्रदायिभिरीरितम् ।

तथा पदार्थयोरेव विशेषणविशेष्यता ॥ २८ ॥

अयं सः सोऽयमितिवत्संबन्धो भवति द्वयोः ।

प्रत्यक्त्वं सद्वितीयत्वं परोक्षत्वं च पूर्णता ॥ २९ ॥

परस्परविरुद्धं स्यात्ततो भवति लक्षणा ।

लक्ष्यलक्षणसंबन्धः पदार्थप्रत्यगात्मनोः ॥ ३० ॥

मानान्तरोपरोधाच्च मुख्यार्थस्यापरिग्रहे ।

मुख्यार्थस्याविनाभूते प्रवृत्तिर्लक्षणोच्यते ॥ ३१ ॥

त्रिविधा लक्षणा ज्ञेया जहत्यजहती तथा ।

अन्योभयात्मिका ज्ञेया तत्राद्या नैव संभवेत् ॥ ३२ ॥

वाच्यार्थमखिलं त्यक्त्वा वृत्तिः स्याद्या तदन्विते ।

गङ्गायां घोष इतिवज्जहती लक्षणा हि सा ॥ ३३ ॥

वाच्यार्थस्यैकदेशस्य प्रकृते त्याग इष्यते ।

जहती संभवेन्नैव संप्रदायविरोधतः ॥ ३४ ॥

वाच्यार्थमपरित्यज्य वृत्तिरन्यार्थके तु या ।

कथितेयमजहती शोणोऽयं धावतीतिवत् ॥ ३५ ॥

न संभवति साऽप्यत्र वाच्यार्थेऽतिविरोधतः ।

विरोधांशपरित्यागो दृश्यते प्रकृते यतः ॥ ३६ ॥

वाच्यार्थस्यैकदेशं च परित्यज्यैकदेशकम् ।

या बोधयति सा ज्ञेया तृतीया भागलक्षणा ॥ ३७ ॥

सोऽयं विप्र इदं वाक्यं बोधयत्यादितस्तथा ।

तत्कालत्वविशिष्टं च तथैतत्कालसंयुतम् ॥ ३८ ॥

अतस्तयोर्विरुद्धं तत्कालत्वादिधर्मकम् ।

त्यक्त्वा वाक्यं यथा विप्रपिण्डं बोधयतीरितम् ॥ ३९ ॥

तथैव प्रकृते तत्त्वमसीत्यत्र श्रुतौ शृणु ।

प्रत्यक्त्वादीन्परित्यज्य जीवधर्मास्त्वमः पदात् ॥ ४० ॥

सर्वज्ञत्वपरोक्षादीन्परित्यज्य तदः पदात् ।

शुद्धं कूटस्थमद्वैतं बोधयत्यादरात्परम् ॥ ४१ ॥

तत्त्वमोः पदयोरैक्यमेव तत्त्वमसीत्यलम् ।

इत्थमैक्यावबोधेन सम्यग्ज्ञानं दृढं नयैः ॥ ४२ ॥

अहं ब्रह्मेति विज्ञानं यस्य शोकं तरत्यसौ ।

आत्मा प्रकाशमानोऽपि महावाक्यैस्तथैकता ॥ ४३ ॥

तत्त्वमोर्बोध्यतेऽथापि धौर्वापर्यानुसारतः ।

तथापि शक्यते नैव श्रीगुरोः करुणां विना ॥ ४४ ॥

अपरोक्षयितुं लोके मूढैः पण्डितमानिभिः ।

अन्तःकरणसंशुद्धौ स्वयं ज्ञानं प्रकाशते ॥ ४५ ॥

वेदवाक्यैरतः किं स्याद्गुरुणेति न सांप्रतम् ।

आचार्यवान्पुरुषो हि वेदेत्येवं श्रुतिर्जगौ ॥ ४६ ॥

अनादाविह संसारे बौधको गुरुरेव हि ।

अतो ब्रह्मात्मवस्त्वैक्यं ज्ञात्वा दृश्यमसत्तया ॥ ४७ ॥

अद्वैते ब्रह्मणि स्थेयं प्रत्यग्ब्रह्मात्मना सदा ।

तत्प्रत्यक्षात्परिज्ञातमद्वैतब्रह्मचिद्धनम् ॥ ४८ ॥

प्रतिपाद्यं तदेवात्र वेदान्तैर्न द्वयं जडम् ।

सुखरूपं चिदद्वैतं दुःखरूपमसज्जडम् ॥ ४९ ॥

वेदान्तैस्तद्द्वयं सम्यङ्निर्णीतं वस्तुतो नयात् ।

अद्वैतमेव सत्यं त्वं विद्धि द्वैतमसत्सदा ॥ ५० ॥

शुद्धे कथमशुद्धः स्याद्दृश्यं मायामयं ततः ।

शुक्तौ रूप्यं मृषा यद्वत्तथा विश्वं परात्मनि ॥ ५१ ॥

विद्यते न स्वतः सत्त्वं नान्यतः सत्त्वमस्ति वा ।

बाध्यत्वान्नैव सैद्धवं नासत्प्रत्यक्षभानतः ॥ ५२ ॥

सदसन्न विरुद्धत्वादतोऽनिर्वाच्यमेव तत् ।

यः पूर्वमेक एवासीत्सद्वा पश्चादिदं जगत् ॥ ५३ ॥

प्रविष्टो जीवरूपेण स एवात्मा भवान्परः ।

सच्चिदानन्द एव त्वं विस्मृत्यात्मतया परम् ॥ ५४ ॥

जीवभावमनुप्राप्तः स एवात्मासि बोधतः ।

अद्वयानन्दचिन्मात्रः शुद्धः साम्राज्यमागतः ॥ ५५ ॥

कर्तृत्वादीनि यान्यासंस्त्वयि ब्रह्माद्वये परे ।

तानीदानीं विचार्यन्ते किंस्वरूपाणि वस्तुतः ॥ ५६ ॥

अत्रैव शृणु वृत्तान्तमपूर्वं श्रुतिभाषितम् ।

कश्चिद्भान्धारदेशीयो महारत्नविभूषितः ॥ ५७ ॥

स्वगृहे स्वाङ्गणे सुप्तः प्रमत्तः सन्कदाचन ।

रात्रौ चौरैः समागत्य भूषणानां प्रलोभितैः ॥ ५८ ॥

बद्ध्वा देशान्तरं चौरैर्नीतः सन्गहने वने ।

भूषणान्यपहृत्यापि वद्धाक्षरपादकः ॥ ५९ ॥

निक्षिप्तो विपिनेऽतीव कुशकण्टकवृश्चिकैः ।

ठ्यालव्याघ्रादिभिश्चैव संकुले तरुसंकटे ॥ ६० ॥

व्यालादिदुष्टसत्त्वेभ्यो महारण्ये भयातुरः ।

शिलाकण्टकदर्भाद्यैर्देहस्य प्रतिकूलकैः ॥ ६१ ॥

क्रियमाणे विलुठने विशीर्णाङ्गोऽसमर्थकः ।

क्षुत्तृडातपवाय्वग्न्यादिभिस्तप्तोऽतितापकैः ॥ ६२ ॥

बन्धमुक्तौ तथा देशप्राप्तावेव सुदुःखधीः ।

ददृशे कंचिदाक्रोशन्नेकं तत्रैव तस्थिवान् ॥ ६३ ॥

तथा रागादिभिर्वर्गैः शत्रुभिर्दुःखदायिभिः ।

चौरैर्देहाभिमानाद्यैः स्वानन्दधनहारिभिः ॥ ६४ ॥

ब्रह्मानन्दे प्रमत्तः स्वाज्ञाननिद्रावशीकृतः ।

बद्धस्त्वं बन्धनैर्भोगवृष्णाज्वरादिभिर्दृढम् ॥ ६५ ॥

अद्वयानन्दरूपात्त्वां प्रच्याव्यातीव धूर्तकैः ।

दूरनीतोऽसि देहेषु संसारारण्यभूमिषु ॥ ६६ ॥

सर्वदुःखनिदानेषु शरीरादित्रयेषु च ।

नानायोनिषु कर्मान्धवासनानिर्मितासु च ॥ ६७ ॥

प्रवेशितोऽसि सृष्टोऽसि बद्धस्वानन्ददृष्टितः ।

अनादिकालमारभ्य दुःखं चानुभवन्सदा ॥ ६८ ॥

जन्ममृत्युजरादौषनरकादिपरम्पराम् ।

निरन्तरं विषण्णोऽनुभवन्नत्यन्तशोकवान् ॥ ६९ ॥

अविद्याभूतबन्धस्य निवृत्तौ दुःखदस्य च ।

स्वरूपानन्दसंप्राप्तौ सत्योपायं न लब्धवान् ॥ ७० ॥

यथा गान्धारदेशीयश्चिरं देवाद्यालुभिः ।

कैश्चित्पान्थैः परिप्राप्तैर्मुक्तदृष्ट्यादिवन्धनः ॥ ७१ ॥

सः स्वस्यैरुपदिष्टश्च पण्डितो निश्चितात्मकः ।

प्राप्ताद्रामान्तरं गच्छन्मेधावीं मार्गतत्परः ॥ ७२ ॥

गत्वा गान्धारदेशं स स्वगृहं प्राप्य पूर्ववत् ।

बान्धवैः संपरिष्वक्तः सुखी भूत्वा स्थितोऽभवत् ॥

त्वमप्येवमनेकेषु दुःखदायिषु जन्मसु ।

भ्रान्तो दैवाच्छुभे मार्गे जातश्रद्धः सुकर्मकृत् ॥ ७४ ॥

वर्णाश्रमाचारपरोऽज्ञानपुण्यमहोदयः ।

ईश्वरानुग्रहाल्लब्धब्रह्मविद्गुरुसत्तमः ॥ ७५ ॥

विधिवत्कृतसंन्यासो विवेकादियुतः सुधीः ।

प्राप्तब्रह्मोपदेशोऽथ वैराग्याभ्यासतः परम् ॥ ७६ ॥

पण्डितस्तत्र मेधावी युक्त्या वस्तु विचारयन् ।

निदिध्यासनसंपन्नः प्राप्तो हि त्वं परं पदम् ॥ ७७ ॥

अतो ब्रह्मात्मविज्ञानमुपदिष्टं यथाविधि ।

मयाऽऽचार्येण ते धीर सम्यक् तत्र प्रयत्नवान् ॥ ७८ ॥

भूत्वा विमुक्तबन्धस्त्वं छिन्नद्वैतात्मसंशयः ।

निर्द्वन्द्वो निःस्पृहो भूत्वा विचरस्व यथासुखम् ॥ ७९ ॥

वस्तुतो निष्प्रपञ्चोऽसि नित्यमुक्तः स्वभावतः ।

न ते बन्धविमोक्षौ स्तः कल्पितौ तौ यतस्त्वयि ॥ ८० ॥

न निरोधो न चोत्पत्तिर्न बद्धो न च साधकः ।

न मुमुक्षुर्न वै मुक्त इत्येषा परमार्थता ॥ ८१ ॥

श्रुतिसिद्धान्तसारोऽयं तथैव त्वं स्वया धिया ।

संविचार्य निदिध्यास्य निजानन्दात्मकं परम् ॥ ८२ ॥

साक्षात्कृत्वाऽपरिच्छिन्नाद्वैतब्रह्माक्षरं स्वयम् ।

जीवन्नेव विनिर्मुक्तो विश्रान्तः शान्तिमाश्रय ॥ ८३ ॥

विचारणीया वेदान्ता बन्धनीयो गुरुः सदा ।

गुरुणां वचनं पथ्यं दर्शनं सेवनं नृणाम् ॥ ८४ ॥

गुरुर्ब्रह्म स्वयं साक्षात्सेव्यो बन्धो मुमुक्षुभिः ।

नोद्वेजनीय एवायं कृतज्ञेन विवेकिना ॥ ८५ ॥

यावदायुस्त्वया बन्धो वेदान्तो गुरुरीश्वरः ।

मनसा कर्मणा वाचा श्रुतिरेवैष निश्चयः ॥ ८६ ॥

भावाद्वैतं सदा कुर्यात्क्रियाद्वैतं न कर्हिचित् ।

अद्वैतं त्रिषु लोकेषु नाद्वैतं गुरुणा सह ॥ ८७ ॥

इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यस्य

श्रीगोविन्दभगवत्पूज्यपादशिष्यस्य

श्रीमच्छंकरभगवतः कृतौ

तत्त्वोपदेशः संपूर्णः ॥

॥ श्रीः ॥

॥ दशश्लोकी ॥

न भूमिर्न तोयं न तेजो न वायु-
न खं नेन्द्रियं वा न तेषां समूहः ।

अनेकान्तिकत्वात् सुषुप्त्येकसिद्ध-

स्तदेकोऽवशिष्टः शिवः केवलोऽहम् ॥ १ ॥

न वर्णा न वर्णाश्रमाचारधर्मा

न मे धारणाध्यानयोगादयोऽपि ।

अनात्माश्रयाहंममाध्यासहानात्

स्तदेकोऽवशिष्टः शिवः केवलोऽहम् ॥ २ ॥

न माता पिता वा न देवा न लोका

न वेदा न यज्ञा न तीर्थं ब्रुवन्ति ।

सुषुप्तौ निरस्तातिशून्यात्मकत्वात्

स्तदेकोऽवशिष्टः शिवः केवलोऽहम् ॥ ३ ॥

न सांख्यं न शैवं न तत्पाञ्चरात्रं
 न जैनं न मीमांसकादेर्मतं वा ।
 विशिष्टानुभूत्या विशुद्धात्मकत्वात्
 तदेकोऽवशिष्टः शिवः केवलोऽहम् ॥ ४ ॥

न चोर्ध्वं न चाधो न चान्तर्न बाह्यं
 न मध्यं न तिर्यङ् न पूर्वापरा दिक् ।
 वियव्यापकत्वादखण्डैकरूप-
 स्तदेकोऽवशिष्टः शिवः केवलोऽहम् ॥ ५ ॥

न शुद्धं न कृष्णं न रक्तं न पीतं
 न कुब्जं न पीतं न ह्रस्वं न दीर्घम् ।
 अरूपं तथा ज्योतिराकारकत्वात्
 तदेकोऽवशिष्टः शिवः केवलोऽहम् ॥ ६ ॥

न शास्त्रा न शास्त्रं न सिध्यो न शिक्षा
 न च त्वं न चाहं न चायं प्रपञ्चः ।
 स्वरूपावबोधो विकल्पासाहिष्णु-
 स्तदेकोऽवशिष्टः शिवः केवलोऽहम् ॥ ७ ॥

न जाग्रन्न मे स्वप्नको वा सुषुप्ति-
 न विश्वो न वा तैजसः प्राज्ञको वा ।
 अविद्यात्मकत्वात् त्रयाणां तुरीय-
 तदेकोऽवशिष्टः शिवः केवलोऽहम् ॥ ८ ॥

अपि व्यापकत्वाद्धि तत्त्वप्रयोगात्
 स्वतः सिद्धभावादनन्याश्रयत्वात् ।
 जगत् तुच्छमेतत् समस्तं तदन्यत्
 तदेकोऽवशिष्टः शिवः केवलोऽहम् ॥ ९ ॥

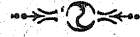
न चैकं तदन्यद्वितीयं कुतः स्या-
 न्न वा केवलत्वं न चाकेवलत्वम् ।
 न शून्यं न चाशून्यमद्वैतकत्वात्
 कथं सर्ववेदान्तसिद्धं ब्रवीमि ॥ १० ॥

इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यस्य
 श्रीगोविन्दभगवत्पूज्यपादशिष्यस्य
 श्रीमच्छंकरभगवतः कृतौ
 दशश्लोकी संपूर्णा ॥

॥ श्रीः ॥

॥ धन्याष्टकम् ॥

तज्ज्ञानं प्रशमकरं यदिन्द्रियाणां
तज्ज्ञेयं यदुपनिषत्सु निश्चितार्थम् ।
ते धन्या भुवि परमार्थनिश्चितेहाः
शेषास्तु भ्रमनिलये परिभ्रमान्ति ॥ १ ॥

आदौ विजित्य विषयान्मदमोहराग-
द्वेषादिशत्रुगणमाहृतयोगराज्याः ।
ज्ञात्वा मतं समनुभूय परात्मविद्या-
कान्तासुखं वनगृहे विचरन्ति धन्याः ॥ २ ॥

त्यक्त्वा गृहे रतिमधोगतिहेतुभूता-
मात्मेच्छयोपनिषदर्थरसं पिबन्तः ।
चीतस्पृहा विषयभोगपदे विरक्ता
धन्याश्चरन्ति विजनेषु विमुक्तसङ्गाः ॥ ३ ॥

त्यक्त्वा ममाहमिति बन्धकरे पदे द्वे
 मानावमानसदृशाः समदर्शिनश्च ।
 कर्तारमन्यमवगम्य तदर्पितानि
 कुर्वन्ति कर्मपरिपाकफलानि धन्याः ॥ ४ ॥

त्यक्तवैषणात्रयमवेक्षितमोक्षमार्गा
 भैक्षामृतेन परिकल्पितदेहयात्राः ।
 ज्योतिः परात्परतरं परमात्मसंज्ञं
 धन्या द्विजा रहसि हृद्यवलोकयन्ति ॥ ५ ॥

नासन्न सन्न सदसन्न महन्न चाणु
 न स्त्री पुमान्न च नपुंसकमेकबीजम् ।
 यैर्ब्रह्मा तत्सममुपासितमेकचित्तै-
 र्धन्या विरेजुरितरे भवपाशबद्धाः ॥ ६ ॥

अज्ञानपङ्कपरिमग्नमपेतसारं
 दुःखालयं मरणजन्मजरावसक्तम् ।
 संसारबन्धनमनित्यमवेक्ष्य धन्या
 ज्ञानासिना तदवशीर्य विनिश्चयन्ति ॥ ७ ॥

शान्तैरनन्यमतिभिर्मधुरस्वभावै-

रेकत्वनिश्चितमनोभिरपेतमोहैः ।

साकं वनेषु विद्वितात्मपदस्वरूपै-

स्तद्वस्तु सम्यगनिशं विमृशन्ति धन्याः ॥ ८ ॥

इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यस्य

श्रीगोविन्दभगवत्पूज्यपादशिष्यस्य

श्रीमच्छंकरभगवतः कृतौ

धन्याष्टकम् संपूर्णम् ॥

॥ श्रीः ॥
॥ निर्वाणमञ्जरी ॥

अहं नामरो नैव मर्त्यो न दैत्यो
न गन्धर्वरक्षःपिशाचप्रभेदः ।
पुमान्नैव न स्त्री तथा नैव षण्डः
प्रकृष्टप्रकाशस्वरूपः शिवोऽहम् ॥ १ ॥

अहं नैव बालो युवा नैव वृद्धो
न वर्णी न च ब्रह्मचारी गृहस्थः ।
वनस्थोऽपि नाहं न संन्यस्तधर्मा
जगज्जन्मनाशैकहेतुः शिवोऽहम् ॥ २ ॥

अहं नैव मेयस्तिरोभूतमाय-
स्तथैवेक्षितुं मां पृथङ्नास्त्युपायः ।
समाश्लिष्टकायत्रयोऽप्यद्वितीयः
सदाऽतीन्द्रियः सर्वरूपः शिवोऽहम् ॥ ३ ॥

अहं नैव मन्ता न गन्ता न वक्ता
 न कर्ता न भोक्ता न मुक्ताश्रमस्थः ।
 यथाऽहं मनोवृत्तिभेदस्वरूप-
 ॥ स्तथा सर्ववृत्तिप्रदीपः शिवोऽहम् ॥ ४ ॥

न मे लोकायात्राप्रवाहप्रवृत्ति-
 र्न मे बन्धबुद्ध्या दुरीहानिवृत्तिः ।
 प्रवृत्तिर्निवृत्त्याऽस्य चित्तस्य वृत्ति-
 र्यतस्त्वन्वहं तत्स्वरूपः शिवोऽहम् ॥ ५ ॥

निदानं यदज्ञानकार्यस्य कार्यं
 विना यस्य सत्त्वं स्वतो नैव भाति ।
 यदाद्यन्तमध्यान्तरालान्तराल-
 प्रकाशात्मकं स्यात्तदेवाहमस्मि ॥ ६ ॥

यतोऽहं न बुद्धिर्न मे कार्यसिद्धि-
 र्यतो नाहमङ्गं न मे लिङ्गभङ्गः ।
 हृदाकाशवर्ती गताङ्गत्रयार्तिः
 सदा सच्चिदानन्दमूर्तिः शिवोऽहम् ॥ ७ ॥

यदासीद्विलासाद्विकारो जगद्य-
 द्विकाराश्रयो नाद्वितीयत्वतः स्यात् ।
 मनोबुद्धिचित्ताहमाकारवृत्ति-
 प्रवृत्तिर्यतः स्यात्तदेवाहमस्मि ॥ ८ ॥

यदन्तर्बहिर्व्यापकं नित्यशुद्धं
 यदेकं सदा सच्चिदानन्दकन्दम् ।
 यतः स्थूलसूक्ष्मप्रपञ्चस्य भानं
 यतस्तत्प्रसूतिस्तदेवाहमस्मि ॥ ९ ॥

यदर्केन्दुविद्युत्प्रभाजालमाला-
 विलासास्पदं यत्स्वभेदादिशून्यम् ।
 समस्तं जगद्यस्य पादात्मकं स्या-
 द्यतः शक्तिभानं तदेवाहमस्मि ॥ १० ॥

यतः कालमृत्युर्विभेति प्रकामं
 यतश्चित्तबुद्धीन्द्रियाणां विलासः ।
 हरिश्चन्द्ररुद्रेन्द्रचन्द्रादिनाम-
 प्रकाशो यतः स्यात्तदेवाहमस्मि ॥ ११ ॥

यदाकाशवत्सर्वगं शान्तरूपं

परं ज्योतिराकारशून्यं वरेण्यम् ।

यदाद्यन्तशून्यं परं शंकराख्यं

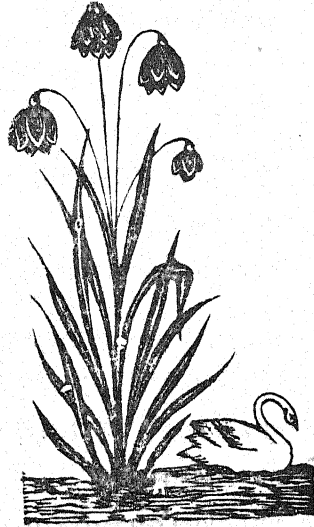
यदन्तर्विभाव्यं तदेवाहमस्मि ॥ १२ ॥

इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यस्य

श्रीगोविन्दभगवत्पूज्यपादशिष्यस्य

श्रीमच्छंकरभगवतः कृतौ

निर्वाणमञ्जरी संपूर्णा ॥

॥ श्रीः ॥

॥ निर्वाणषट्कम् ॥

मनोबुद्धयहंकारचित्तानि नाहं

न कर्णं न जिह्वा न च घ्राणनेत्रे ।

न च व्योम भूमिर्न तेजो न वायु-

श्चिदानन्दरूपः शिवोऽहं शिवोऽहम् ॥ १ ॥

न च प्राणसंज्ञो न वै पञ्चवायु-

र्न वा सप्तधातुर्न वा पञ्चकोशः ।

न वाक् पाणिपादौ न चोपस्थपायू

श्चिदानन्दरूपः शिवोऽहं शिवोऽहम् ॥ २ ॥

न मे द्वेषरागौ न मे लोभमोहौ

मदो नैव मे नैव मात्सर्यभावः ।

न धर्मो न चार्थो न कामो न मोक्ष-

श्चिदानन्दरूपः शिवोऽहं शिवोऽहम् ॥ ३ ॥

न पुण्यं न पापं न सौख्यं न दुःखं
 न मन्त्रो न तीर्थं न वेदा न यज्ञाः ।
 अहं भोजनं नैव भोज्यं न भोक्ता
 चिदानन्दरूपः शिवोऽहं शिवोऽहम् ॥ ४ ॥

न मृत्युर्न शङ्का न मे जातिभेदः
 पिता नैव मे नैव माता च जन्म ।
 न बन्धुर्न मित्रं गुरुनैव शिष्य-
 श्रिदानन्दरूपः शिवोऽहं शिवोऽहम् ॥ ५ ॥

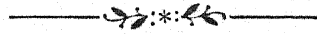
अहं निर्विकल्पो निराकाररूपो
 विभुत्वाच्च सर्वत्र सर्वेन्द्रियाणाम् ।
 न चासंगतं नैव मुक्तिर्न बन्ध-
 श्रिदानन्दरूपः शिवोऽहं शिवोऽहम् ॥ ६ ॥

इति श्रीमत्परमहंसपरित्राजकाचार्यस्य
 श्रीगोविन्दभगवत्पूज्यपादशिष्यस्य
 श्रीमच्छंकरभगवतः कृतौ
 निर्वाणषट्कम् संपूर्णम् ॥

॥ श्रीः ॥

॥ प्रश्नोत्तररत्नमालिका ॥

कः खलु नालंक्रियते दृष्टादृष्टार्थसाधनपटीयान् ।

अमुया कण्ठस्थितया प्रश्नोत्तररत्नमालिकया ॥ १ ॥

भगवन्किमुपादेयं गुरुवचनं हेयमपि च किमकार्यम् ।

को गुरुरधिगततत्त्वः शिष्यहितायोद्यतः सततम् ॥ २ ॥

त्वरितं किं कर्तव्यं विदुषां संसारसन्ततिच्छेदः ।

किं मोक्षतरोर्वीजं सम्यक्ज्ञानं क्रियासिद्धम् ॥ ३ ॥

कः पथ्यतरो धर्मः कः शुचिरिह यस्य मानसं शुद्धम् ।

कः पण्डितो विवेकी किं विषमवधीरणा गुरुषु ॥ ४ ॥

किं संसारे सारं बहुशोऽपि विचिन्त्यमानमिदमेव ।

किं मनुजेष्विष्टतमं स्वपरदितायोद्यतं जन्म ॥ ५ ॥

मदिरेव मोहजनकः कः स्नेहः के च दस्यवो विषयाः ।

का भववल्ली वृष्णा को वैरी यस्त्वनुद्योगः ॥ ६ ॥

कस्माद्भयमिह मरणादन्धादिह को विशिष्यते रागी ।
कः शूरो यो ललनालोचनवाणैर्न च व्यधितः ॥ ७ ॥

पातुं कर्णाञ्जलिभिः किममृतमिह युज्यते सदुपदेशः ।
किं गुरुताया मूलं यदेतदप्रार्थनं नाम ॥ ८ ॥

किं गहनं स्त्रीचरितं कश्चतुरो यो न खण्डितस्तेन ।
किं दुःखमसंतोषः किं लाघवमधमतो याच्न्वा ॥ ९ ॥

किं जीवितमनवद्यं किं जाड्यं पाठतोऽप्यनभ्यासः ।
को जागर्ति विवेकी का निद्रा मूढता जन्तोः ॥ १० ॥

नलिनीदलगतजलवत्तरलं किं यौवनं धनं चायुः ।
कथय पुनः के शशिनः किरणसमाः सज्जना एव ॥ ११ ॥

को नरकः परवशता किं सौख्यं सर्वसङ्गविरतिर्या ।
किं सत्यं भूतहितं प्रियं च किं प्राणिनामसवः ॥ १२ ॥

कोऽनर्थफलो मानः का सुखदा साधुजनमैत्री ।
सर्वव्यसनविनाशे को दक्षः सर्वथा त्यागी ॥ १३ ॥

किं मरणं मूर्खत्वं किं चानर्घं यदवसरे दत्तम् ।
आ मरणात्किं शल्यं प्रच्छन्नं यत्कृतं पापम् ॥ १४ ॥

कुत्र विधेयो यत्नो विद्याभ्यासे सदौषधे दाने ।

अवधीरणा क कार्या खलपरयोषित्परधनेषु ॥ १५ ॥

काऽहर्निशमनुचिन्त्या संसारासारता न तु प्रमदा ।

का प्रेयसी विधेया करुणा दीनेषु सज्जने मैत्री ॥ १६ ॥

कण्ठगतैरप्यसुभिः कस्य ह्यात्मा न शक्यते जेतुम् ।

मूर्खस्य शङ्कितस्य च विषादिनो वा कृतघ्नस्य ॥ १७ ॥

कः साधुः सद्वृत्तः कमधममाचक्षते त्वसद्वृत्तम् ।

केन जितं जगदेतत्सत्यतितिश्रावता पुंसा ॥ १८ ॥

कस्मै नमांसि देवाः कुर्वन्ति दयाप्रधानाय ।

कस्मादुद्वेगः स्यात्संसारारण्यतः सुधियः ॥ १९ ॥

कस्य वशे प्राणिगणः सत्यप्रियभाषिणो विनीतस्य ।

क स्थातव्यं न्याय्ये पथि दृष्टादृष्टलाभाढ्ये ॥ २० ॥

कोऽन्धो योऽकार्यरतः को बधिरो यो हितानि न शृणोति ।

को मूको यः काले प्रियाणि वक्तुं न जानाति ॥ २१ ॥

किं दानमनाकाङ्क्षं किं मित्रं यो निवारयति पापात् ।

कोऽलंकारः शीलं किं वाचां मण्डनं सत्यम् ॥ २२ ॥

विष्णुद्विलासितचपलं किं दुर्जनसंगतिर्युवतयश्च ।

कुलशीलनिष्प्रकम्पाः के कलिकालेऽपि सज्जना एव ॥

चिन्तामणिरिव दुर्लभमिह किं कथयामि तच्चतुर्भद्रम् ।

किं तद्वदन्ति भूयो विधूततमसो विशेषेण ॥ २४ ॥

दानं प्रियवाक्सहितं ज्ञानमगर्वं क्षमान्वितं शौर्यम् ।

वित्तं त्यागसमेतं दुर्लभमेतच्चतुर्भद्रम् ॥ २५ ॥

किं शोच्यं कार्पण्यं सति विभवे किं प्रशस्तमौदार्यम् ।

कः पूज्यो विद्वद्भिः स्वभावतः सर्वदा विनीतो यः ॥

कः कुलकमलदिनेशः सति गुणविभवेऽपि यो नम्रः ।

कस्य वशे जगदेतत्प्रियहितवचनस्य धर्मनिरतस्य ॥ २७ ॥

विद्वन्मनोहरा का सत्कविता बोधवनिता च ।

कं न स्पृशति विपत्तिः प्रवृद्धवचनानुवर्तिनं दान्तम् ॥

कस्यै स्पृहयति कमला त्वनलसचित्ताय नीतिवृत्ताय ।

त्यजति च कं सहसा द्विजगुरुसुरनिन्दाकरं च सालस्यम् ॥

कुत्र विषेयो वासः सज्जननिकटेऽथवा काश्याम् ।

कः परिहार्यो देशः पिशुनयुतो लुब्धभूपश्च ॥ ३० ॥

केनाशोच्यः पुरुषः प्रणतकलत्रेण धीराविभवेन ।
 इह भुवने कः शोच्यः सत्यपि विभवे न यो दाता ॥ ३१ ॥
 किं लघुताया मूलं प्राकृतपुरुषेषु या याच्छा ।
 रामादपि कः शूरः स्मरशरनिहतो न यश्चलति ॥ ३२ ॥
 किमहर्निशमनुचिन्त्यं भगवच्चरणं न संसारः ।
 चक्षुष्मन्तोऽप्यन्धाः के स्युर्ये नास्तिका मनुजाः ॥ ३३ ॥
 कः पङ्कुरिह प्रथितो ब्रजति च यो वार्धके तीर्थम् ।
 किं तीर्थमपि च मुख्यं चित्तमलं यन्नवर्तयति ॥ ३४ ॥
 किं स्मर्तव्यं पुरुषैर्हरिनाम सदा न यावनी भाषा ।
 को हि न वाच्यः सुधिया परदोषश्चानृतं तद्वत् ॥ ३५ ॥
 किं संपाद्यं मनुजैर्विद्या वित्तं बलं यशः पुण्यम् ।
 कः सर्वगुणविनाशी लोभः शत्रुश्च कः कामः ॥ ३६ ॥
 का च सभा परिहार्या हीना या वृद्धसचिवेन ।
 इह कुत्रावहितः स्यान्मनुजः किल राजसेवायाम् ॥ ३७ ॥
 प्राणादपि को रम्यः कुलधर्मः साधुसङ्गश्च ।
 का संरक्ष्या कीर्तिः पतिव्रता नैजबुद्धिश्च ॥ ३८ ॥

का कल्पलता लोके सच्छिष्यायार्पिता विद्या ।

कोऽक्षयवटवृक्षः स्याद्विधिवत्सत्पात्रदत्तदानं यत् ॥ ३९ ॥

किं शस्त्रं सर्वेषां युक्तिर्माता च का धेनुः ।

किं नु बलं यद्वैर्यं को सृत्युर्यदवधानरहितत्वम् ॥ ४० ॥

कुत्र विषं दुष्टजने किमिहाशौचं भवेदृणं नृणाम् ।

किमभयमिह वैराग्यं भयमपि किं वित्तमेव सर्वेषाम् ॥

का दुर्लभा नराणां हरिभक्तिः पातकं च किं हिंसा ।

को हि भगवत्प्रियः स्याद्योऽन्यं नोद्वेजयेदनुद्विग्नः ॥ ४२ ॥

कस्मात्सिद्धिस्तपसो बुद्धिः क नु भूसुरे कुतो बुद्धिः ।

वृद्धोपसेवया के वृद्धा ये धर्मतत्त्वज्ञाः ॥ ४३ ॥

संभावितस्य मरणादधिकं किं दुर्यशो भवति ।

लोके सुखी भवेत्को धनवान्धनमपि च किं यतश्चेष्टम् ॥

सर्वसुखानां बीजं किं पुण्यं दुःखमपि कुतः पापात् ।

कस्यैश्वर्यं यः किल शंकरमाराधयेद्भक्त्या ॥ ४५ ॥

को वर्धते विनीतः को वा हीयेत यो दृप्तः ।

को न प्रत्येतव्यो ब्रूते यदचानृतं शश्वत् ॥ ४६ ॥

कुत्रानृतेऽप्यपापं यच्चोक्तं धर्मरक्षार्थम् ।

को धर्मोऽभिमतो यः शिष्टानां निजकुलीनानाम् ॥ ४७ ॥

साधुबलं किं दैवं कः साधुः सर्वदा तुष्टः ।

दैवं किं यत्सुकृतं कः सुकृती श्लाघ्यते च यः सद्भिः ॥

गृहमेधिनश्च मित्रं किं भार्या को गृही च यो यजते ।

को यज्ञो यः श्रुत्या विहितः श्रेयस्करो नृणाम् ॥ ४९ ॥

कस्य क्रिया हि सफला यः पुनराचारवाञ्छिष्टः ।

कः शिष्टो यो वेदप्रमाणवान्को हतः क्रियाभ्रष्टः ॥ ५० ॥

को धन्यः संन्यासी को मान्यः पण्डितः साधुः ।

कः सेव्यो यो दाता को दाता योऽर्थितृन्निमातनुते ॥

किं भाग्यं देहवतामारोग्यं कः फली कृषिकृत् ।

कस्य न पापं जपतः कः पूर्णो यः प्रजावान्स्यात् ॥

किं दुष्करं नराणां यन्मनसो निग्रहः सततम् ।

को ब्रह्मचर्यवान्स्याद्यश्चास्त्रलितोर्ध्वरेतस्कः ॥ ५३ ॥

का च परदेवतोक्ता चिच्छक्तिः को जगत्भर्ता ।

सूर्यः सर्वेषां को जीवनहेतुः स पर्जन्यः ॥ ५४ ॥

कः शूरो यो भीतत्राता त्राता च कः स गुरुः ।

को हि जगद्गुरुकृतः शंभुर्ज्ञानं कुतः शिवादेव ॥ ५५ ॥

मुक्तिं लभेत कस्मान्मुकुन्दभक्तेर्मुकुन्दः कः ।

यस्तारयेदविद्यां का चाविद्या यदात्मनोऽस्फूर्तिः ॥ ५६ ॥

कस्य न शोको यः स्यादक्रोधः किं सुखं तुष्टिः ।

को राजा रञ्जनकृत् कश्च श्वा नीचसेवको यः स्यात् ॥

को मायी परमेशः क इन्द्रजालायते प्रपञ्चोऽयम् ।

कः स्वप्ननिभो जाग्रद्व्यवहारः सत्यमपि च किं ब्रह्म ॥

किं मिथ्या यद्विद्यानाश्यं तुच्छं तु शशविषाणादि ।

का चानिर्वचनीया माया किं कल्पितं द्वैतम् ॥ ५९ ॥

किं पारमार्थिकं स्यादद्वैतं चाज्ञता कुतोऽनादिः ।

वपुषश्च पोषकं किं प्रारब्धं चान्नदायि किं चायुः ॥ ६० ॥

को ब्राह्मणैरुपास्यो गायत्र्यर्काभिगोचरः शंभुः ।

गायत्र्यामादित्ये चाग्नौ शंभौ च किं नु तत्तत्त्वम् ॥ ६१ ॥

प्रत्यक्षदेवता का माता पूज्यो गुरुश्च कस्तातः ।

कः सर्वदेवतात्मा विद्याकर्मान्वितो विप्रः ॥ ६२ ॥

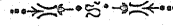
कश्च कुलक्षयहेतुः सन्तापः सज्जनेषु योऽकारि ।
 केषाममोषवचनं ये च पुनः सत्यमौनशमशीलाः ॥ ६३ ॥
 किं जन्म विषयसङ्गः किमुत्तरं जन्म पुत्रः स्यात् ।
 कोऽपरिहार्यो मृत्युः कुत्र पदं विन्यसेच्च दृक्पूते ॥ ६४ ॥
 पात्रं किमन्नदाने क्षुधितं कोऽर्च्यो हि भगवदवतारः ।
 कश्च भगवान्महेशः शंकरनारायणात्मकः ॥ ६५ ॥
 फलमपि भगवद्भक्तेः किं तल्लोकस्वरूपसाक्षात्त्वम् ।
 मोक्षश्च को ह्यविद्यास्तमयः कः सर्ववेदभूरथ चोम ॥
 इत्येषा कण्ठस्था प्रश्नोत्तररत्नमालिका येषाम् ।
 ते मुक्ताभरणा इव विमलाश्चाभान्ति सत्समाजेषु ॥ ६७ ॥

इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यस्य
 श्रीगोविन्दभगवत्पूज्यपादशिष्यस्य
 श्रीमच्छंकरभगवतः कृतौ
 प्रश्नोत्तररत्नमालिका संपूर्णा ॥

॥ श्रीः ॥

॥ प्रौढानुभूतिः ॥

प्रौढप्रौढनिजानुभूतिगलितद्वैतेन्द्रजालो गुरु-
गूढं गूढमघौघदुष्टकुधियां स्पष्टं सुधीशालिनाम् ।
स्वान्ते सम्यगिहानुभूतमपि सच्छिष्यावबोधाय त-
त्सत्यं संस्मृतवान्समस्तजगतां नैजं निजालोकनात् ॥

द्वैतं मय्यखिलं समुत्थितमिदं मिथ्या मनःकल्पितं
तोयं तोयविचर्जिते मरुतले भ्रान्त्यैव सिद्धं न हि ।
यद्येवं खलु दृश्यमेतदाखिलं नाहं न वा तन्मम
प्रौढानन्दचिदेकसन्मयवपुः शुद्धोऽस्म्यखण्डोऽस्म्यहम् ॥

देहो नाहमचेतनोऽयमनिशं कुड्यादिवन्निश्चितो
नाहं प्राणमयोऽपि वा दृतिधृतो वायुर्यथा निश्चितः ।
सोऽहं नापि मनोमयः कपिचलः कार्पण्यदुष्टो न वा
बुद्धिर्बुद्धकुवृत्तिकेव कुहना नाज्ञानमन्धतमः ॥ ३ ॥

नाहं खादिरपि स्फुटं मरुतलभ्राजत्पयःसाम्यत-
 स्तेभ्यो नित्यविलक्षणोऽखिलदृशिः सौरप्रकाशो यथा ।
 दृश्यैः सङ्गविवर्जितो गगनवत्संपूर्णरूपोऽस्म्यहं
 वस्तुस्थित्यनुरोधतस्त्वहमिदं वीच्यादि सिन्धुर्यथा ॥ ४ ॥

निर्द्वैतोऽस्म्यहमस्मि निर्मलचिदाकाशोऽस्मि पूर्णोऽस्म्यहं
 निर्देहोऽस्मि निरिन्द्रियोऽस्मि नितरां निष्प्राणवर्गोऽस्म्यहम् ।
 निर्मुक्ताशुभमानसोऽस्मि विगलद्विज्ञानकोशोऽस्म्यहं
 निर्मायोऽस्मि निरन्तरोऽस्मि विपुलप्रौढप्रकाशोऽस्म्यहम् ॥

मत्तोऽन्यन्न हि किञ्चिदस्ति यदि चिद्भास्यं ततस्तन्मृषा
 गुञ्जाबहिर्वदेव सर्वकलनाधिष्ठानभूतोऽस्म्यहम् ।
 सर्वस्यापि दृगस्म्यहं समरसः शान्तोऽस्म्यपापोऽस्म्यहं
 पूर्णोऽस्मि द्वयवर्जितोऽस्मि विपुलाकाशोऽस्मि नित्योऽस्म्यहं ॥

मय्यस्मिन्परमार्थके श्रुतिशिरोवेद्ये स्वतोभासने
 का वा विप्रतिपत्तिरेतदखिलं भात्येव यत्संनिधेः ।
 सौरालोकवशात्प्रतीतमाखिलं पश्यन्न तस्मिञ्जनः
 संदिग्धोऽस्त्यत एव केवलशिवः कोऽपि प्रकाशोऽस्म्यहम् ॥

नित्यस्फूर्तिमयोऽस्मि निर्मलसदाकाशोऽस्मि शान्तोऽस्म्यहं
 नित्यानन्दमयोऽस्मि निर्गतमहामोहान्धकारोऽस्म्यहम् ।
 विज्ञातं परमार्थतत्त्वमखिलं नैजं निरस्ताशुभं
 मुक्तप्राप्यमपास्तभेदकलनाकैवल्यसंज्ञोऽस्म्यहम् ॥ ८ ॥

स्वाप्नद्वैतवदेव जाग्रतमपि द्वैतं मनोमात्रकं
 मिथ्येत्येव विहाय सच्चिदमलस्वात्मैकरूपोऽस्म्यहम् ।
 यद्वा वेद्यमशेषमेतदनिशं मद्रूपमेवेत्यपि
 ज्ञात्वा त्यक्तरुन्महोदधिरिव प्रौढो गभीरोऽस्म्यहम् ॥

गन्तव्यं किमिहास्ति सर्वपरिपूर्णस्याप्यखण्डाकृतः
 कर्तव्यं किमिहास्ति निष्क्रियतनोर्मोक्षैकरूपस्य मे ।
 निद्वैतस्य न हेयमन्यदपि वा नो वाप्युपेयान्तरं
 शान्तोऽद्यास्मि विमुक्तोऽयविमलो मेघो यथा निर्मलः ॥

किं नः प्राप्तमितः पुरा किमधुना लब्धं विचारादिना
 यस्मात्तत्सुखरूपमेव सततं जाज्वल्यमानोऽस्म्यहम् ।
 किं वाऽपेक्ष्यमिहापि मय्यतितरां मिथ्याविचारादिकं
 द्वैताद्वैतविवर्जिते समरसे मौनं परं संमतम् ॥ ११ ॥

श्रोतव्यं च किमस्ति पूर्णसुदृशो नित्यापरोक्षस्य मे
मन्तव्यं च न मेऽस्ति किञ्चिदपि वा निःसंशयज्योतिषः ।
ध्यातृध्येयविभेदहानिवपुषो न ध्येयमस्त्येव मे
सर्वात्मैकमहारसस्य सततं नो वा समाधिर्मम ॥ १२ ॥

आत्मानात्मविवेचनाऽपि मम नो विद्वत्कृता रोचते-
ऽनात्मा नास्ति यदस्ति गोचरवपुः को वा विवेक्तुं क्षमी ।
मिथ्यावादविचारचिन्तनमहो कुर्वन्त्यदृष्टात्मका
भ्रान्ता एव न पारगा दृढधियस्तूष्णीं शिलावत्स्थिताः ॥

वस्तुस्थित्यनुरोधतस्त्वहमहो कश्चित्पदार्थो न चा-
प्येवं कोऽपि विभामि संततदृशिर्वाङ्मानसागोचरः ।
निष्पापोऽस्म्यभयोऽस्म्यहं विगतदुःशङ्काकलङ्कोऽस्म्यहं
संशान्तानुपमानशीतलमहःप्रौढप्रकाशोऽस्म्यहम् ॥ १४ ॥

योऽहं पूर्वमितः प्रशान्तकलनः शुद्धोऽस्मि बुद्धोऽस्म्यहं
यस्मान्मत्त इदं समुत्थितमभूदेतन्मया धार्यते ।
मय्येव प्रलयं प्रयाति निरधिष्ठानाय तस्मै सदा
सत्यानन्दचिदात्मकाय विपुलप्रज्ञाय मह्यं नमः ॥ १५ ॥

सत्ताचित्सुखरूपमास्ति सततं नाहं च न त्वं सृषा
 नेदं वापि जगत्प्रदृष्टमाखिलं नास्तीति जानीहि भोः ।
 यत्प्रोक्तं करुणावशात्त्वयि मया तत्सत्यमेतत्स्फुटं
 श्रद्धत्स्वानघ शुद्धबुद्धिरसि चेन्माऽत्रास्तु ते संशयः ॥

स्वारस्यैकसुबोधचारुमनसे प्रौढानुभूतिस्त्विद्यं
 दातव्या न तु मोहदग्धकुधिये दुष्टान्तरङ्गाय च ।
 येयं रस्यविदर्पितोत्तमशिरःप्राप्ता चकास्ति स्वयं
 सा चेन्मर्कटहस्तदेशपतिता किं राजते केतकी ॥ १७ ॥

इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यस्य
 श्रीगोविन्दभगवत्पूज्यपादशिष्यस्य
 श्रीमच्छंकरभगवतः कृतौ
 प्रौढानुभूतिः संपूर्णा ॥

॥ श्रीः ॥

॥ ब्रह्मज्ञानावलीमाला ॥

—:~:—

सकृच्छ्रवणमात्रेण ब्रह्मज्ञानं यतो भवेत् ।

ब्रह्मज्ञानावलीमाला सर्वेषां मोक्षसिद्धये ॥ १ ॥

असङ्गोऽहमसङ्गोऽहमसङ्गोऽहं पुनः पुनः ।

सच्चिदानन्दरूपोऽहमहमेवाहमव्ययः ॥ २ ॥

नित्यशुद्धविमुक्तोऽहं निराकारोऽहमव्ययः ।

भूमानन्दस्वरूपोऽहमहमेवाहमव्ययः ॥ ३ ॥

नित्योऽहं निरवद्योऽहं निराकारोऽहमच्युतः ।

परमानन्दरूपोऽहमहमेवाहमव्ययः ॥ ४ ॥

शुद्धचैतन्यरूपोऽहमात्मारामोऽहमेव च ।

अखण्डानन्दरूपोऽहमहमेवाहमव्ययः ॥ ५ ॥

प्रत्यक्चैतन्यरूपोऽहं शान्तोऽहं प्रकृतेः परः ।

शाश्वतानन्दरूपोऽहमहमेवाहमव्ययः ॥ ६ ॥

तत्वातीतः परात्माऽहं मध्यातीतः परः शिवः ।

मायातीतः परंज्योतिरहमेवाहमव्ययः ॥ १॥

नानारूपव्यतीतोऽहं चिदाकारोऽहमच्युतः ।

सुखरूपस्वरूपोऽहमहमेवाहमव्ययः ॥ ८ ॥

मायातत्कार्यदेहादि मम नास्त्येव सर्वदा ।

स्वप्रकाशैकरूपोऽहमहमेवाहमव्ययः ॥ ९ ॥

गुणत्रयव्यतीतोऽहं ब्रह्मादीनां च साक्ष्यहम् ।

अनन्तानन्दरूपोऽहमहमेवाहमव्ययः ॥ १० ॥

अन्तर्यामिस्वरूपोऽहं कूटस्थः सर्वगोऽस्म्यहम् ।

परमात्मस्वरूपोऽहमहमेवाहमव्ययः ॥ ११ ॥

निष्कलोऽहं निष्क्रियोऽहं सर्वात्माऽऽद्यः सनातनः ।

अपरोक्षस्वरूपोऽहमहमेवाहमव्ययः ॥ १२ ॥

द्वन्द्वादि साक्षिरूपोऽहमचलोऽहं सनातनः ।

सर्वसाक्षिस्वरूपोऽहमहमेवाहमव्ययः ॥ १३ ॥

प्रज्ञानघन एवाहं विज्ञानघन एव च ।

अकर्ताऽहमभोक्ताऽहमहमेवाहमव्ययः ॥ १४ ॥

निराधारस्वरूपोऽहं सर्वाधारोऽहमेव च ।

आप्तकामस्वरूपोऽहमहमेवाहमव्ययः ॥ १५ ॥

तापत्रयं विनिर्मुक्तो देहत्रयविलक्षणः ।

अवस्थात्रयसाक्ष्यस्मि चाहमेवाहमव्ययः ॥ १६ ॥

दृग्दृश्यौ द्वौ पदार्थौ स्तः परस्परविलक्षणौ ।

दृग्ब्रह्म दृश्यं मायेति सर्ववेदान्तडिण्डिमः ॥ १७ ॥

अहं साक्षीति यो विद्याद्विविच्यैवं पुनः पुनः ।

स एव मुक्तः सन् विद्वानिति वेदान्तडिण्डिमः ॥ १८ ॥

घटकुड्यादिकं सर्वं मृत्तिकामात्रमेव च ।

तद्वद्ब्रह्म जगत्सर्वमिति वेदान्तडिण्डिमः ॥ १९ ॥

ब्रह्म सत्यं जगन्मिथ्या जीवो ब्रह्मैव नापरः ।

अनेन वेद्यं सच्छास्त्रमिति वेदान्तडिण्डिमः ॥ २० ॥

अन्तर्ज्योतिर्विहिज्योतिः प्रत्यग्ज्योतिः परात्परः ।

ज्योतिर्ज्योतिः स्वयंज्योतिरात्मज्योतिः शिवोऽस्म्यहम् ॥

ब्रह्मज्ञानावलीमाला संपूर्णा ॥

॥ श्रीः ॥

॥ ब्रह्मानुचिन्तनम् ॥

अहमेव परं ब्रह्म वासुदेवाख्यमन्ययम् ।

इति स्यान्निश्चितो मुक्तो बद्ध एवान्यथा भवेत् ॥ १ ॥

अहमेव परं ब्रह्म निश्चितं चित्तं चिन्त्यताम् ।

चिद्रूपत्वादसङ्गत्वादबाध्यत्वात्प्रयत्नतः ॥ २ ॥

अहमेव परं ब्रह्म न चाहं ब्रह्मणः पृथक् ।

इत्येवं समुपासीत ब्राह्मणो ब्रह्मणि स्थितः ॥ ३ ॥

सर्वोपाधिविनिर्मुक्तं चैतन्यं च निरन्तरम् ।

तद्ब्रह्माहमिति ज्ञात्वा कथं वर्णाश्रमी भवेत् ॥ ४ ॥

अहं ब्रह्मास्मि यो वेद स सर्वं भवति त्विदम् ।

नाभूत्या ईशते देवास्तेषामात्मा भवेद्धि सः ॥ ५ ॥

अन्योऽसावहमन्योऽस्मीत्युपास्ते योऽन्यदेवताम् ।

न स वेद नरो ब्रह्म स देवानां यथा पशुः ॥ ६ ॥

अहमात्मा न चान्योऽस्मि ब्रह्मैवाहं न शोकभाक् ।
सच्चिदानन्दरूपोऽहं नित्यमुक्तस्वभाववान् ॥ ७ ॥

आत्मानं सततं ब्रह्म संभाव्य विहरन्ति ये ।
न तेषां दुष्कृतं किञ्चिदुष्कृतोत्था न चापदः ॥ ८ ॥

आत्मानं सततं ब्रह्म संभाव्य विहरेत्सुखम् ।
क्षणं ब्रह्माहमस्मीति यः कुर्यादात्मचिन्तनम् ॥ ९ ॥

तन्महापातकं हन्ति तमः सूर्योदयो यथा ।
अज्ञानाद्ब्रह्मणो जातमाकाशं बुद्बुदोपमम् ॥ १० ॥

आकाशाद्वायुरुत्पन्नो वायोस्तेजस्ततः पयः ।
अद्भ्यश्च पृथिवी जाता ततो ब्रीहियवादिकम् ॥ ११ ॥

पृथिव्यप्सु पयो वह्नौ वह्निर्वायौ नभस्यसौ ।
नभोऽप्यव्याकृते तच्च शुद्धे शुद्धोऽस्म्यहं हरिः ॥ १२ ॥

अहं विष्णुरहं विष्णुरहं विष्णुरहं हरिः ।
कर्तृभोक्त्रादिकं सर्वं तद्विद्योत्थमेव च ॥ १३ ॥

अच्युतोऽहमनन्तोऽहं गोविन्दोऽहमहं हरिः ।
आनन्दोऽहमशेषोऽहमजोऽहममृतोऽस्म्यहम् ॥ १४ ॥

नित्योऽहं निर्विकल्पोऽहं निराकारोऽहमव्ययः ।

सच्चिदानन्दरूपोऽहं पञ्चकोशातिगोऽस्म्यहम् ॥ १५ ॥

अकर्ताऽहमभोक्ताऽहमसङ्गः परमेश्वरः ।

सदा मत्सन्निधानेन चेष्टते सर्वमिन्द्रियम् ॥ १६ ॥

आदिमध्यान्तमुक्तोऽहं न बद्धोऽहं कदाचन ।

स्वभावनिर्मलः शुद्धः स एवाहं न संशयः ॥ १७ ॥

ब्रह्मैवाहं न संसारी मुक्तोऽहमिति भावयेत् ।

अशङ्कुबन्धभावयितुं वाक्यमेतत्सदाऽभ्यसेत् ॥ १८ ॥

यदभ्यासेन तद्भावो भवेद्भ्रमरकीटवत् ।

अत्रापहाय सन्देहमभ्यसेत्कृतनिश्चयः ॥ १९ ॥

ध्यानयोगेन मासैकाद्वद्ब्रह्महत्यां व्यपोहति ।

संवत्सरं सदाऽभ्यासात्सिद्धयष्टकमवाप्नुयात् ॥ २० ॥

यावज्जीवं सदाऽभ्यासाज्जीवन्मुक्तो भवेद्यतिः ।

नाहं देहो न च प्राणो नेन्द्रियाणि तथैव च ॥ २१ ॥

न मनोऽहं न बुद्धिश्च नैव चित्तमहंकृतिः ।

नाहं पृथ्वी न सलिलं न च वह्निस्तथाऽनिलः ॥ २२ ॥

न चाकाशो न शब्दश्च न च स्पर्शस्तथा रसः ।
 नाहं गन्धो न रूपं च न मायाऽहं न संसृतिः ॥ २३ ॥
 सदा साक्षिस्वरूपत्वाच्छिव एवास्मि केवलः ।
 मय्येव सकलं जातं मयि सर्वं प्रतिष्ठितम् ॥ २४ ॥
 मयि सर्वं लयं याति तद्ब्रह्मास्म्यहमद्वयम् ।
 सर्वज्ञोऽहमनन्तोऽहं सर्वेशः सर्वशक्तिमान् ॥ २५ ॥
 आनन्दः सत्यबोधोऽहमिति ब्रह्मानुचिन्तनम् ।
 अयं प्रपञ्चो मिथ्यैव सत्यं ब्रह्माहमव्ययम् ॥ २६ ॥
 अत्र प्रमाणं वेदान्ता गुरवोऽनुभवस्तथा ।
 ब्रह्मैवाहं न संसारी न चाहं ब्रह्मणः प्रथक् ॥ २७ ॥
 नाहं देहो न मे देहः केवलोऽहं सनातनः ।
 एकमेवाद्वितीयं वै ब्रह्मणो नेह किञ्चन ॥ २८ ॥
 हृदयकमलमध्ये दीपवद्वेदसारं
 प्रणवमयमतर्क्यं योगिभिर्ध्यानगम्यम् ।
 हरिगुरुशिवयोगं सर्वभूतस्थमेकं
 सकृदपि मनसा वै चिन्तयेद्यः स मुक्तः ॥ २९ ॥
 इति ब्रह्मानुचिन्तनं संपूर्णम् ॥

॥ श्रीः ॥

॥ मनीषापञ्चकम् ॥

जाग्रत्स्वप्नसुषुप्तिषु स्फुटतरा या संविदुज्जृम्भते
या ब्रह्मादिपिपीलिकान्ततनुषु प्रोता जगत्साक्षिणी ।
सैवाहं न च दृश्यवस्त्विति दृढप्रज्ञाऽपि यस्यास्ति चे-
चाण्डालोऽस्तु स तु द्विजोऽस्तु गुरुरित्येषा मनीषा मम ॥

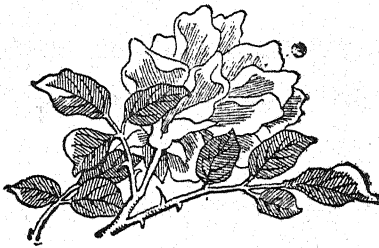
ब्रह्मैवाहमिदं जगच्च सकलं चिन्मात्रविस्तारितं
सर्वं चैतदविद्यया त्रिगुणयाऽशेषं मया कल्पितम् ।
इत्थं यस्य दृढा मतिः सुखतरे नित्ये परे निर्मले
चाण्डालोऽस्तु स तु द्विजोऽस्तु गुरुरित्येषा मनीषा मम ॥

शश्वन्नश्वरमेव विश्वमखिलं निश्चित्य वाचा गुरो-
नित्यं ब्रह्म निरन्तरं विमृशता निर्व्याजशान्तात्मना ।
भूतं भावि च दुष्कृतं प्रदहता संविन्मये पावके
प्रारब्धाय समर्पितं स्ववपुरित्येषा मनीषा मम ॥ ३ ॥

या तिर्यङ्मनरदेवताभिरहमित्यन्तः स्फुटा गृह्यते
 यद्भासा हृदयाक्षदेहविषया भान्ति स्वतोऽचेतनाः ।
 तां भास्यैः पिहितार्कमण्डलनिभां स्फूर्तिं सदा भावय-
 न्योगी निर्वृतमानसो हि गुरुरित्येषा मनीषा मम ॥ ४ ॥

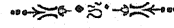
यत्सौख्याम्बुधिलेशलेशत इमे शक्रादयो निर्वृता
 यच्चित्ते नितरां प्रशान्तकलने लब्ध्वा मुनिर्निर्वृतः ।
 यस्मिन्नित्यसुखाम्बुधौ गलितधीर्ब्रह्मैव न ब्रह्मवि-
 द्यः कश्चित्स सुरेन्द्रवन्दितपदो नूनं मनीषा मम ॥ ५ ॥

इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यस्य
 श्रीगोविन्दभगवत्पूज्यपादशिष्यस्य
 श्रीमच्छंकरभगवतः कृतौ
 मनीषापञ्चकम् संपूर्णम् ॥

॥ श्रीः ॥

॥ मायापञ्चकम् ॥

निरूपमनित्यनिरंशकेऽप्यखण्डे

मयि चिति सर्वविकल्पनादिशून्ये ।

घटयति जगदीशजीवभेदं

त्वघटितघटनापटीयसी माया ॥ १ ॥

श्रुतिशतनिगमान्तशोधकान-

प्यहह धनादिनिदर्शनेन सद्यः ।

कलुषयति चतुष्पदाद्यभिन्ना-

नघटितघटनापटीयसी माया ॥ २ ॥

सुखाचिदखण्डविबोधमद्वितीयं

वियदनलादिविनिर्मिते नियोज्य ।

भ्रमयति भवसागरे नितान्तं

त्वघटितघटनापटीयसी माया ॥ ३ ॥

अपगतगुणवर्णजातिभेदे

सुखचिति विप्रविडाद्यहंकृतिं च ।

स्फुटयति सुतदारगेहमोहं

तवघटितघटनापटीयसी माया ॥ ४ ॥

विबिहिरिहरभेदमप्यखण्डे

वत विरचय्य बुधानपि प्रकामम् ।

भ्रमयति हरिहरविभेदभावा-

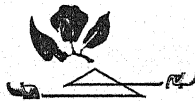
नघटितघटनापटीयसी माया ॥ ५ ॥

इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यस्य

श्रीगोविन्दभगवत्पूज्यपादशिष्यस्य

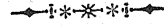
श्रीमच्छंकरभगवतः कृतौ

मायापञ्चकं संपूर्णम् ॥

॥ श्रीः ॥

॥ यतिपञ्चकम् ॥

वेदान्तवाक्येषु सदा रमन्तो

भिक्षान्नमात्रेण च तुष्टिमन्तः ।

विशोकवन्तः करणैकवन्तः

कौपीनवन्तः खलु भाग्यवन्तः ॥ १ ॥

मूलं तरोः केवलमाश्रयन्तः

पाणिद्वयं भोक्तुममत्रयन्तः ।

कन्थामिव श्रीमपि कुत्सयन्तः

कौपीनवन्तः खलु भाग्यवन्तः ॥ २ ॥

देहादिभावं परिमार्जयन्त

आत्मानमात्मन्यवलोकयन्तः ।

नान्तं न मध्यं न बहिः स्मरन्तः

कौपीनवन्तः खलु भाग्यवन्तः ॥ ३ ॥

स्वानन्दभावे परितुष्टिमन्तः

संशान्तसर्वेन्द्रियदृष्टिमन्तः ।

अहर्निशं ब्रह्मणि ये रमन्तः

कौपीनवन्तः खलु भाग्यवन्तः ॥ ४ ॥

पञ्चाक्षरं पावनमुच्चरन्तः

पतिं पशूनां हृदि भावयन्तः ।

भिक्षाशना दिक्षु परिभ्रमन्तः

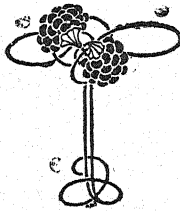
कौपीनवन्तः खलु भाग्यवन्तः ॥ ५ ॥

इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यस्य

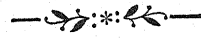
श्रीगोविन्दभगवत्पूज्यपादशिष्यस्य

श्रीमच्छंकरभगवतः कृतौ

यतिपञ्चकं संपूर्णम् ॥

॥ श्रीः ॥
॥ योगतारावली ॥

वन्दे गुरुणां चरणारविन्दे
संदर्शितस्वात्मसुखावबोधे ।
जनस्य ये जाङ्गलिकायमाने
संसारहालाहलमोहशान्त्यै ॥ १ ॥

सदाशिवोक्तानि सपादलक्ष-
लयावधानानि वसन्ति लोके ।
नादानुसंधानसमाधिमेकं
मन्यामहे मान्यतमं लयानाम् ॥ २ ॥

सरेचपूरैरनिलस्य कुम्भैः
सर्वासु नाडीषु विशोधितासु ।
अनाहताख्यो बहुभिः प्रकारै-
रन्तः प्रवर्तेत सदा निनादः ॥ ३ ॥

नादानुसंधान नमोऽस्तु तुभ्यं
 त्वां साधनं तत्त्वपदस्य जाने ।
 भवत्प्रसादात्पवनेन साकं
 विलीयते विष्णुपदे मनो मे ॥ ४ ॥

जालन्धरोड्याणनमूलबन्धा-
 जल्पन्ति कण्ठोदरपायुमूलान् ।
 बन्धत्रयेऽस्मिन्परिचीयमाने
 बन्धः कुतो दारुणकालपाशात् ॥ ५ ॥

ओड्याणजालन्धरमूलबन्धै-
 रुन्निद्रितायामुरगाङ्गनायाम् ।
 प्रत्यङ्मुखत्वात्प्रविशन्सुषुम्नां
 गमागमौ मुञ्चति गन्धवाहः ॥ ६ ॥

उत्थापिताधारहुताशनोल्कै-
 राकुञ्चनैः शश्वदपानवायोः ।
 संतापिताच्चन्द्रमसः पतन्तीं
 पीयूषधारां पिबतीह धन्यः ॥ ७ ॥

बन्धत्रयाभ्यासविपाकजातां
 विवर्जितां रेचकपूरकाभ्याम् ।
 विशेषयन्तीं विषयप्रवाहं
 विद्यां भजे केवलकुम्भरूपाम् ॥ ८ ॥

अनाहते चेतसि सावधानै-
 रभ्यासशूरैनुभूयमाना ।
 संस्तम्भितश्वासमनःप्रचारा
 सा जृम्भते केवलकुम्भकश्रीः ॥ ९ ॥

सहस्रशः सन्तु हठेषु कुम्भाः
 संभाव्यते केवलकुम्भ एव ।
 कुम्भोत्तमे यत्र तु रेचपूरौ
 प्राणस्य न प्राकृतवैकृताख्यौ ॥ १० ॥

त्रिकूटनाम्नि स्तिमितेऽन्तरङ्गे
 खे स्तम्भिते केवलकुम्भकेन ।
 प्राणानिलो भानुशशाङ्कनाड्यौ
 विहाय सद्यो विलयं प्रयाति ॥ ११ ॥

प्रत्याहृतः केवलकुम्भकेन

प्रबुद्धकुण्डल्युपभुक्तशेषः ।

प्राणः प्रतीचीनपथेन मन्दं

विलीयते विष्णुपदान्तराले ॥ १२ ॥

निरङ्कुशानां श्वसनोद्भमानां

निरोधनैः केवलकुम्भकारुणैः ।

उदेति सर्वेन्द्रियवृत्तिशून्यो

मरुल्लयः कोऽपि महामतीनाम् ॥ १३ ॥

न दृष्टिलक्ष्याणि न चित्तबन्धो

न देशकालौ न च वायुरोधः ।

न धारणाध्यानपरिश्रमो वा

समेधमाने सति राजयोगे ॥ १४ ॥

अशेषदृशयोज्झितदृष्ट्याना-

मवस्थितानामिह राजयोगे ।

न जागरो नापि सुषुप्तिभावो

न जीवितं नो मरणं विचित्रम् ॥ १५ ॥

अहंममत्वाद्वयपहाय सर्वं

श्रीराजयोगे स्थिरमानसानाम् ।

न द्रष्टृता नास्ति च दृश्यभावः

सा जृम्भते केवलसंविदेव ॥ १६ ॥

नेत्रे ययोन्मेषनिमेषशून्ये

वायुर्यया वर्जितरेचपूरः ।

मनश्च संकल्पविकल्पशून्यं

मनोन्मनी सा मयि संनिधत्ताम् ॥ १७ ॥

चित्तेन्द्रियाणां चिरनिग्रहेण

श्वासप्रचारे शमिते यमिन्द्राः ।

निवातदीपा इव निश्चलाङ्गाः

मनोन्मनीमग्नधियो भवन्ति ॥ १८ ॥

उन्मन्यवस्थाधिगमाय विद्वन्

उपायमेकं तव निर्दिशामः ।

पश्यन्नुदासीनतया प्रपञ्चं

संकल्पमुन्मूलय सावधानः ॥ १९ ॥

असह्य संकल्पपरंपराणां
 संभेदने संततसावधानम् ।
 आलम्बनाशादपचीयमानं
 शनैः शनैः शान्तिमुपैति चेत् ॥ २० ॥

निश्वासलोपैर्निभृतैः शरीरै-
 नेत्राम्बुजैरर्धनिमीलितैश्च ।
 आविर्भवन्तीममनस्कमुद्रा-
 मालोकयामो मुनिपुङ्गवानाम् ॥ २१ ॥

अमी यमीन्द्राः सहजामनस्का-
 दहंममत्वे शिथिलायमाने ।
 मनोतिगं मारुतवृत्तिशून्यं
 गच्छन्ति भावं गगनावशेषम् ॥ २२ ॥

निवर्तयन्तीं निखिलेन्द्रियाणि
 प्रवर्तयन्तीं परमात्मयोगम् ।
 संविन्मयीं तां सहजामनस्कां
 कदा गमिष्यामि गतान्यभावः ॥ २३ ॥

प्रत्यग्विमर्शातिशयेन पुंसां
 प्राचीनगन्धेषु पलायितेषु ।
 प्रादुर्भवेत्काचिदजाड्यनिद्रा
 प्रपञ्चचिन्तां परिवर्जयन्ती ॥ २४ ॥

विच्छिन्नसंकल्पविकल्पमूले
 निःशेषनिर्मूलितकर्मजाले ।
 निरन्तराभ्यासनितान्तभद्रा
 सा जृम्भते योगिनि योगनिद्रा ॥ २५ ॥

विश्रान्तिमासाद्य तुरीयतल्पे
 विश्वाद्यवस्थात्रितयोपरिस्थे ।
 संविन्मयीं कामपि सर्वकालं
 निद्रां सखे निर्विश निर्विकल्पाम् ॥ २६ ॥

प्रकाशमाने परमात्मभानौ
 नश्यत्यविद्यातिमिरे समस्ते ।
 अहो बुधा निर्मलदृष्टयोऽपि
 किञ्चिन्न पश्यन्ति जगत्समग्रम् ॥ २७ ॥

सिद्धिं तथाविधमनोविलयां समाधौ
 श्रीशैलशृङ्गकुहरेषु कदोपलप्स्ये ।
 गात्रं यदा मम लताः परिवेष्टयन्ति
 कर्णे यदा विरचयन्ति खगाश्च नीडान् ॥ २८ ॥

विचरतु मतिरेषा निर्विकल्पे समाधौ
 कुचकलशयुगे वा कृष्णसारेक्षणानाम् ।
 चरतु जडमते वा सज्जनानां मते वा
 मतिकृतगुणदोषा मां विभुं न स्पृशन्ति ॥ २९ ॥

इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यस्य
 श्रीगोविन्दभगवत्पूज्यपादशिष्यस्य
 श्रीमच्छंकरभगवतः कृतौ
 योगतारावली संपूर्णा ॥

॥ श्रीः ॥
॥ लघुवाक्यवृत्तिः ॥

स्थूलो मांसमयो देहः सूक्ष्मः स्याद्वासनामयः ।

ज्ञानकर्मेन्द्रियैः सार्धं धीप्राणौ तच्छरीरगौ ॥ १ ॥

अज्ञानं कारणं साक्षी बोधस्तेषां विभासकः ।

बोधाभासो बुद्धिगतः कर्ता स्यात्पुण्यपापयोः ॥ २ ॥

स एव संसरेत्कर्मवशालोकद्वये सदा ।

बोधाभासाच्छुद्धबोधं विविच्यादतियत्नतः ॥ ३ ॥

जागरस्वप्नयोरेव बोधाभासविडम्बना ।

सुप्तौ तु तल्लये बोधः शुद्धो जाड्यं प्रकाशयेत् ॥ ४ ॥

जागरेऽपि धियस्तूष्णींभावः शुद्धेन भास्यते ।

धीन्यापाराश्च चिद्भास्याश्चिदाभासेन संयुताः ॥ ५ ॥

वह्निमतजलं तापयुक्तं देहस्य तापकम् ।

चिद्भास्या धीस्तदाभासयुक्ताऽन्यं भासयेत्तथा ॥ ६ ॥

रूपादौ गुणदोषादिविकल्पा बुद्धिगाः क्रियाः ।

ताः क्रिया विषयैः सार्धं भासयन्ती चितिर्मता ॥ ७ ॥

रूपाच्च गुणदोषाभ्यां विविक्ता केवला चितिः ।

सैवानुवर्तते रूपरसादीनां विकल्पने ॥ ८ ॥

क्षणे क्षणेऽन्यथाभूता धीविकल्पाश्रितिर्न तु ।

मुक्तासु सूत्रबद्धद्विविकल्पेषु चितिस्तथा ॥ ९ ॥

मुक्तोभिरावृतं सूत्रं मुक्तयोर्मध्य ईक्ष्यते ।

तथा वृत्तिविकल्पैश्चित्पष्टा मध्ये विकल्पयोः ॥ १० ॥

नष्टे पूर्वाविकल्पे तु यावदन्यस्य नोदयः ।

निर्विकल्पकचैतन्यं स्पष्टं तावद्विभासते ॥ ११ ॥

एकद्वित्रिक्षणेष्वेवं विकल्पस्य निरोधनम् ।

क्रमेणाभ्यस्यतां यत्नाद्ब्रह्मानुभवकाङ्क्षिभिः ॥ १२ ॥

सविकल्पकजीवोऽयं ब्रह्म तन्निर्विकल्पकम् ।

अहं ब्रह्मेति वाक्येन सोऽयमर्थोऽभिधीयते ॥ १३ ॥

सविकल्पकचिद्योऽहं ब्रह्मैकं निर्विकल्पकम् ।

स्वतःसिद्धा विकल्पास्ते निरोद्धव्याः प्रयत्नतः ॥ १४ ॥

शक्यः सर्वनिरोधेन समाधिर्योगिनां प्रियः ।

तदशक्तौ क्षणं रुद्धा श्रद्धालुर्ब्रह्मताऽऽत्मनः ॥ १५ ॥

अद्वालुर्ब्रह्मतां स्वस्य चिन्तयेद्द्विवृत्तिभिः ।

वाक्यवृत्त्या यथाशक्ति ज्ञात्वाऽद्वाभ्यस्यतां सदा ॥ १६ ॥

तच्चिन्तनं तत्कथनमन्योन्यं तत्प्रबोधनम् ।

एतदेकपरत्वं च ब्रह्माभ्यासं विदुर्बुधाः ॥ १७ ॥

देहात्मधीवद्ब्रह्मात्मधीदाढ्ये कृतकृत्यता ।

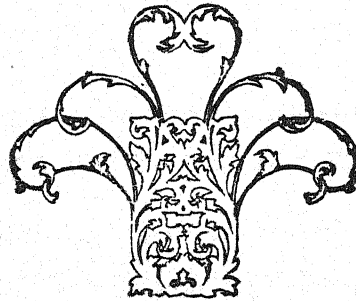
यदा तदाऽयं म्रियतां मुक्तोऽसौ नात्र संशयः ॥ १८ ॥

इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यस्य

श्रीगोविन्दभगवत्पूज्यपादशिष्यस्य

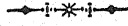
श्रीमच्छंकरभगवतः कृतौ

लघुवाक्यवृत्तिः संपूर्णा ॥

॥ श्रीः ॥

॥ वाक्यवृत्तिः ॥

सर्गस्थितिप्रलयहेतुमचिन्त्यशक्तिं

विश्वेश्वरं विदितविश्वमनन्तमूर्तिम् ।

निर्मुक्तबन्धनमपारसुखाम्बुराशिं

श्रीवल्लभं विमलबोधघनं नमामि ॥ १ ॥

यस्य प्रसादादहमेव विष्णु-

र्मय्येव सर्वं परिकल्पितं च ।

इत्थं विजानामि सदात्मरूपं

तस्याङ्घ्रिपद्मं प्रणतोऽस्मि नित्यम् ॥ २ ॥

तापत्रयार्कसंतप्तः कश्चिदुद्विग्नमानसः ।

शमादिसाधनैर्युक्तः सद्गुरुं परिपृच्छति ॥ ३ ॥

अनायासेन येनास्मान्मुच्येयं भवबन्धनात् ।

तन्मे संक्षिप्य भगवन्केवलं कृपया वद ॥ ४ ॥

साध्वी ते वचनव्यक्तिः प्रतिभाति वदामि ते ।

इदं तदिति विस्पष्टं सावधानमनाः शृणु ॥ ५ ॥

तत्त्वमस्यादिवाक्योत्थं यज्जीवपरमात्मनोः ।

तादात्म्यविषयं ज्ञानं तदिदं मुक्तिसाधनम् ॥ ६ ॥

को जीवः कः परश्चात्मा तादात्म्यं वा कथं तयोः ।

तत्त्वमस्यादिवाक्यं वा कथं तत्प्रतिपादयेत् ॥ ७ ॥

अत्र ब्रूमः समाधानं कोऽन्यो जीवस्त्वमेव हि ।

यस्त्वं पृच्छसि मां कोऽहं ब्रह्मवासि न संशयः ॥

पदार्थमेव जानामि नाद्यापि भगवन्स्फुटम् ।

अहं ब्रह्मेति वाक्यार्थं प्रतिपद्ये कथं वद ॥ ९ ॥

सत्यमाह भवानत्र विगानं नैव विद्यते ।

हेतुः पदार्थबोधो हि वाक्यार्थावगतोरेह ॥ १० ॥

अन्तःकरणतद्बृत्तिसाक्षी चैतन्यविग्रहः ।

आनन्दरूपः सत्यः सन् किं नात्मानं प्रपद्यसे ॥

सत्यानन्दस्वरूपं धीसाक्षिणं ज्ञानविग्रहम् ।

चिन्तयात्मतया नित्यं त्यक्त्वा देहादिगां धियम् ॥

रूपादिमान्यतः पिण्डस्ततो नात्मा घटादिवत् ।

वियदादिमहाभूतविकारत्वाच्च कुम्भवत् ॥ १३ ॥

अनात्मा यदि पिण्डोऽयमुक्तहेतुबलान्मतः ।

करामलकवत्साक्षादात्मानं प्रतिपादय ॥ १४ ॥

घटद्रष्टा घटाद्भिन्नः सर्वथा न घटो यथा ।

देहद्रष्टा तथा देहो नाहमित्यवधारय ॥ १५ ॥

एवमिन्द्रियदृङ् नाहमिन्द्रियाणीति निश्चिनु ।

मनो बुद्धिस्तथा प्राणो नाहमित्यवधारय ॥ १६ ॥

संघातोऽपि तथा नाहमिति दृश्यविलक्षणम् ।

द्रष्टारमनुमानेन निपुणं संप्रधारय ॥ १७ ॥

देहेन्द्रियादयो भावा हानादिव्यापृतिक्षमाः ।

यस्य संनिधिमात्रेण सोऽहमित्यवधारय ॥ १८ ॥

अनापन्नविकारः सन्नयस्कान्तवदेव यः ।

बुद्ध्यादींश्चालयेत्प्रत्यक्सोऽहमित्यवधारय ॥ १९ ॥

अजडात्मवदाभान्ति यत्सांनिभ्याज्जडा अपि ।

देहेन्द्रियमनःप्राणाः सोऽहमित्यवधारय ॥ २० ॥

अगमन्मे मनोऽन्यत्र सांप्रतं च स्थिरीकृतम् ।

एवं यो वेद धीवृत्तिं सोऽहमित्यवधारय ॥ २१ ॥

स्वप्नजागरिते सुप्ति भावाभावौ धियां तथा ।

यो वेत्त्यविक्रियः साक्षात्सोऽहमित्यवधारय ॥ २२ ॥

घटावभासको दीपो घटादन्यो यथेष्ट्यते ।

देहावभासको देही तथाऽहं बोधविग्रहः ॥ २३ ॥

पुत्रवित्तादयो भावा यस्य शेषतया प्रियाः ।

द्रष्टा सर्वप्रियतमः सोऽहमित्यवधारय ॥ २४ ॥

परप्रेमास्पदतया मा न भूवमहं सदा ।

भूयासमिति यो द्रष्टा सोऽहमित्यवधारय ॥ २५ ॥

यः साक्षिलक्षणो बोधस्त्वंपदार्थः स उच्यते ।

साक्षित्वमपि बोद्धृत्वमविकारितयाऽऽत्मनः ॥ २६ ॥

देहेन्द्रियमनःप्राणाहंकृतिभ्यो विलक्षणः ।

प्रोज्झिताशेषषड्भावविकारस्त्वंपदाभिधः ॥ २७ ॥

त्वमर्थमेवं निश्चित्य तदर्थं चिन्तयेत्पुनः ।

अतद्व्यावृत्तिरूपेण साक्षाद्विधिमुखेन च ॥ २८ ॥

निरस्ताशेषसंसारदोषोऽस्थूलादिलक्षणः ।

अदृश्यत्वादिगुणकः पराकृततमोमलः ॥ २९ ॥

निरस्तातिशयानन्दः सत्यः प्रज्ञानविग्रहः ।

सत्तास्वलक्षणः पूर्णः परमात्मेति गीयते ॥ ३० ॥

सर्वज्ञत्वं परेशत्वं तथा संपूर्णशक्तिता ।

वेदैः समर्ध्यते यस्य तद्ब्रह्मेत्यवधारय ॥ ३१ ॥

यज्ज्ञानात्सर्वविज्ञानं श्रुतिषु प्रतिपादितम् ।

मृदाद्यनेकदृष्टान्तैस्तद्ब्रह्मेत्यवधारय ॥ ३२ ॥

यदानन्त्यं प्रतिज्ञाय श्रुतिस्तत्सिद्धये जगौ ।

तत्कार्यत्वं प्रपञ्चस्य तद्ब्रह्मेत्यवधारय ॥ ३३ ॥

विजिज्ञास्यतया यच्च वेदान्तेषु मुमुक्षुभिः ।

समर्ध्यतेऽतियत्नेन तद्ब्रह्मेत्यवधारय ॥ ३४ ॥

जीवात्मना प्रवेशश्च नियन्तृत्वं च तान्प्रति ।

श्रूयते यस्य वेदेषु तद्ब्रह्मेत्यवधारय ॥ ३५ ॥

कर्मणां फलदातृत्वं यस्यैव श्रूयते श्रुतौ ।

जीवानां हेतुकर्तृत्वं तद्ब्रह्मेत्यवधारय ॥ ३६ ॥

तत्त्वंपदार्थौ निर्णीतौ वाक्यार्थश्चिन्त्यतेऽधुना ।

तादात्म्यमत्र वाक्यार्थस्तयोरेव पदार्थयोः ॥ ३७ ॥

संसर्गो वा विशिष्टो वा वाक्यार्थो नात्र संमतः ।
अखण्डैकरसत्वेन वाक्यार्थो विदुषां मतः ॥ ३८ ॥

प्रत्यग्बोधो य आभाति सोऽद्वयानन्दलक्षणः ।
अद्वयानन्दरूपश्च प्रत्यग्बोधैकलक्षणः ॥ ३९ ॥

इत्थमन्योन्यतादात्म्यप्रतिपत्तिर्यदा भवेत् ।
अब्रह्मत्वं त्वमर्थस्य व्यावर्तेत तदैव हि ॥ ४० ॥

तदर्थस्य च पारोक्ष्यं यद्येवं किं ततः शृणु ।
पूर्णनिन्दैकरूपेण प्रत्यग्बोधोऽवतिष्ठते ॥ ४१ ॥

तत्त्वमस्यादिवाक्यं च तादात्म्यप्रतिपादने ।
लक्ष्यौ तत्त्वंपदार्थौ द्वावुपादाय प्रवर्तते ॥ ४२ ॥

हित्वा द्वौ शबलौ वाच्यौ वाक्यं वाक्यार्थबोधने ।
यथा प्रवर्ततेऽस्माभिस्तथा व्याख्यातमादरात् ॥ ४३ ॥

आलम्बनतया भाति योऽस्मत्प्रत्ययशब्दयोः ।
अन्तःकरणसंभिन्नबोधः स त्वंपदाभिधः ॥ ४४ ॥

मायोपाधिर्जगद्योनिः सर्वज्ञत्वादिलक्षणः ।
पारोक्ष्यशबलः सत्याद्यात्मकस्तत्पदाभिधः ॥ ४५ ॥

प्रत्यक्परोक्षतैकस्य सद्वितीयत्वपूर्णता ।

विरुध्यते यतस्तस्माल्लक्षणा संप्रवर्तते ॥ ४६ ॥

मानान्तरविरोधे तु मुख्यार्थस्यापरिग्रहे ।

मुख्यार्थेनाविनाभूते प्रतीतिर्लक्षणोच्यते ॥ ४७ ॥

तत्त्वमस्यादिवाक्येषु लक्षणा भगलक्षणा ।

सोऽयमित्यादिवाक्यस्थपदयोरिव नापरा ॥ ४८ ॥

अहं ब्रह्मेति वाक्यार्थबोधो यावद्दृढीभवेत् ।

शमादिसहितस्तावदभ्यस्येच्छूयणादिकम् ॥ ४९ ॥

श्रुत्याचार्यप्रसादेन दृढो बोधो यदा भवेत् ।

निरस्ताशेषसंसारनिदानः पुरुषस्तदा ॥ ५० ॥

विशीर्णकार्यकरणो भूतसूक्ष्मैरनावृतः ।

विमुक्तकर्मनिगलः सद्य एव विमुच्यते ॥ ५१ ॥

प्रारब्धकर्मवेगेन जीवन्मुक्तो यदा भवेत् ।

कंचित्कालमन्तारब्धकर्मबन्धस्य संशये ॥ ५२ ॥

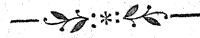
निरस्तातिशयानन्दं वैष्णवं परमं पदम् ।

पुनरावृत्तिरहितं कैवल्यं प्रतिपद्यते ॥ ५३ ॥

इति वाक्यवृत्तिः संपूर्णा ॥

॥ श्रीः ॥

॥ सदाचारानुसंधानम् ॥

सच्चिदानन्दकन्दाय जगदङ्कुरहेतवे ।

सदोदिताय पूर्णाय नमोऽनन्ताय विष्णवे ॥ १ ॥

सर्ववेदान्तसिद्धान्तैर्प्राथितं निर्मलं शिवम् ।

सदाचारं प्रवक्ष्यामि योगिनां ज्ञानसिद्धये ॥ २ ॥

प्रातः स्मरामि देवस्य सवितुर्भग आत्मनः ।

वरेण्यं तद्धियो यो नश्चिदानन्दे प्रचोदयात् ॥ ३ ॥

अन्वयव्यतिरेकाभ्यां जाग्रत्स्वप्नसुषुप्तिषु ।

यदेकं केवलं ज्ञानं तदेवास्मि परं बृहत् ॥ ४ ॥

ज्ञानाज्ञानविलासोऽयं ज्ञानाज्ज्ञाने च शाम्यति ।

ज्ञानाज्ञाने परित्यज्य ज्ञानमेवावशिष्यते ॥ ५ ॥

अत्यन्तमलिनो देहो देही चात्यन्तनिर्भलः ।

असङ्गोऽहमिति ज्ञात्वा शौचमेतत्प्रचक्षते ॥ ६ ॥

मन्मनो मीनवन्नित्यं क्रीडत्यानन्दवारिधौ ।

सुक्तातस्तेन पूतात्मा सम्यग्विज्ञानवारिणा ॥ ७ ॥

अथाद्यमर्पणं कुर्यात्प्राणापाननिरोधतः ।

मनः पूर्णे समाधाय मग्नकुम्भो यथाऽर्णवे ॥ ८ ॥

लयविक्षेपयोः संघौ मनस्तत्र निरामिषम् ।

स संधिः साधितो येन स मुक्तो नात्र संशयः ॥ ९ ॥

सर्वत्र प्राणिनां देहे जपो भवति सर्वदा ।

हंसः सोऽहमिति ज्ञात्वा सर्वबन्धैर्विमुच्यते ॥ १० ॥

तर्पणं स्वसुखेनैव खेन्द्रियाणां प्रतर्पणम् ।

मनसा मन आलोक्य स्वयमात्मा प्रकाशते ॥ ११ ॥

आत्मनि स्वप्रकाशाग्नौ चित्तमेकाहुतिं क्षिपेत् ।

अग्निहोत्री स विज्ञेयश्चेतरे नामधारकाः ॥ १२ ॥

देहो देवालयः प्रोक्तो देही देवो निरञ्जनः ।

अर्चितः सर्वभावेन स्थानुभूत्या विराजते ॥ १३ ॥

मौनं स्वाध्ययनं ध्यानं ध्येयब्रह्मानुचिन्तनम् ।

ज्ञानेनेति तयोः सम्यङ्निषेधात्तत्त्वदर्शनम् ॥ १४ ॥

अतीतानागतं किञ्चिन्न स्मरामि न चिन्तये ।

रागद्वेषौ विना प्राप्तं भुञ्जाम्यत्र शुभाशुभम् ॥ १५ ॥

देहाभ्यासो हि संन्यासो नैव काषायवाससा ।

नाहं देहोऽहमात्मेति निश्चयो न्यासलक्षणम् ॥ १६ ॥

अभयं सर्वभूतानां दानमाहुर्मनीषिणः ।

निजानन्दे स्पृहा नान्ये वैराग्यस्यावधिर्मता ॥ १७ ॥

वेदान्तश्रवणं कुर्यान्मननं चोपपत्तिभिः ।

योगेनाभ्यसनं नित्यं ततो दर्शनमात्मनः ॥ १८ ॥

शब्दशक्तेरचिन्त्यत्वाच्छब्दादेवापरोक्षधीः ।

प्रसुप्तः पुरुषो यद्वच्छब्देनैवावलुब्धयते ॥ १९ ॥

आत्मानात्मविवेकेन ज्ञानं भवति निश्चलम् ।

गुरुणा बोधितः शिष्यः शब्दब्रह्मातिवर्तते ॥ २० ॥

न त्वं देहो नैन्द्रियाणि न प्राणो न मनो न धीः ।

विकारित्वाद्भिनाशित्वाद्दृश्यत्वाच्च घटो यथा ॥ २१ ॥

विशुद्धं केवलं ज्ञानं निर्विशेषं निरञ्जनम् ।

यदेकं परमानन्दं तत्त्वमस्यद्वयं परम् ॥ २२ ॥

शब्दस्याद्यन्तयोः सिद्धं मनसोऽपि तथैव च ।

मध्ये साक्षितया नित्यं तदेव त्वं भ्रमं जहि ॥ २३ ॥

स्थूलवैराजयोरैक्यं सूक्ष्महैरण्यगर्भयोः ।

अज्ञानमाययोरैक्यं प्रत्यग्विज्ञानपूर्णयोः ॥ २४ ॥

चिन्मात्रैकरसे विष्णौ ब्रह्मात्मैक्यस्वरूपके ।

भ्रमेणैव जगज्जातं रज्ज्वां सर्पभ्रमो यथा ॥ २५ ॥

तार्किकाणां तु जीवेशौ वाच्यावेतौ विदुर्बुधाः ।

लक्ष्यौ च सांख्ययोगाभ्यां वेदान्तैरेकता तयोः ॥ २६ ॥

कार्यकारणवाच्यांशौ जीवेशौ यौ जहृच्च तौ ।

अजहृच्च तयोर्लक्ष्यौ चिदंशवेकरूपिणौ ॥ २७ ॥

कर्मशास्त्रे कुतो ज्ञानं तर्के नैवास्ति निश्चयः ।

सांख्ययोगौ भिदापन्नौ शाब्दिकाः शब्दतत्पराः ॥ २८ ॥

अन्ये पाषण्डिनः सर्वे ज्ञानवार्तामुदुर्लभाः ।

एकं वेदान्तविज्ञानं स्वानुभूत्या विराजते ॥ २९ ॥

अहं ममेत्ययं बन्धो ममाहं नेति मुक्तता ।

बन्धमोक्षौ गुणैर्भाति गुणाः प्रकृतिसंभवाः ॥ ३० ॥

ज्ञानमेकं सदा भाति सर्वावस्थानु निर्मलम् ।

मन्दभाग्या न जानन्ति स्वरूपं केवलं बृहत् ॥ ३१ ॥

संकल्पसाक्षि यज्ज्ञानं सर्वलोकैकजीवनम् ।

तदेवास्मीति यो वेद स मुक्तो नात्र संशयः ॥ ३२ ॥

प्रमाता च प्रमाणं च प्रमेयं प्रमितिस्तथा ।

यस्य भासाऽवभासन्ते मानं ज्ञानाय तस्य किम् ॥ ३३ ॥

अर्थाकारा भवेद्वृत्तिः फलेनार्थः प्रकाशते ।

अर्थज्ञानं विजानाति स एवार्थः प्रकाशते ॥ ३४ ॥

वृत्तिव्याप्यत्वमेवास्तु फलव्याप्तिः कथं भवेत् ।

स्वप्रकाशस्वरूपत्वात्सिद्धत्वाच्च चिदात्मनः ॥ ३५ ॥

चित्तं चैतन्यमात्रेण संयोगाच्चेतना भवेत् ।

अर्थोदर्थान्तरे वृत्तिर्गन्तुं चलति चान्तरे ॥ ३६ ॥

निराधारा निर्विकारा या दशा सोऽन्मनी स्मृता ।

चित्तं चिदिति जानीयात्तत्काररहितं यदा ॥ ३७ ॥

तकारो विषयाध्यासो जपारागो यथा मणौ ।

ज्ञेयवस्तुपरित्यागाज्ज्ञानं तिष्ठति केवलम् ॥ ३८ ॥

त्रिपुटी क्षीणतामेति ब्रह्मनिर्वाणमृच्छति ।

मनोमात्रमिदं सर्वं तन्मनो ज्ञानमात्रकम् ॥ ३९ ॥

अज्ञानं भ्रम इत्याहुर्विज्ञानं परमं पदम् ।

अज्ञानं चान्यथाज्ञानं मायामेतां वदन्ति ते ॥ ४० ॥

ईश्वरं मायिनं विद्यान्मायातीतं निरञ्जनम् ।

सदानन्दे चिदाकाशे माया मेघस्तटिन्मनः ॥ ४१ ॥

अहंता गर्जनं तत्र धारासारा हि वृत्तयः ।

महामोहान्धकारेऽस्मिन्देवो वर्षति लीलया ॥ ४२ ॥

तस्या वृष्टेर्विरामाय प्रबोधैकसमीरणः ।

ज्ञानं दृग्दृश्ययोर्भानं विज्ञानं दृश्यशून्यता ॥ ४३ ॥

एकमेवाद्वयं ब्रह्म नेह नानाऽस्ति किञ्चन ।

क्षेत्रक्षेत्रज्ञयोर्ज्ञानं तज्ज्ञानं ज्ञानमुच्यते ॥ ४४ ॥

विज्ञानं चोभयोरैक्यं क्षेत्रज्ञपरमात्मनोः ।

परोक्षं शास्त्रजं ज्ञानं विज्ञानं चात्मदर्शनम् ॥ ४५ ॥

आत्मनो ब्रह्मणः सम्यगुपाधिद्वयवर्जितम् ।
तन्मर्थविषयं ज्ञानं विज्ञानं तत्पदाश्रयम् ॥ ४६ ॥

पदयोरैक्यबोधस्तु ज्ञानविज्ञानसंज्ञितम् ।
आत्मानात्मविवेकं च ज्ञानमाहुर्मनीषिणः ॥ ४७ ॥

अज्ञानं चान्यथा लोके विज्ञानं तन्मयं जगत् ।
अन्वयव्यतिरेकाभ्यां सर्वत्रैकं प्रपश्यति ॥ ४८ ॥

यत्तत्तु वृत्तिजं ज्ञानं विज्ञानं ज्ञानमात्रकम् ।
अज्ञानध्वंसकं ज्ञानं विज्ञानं चोभयात्मकम् ॥ ४९ ॥

ज्ञानविज्ञाननिष्ठोऽयं तत्सद्ब्रह्मणि चार्पणम् ।
भोक्ता सत्त्वगुणः शुद्धो भोगानां साधनं रजः ॥ ५० ॥

भोग्यं तमोगुणः प्राहुरात्मा चैषां प्रकाशकः ।
ब्रह्माभ्ययनसंयुक्तो ब्रह्मचर्यारतः सदा ॥ ५१ ॥

सर्वं ब्रह्मेति यो वेद ब्रह्मचारी स उच्यते ।
गृहस्थो गुणमभ्यस्यः शरीरं गृहमुच्यते ॥ ५२ ॥

गुणाः कुर्वन्ति कर्माणि नाहं कर्तेति बुद्धिमान् ।
किमुग्रैश्च तपोभिः स्यात् यस्य ज्ञानमयं तपः ॥ ५३ ॥

हर्षामर्षविनिर्मुक्तो वानप्रस्थः स उच्यते ।

स गृही यो गृहातीतः शरीरं गृहमुच्यते ॥ ५४ ॥

सदाचारमिमं नित्यं योऽनुसंदधते बुधः ।

संसारसागराच्छीघ्रं स मुक्तो नात्र संशयः ॥ ५५ ॥

इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यस्य

श्रीगोविन्दभगवत्पूज्यपादशिष्यस्य

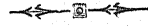
श्रीमच्छंकरभगवतः कृतौ

सदाचारानुसन्धानं संपूर्णम् ॥

॥ श्रीः ॥

॥ स्वरूपानुसन्धानाष्टकम् ॥

तपोयज्ञदानादिभिः शुद्धबुद्धि-
विरक्तो नृपादेः पदे तुच्छबुद्ध्या ।
परित्यज्य सर्वं यदाप्नोति तत्त्वं
परं ब्रह्म नित्यं तदेवाहमस्मि ॥ १ ॥

दयालुं गुरुं ब्रह्मनिष्ठं प्रशान्तं
समाराध्य मत्या विचार्य स्वरूपम् ।
यदाप्नोति तत्त्वं निदिध्यास्य विद्वा-
न्परं ब्रह्म नित्यं तदेवाहमस्मि ॥ २ ॥

यदानन्दरूपं प्रकाशस्वरूपं
निरस्तप्रपञ्चं परिच्छेदहीनम् ।
अहंब्रह्मवृत्त्येकगम्यं तुरीयं
परं ब्रह्म नित्यं तदेवाहमस्मि ॥ ३ ॥

यदज्ञानतो भाति विश्वं समस्तं
 विनष्टं च सद्यो यदात्मप्रबोधे ।
 मनोवागतीतं विशुद्धं विमुक्तं
 परं ब्रह्म नित्यं तदेवाहमस्मि ॥ ४ ॥

निषेधे कृते नेति नेतीति वाक्यैः
 समाधिस्थितानां यदाभाति पूर्णम् ।
 अवस्थात्रयातीतमद्वैतमेकं
 परं ब्रह्म नित्यं तदेवाहमस्मि ॥ ५ ॥

यदानन्दलेशैः समानन्दि विश्वं
 यदाभानसत्त्वे तदाभाति सर्वम् ।
 यदालोकने रूपमन्यत्समस्तं
 परं ब्रह्म नित्यं तदेवाहमस्मि ॥ ६ ॥

अनन्तं विभुं निर्विकल्पं निरीहं
 शिवं संगहीनं यदोकारगम्यम् ।
 निराकारमत्युज्ज्वलं मृत्युहीनं
 परं ब्रह्म नित्यं तदेवाहमस्मि ॥ ७ ॥

यदाऽऽनन्दसिन्धौ निमग्नः पुमान्स्या-
 दविद्याविलासः समस्तप्रपञ्चः ।
 तदा न स्फुरत्यद्भुतं यन्निमित्तं
 परं ब्रह्म नित्यं तदेवाहमस्मि ॥ ८ ॥

स्वरूपानुसंधानरूपां स्तुतिं यः
 पठेदादराद्भक्तिभावो मनुष्यः ।
 शृणोतीह वा नित्यमुद्युक्तचित्तो
 भवेद्विष्णुरथैव वेदप्रमाणात् ॥ ९ ॥

इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यस्य
 श्रीगोविन्दभगवत्पूज्यपादशिष्यस्य
 श्रीमच्छंकरभगवतः कृतौ
 स्वरूपानुसंधानाष्टकम् संपूर्णम् ॥

॥ श्रीः ॥

॥ स्वात्मप्रकाशिका ॥

जगत्कारणमज्ञानमेकमेव चिदम्बितम् ।

एक एव मनःसाक्षी जानात्येवं जगत्त्रयम् ॥ १ ॥

विवेकयुक्तबुद्ध्याऽहं जानाम्यात्मानमद्वयम् ।

तथाऽपि बन्धमोक्षादिव्यवहारः प्रतीयते ॥ २ ॥

विवर्तोऽपि प्रपञ्चो मे सत्यबद्धाति सर्वदा ।

इति संशयपाशेन बद्धोऽहं छिन्निह संशयम् ॥ ३ ॥

एवं शिष्यवचः श्रुत्वा गुरुराहोत्तरं स्फुटम् ।

नाज्ञानं न च बुद्धिश्च न जगन्न च साक्षिता ॥ ४ ॥

बन्धमोक्षादयः सर्वे कृताः सत्येऽद्वये त्वयि ।

भातीत्युक्ते जगत्सर्वं सद्रूपं ब्रह्म तद्भवेत् ॥ ५ ॥

सर्पादौ रज्जुसत्तेव ब्रह्मसत्तैव केवलम् ।

प्रपञ्चाधाररूपेण वर्तते तज्जगन्न हि ॥ ६ ॥

यथेक्षुमभिसंव्याप्य शर्करा वर्तते तथा ।

आश्चर्यब्रह्मरूपेण त्वं व्याप्नोऽसि जगत्त्रयम् ॥ ७ ॥

मरुभूमौ जलं सर्वं मरुभूमात्रमेव तत् ।

जगत्त्रयमिदं सर्वं चिन्मात्रं सुविचारतः ॥ ८ ॥

ब्रह्मादिस्तम्बपर्यन्ताः प्राणिनस्त्वयि कल्पिताः ।

बुद्बुदादितरङ्गान्ता विकाराः सागरे यथा ॥ ९ ॥

तरङ्गत्वं ध्रुवं सिन्धुर्न वाञ्छति यथा तथा ।

विषयानन्दवाञ्छा ते न सदानन्दरूपतः ॥ १० ॥

पिष्टं व्याप्य गुडं यद्वन्माधुर्यं न हि वाञ्छति ।

पूर्णानन्दो जगद्व्याप्य तदानन्दं न वाञ्छति ॥ ११ ॥

दारिद्र्याशा यथा नास्ति संपन्नस्य तथा तव ।

ब्रह्मानन्दनिमग्नस्य विषयाशा न संभवेत् ॥ १२ ॥

विषं दृष्ट्वाऽमृतं दृष्ट्वा विषं त्यजति बुद्धिमान् ।

आत्मानमपि दृष्ट्वा त्वं त्यजानात्मानमादरात् ॥ १३ ॥

घटावभासको भानुघटनाशे न नश्यति ।

देहावभासकः साक्षी देहनाशे न नश्यति ॥ १४ ॥

निराकारं जगत्सर्वं निर्मलं सच्चिदात्मकम् ।

द्वैताभावात्कथं कस्माद्भयं पूर्णस्य ते वद ॥ १५ ॥

ब्रह्मादिकं जगत्सर्वं त्वय्यानन्दे प्रकल्पितम् ।

त्वय्येव लीनं हि जगत्त्वं कथं लीयसे वद ॥ १६ ॥

न हि प्रपञ्चो न हि भूतजातं

न चेन्द्रियं प्राणगणो न देहः ।

न बुद्धिचित्तं न मनो न कर्ता

ब्रह्मैव सत्यं परमात्मरूपम् ॥ १७ ॥

सर्वं सुखं विद्धि सुदुःखनाशा-

त्सर्वं च सद्रूपमसत्यनाशात् ।

चिद्रूपमेवं प्रतिभानयुक्तं

तस्मादखण्डं परमात्मरूपम् ॥ १८ ॥

चिदेव देहस्तु चिदेव लोका-

श्चिदेव भूतानि चिदिन्द्रियाणि ।

कर्ता चिदन्तःकरणं चिदेव

चिदेव सत्यं परमार्थरूपम् ॥ १९ ॥

न मे बन्धो न मे मुक्तिर्न मे शास्त्रं न मे गुरुः ।
मायामात्रविलासो हि मायातीतोऽहमद्वयः ॥ २० ॥

राज्यं करोतु विज्ञानी भिक्षामटतु निर्भयः ।
दौर्बैर्न लिप्यते शुद्धः पद्मपत्रमिवाम्बसा ॥ २१ ॥

पुण्यानि पापकर्माणि स्वप्नगानि न जाग्रति ।
एवं जाग्रत्पुण्यपापकर्माणि न हि मे प्रभोः ॥ २२ ॥

कायः करोतु कर्माणि वृथा वागुच्यतामिह ।
राज्यं ध्यायतु वा बुद्धिः पूर्णस्य मम का क्षतिः ॥ २३ ॥

प्राणाश्चरन्तु तद्धर्मैः कामैर्वा हन्यतां मनः ।
आनन्दामृतपूर्णस्य मम दुःखं कथं भवेत् ॥ २४ ॥

आनन्दाम्बुधिमग्नोऽसौ देही तत्र न दृश्यते ।
लवणं जलमध्यस्थं यथा तत्र लयं गतम् ॥ २५ ॥

इन्द्रियाणि मनः प्राणा अहंकारः परस्परम् ।
जाड्यसंगतिमुत्सृज्य मग्ना मयि चिदर्णवे ॥ २६ ॥

आत्मानमञ्जसा वेद्मि त्वज्ञानं प्रपलायितम् ।
कर्तृत्वमद्य मे नष्टं कर्तव्यं वापि न क्वचित् ॥ २७ ॥

चिदमृतसुखराशौ चित्तफेनं विलीनं
 क्षयमधिगत एवं वृत्तिचञ्चत्तरङ्गः ।
 स्तिमितसुखसमुद्रो निर्विचेष्टः सुपूर्णः
 कथमिह मम दुःखं सर्वदैकोऽहमस्मि ॥ २८ ॥

आनन्दरूपोऽहमखण्डबोधः
 परात्परोऽहं घनचित्प्रकाशः ।
 मेघा यथा व्योम न च स्पृशन्ति
 संसारदुःखानि न मां स्पृशन्ति ॥ २९ ॥

अस्थिमांसपुरीषान्त्रचर्मलोमसमन्वितः ।
 अन्नादः स्थूलदेहः स्यादतोऽहं शुद्धचिद्धनः ॥ ३० ॥
 स्थूलदेहाश्रिता एते स्थूलाद्भिन्नस्य मे न हि ।
 लिङ्गं जडात्मकं नाहं चित्स्वरूपोऽहमद्वयः ॥ ३१ ॥

क्षुत्पिपासान्ध्यबाधिर्यकामक्रोधादयोऽखिलाः ।
 लिङ्गदेहाश्रिता ह्येते नैवालिङ्गस्य मे विभोः ॥ ३२ ॥

अनाद्यज्ञानमेवात्र कारणं देह उच्यते ।
 नाहं कारणदेहोऽपि स्वप्रकाशो निरञ्जनः ॥ ३३ ॥

जडत्वप्रियमोदत्वधर्माः कारणदेहगाः ।

न सन्ति मम नित्यस्य निर्विकारस्वरूपिणः ॥ ३४ ॥

जीवाद्भिन्नः परेशोऽस्ति परेशत्वं कुतस्तव ।

इत्यज्ञजनसंवादविचारः क्रियतेऽधुना ॥ ३५ ॥

अधिष्ठानं चिदाभासो बुद्धिरेतत्त्रयं यदा ।

अज्ञानादेकवद्भाति जीव इत्युच्यते तदा ॥ ३६ ॥

अधिष्ठानं न जीवः स्यात्प्रत्येकं निर्विकारतः ।

अवस्तु स्याच्चिदाभासो नास्ति तस्य च जीवता ॥ ३७ ॥

प्रत्येकं जीवता नास्ति बुद्धेरपि जडत्वतः ।

जीव आभासकूटस्थबुद्धित्रयमतो भवेत् ॥ ३८ ॥

मायाऽऽभासो विशुद्धात्मा त्रयमेतन्महेश्वरः ।

मायाभासोऽप्यवस्तुत्वात्प्रत्येकं नेश्वरो भवेत् ॥ ३९ ॥

पूर्णत्वान्निर्विकारत्वाद्विशुद्धात्मा न चेश्वरः ।

जडत्वहेतोर्मायायामीश्वरत्वं नु दुर्घटम् ॥ ४० ॥

तस्मादेतत्त्रयं मिथ्या तदर्थो नेश्वरो भवेत् ।

इति जीवेश्वरौ भातः स्वाज्ञानान्न हि वस्तुतः ॥ ४१ ॥

घटाकाशमठाकाशौ महाकाशे प्रकल्पितौ ।

एवं मयि चिदाकाशे जीवेशौ परिकल्पितौ ॥ ४२ ॥

मायातत्कार्यविलये नेश्वरत्वं न जीवता ।

ततः शुद्धचिदेवाहं चिद्ब्योम निरुपाधितः ॥ ४३ ॥

सत्यचिद्धनमनन्तमद्वयं

सर्वदृश्यरहितं निरामयम् ।

यत्पदं विमलमद्वयं शिवं

तत्सदाऽहमिति मौनमाश्रये ॥ ४४ ॥

पूर्णमद्वयमखण्डचेतनं

विश्वभेदकलनादिवर्जितम् ।

अद्वितीयपरसंविदंशकं

तत्सदाऽहमिति मौनमाश्रये ॥ ४५ ॥

जन्ममृत्युसुखदुःखवर्जितं

जातिनीतिकुलगोत्रदूरगम् ।

चिद्विवर्तजगतोऽस्य कारणं

तत्सदाऽहमिति मौनमाश्रये ॥ ४६ ॥

उल्लस्य यथा भानावन्धकारः प्रतीयते ।

स्वप्रकाशे परानन्दे तमो मूढस्य भासते ॥ ४७ ॥

यथा दृष्टिनिरोधार्तः सूर्यो नास्तीति मन्यते ।

तथाऽज्ञानाधृतो देही ब्रह्म नास्तीति मन्यते ॥ ४८ ॥

यथाऽमृतं विषाद्विन्नं विषदोषैर्न लिप्यते ।

न स्पृशामि जडाद्विन्नो जडदोषान्प्रकाशयन् ॥ ४९ ॥

स्वल्पाऽपि दीपकणिका बहुलं नाशयेत्तमः ।

स्वल्पोऽपि बोधो महतीमविद्यां शमयेत्तथा ॥ ५० ॥

चिद्रूपत्वान्न मे जात्यं सत्यत्वान्नानृतं मम ।

आनन्दत्वान्न मे दुःखमज्ञानाद्भाति तत्त्रयम् ॥ ५१ ॥

कालत्रये यथा सर्पो रज्जौ नास्ति तथा मयि ।

अहंकारादि देहान्तं जगन्नास्त्यहमद्वयः ॥ ५२ ॥

भानौ तमःप्रकाशत्वं नाङ्गीकुर्वन्ति सज्जनाः ।

तमस्तत्कार्यसाक्षीति भ्रान्तबुद्धिरहो मयि ॥ ५३ ॥

यथा शीतं जलं वह्निसंबन्धादुष्णवद्भवेत् ।

बुद्धितादात्म्यसंबन्धात्कर्तृत्वं वस्तुतो न हि ॥ ५४ ॥

जलबिन्दुभिराकाशं न सिक्तं न च शुध्यति ।

तथा गङ्गाजलेनाहं न शुद्धो नित्यशुद्धतः ॥ ५५ ॥

वृक्षोत्पन्नफलैर्वृक्षो यथा तृप्तिं न गच्छति ।

मय्यध्यस्तान्नपानाद्यैस्तथा तृप्तिर्न विद्यते ॥ ५६ ॥

स्थाणौ प्रकल्पितश्चोरः स स्थाणुत्वं न बाधते ।

स्वस्मिन्कल्पितजीवश्च बाधितुं स्वं न शक्यते ॥ ५७ ॥

अज्ञाने बुद्धिविलये निद्रा सा भण्यते बुधैः ।

विलीनाज्ञानतत्कार्ये मयि निद्रा कथं भवेत् ॥ ५८ ॥

बुद्धेः पूर्णविकासोऽयं जागरः परिकीर्त्यते ।

विकारादिविहीनत्वाज्जागरो मे न विद्यते ॥ ५९ ॥

सूक्ष्मनाडीषु संचारो बुद्धेः स्वप्नः प्रजायते ।

संचारधर्मरहिते स्वप्नो नास्ति तथा मयि ॥ ६० ॥

परिपूर्णस्य नित्यस्य शुद्धस्य ज्योतिषो मम ।

आगन्तुकमलाभावात्किं स्नानेन प्रयोजनम् ॥ ६१ ॥

देशाभावात्क गन्तव्यं स्थानाभावात्क वा स्थितिः ।

पूर्णे मयि स्थानदेशौ कल्पितावहमद्वयः ॥ ६२ ॥

प्राणसंचारसंशोषात्पिपासा जायते खलु ।

शोषणानर्हचिद्रूपे मय्येषा जायते कथम् ॥ ६३ ॥

नाडीषु पङ्क्त्यमानासु वाय्वग्निभ्यां भवेत्क्षुधा ।

तयोः पीडनेहेतुत्वं संविद्रूपे कथं मयि ॥ ६४ ॥

शरीरस्थितिशैथिल्यं श्वेतलोमसमन्वितम् ।

जरा भवति सा नास्ति निरंशे मयि सर्वगे ॥ ६५ ॥

योषित्क्रीडासुखस्यान्तर्गर्वाढ्यं यौवनं किल ।

आत्मानन्दे परे पूर्णे मयि नास्ति हि यौवनम् ॥ ६६ ॥

मूढबुद्धिपरिव्याप्तं दुःखानामालयं सदा ।

बाल्यं कोपनशीलान्तं न मे सुखजलाम्बुधेः ॥ ६७ ॥

एवं तत्त्वविचाराब्धौ निमग्नानां सदा नृणाम् ।

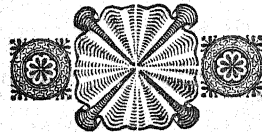
परमाद्वैतविज्ञानमपरोक्षं न संशयः ॥ ६८ ॥

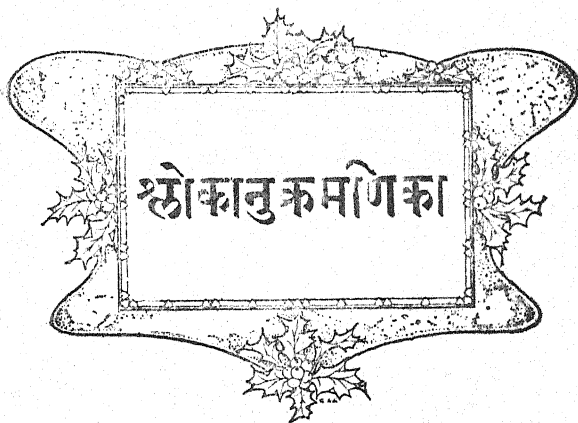
इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यस्य

श्रीगोविन्दभगवत्पूज्यपादशिष्यस्य

श्रीमच्छंकरभगवतः कृतौ

स्वात्मप्रकाशिका संपूर्णा ॥

॥ श्रीः ॥

॥ श्लोकानुक्रमणिका ॥

	पृष्ठम्		पृष्ठम्
अ		अग्रे गायति किंनरी	२०३
अकण्ठकलङ्कान्	२३	अग्रे ते विनिवेद्य	२१३
अकर्ताऽहमभोक्ताऽहं	४७२	अग्रे वह्निः पृष्ठे भानुः	३३१
अकारादिक्षकारान्त	१६५	अङ्गोलं निजबीज	४१
अकिंचनार्तिमार्जनं	२	अङ्गं गलितं पलितं मुण्डं	३३०
अकिंचित्करकर्मभ्यः	१६५	अङ्गं हरेः पुलक	२७६
अक्षतैर्धवलैर्दिव्यैः	१०८	अङ्गे शृङ्गारयोनेः	५६
अक्षिदोषविहीनानां	४०५	अच्युतं केशवं राम	३८६
अक्षिदोषाद्यथैकोऽपि	,,	अच्युतं केशवं सत्य	,,
अखण्डे सच्चिदानन्दे	३९८	अच्युतस्याष्टकं यः	३८८
अगमन्मे मनोऽन्यत्र	४९३	अच्युतोऽहमनन्तोऽहं	४७१
अगरुबहलधूपा	२११	अजं रुक्मिणीप्राण	३७३
अगाधेऽत्र संसारपङ्के	१५३	अजं शाश्वतं कारणं	७२
अगौरगात्रैरललाट	३०४	अजडात्मवदाभान्ति	४९३
अग्रे केचन पार्श्वयोः	२०३	अज्ञानं कारणं साक्षी	४८८

	पृष्ठम्		पृष्ठम्
अज्ञानं चान्यथा लोके	५०४	अत्रैव शृणु वृत्तान्तं	४३६
अज्ञानं भ्रम इत्याहुः	५०३	अथ कथमपि मद्रसनां	७९
अज्ञानध्वान्तविध्वंस	४०१	अथ बहुमणिमिश्रैः	२२८
अज्ञानपङ्कपरिमग्नं	४४५	अथ मणिमयमञ्जका	२३३
अज्ञाने बुद्धिविलये	५१७	अथ मातरुशीर	२३४
अज्ञानोच्छिष्टकरस्य	४०१	अथाद्यमर्षणं कुर्यात्	४९९
अदृहासभिन्नपद्म	२९९	अदृश्यो रूपहीनस्त्वं	४२९
अतस्तयोर्विरुद्धं तत्	४३४	अद्राक्षमक्षीणदया	३०१
अतिमृदुलौ मम चरणौ	४९	अद्वयानन्दरूपात्त्वां	४३७
अतिविपदाम्बुधि	२९१	अद्वैते ब्रह्मणि स्थेयं	४३५
अतिशीतमुशीर	२२६	अधिष्ठानं चिदाभासो	५१४
अतीतानागतं किञ्चित्	५००	अधिष्ठानं न जीवः स्यात्	„
अतो ब्रह्मात्मविज्ञान	४३९	अध्यस्तचोरजः स्थाणोः	४१४
अतो हि तत्त्वमस्यादि	४३२	अध्यस्ताहेरभावेन	४१३
अत्यन्तमलिनो देहो	४९९	अध्यस्तो रज्जुसर्पोऽयं	„
अत्यन्तं भासमाने	५९	अनन्तं विभुं निर्विकल्पं	५०७
अत्यर्थं राजते या	६५	अनात्मा यदि पिण्डोऽयं	४९३
अत्र प्रमाणं वेदान्ताः	४७३	अनादाविह संसारे	४३५
अत्र ब्रूमः समाधानं	४९२	अनादिकल्पविधृत	३९९

	पृष्ठम्		पृष्ठम्
अनाद्यज्ञानमेवात्र	५१३	अन्ये तु मायिकजग	४२०
अनाद्यन्तमाद्यं परं	१५	अन्ये पाषण्डिनः सर्वे	५०१
अनाद्यन्नविकारः सन्	४९३	अन्योन्यं प्लावयन्ती	१९८
अनायासेन येनास्मान्	४९१	अन्योऽसावहमन्योऽस्मि	४७०
अनाहते चेतसि	४८२	अन्वयव्यतिरेकाभ्यां	४९८
अनुद्यल्लाटाक्षि	२३	अपगतगुणवर्ण	४७७
अनेकवासनामिश्र	४००	अपरोक्षयितुं लोके	४३५
अनेन स्तवेनादरान्	२४	अपस्मारकुष्ठक्षया	१२
अन्तकान्तकाय पाप	३१२	अपारकारुण्यसुधा	३०२
अन्तेवासिन्नस्ति चेत्ते	१६९	अपि व्यापकत्वाद्वि	४४३
अन्तःकरणतद्भूति	४९२	अपेक्ष्यतेऽखिलैर्मनैः	४३१
अन्तःकरणविशुद्धि	८२	अप्रमेयदिव्यसुप्र	३११
अन्तःशोभिदशारके	२०९	अब्धिः पद्भ्यां लङ्घितो वा	४१८
अन्तर्ज्योतिर्वह्निर्ज्योतिः	४६९	अभयं सर्वभूतानां	५००
अन्तर्यामिस्वरूपोऽहं	४६८	अभिचारादिभिः कृत्यां	१७३
अन्धस्य मे हृतविवेक	३५१	अभिनयकमनीयैः	२३२
अन्नपूर्णे सदापूर्णे	२६७	अभ्यङ्गं गिरिजे गृहाण	१९४
अन्नैर्विप्रास्तर्पिता वा	४१७	अमर्यादमेवाहं	२२

	पृष्ठम्		पृष्ठम्
अमितमुदमृतं	४३	अर्थाकारा भवेद्वृत्तिः	५०२
अमी यमीन्द्राः सहजा	४८५	अर्धोन्मीलद्यौवनो	१६९
अमू ते वक्षोजावमृत	१४३	अलक्षलक्षलक्षपाप	२९४
अम्भोजाभ्यां च रम्भा	५४	अलक्ष्यलक्षकिन्नरा	॥
अम्भोधरश्यामल	३१९	अवन्तिकायां विहिता	३१४
अयं दानकालस्त्वहं	१७	अविज्ञाय परां शक्ति	१७८
अयं स सोऽयमिति वत्	४३३	अविद्यानामन्तास्तिमिर	१२५
अयःकाष्ठादिकं यद्वत्	४०७	अविद्याभूतबन्धस्य	४३८
अयः स्पर्शं लभं सपदि	१६२	अविनयमपनय	३२५
अयमेकोऽवशिष्टोऽस्मी	३९९	अविश्रान्तं पत्युर्गुण	१४१
अयि मधुरे मधुमोद	२९०	अवीरासनस्थैः	३८०
अरण्ये न वा स्वस्य गेहे	३२३	अव्यान्निर्घातघोरो	३५७
अरहसि रहसि	४३	अशनं गरलं फणी	४७
अराला केशेषु प्रकृति	१४८	अशेषदृश्योज्झित	४८३
अरालैः स्वाभाव्यादलि	१३६	अशेषब्रह्माण्डप्रलय	१६३
अरालं ते पालीयुगल	१३९	असङ्गोऽहमसङ्गोऽहम्	४६७
अर्चाविधौ ज्ञानलवोऽपि	२१६	असारे संसारे	२९
अर्थमनर्थ भावय	३३४	असिन्धुप्रकोपैरवन्ध	३८०

	पृष्ठम्		पृष्ठम्
असीतासमेतैरकोदण्ड	३७९	अहं सर्वदा दुःखभारा	१२
असूनायम्यादौ	३८९	अहं साक्षीति यो विद्यात्	४६९
असौ नासावंशस्तुहिन	१४०	अहः सूते सव्यं तव	१३७
अस्तोकस्तोमशखैः	६९	अहमात्मा न चान्योऽस्मि	४७१
अस्तोपाधिसमस्त	८२	अहमानन्दसत्यादि	४०५
अस्थिमांसपुरीषान्त्र	५१३	अहमेव परं ब्रह्म न चाहं	४७०
अहंता गर्जनं तत्र	५०३	अहमेव परं ब्रह्म निश्चितं	॥
अहं नामरो नैव मर्त्यो	४४७	अहमेव परं ब्रह्म वासुदेवा	॥
अहं निर्विकल्पो निराकार	४५२	अहिनिर्लव्यनीजातः	४०७
अहं नैव बालो युवा नैव	४४७	अहिनिर्लव्यनीनाशात्	॥
अहं नैव मन्ता न गन्ता	४४८	अहो धृतं स्वनं श्रुतं	२९५
अहं नैव मेयस्तिरोभूत	४४७	आ	
अहं ब्रह्मास्मि यो वेद	४७०		
अहं ब्रह्मेति वाक्यार्थ	४९७	आकर्णाकृष्टकामास्त्र	१७७
अहं ब्रह्मेति विज्ञानं	४३४	आकाशश्चिकुरायते	९३
अहंममत्वाद्वापहाय सर्व	४८४	आकाशादन्य आकाशः	४०६
अहं ममेत्ययं बन्धो	५०२	आकाशाद्वायुरूपन्नो	४७१
अहं विष्णुरहं विष्णुः	४७१	आकाशेन शिखी	३९
		आकीर्णे नखराजि	३७

	पृष्ठम्		पृष्ठम्
आकृतिसाम्याच्छाल्मलि	३४६	आदावादिपितामहस्य	२८२
आक्रामज्यां त्रिलोकी	३६०	आदिश्वान्तसमस्त	२६६
आखण्डलमदखण्डन	७९	आदिश्वान्तामक्षर	२५५
आगत्य मृत्युञ्जय	१०५	आदिमध्यान्तमुक्तोऽहं	४७२
आगमप्रणवपीठिका	२४८	आदौ कर्मप्रसङ्गात्	७४
अचार्येभ्यो लब्ध	३३६	आदौ कल्पस्य यस्मात्	३६३
आतङ्कवेगहारी	५३	आदौ विजित्य विषयान्	४४४
आत्मनः कार्यमाकाशो	४०५	आद्यायामिततेजसे	३९
आत्मनः सत्क्रिया प्रोक्ता	४०१	आद्या विद्या हृद्गता	४८
आत्मनि स्वप्रकाशाग्रौ	४९९	आधारशक्त्यादिकं	२०६
आत्मनो ब्रह्मणः सम्यक्	५०४	आनन्दः सत्यबोधोऽहं	४७३
आत्मप्रेम्णो भवान्या	६६	आनन्दरूपोऽहमखण्ड	५१३
आत्मानं सततं ब्रह्म	४७१	आनन्दामृतपूरिता	३८
आत्मानं सततं ब्रह्म	,,	आनन्दाम्बुधिमग्नोऽसौ	५१२
आत्मानमञ्जसा वेद्मि	५१२	आनन्दायेन्दुकान्तोपल	६८
आत्मानात्मविवेकेन	५००	आनन्दाश्रुभिरातनोति	४१
आत्मानात्मविवेचनाऽपि	४६५	आनीतेनातिशुभ्रेण	१०७
आत्मैवायं तथा भाति	४०६	आपदद्विभेदटङ्क	३०७

पृष्ठम्

पृष्ठम्

आ पादादा च शीर्षात्	३६९	आसीनस्याधिपीठं	५६
आभातीदं विश्वमात्म	४०३	आस्तीर्णारुणकम्बला	१९१
आमर्दसंज्ञे नगरे च	३१५	आहुत्यस्य स्वरूपं	३५७
आमीलिताक्ष	२७७	इ	
आमुक्तानर्घरत्न	५७	इति गिरिवरपुत्री	२५३
आम्नायाम्बुधिमादरेण	३५	इति प्रेमभारेण किञ्चित्	१५८
आयुर्नश्यति पश्यतां	७८	इति श्रीभवानि	२५९
आरक्तश्चेतपीत	२०१	इतीमां महच्छ्री	२६१
आराधयामि मणिसन्निभ	३९९	इत्थमन्योन्यतादात्म्य	४९६
आरूढप्रौढवेग	५४	इत्येषा कण्ठस्था	४६१
आरूढभक्तिगुण	४३	इदं तु नर्मदाष्टकं	२९५
आलम्बनतया भाति	४९६	इदं ते युक्तं वा	५०
आलम्ब्य स्वसखीं	२०१	इदंत्वेनैव यद्भाति	४३१
आलवालमिव पुष्प	१९९	इदानीमिदानीं	२२
आलेपवन्तं मदनाङ्ग	३०३	इन्द्रादयो नतिनतै	२२९
आशापाशक्लेशदुर्वा	४४	इन्द्रार्दींश्च दिगीश्वरान्	१९०
आशापाशक्लेशविनाशं	२५६	इन्द्राद्यास्त्रिदशाः	२८४
आश्लेषेष्वद्विजायाः	५८	इन्द्रियाणि मनः प्राणाः	५१२

	पृष्ठम्		पृष्ठम्
इभचर्माम्बर शम्बर	७९	उ	
इमं सुस्तवं प्रात	५	उच्चैस्तोरणवर्तिवाद्य	१९२
इमां मुक्तावस्थां	४२८	उडुकृतपरिवेष	१९७
इष्टवस्तुमुख्यदान	३०६	उड्याणजालन्धर	२०७
इष्टानिष्टप्राप्तिवि	१८१	उत्तमादीनि पुष्पाणि	४०८
इष्टाविशिष्टमतयो	२७८	उत्तुङ्गालयविस्फुर	१८८
इहायाहि वत्सेति	१०	उत्थापिताधारहुता	४८१
ई		उदञ्चद्रुजावल्लरी	४
ईकारोर्ध्वगबिन्दु	२११	उद्गन्धैरगरुद्रवैः	१९४
ईदृशं तादृशं नैतन्	४३१	उद्धृतनग नगभिद	३२६
ईश गिरीश नरेश	८०	उद्यत्कान्तिकलाप	१८७
ईशजीवात्मवद्भाति	४१३	उद्यत्तावकदेहकान्ति	२०५
ईशत्वनामकलुषा	२४१	उद्यद्भानुसहस्र	२६८
ईशानादिपदं शिवैक	२४९	उन्नम्रं कम्पमुच्चैः	३६३
ईशाने गणपं स्मरामि	२०६	उन्मन्यवस्थाधिगमाय	४८४
ईश्वरं मायिनं विद्यात्	५०३	उपाधिनीलरक्ताद्यैः	४१०
ईश्वरो गुरुरात्मेति	४००	उपासकानां त्वमुमा	३०५
ईहितक्षणप्रदान	३१०	उपासकानां यदुपा	३०१

	पृष्ठम्		पृष्ठम्
उपासते यं मुनयः	३०४	एकद्वित्रिश्रणेष्वेवं	४८९
उपास्यमाना विप्रेन्द्रैः	१६५	एकमेवाद्वयं ब्रह्म	५०३
उपेक्षा नो चेत् किं	२९	एकान्ते सुखमास्यतां	४२२
उभया दिव्यसुमङ्गल	८१	एकीकृत्यानेकशरीर	३४२
उर्वीसर्वजनेश्वरी	२६६	एकेन चक्रमपरेण	३५१
उल्लूकस्य यथा भानौ	५१६	एकेन मुद्रां परशुं	३०३
उल्लसत्कनककान्ति	२१०	एकोऽपि द्वयवद्भाति	४०६
उषसि मागधमङ्गल	२१८	एको वारिजबान्धवः	४०
उष्णोदकैः पाणियुगं	२२६	एको वेणुधरो	२८५
ऊ		एणाङ्गानलभानुमण्डल	२४९
ऊरीकुरु मामज्ञं	८१	एतच्चम्पकतैलमम्ब	२२०
ऊ		एतत्पठेदष्टकमिष्टदं	३२०
ऊक्षाधीशकिरीट	८१	एतत्पवनसुतस्य	३८२
ऊषिवरमानसहंस	८०	एतस्मिन्मणिस्त्रचिते	२३३
लृ		एतानि लिङ्गानि सदैव	३१७
लृवर्णद्वन्द्वमवृन्त	८१	एतावदेव जननि	२४१
ए		एलापुरीरम्यशिवा	३१७
एकं सदिति श्रुत्या	८१	एलालवङ्गादि	२२७

	पृष्ठम्		पृष्ठम्
एलाशुण्ठीसहितं	१११	क	
एलोशीरसुवासितैः	२२१	कः कुलकमलदिनेशः	४५६
एवं तत्त्वविचाराब्धौ	५१८	कः खलु नालंक्रियते	४५३
एवं वेदान्तकल्पोक्त	४०२	कः पङ्कुरिह प्रथितो	४५७
एवं शिष्यवचः श्रुत्वा	५०९	कः पथ्यतरो धर्मः	४५३
एवमिन्द्रियदृङ्नाहं	४९३	कः शूरो यो भीत	४६०
एषा भक्त्या तव	२३४	कः साधुः सद्वृत्तः	४५५
एष्यत्वेष्ट जनिं मनो	४६	कचे चन्द्रेखं कुचे	१५६
ऐ		कटाक्षे दयाद्रां	२६२
ऐक्यं निजभक्तेभ्यो	८१	कण्ठगतैरप्यसुभिः	४५५
ओ		कण्ठप्रान्तावसज्जत्	५३
ओड्याणजालन्धर	४८१	कण्ठाकल्पोद्गतैर्यः	३६५
ओतं प्रोतं यत्न च सर्वं	३४४	कण्ठात्कुण्डलिनीं नीत्वा	१७९
ओमिति तव निर्देशी	८२	कण्ठाश्लेषार्थमाप्ता	६७
ओमित्येतद्यस्य बुधैः	९५	कदम्बमञ्जरीनिर्य	१६६
औ		कदम्बवनचारिणीं	२३६
औदास्यं स्फुटयति	८२	कदम्बवनमध्यगां	२३७
कंचित्कालमुमामहेश	४६	कदम्बवनवासिनीं	२३६

	पृष्ठम्		पृष्ठम्
कदम्बवनशालया	२३६	कदा वा हृषीकाणि	१५६
कदम्बारुणमम्बाया	१७४	कनककलशजाल	१९३
कदा काले मातः	१४९	कनककलशशोभ	२१८
कदा गङ्गाम्भोभिः	४२६	कनकमयवितर्दिशोभमानं	,,
कदाचित्कालिन्दी	३८३	कनकमयवितर्दिस्थापिते	२१९
कदाचिच्छक्तीनां	४२७	कनकरचिते पञ्च	१९१
कदाचिज्जागत्यां	४२६	कन्याभिः कमनीय	२५२
कदाचित्प्रासादे	४२४	कफव्याहतोष्ण	३५६
कदाचित्सत्त्वस्थः	४२६	कमले कमलाक्षवल्लभे	२८०
कदाचिद्विद्वद्भिः	४२५	कस्त्राकारा मुरारेः	३५८
कदाचिन्मौनस्थः	४२७	करलग्नमृगः करीन्द्र	३७
कदाऽद्वैतं पश्यन्	४२८	करसरसिजनाले	१९८
कदा ध्यानाभ्यासैः	४२५	करस्थे हेमाद्रौ	३२
कदाऽप्याशावासाः	४२६	कराग्रेण स्पृष्टं तुहिन	१४१
कदा वसुदलोपेते	१७९	करिवरमौक्तिक	२९१
कदा वा कैलासे	३२	करीन्द्राणां शुण्डान्	१४५
कदा वा त्वां दृष्ट्वा	,,	करुणावरुणालय	८३
कदा वा भवत्पाद	१५५	करोमि त्वत्पूजां	३१

	पृष्ठम्		पृष्ठम्
कर्णस्थस्वर्णकम्पो	३६६	कल्पद्रुमैराभिमत	२४३
कर्णाकर्णय मे तत्त्वं	१७३	कल्पस्यादौ कारणेशा	१६८
कर्णालंकारनाना	५९	कल्पान्ते सरसैकदा	२०४
कर्तृत्वादीनि यान्यासन्	४३६	कल्पोपसंहतिषु	२४४
कर्पूरचूर्णं कपिलाज्यपूतं	१०९	कल्याणं नो विधत्तां	५२
कर्पूरागरुकुङ्कुमा	२७५	कल्याणवृष्टिभिरिव	२४१
कर्पूरादिकवस्तुजात	२०५	कल्याणि त्वं कुन्दहास	१७१
कर्पूरेण युतैर्लवङ्ग	२२७	कल्याणिनं सरस	४४
कर्मणां फलदातृत्वं	४९५	कलोलोल्लसितामृता	२४९
कर्मपाशनाश नील	३११	कल्हारश्रीमञ्जरीपुञ्ज	१६९
कर्मशास्त्रे कुतो ज्ञानं	५०१	कल्हारोत्पलमल्लिका	२५१
कलङ्कः कस्तूरी रजनि	१४८	कवीनां सन्दर्भस्तवक	१३७
कलत्रं धनं पुत्रपौत्रादि	३२१	कवीन्द्राणां चेतःकमल	१२९
कलत्रं वैधात्रं कति	१४९	कश्च कुलक्षयहेतुः	४६१
कलत्रं सुता बन्धुवर्गः	१३	कस्तूरिकाकुङ्कुम	३१८
कलरवनूपुर	२९२	कस्तूरिकाश्यामल	१९०
कलाभिरिन्दोरिव	३०२	कस्तूरीतिलकाञ्चिते	२७३
कलाभ्यां चूडालंकृत	२६	कस्त्वंकोऽहं कुत आयातः	३३२

	पृष्ठम्		पृष्ठम्
कस्मात्सिद्धिस्तपसो	४५८	कान्त्या निन्दितकुन्द	३०४
कस्माद्भयमिह मरणात्	४५४	कान्त्या संकुलमल्ली	६१
कस्मैचित्सुचिरात्	२०३	कामं क्रोधं लोभं मोहं	३३३
कस्मै नमांसि देवाः	४५५	कामनाशनाय शुद्ध	३०७
कस्मै स्पृहयति कमला	४५६	कामातङ्कः खण्डितो वा	४१९
कस्य क्रिया हि सफला	४५९	का मे भीतिः का श्रुतिः	१७७
कस्य न शोको यः स्यात्	४६०	कायः करोतु कर्माणि	५१२
कस्य वशे प्राणिगणः	४५५	कायः क्षिप्रश्चोपवासैः	४१७
का कल्पलता लोके	४५८	कारणोपाधिचैतन्यं	४०६
का च परदेवतोक्ता	४५९	कारुण्यामृतवर्षिणं	३९
का च सभा परिहार्या	४५७	कार्यकारणवाच्यांशौ	५०१
काचिद्भायति किन्नरी	२१६	कार्यभूतो यथाकाशः	४०५
का ते कान्ता कस्ते	३२९	कालत्रये यथा सर्पो	५१६
का ते कान्ताधनगत	३३०	कालभीतविप्रबाल	३०६
का दुर्लभा नराणां	४५८	कालभैरवाष्टकं	३०५
कान्तं कारणकारणं	३९३	कालाम्बुदालिललितो	२७७
कान्तं वक्षो नितान्तं	३६४	कालारातेः कराम्रे	५३
कान्त्यम्भः पूरपूर्णे	३६३	कालिकातिमिरकुन्तला	२४८

	पृष्ठम्		पृष्ठम्
कावेरिकानर्मदयोः	३१५	किं लघुताया मूलं	४५७
काशीक्षेत्रं शरीरं	२९७	किं शस्त्रं सर्वेषां	४५८
काशी धन्यतमा	२८४	किं शौच्यं कार्पण्यं	४५६
काश्यां हि काशते काशी	२९७	किं संपाद्यं मनुजैः	४५७
काऽहर्निशमनुचिन्त्या	४५५	किं संसारे सारं	४५३
किं गहनं स्त्रीचरितं	४५४	किं स्मर्तव्यं पुरुषैः	४५७
किं जन्म विषयसङ्गः	४६१	किमहर्निशमनुचिन्त्यं	,,
किं जीवितमनवद्यं	४५४	किरन्तीमङ्गेभ्यः किरण	१३०
किं ज्योतिस्त्व भानुमान्	४२३	किरीटं वैरिञ्चं परिहर	१३२
किं दानमनाकाङ्क्षं	४५५	किरीटे निशेशो	२४
किं दुष्करं नराणां	४५९	किरीटोज्ज्वलत्सर्व	३७२
किं नः प्राप्तमितः पुरा	४६४	कुचाञ्चितविपश्चिकां	२३७
किं पारमार्थिकं स्यात्	४६०	कुचौ सद्यः स्विद्यत्तट	१४५
किं ब्रूमस्तव साहसं	३४	कुञ्चितैः कुन्तलैः	३८८
किं भाग्यं देहवतां	४५९	कुण्डलविधिविकोण	२४७
किं मरणं मूर्खत्वं	४५४	कुतोऽवीची वीचि	२८२
किं मिथ्या यद्विद्या	४६०	कुत्र विधेयो यत्नः	४५५
किं यानेन धनेन	७७	कुत्र विधेयो वासः	४५६

	पृष्ठम्		पृष्ठम्
कुत्र विषं दुष्टजने	४५८	केयूराद्यैर्भूषितो वा	४१६
कुत्रानृतेऽप्यपापं	४५९	केवलमतिमाधुर्यं	११०
कुमारेऽसूनो	१०	केशोद्भूतैरद्भुतामोदपूरैः	१६८
कुरङ्गे तुरङ्गे	२६३	कैलासशैलविनिवास	११७
कुरुते गङ्गासागर	३३१	कैलासाचलकन्दरा	२६६
कुर्वन्निर्वाणमार्गं	६३	कैलासे कमनीयरत्न	१०५
कुर्वाणोऽपि दुरारम्भान्	१७१	को जीवः कः परश्चात्मा	४९२
कुर्वे गर्वेणापचारान्	१७७	कोटीराङ्गदरत्न	२७०
कूश्माण्डकोशातकि	२२७	को धन्यः संन्यासी	४५९
कूश्माण्डवार्ताक	११०	को नरकः परवशता	४५४
कुच्छैः कोटिशतैः	२८६	कोऽनर्थफलो मानः	॥
कृतपरिकरबन्धा	१९४	कोऽन्धो योऽकार्यरतः	४५५
कृतान्तस्य दूतेषु	११	को ब्राह्मणैरुपाख्यो	४६०
कृपापाङ्गालोकं वितर	१६१	को मायी परमेशः	॥
कृपापारावारः	३८४	कोऽयं देहे देव इतीत्थं	३४३
कृपापारावारां	२९०	को वर्धते विनीतः	४५८
कृष्ण गोविन्द हे राम	३८७	कोशानेतान् पञ्च	३४०
केनाशोच्यः पुरुषः	४५७	कोशेषु पञ्चस्वधि	२९६

	पृष्ठम्		पृष्ठम्
को ह्येवान्यादात्मनि	३४३	क्षिप्रं लोके यं भजमानः	९७
क्रियमाणे विलुठने	४३७	क्षीरनीरविवेकज्ञो	४१४
क्रीडार्थं सृजसि	४२	क्षीरमेतदिदमुत्तमोत्तमं	२२६
क्रुध्यत्यद्धा ययोः स्वां	६५	क्षीरयोगाद्यथा नीरं	४१४
क्रुध्यद्वौरीप्रसादा	६४	क्षुत्तृड्भ्यां पीडितः प्राणो	४३०
कचिच्छैवैः सार्धं	४२७	क्षुत्पिपासान्ध्यवाधिर्य	५१३
कचिद्बालैः सार्धं	४२५	क्षुद्रयाविश्च चिकित्स्यतां	४२२
कणत्काञ्चीदामा करि	१२६	क्षेत्रज्ञत्वं प्राप्य विभुः	३४१
कणत्किङ्किणीनूपुरो	२५७	क्षोणी यस्य रथो	९२
कणद्रत्नमञ्जीर	३७५	क्ष्वेलः पीतो दुग्धवद्धा	४१८
कापि प्रोद्धटपद्मराग	१८८	ख	
काहं मन्दमतिः क	२१७	खट्वाङ्गोदप्रपाणेः	६५
क्षणमथ जगदम्ब	२३४	खलसहवासं विषटय	८३
क्षणमिव दिवसान्	९१	ग	
क्षणे क्षणेऽन्यथाभूता	४८९	गगनधुनीविमलजलैः	११२
क्षत्रत्राणकरी	२६७	गङ्गातीरमनुत्तमं	२८५
क्षमामण्डले भूपभूपाल	३२२	गङ्गाष्टकमिदं पुण्यं	२८३
क्षितौ षट्पञ्चाशद्विसम	१२८	गजवदनस्कन्दधृते	१०८

	पृष्ठम्		पृष्ठम्
गणाविनाथं वटुकं	२१५	गाम्भीर्यं परिखापदं	३६
गणेशाणिमाद्याखिलैः	२५९	गायत्रीं गरुडध्वजां	२७५
गणेशैर्ग्रहैरम्ब नक्षत्र	१५४	गायन्तीः कलवीणया	१९०
गतं तदैव मे भयं	२९४	गिरामाहुर्देवीं द्रुहिण	१४९
गतास्ते मञ्जुत्वं द्रुहिण	१४८	गिरीशं गणेशं गले	७१
गते कर्णाभ्यर्णं गरुत	१३८	गिरौ मान्निवासे	७
गतैर्माणिक्क्यत्वं गगन	१३५	गीयते श्रुतिभिस्तस्य	३९९
गत्वा गान्धारदेशं स	४३८	गीर्देवतेति गरुड	२७८
गन्तव्यं किमिहास्ति	४६४	गुडदधिसहितं	१०६
गन्धपुष्पयवसर्षप	२२०	गुणत्रयव्यतीतोऽहं	४६८
गन्धर्वामरयक्ष	२७१	गुणवृत्तित्रयं भाति	४१५
गन्धसारघनसार	२४६	गुणाः कुर्वन्ति कर्माणि	५०४
गभीरे कासारे	२८	गुरुचरणाम्बुज	३३४
गरलं जगदुपकृतये	८३	गुरुत्वं विस्तारं क्षिति	१४५
गर्भान्तःस्थाः प्राणिनः	९६	गुरुर्ब्रह्म स्वयं साक्षात्	४४०
गलद्धानगण्डं	१५	गुरुस्त्वं शिवस्त्वं	२६०
गलन्ती शम्भो	२६	गुरोरष्टकं यः पठेत्	३२३
गले रेखास्तिष्ठो गति	१४२	गुहायां गेहे वा	२९

	पृष्ठम्		पृष्ठम्
गृहमेधिनश्च मित्रं	४५९	घृतक्षीरद्राक्षामधु	१५९
गृहाण परमामृतं	२०१	च	
गेयं गीतानामसहस्रं	३३३	चक्रं सेवे तारकं सर्व	१७८
गोत्रं सम्यग्भूषितं वा	४१७	चक्रस्येऽचपले	२७०
गोपालं भूलीला	३९३	चक्षुः पश्यतु नेह	२१४
गोपीमण्डलगोष्ठी	,,	चक्षुःप्रेङ्खत्प्रेमकारुण्य	१७६
गोविन्दादधिकं न	९३	चञ्चद्वालातपज्योत्स्ना	१७४
गोविन्दाष्टकमेतत्	३९४	चञ्चद्वेत्तकराभिः	२०२
गौरीविलासभवनाय	११८	चण्डीवक्त्रार्पणेच्छोः	६४
घ		चतुःषष्टया तन्त्रैः	१३२
घटकुड्यादिकं सर्वं	४६९	चतुर्भिः श्रीकण्ठैः	१२७
घटद्रष्टा घटाद्भिन्नः	४९३	चतुश्चत्वारिंशद्विलस	११५
घटनीरान्नपिष्टानां	४०८	चन्द्रापीडानन्दित	२५४
घटाकाशमहाकाशौ	५१५	चन्द्रार्कानलकोटि	२६७
घटावभासको दीपो	४९४	चन्द्रोद्भासितशेखरे	७७
घटावभासको भानुः	५१०	चपलं मम हृदयकपिं	८४
घटो वा मृत्पिण्डो	२७	चम्पकपङ्कजकुरवक	१०८
घनसारगौरगात्र	८३	चरणनलिनयुग्मं	२३३

पृष्ठम्	पृष्ठम्
चलत्कुन्तलान्त	२५९ चूर्णीकृतं द्रागिव २११
चलन्त्या मम्बायां	२०२ चेतो जातप्रमोदं ६२
चाञ्चल्यारुणलोचना	२७३ छ
चाम्पेयगौरार्ध	३१८ छन्दःशाखिशिखान्वितैः ३७
चारुगोरोचनापङ्क	१६८ छन्नेऽविद्यारूपपटेनैव १००
चारुस्मितं सोमकला	३०३ छाया स्थाणोरपि ८४
चित्तं चैतन्यमात्रेण	५०२ ज
चित्तेन्द्रियाणां चिर	४८४ जगज्जालमेतत्त्वयैवाम्ब १५७
चिदंशं विभुं निर्मलं	३५३ जगत्कर्मधीरान् वचो ॥
चिदमृतसुखराशौ	५१३ जगत्कारणमज्ञानं ५०९
चिदानन्दसान्द्राय	५ जगत्त्रयीख्यात १०७
चिदानन्दसुधाम्भोधेः	१७२ जगत्पवित्रि मामिका १७४
चिदेव देहस्तु चिदेव	५११ जगत्सूते धाता हरि १३१
चिद्रूपत्वान्न मे जाड्यं	५१६ जगन्नाथ मन्नाथ १६
चिन्तामणिमयोत्तंस	१७७ जटारुणं चन्द्रकला १६७
चिन्तामणिरिव दुर्लभ	४५६ जटिलो मुण्डी ३३०
चिन्मात्रैकरसे विष्णौ	५०१ जडता पशुता ४३
चूताशोकविकासि	२०९ जडत्वप्रियमोदत्वधर्माः ५१४

	पृष्ठम्		पृष्ठम्
जननमृत्युयुतानां	४६	जलादन्य इवाभाति	४०६
जननि चम्पकतैलमिदं	२२३	जलान्तकेलिकारिचारु	२८८
जनित्री पिता च	१३	जले शैत्यादिकं यद्वत्	४१२
जन्ममृत्युघोरदुःख	३०८	जागरस्वप्नयोरेव	४८८
जन्ममृत्युजरादोष	४३८	जागरेऽपि धियस्तूष्णीं	”
जन्ममृत्युसुखदुःख	५१५	जाग्रत्स्वप्नसुषुप्तिषु	४७४
जपो जल्पः शिल्पं	१३१	जाग्रदादित्रयं यस्मिन्	४१५
जम्बीरनीराश्रित	११२	जाग्रद्बुद्ध्या स्थूलपदार्था	३३९
जम्बवाम्ररम्भाफल	२२६	जाग्रद्देहवदाभाति	४१०
जय कैलासनिवास	८४	जातीकोरकतुल्य	२१२
जयानन्दभूमन्	१४	जातीचम्पकपाटलादि	१८७
जराजन्मगर्भाधि	२२	जानुद्वन्द्वेन मीनध्वज	५७
जरेयं पिशाचीव	३५५	जालन्धरोड्याणन	४८१
जलच्युताच्युताङ्गराग	२८८	जीमूतश्यामभासा	३५८
जलजद्युतिना करेण	२२०	जीवभावमनुप्राप्तः	४३६
जलधिमथनदक्षो	४७	जीवात्मना प्रवेशश्च	४९५
जलविन्दुभिराकाशं	५१७	जीवाद्विन्नः परेशोऽस्ति	५१४
जलस्थार्कं जलं चोर्मिं	४१२	जीवेश्वरादिभावेन	४१४

	पृष्ठम्		पृष्ठम्
ज्ञप्तिः सर्वशरीरेषु	८४	ड	
ज्ञस्य नास्त्येव संसारो	४११	डमरुडिण्डिमजर्जर	२३२
ज्ञांशीभूतान् प्राणिनः	९९	डम्बरमम्बुरुहामपि	८६
ज्ञाते स्थाणौ कुतश्चोरः	४१५	ढ	
ज्ञानं विक्षेपावृत्तिरहितं	८५	ढक्काक्षसूत्रशूलद्रुहिण	८६
ज्ञानमेकं सदा भाति	५०२	ण	
ज्ञानविज्ञाननिष्ठोऽयं	५०४	णाकारगर्भिणी	८६
ज्ञानाज्ञानविलासोऽयं	४९८	णानेत्येवं यन्मनुमध्य	९७
ज्वलत्कान्तिवह्निं	२६३	त	
ज्वलत्कोटिबालार्कं	२५७	तकारो विषयाध्यासो	५०३
ज्वालोम्रः सकलामरा	३४	तक्रादि लवणोपेत	४०७
झ		तच्चिन्तनं तत्कथनं	४९०
झणत्कणत्कङ्कण	३१८	तज्ज्ञानं प्रशमकरं	४४४
झणुतकझङ्किणु	८५	तटित्वन्तं शक्त्या	१३५
ट		तटिद्वर्णे वस्त्रे	३९६
टङ्कारस्तव धनुषो	८५	तटिद्वाससं नील	३७१
ठ		तटिल्लेखातन्वीं तपन	१३९
ठाकृतिरिव तव	८५	तत्त्वंप्रदार्थशुद्धयर्थ	४२९

	पृष्ठम्		पृष्ठम्
तत्त्वंपदार्थौ निर्णीतौ	४९५	तनीयांसं पांसुं तव	१२५
तत्त्वमस्यादिवाक्यं च	४९६	तनुच्छायाभिस्ते तरुण	१२९
तत्त्वमस्यादिवाक्येषु	४९७	तनोतु क्षेमं नस्तव	१३६
तत्त्वमस्यादिवाक्योत्थं	४९२	तन्महापातकं हन्ति	४७१
तत्त्वमोः पदयोरैक्यं	४३४	तपनीयमयी सुतूलिका	२१९
तत्त्वमोर्बोध्यतेऽथापि	,,	तपोयज्ञदानादिभिः	५०६
तत्त्वातीतः परात्माऽहं	४६८	तप्तस्वर्णच्छायजटा	९८
तत्त्वार्थमन्तेवसता	३०३	तरङ्गत्वं ध्रुवं सिन्धुः	५१०
तत्र कामेशवामाङ्गे	१६८	तरङ्गभ्रुकुटीकोटि	१६६
तत्र वप्रावलीलीला	१६६	तरङ्गसङ्गसैकता	२८८
तत्र स्फाटिकपीठमेत्य	१९४	तरुणारुणमुखकमलं	३८२
तत्रैव चिन्तामणि	१६६	तर्पणं श्वमुखेनैव	४९९
तथान्ये विकल्पेषु	१५५	तव तत्त्वं विमृशतां	१७९
तथायमात्मवद्भाति	४१०	तव दहनसदृक्षैः	२०४
तथा रागादिभिर्वर्णैः	४३७	तव देवि गुणानुवर्णने	२३२
तथैव प्रकृते तत्त्व	४३४	तव देवि सरोजचिह्नयोः	२३४
तदर्थस्य च पारोक्ष्यं	४९६	तव मन्वतिसंजपतः	८६
तद्भञ्जुरन्ध्रनाशेषु	४०९	तव स्तन्यं मन्ये धराणि	१४३

	पृष्ठम्		पृष्ठम्
तव स्वाधिष्ठाने हुतवह	१३४	तारुण्योत्तुङ्गितकुचे	१७७
तव हितमेकं वचनं	३४७	तार्किकाणां तु जीवेशौ	५०१
तवाज्ञाचक्रस्थं तपन	१३४	तावत्सर्वं सत्यमिवाभाति	३४५
तवाधारे मूले सह	१३५	तितीर्षया भवाम्भोधेः	१७१
तवानुग्रहनिर्भिन्न	१७९	तुभ्यं मातर्योऽञ्जलिं	१८२
तवापर्णे कर्णे जपनयन	१३९	तेजःस्तोमैरङ्गद	९६
तस्मादेतत्त्रयं मिथ्या	५१४	तोयाश्रयेषु सर्वेषु	४११
तस्मिन्नुज्ज्वलरत्न	१८६	त्यक्तां त्वचमहिर्यद्वत्	४०७
तस्य मध्ये मणिद्वीपः	१६६	त्यक्त्वा गृहे रतिमधो	४४४
तस्या वृष्टेर्विरामाय	५०३	त्यक्त्वा ममाहमिति	४४५
तापत्रयविनिर्मुक्तो	४६९	त्यक्त्वैषणात्रयमवेक्षित	॥
तापत्रयार्कसंतप्तः	४९१	त्रयाणां देवानां त्रिगुण	१३१
तामेवाद्यां ब्रह्मविद्या	१७४	त्रयीवेद्यं ह्यद्यं	२६
ताम्बूलं विनिवेदयामि	२१५	त्रिकलाढ्यां त्रिहृल्लेखां	१८०
ताम्बूलनिर्जितसुतम्	२२७	त्रिकूटनाग्निं स्तिमिते	४८२
ताम्बूलोद्भासिकवक्त्रैः	२१६	त्रिकोण उदितप्रभे	२१०
ताम्रकल्पितदेवादि	४१३	त्रिगुणात्माशेषलोक	४००
तारानाथकलाप्रवेश	२०७	त्रिपुटी क्षीणतामेति	५०३

	पृष्ठम्		पृष्ठम्
त्रिपुरासुधार्षवासन	२०६	त्वदीयं सौन्दर्यं निरति	१६३
त्रिविधा लक्षणा ज्ञेया	४३३	त्वदुन्मेषलीलानुबन्धा	१५५
त्रैलोक्यमोहनमिति	२०८	त्वद्भक्तानामम्ब	१७६
त्रैविष्टपरिपुवीरघ्नं	३९२	त्वन्मुखाम्बुजविलोक	२१४
त्र्यक्ष दीनसत्कृपा	३१०	त्वमप्यम्ब मां पश्य	२३
त्वत्तीरे मणिकर्णिके	२८४	त्वमप्येवमनेकेषु	४३८
त्वत्तीरे मरणं तु	२८५	त्वमर्कस्त्वमिन्दुः	२६०
त्वत्तो जगद्भवति देव	७३	त्वमर्थमेवं निश्चित्य	४९४
त्वत्पादाम्बुजमर्चयामि	३३	त्वमाचामोपेन्द्र	३९५
त्वत्पादुकानुसन्धान	१७९	त्वमेको लोकानां	३०
त्वत्प्रभुजीवप्रिय	३४६	त्वमेव कारणं कार्यं	१७०
त्वदक्ष्णोः कटाक्षः	१९	त्वमेवासि दैवं	३७६
त्वदन्यः पाणिभ्यामभय	१२६	त्वया हृत्वा वामं वपु	१३०
त्वदन्यः शरण्यः	१७	त्वयि मयि चान्यत्रैको	३३३
त्वदन्यस्मादिच्छाविषय	१६२	त्वरितं किं कर्तव्यं	४५३
त्वदमलवपुरुष	२०५	त्वामाश्रयद्भिः कबरी	१९६
त्वदम्बुलीनदीनमीन	२९३	त्वामेवाहं स्तौमि नित्यं	१८४
त्वदीयं सौन्दर्यं तुहिन	१२८	थ	

पृष्ठम्	पृष्ठम्
थूत्कारस्तस्य मुखे	८७
द	दिक्कालौ वेदयन्तौ
दक्षहस्तनिष्ठजात	३०८
ददाने दीनेभ्यः श्रिय	१४७
दद्याद्दानुपवनो	२७८
दधिदुग्धघृतैः	२२१
दध्याज्यादिद्रव्यक	९७
दयनीयश्च दयालुः	८७
दयालुं गुरुं ब्रह्मनिष्ठं	५०६
दरिद्रं मां विजानीहि	१७५
दरिद्रोऽस्म्यभद्रोऽस्मि	१९
दशग्रीवमुग्रं सपुत्रं	३७९
दशङ्गं धूपं	३९६
दानं प्रियवाक्सहितं	४५६
दामोदर गुणमन्दिर	३२६
दारिद्र्याब्धौ देवि ममो	१८०
दारिद्र्याशा यथा नास्ति	५१०
दाहको नैव दाह्यं स्यात्	४०७
दिग्घातिभिः कनक	२८०
दिनयामिन्यौ सायं	३३०
दिव्यधुनीमकरन्दे	३२५
दिव्याकल्पोज्ज्वलानां	६१
दीनमानवालिकाम	३०९
दुःखाम्भोधिगतो	२८५
दुग्धमेतदनले	२१३
दुग्धैर्मध्वाज्ययुक्तैः	७५
दुराशाभूयिष्ठे	३०
दुष्टान्दैत्यान्	१७०
दूरीकृतंसीतार्तिः	३८२
दूरीकृतानि दुरितानि	४९
दूर्वया सरसिजान्वित	२१९
दृगन्ते विलोला सुगन्धीषु	१५७
दृग्दृश्यौ द्वौ पदार्थौ	४६९
दृशा द्राघीयस्या दर	१३९
दृशि स्कन्दमूर्तिः	१२

	पृष्ठम्		पृष्ठम्
दृश्यते तव मुखाम्बुजं	२१४	देहाभ्यासो हि संन्यासो	५००
दृश्यादृश्यविभूति	२६६	देहेन्द्रियप्राणमनो	४०९
दृष्टा नाना चारुदेशाः	४१६	देहेन्द्रियमनःप्राणा	४९४
दृष्ट्वा गीतास्वक्षरतत्त्वं	३४१	देहेन्द्रियादयो भावा	४९३
देयासुर्मूर्ध्नि राजत्	६३	देहेन्द्रियादिधर्मान् यः	४३२
देवतान्तरमन्त्रौघ	१६९	देहेन्द्रियादिसाक्षी यः	„
देवराजसेव्यमान	२९८	देहो देवालयः प्रोक्तो	४९९
देवस्याङ्काश्रयायाः	५३	देहो नाहं प्रदृश्यत्वात्	४०९
देवि सर्वानवद्याङ्गि	१७१	देहो नाहमचेतनो	४६२
देवी सर्वविचित्र	२६७	दैवतानि कति सन्ति	३०४
देवेभ्यो दानवेभ्यः	६२	द्रुततरतुरगैः	२३०
देवो भीतिं विधातुः	३६२	द्वन्द्वादिसाक्षिरूपोऽहं	४६८
देशाभावात्क गन्तव्यं	५१७	द्वन्द्वैकत्वं यच्च मधु	३४२
देहं प्राणमपीन्द्रियाण्यपि	१०३	द्वित्वं भात्यक्षिदोषेण	४०५
देहत्रयमिदं नित्य	४१०	द्वैतं मय्यखिलं	४६२
देहत्रयमिदं भाति	४१५	ध	
देहात्मधीवद्ब्रह्मात्म	४९०	धनुः पौष्पं मौर्वी मधु	१२६
देहादिभावं परि	४७८	धन्यां सोमविभावनीय	२७४

	पृष्ठम्		पृष्ठम्
धम्मिल्ले तव देवि हेम	२२३	ध्वनिध्वंसवीणा	३
धर्मसेतुपालकं	२९९	न	
धर्मस्थापनदक्ष	८७	नखानामुद्योतैर्नव	१४२
धर्मो मे चतुरङ्गविक्रः	३५	नखैर्नाकस्त्रीणां कर	१४७
धातुलोकः साधितो वा	४२०	नम्रो निस्सङ्गशुद्धः	७६
धाम्नां धाम प्रौढरुचीनां	९९	न च प्राणसंज्ञो	४५१
धीयन्त्रेण वचोघटेन	३६	न चाकाशो न शब्दश्च	४७३
धुनोतु ध्वान्तं नस्तुलित	१३५	न चैकं तदन्यत्	४४३
धूपं तेऽगरुसंभवं	२११	न चोर्ध्वं न चाधो	४४२
धृतिस्तम्भाधारां	३१	न जाग्रन्न मे स्वप्नको	४४३
धेनुकारिष्टहा	३८७	न जानामि शब्दं	६
धैर्याङ्कुशेन निभृतं	५०	नतिभिर्नुतिभिस्त्वमीश	४८
ध्यातव्याभावविज्ञानं	४०२	नतेतरातिभीकरं	१
ध्यात्वा चित्ते शिवाख्यं	७६	न तेषां समुदायोऽसि	४३०
ध्यानयोगेन मासैकात्	४७२	न त्वं देहो नेन्द्रियाणि	५००
ध्यानाञ्जनेन समवेक्ष्य	४४	न त्वं देहोऽसि दृश्यत्वात्	४२९
ध्यायन्नित्थं प्रभाते	६२	न दृष्टिलक्ष्याणि	४८३
ध्वनन्मृदङ्गकाहलः	१८९	न निरोधो न चोत्पत्तिः	४३९

	पृष्ठम्		पृष्ठम्
ननु ताडितोऽसि	८७	नमः शिवाभ्यामशुभा	१२३
न पुण्यं न पापं	४५२	नमः सच्चिदानन्द	३७७
न भवानिन्द्रियाण्येषां	४२९	न मनस्त्वं न वा प्राणो	४३७
न भूमिर्न चापो न वह्निर्न	७२	न मनोऽहं न बुद्धिश्च	४७२
न भूमिर्न तोयं	४४१	नमस्कारोऽष्टाङ्गः	३९७
न भोगे न योगे न वा	३२२	नमस्ते नमस्ते विभो	७३
नमः केकिने शक्तये	१३	नमस्ते नमस्ते समस्त	३७७
नमः शिवाभ्यां कलिना	१२२	नमस्ते सुमित्रासुपुत्रा	३८७
नमः शिवाभ्यां जगदी	,,	न माता पिता वा	४४१
नमः शिवाभ्यां जटिलं	१२३	न मृत्युर्न शङ्का	४५२
नमः शिवाभ्यां नवयौ	१२१	न मे द्वेषरागौ	४५१
नमः शिवाभ्यां परमौ	१२२	न मे बन्धो न मे मुक्तिः	५१२
नमः शिवाभ्यां पशुपा	१२४	न मे लोकयात्रा	४४८
नमः शिवाभ्यां रथवा	१२३	नमो गौरैशाय	११४
नमः शिवाभ्यां विषमै	,,	नमो भक्तियुक्तासु	३७७
नमः शिवाभ्यां वृषवा	१२१	नमोवाकं ब्रूमो नयन	१४६
नमः शिवाभ्यां सरसो	,,	नमोवाकमाशास्महे	१५६
नमः शिवाभ्यामतिमु	१२२	नमो विश्वकर्त्रे नमो	३७७

	पृष्ठम्		पृष्ठम्
नमोऽस्तु नालीक	२७९	नष्टे पूर्वविकल्पे तु	४८९
नम्राङ्गाणां भक्तिमतां	९५	न संभवति साऽप्यत्र	४३३
नम्रीभूय कृताञ्जलि	२०३	न सांख्यं न शैवं	४४२
नरं वर्षीयांसं नयन	१२८	न हि प्रपञ्चो न हि	५११
नरत्वं देवत्वं नगवन	२८	नाकस्त्रीणां किन्नरीणां	१८०
नरातङ्कोट्टङ्कः	३९०	नागररामठयुक्तं	११२
नलिनीदलगतजलमति	३२८	नागेन्द्रहाराय	११९
नलिनीदलगतजलव	४५४	नाडीषु पीड्यमानासु	५१८
नषजलदद्युति	२९१	नादानुसंधान नमोऽस्तु	४८१
नवनीपवनीवास	१८३	नादे नारदतुम्बुराय	२७१
नवरत्नमये मयार्पिते	२२२	नानाकारैः शक्तिकदम्बैः	२५६
न वर्णा न वर्णाश्रमा	४४१	नानाच्छिद्रषटोदर	१०३
न विस्मरामि चिन्मूर्ति	१७६	नानात्माभिमतं नैव	४३०
नवीनार्कभ्राजन्मणि	१६०	नानादेशसमुत्थितैः	१९८
न वै प्राध्वं राज्यं	३८४	नानायोगिसुनीन्द्र	२६९
न शक्नोमि कर्तुं	१८	नानारत्नगुलुच्छा	१६७
न शास्ता न शास्त्रं	४४२	नानारत्नविचित्र	२६५
न शुद्धं न कृष्णं	,,	नानारूपवती बोधे	४३०

	पृष्ठम्		पृष्ठम्
नानारूपव्यतीतोऽहं	४६८	निक्षिप्तो विपिनेऽतीव	४३६
नानाविधत्वं कुम्भानां	४०८	निजे मानसे मन्दिरे	३७६
नानाविधेषु कुम्भेषु	,,	नितान्तकान्तदन्तकान्ति	२
नानाहेमविचित्राणि	१०७	नित्यं योगिमनःसरोज	४५
नानैतान्येकरूपस्त्वं	४३०	नित्यं स्नेहातिरेकात्	३६६
नाभीचक्रालवालात्	५७	नित्यं स्वोदरपूरणाय	४०
नाभीनालीकमूलात्	३६३	नित्यः शुद्धो निष्कल	२५५
नारायण करुणामय	३२६	नित्यमेव नियमेन	२४८
नारीस्तनभरनाभी	३२७	नित्यशुद्धविमुक्तोऽहं	४६७
नालं वा परमोपकार	३३	नित्यस्फूर्तिमयोऽस्मि	४६४
नालं वा सकृदेव देव	३४	नित्यानन्दकरी	२६५
नासन्न सन्न सदसन्न	४४५	नित्यानन्दरसालयं	३८
नाहं खादिरपि स्फुटं	४६३	नित्याय त्रिगुणात्मने	४०
नाहं जातो न प्रवृद्धो	४०४	नित्यार्चनमिदं चित्ते	२१७
नाहं देहो न मे देहः	४७३	नित्योऽहं निरवद्योऽहं	४६७
नाहं देहो नेन्द्रियाणि	४०३	नित्योऽहं निर्विकल्पोऽहं	४७२
नाहं प्राणो नैव शरीरं	३४४	निदानं यदज्ञान	४४८
नाहं मन्ये दैवतं	१७१	निद्रादेहजदुःखादि	४१०

	पृष्ठम्		पृष्ठम्
निषेहि मणिपादुको	१९३	निर्यहानाम्बुधारा	५४
निबद्धशितिपट्टक	२००	निर्लेपस्य कुतो गन्धः	३९८
निमेषोन्मेषाभ्यां प्रलय	१३८	निर्वर्तयन्तीं निखिले	४८५
निम्बूकार्द्रकचूत	२१२	निवासः कैलासे विधिशत	१६२
निरङ्कुशानां श्वसनो	४८३	निवृत्तिः प्रतिष्ठा च	१५३
निरञ्जनस्य किं धूपैः	३९८	निश्वासलोपैर्निभृतैः	४८५
निरस्तातिशयानन्दं	४९७	निषेधे कृते नेति नेतीति	५०७
निरस्तातिशयानन्दः	४९५	निष्कलोऽहं निष्क्रियोऽहं	४६८
निरस्ताशेषसंसार	४९४	निसर्गक्षीणस्य स्तन	१४४
निराकारं कापि	४२७	निहितं कनकस्य संपुटे	२२०
निराकारं जगत्सर्व	५११	नीराजनं निर्मलदीप्ति	११३
निराधारस्वरूपोऽहं	४६९	नीरात्मीरं पृथक्कृत्य	४१४
निराधारा निर्विकारा	५०२	नीलपट्टमृदुगुच्छ	१९९
निरावरणचैतन्यं	४००	नूनं सिञ्चासनेश्वर्या	१८०
निरुपमानित्यनिरंशके	४७६	नृत्तारम्भेषु हस्ताहत	५५
निर्गतोपाधिराकाश	४०६	नेत्रे ययोन्मेषनिमेषशून्ये	४८४
निर्द्वैतोऽस्म्यहमस्मि	४६३	नैवेद्यमात्मलिङ्गस्य	४००
निर्मलस्य कुतः ज्ञानं	३९८	नो वा यागैर्नैव पूर्तादि	१७२

	पृष्ठम्		पृष्ठम्
नौ शक्यं स्मार्तिकम्	७६	पद्मानन्दप्रदाता	३६५
न्यकुर्वन्नुर्वराभृन्निभ	६६	पयोम्भोधेर्द्वीपात्	३९५
न्यङ्कुपाणये शिवं	३११	परप्रेमास्पदतया	४९४
न्यस्तो मध्ये सभायाः	५६	परब्रह्मापीडः	३८४
प		परमाश्रुतमत्तमुन्दरी	२१४
पङ्क्तयोपविष्टान्परितस्तु	२१३	परस्परविरुद्धं स्यात्	४३३
पञ्चब्रह्ममयो मञ्चः	१६७	परागमद्वीन्द्रसुते	१७०
पञ्चाक्षरं पावनमुञ्चरन्तः	४७९	पराजेतुं रुद्रं द्विगुण	१४५
पञ्चास्त्र शान्त पञ्चास्र	१०७	परात्मानमेकं जगद्वीज	७२
पाण्डितस्तत्र मेधावी	४३९	परिधीकृतसप्तसागरं	२३०
पदं ते कीर्तीनां प्रपद	१४७	परिपतितपरागैः	१८७
पदन्यासक्रीडापरि	,,	परिपूर्णस्य नित्यस्य	५१७
पदयोरैक्यबोधस्तु	५०४	परिभ्रमन्ति ब्रह्माण्ड	४०१
पदाम्बुजमुपासितुं	२०१	परिमातुं तव मूर्ति	८८
पदार्थमेव जानामि	४९२	पर्यङ्कतल्पोपरि	१६७
पदे पदे यत्परिपूजकेभ्यः	२३३	पर्यङ्करज्जुरन्ध्रेषु	४०९
पदे पदे सर्वतमौ	११४	पवित्रं चरित्रं विचित्रं	३७८
पद्मकान्तिपदपाणि	२४७	पवित्रीकृतं नः पशुपति	१३८

	पृष्ठम्		पृष्ठम्
पशुं वेत्ति चेन्मां	१८	प्रीतेन द्योतते यच्चतुर	३६३
पशूनां पतिं प्रापनाशं	७१	पीनोतुङ्गपयोधराः	१९३
पश्यञ्शुद्धोऽप्यक्षर	३३९	पुंनागनीलोत्पल	११४
पश्यञ्शृण्वन्नत्र	३३८	पुंनागमल्लिकाकुन्द	११३
पातात्पातालपातात्	३६७	पुंस्कोकिलकलकाण	३६९
पातालं यस्य नालं	३६३	पुण्यमापरजःसङ्गो	३९९
पातुं कर्णाञ्जलिभिः	४५४	पुण्यानि पापकर्माणि	५१२
पात्रं किमन्नदाने	४६१	पुत्रवित्तादयो भावाः	४९४
पादाम्भोजन्मसेवा	३६१	पुनरपि जननं पुनरपि	३३२
पाद्यं ते परिकल्पयामि	१९२	पुरन्दरपुरान्धिका	२३८
पायोत्पातविमोचनाय	३६	पुरः प्राञ्जलीनाञ्जनेया	३७५
पायाद्भक्तं स्वात्मनि	३४५	पुरारातेरन्तःपुरमसि	१४८
पारिजातशतपत्र	२२४	पुरे पौरान्पश्यन्	४२४
पाहि मामुमामनोह	३१०	मुलिन्देशकन्या	८
पिष्टं व्याप्य गुहं यद्वत्	५१०	मुष्टावष्टम्भभूतौ	६८
पिष्टादिर्गुलसंपर्कात्	४०८	मुष्पवत्फुलतादङ्गां	१८२
प्रीठीभूतालकान्तं	३६८	मुष्पेषु तेषु नष्टेषु	४०९
प्रीतं ते परिकल्पयामि	१९५	मृजाद्रव्यसमृद्धयो	४७

	पृष्ठम्		पृष्ठम्
पूजामिमां पठेन्नित्यं	२३५	प्रतिबिम्बचलत्वाद्या	४१२
पूजामिमां यः पठति	,,	प्रत्यक्चैतन्यरूपोऽहं	४६७
पूर्णत्वान्निर्विकारत्वात्	५१४	प्रत्यक्परोक्षतैकस्य	४९७
पूर्णमद्वयमखण्डचेतनम्	५१५	प्रत्यक्षदेवता का	४६०
पूर्णस्यावाहनं कुत्र	३९८	प्रत्यग्बोधो य आभाति	४९६
पूर्वोत्तरे पारलिका	३१५	प्रत्यग्विमर्शातिशयेन	४८६
पृथिव्यप्सु पयो वह्नौ	४७१	प्रत्यङ्गं परिमार्जयामि	१९५
पृथिव्यां तिष्ठन्थो	३९०	प्रत्यहं भक्तिसंयुक्तो	२३५
पौरोहित्यं रजनिचरितं	७७	प्रत्याहारध्यानसमाधि	२५४
प्रकाशज्जपारक्त	३	प्रत्याहारप्राणनिरोधा	९९
प्रकाशमाने परमात्मभानौ	४८६	प्रत्याहृतः केवलकुम्भकेन	४८३
प्रकृत्या रक्तायास्तव	१४०	प्रत्येकं जीवता नास्ति	५१४
प्रचण्डप्रतापप्रभावा	३७८	प्रत्येकमपि तान्यात्मा	४३०
प्रचरत्यभितः प्रगल्भ	५०	प्रदीपज्वालाभिर्दिवस	१५०
प्रज्ञानघन एवाहं	४६८	प्रदीपरत्नोज्ज्वल	३२०
प्रज्ञामात्रं प्रापितसंवि	१००	प्रपञ्चसृष्ट्युन्मुख	३१९
प्रणम्यासकृत्पादयोस्ते	११	प्रभुत्वं दीनानां	२९
प्रतिपाद्यं तदेवात्र	४३५	प्रभूता भक्तिस्ते यदपि	१६१

	पृष्ठम्		पृष्ठम्
प्रभो शूलराणे विभो	७३	प्राणादपि को रम्यः	४५७
प्रमत्तवारुणीरभैः	१९१	प्राणानायम्योमिति	३३६
प्रमाणं बोधयन्तं तं	४३१	प्राणायामं प्रत्याहारं	३३४
प्रमाणं भवाब्धेः	३७१	प्राणाश्चरन्तु तद्धर्मैः	५१२
प्रमाता च प्रमाणं च	५०२	प्राणो वाहं वाक्छूषणा	३४३
प्रमेयादित्रयं सार्धं	४०७	प्रातःकाले भावविशुद्धः	२५६
प्रलोभाद्यैरर्थाहरण	३१	प्रातः पाहि महाविद्ये	१७२
प्रवालप्रवाहप्रभा	१६	प्रातः स्तुवे परशिवां	२४०
प्रविष्टो जीवरूपेण	४३६	प्रातः स्मरामि देवस्य	४९८
प्रवेशनिर्गमाकुठैः	१८९	प्रातः स्मरामि ललिता	२३९
प्रवेशितोऽसि सूष्टोऽसि	४३७	प्रातः स्मरामि हृदि	३२४
प्रशान्तेन्द्रिये नष्टसंज्ञे	११	प्रातर्नमामि तमसः	॥
प्रसङ्ग संकल्पपरम्परा	४८५	प्रातर्नमामि ललिता	२३९
प्रसीद प्रसीद प्रचण्ड	३८१	प्रातर्भजामि मनसां	३२४
प्रह्लादनारदपराशर	३५२	प्रातर्भजामि ललिता	२३९
प्रह्वप्राचीन्बर्हिः	६९	प्रातर्लिङ्गमुमापतेः	११५
प्राक्पुण्याचलमार्ग	३५	प्रातर्वदामि ललिते	२४०
प्राणसंचारसंशोषा	५१८	प्रान्तस्फुरद्विमल	२०५

	पृष्ठम्		पृष्ठम्
प्राप्तं पदं प्रथमतः	२७७	बन्धूकामैर्भानुभि	१७२
प्रारब्धकर्मवेगेन	४९७	बलमारोग्यं चायु	८८
प्रियगतिरतितुङ्गो	२२९	बहिर्दशारे सर्वार्थ	२०९
प्रौढप्रेमाकुलाया	६७	बहुभिरगरुधूपैः	२२२
प्रौढप्रौढनिजानुभूति	४३२	बहुविधपरितोष	४२
प्रौढोऽहं यौवनस्थो	७५	वाणत्वं वृषभत्वमर्थ	४६
फ		वालस्तावत्कीडा सक्तः	३२८
फलमपि भगवद्भक्तेः	४६१	वालार्कच्युति दाडिमीय	२२१
फलमिह नृतया	८८	वाल्लिशेन मया प्रोक्तं	१८३
फलाद्वा पुण्यानां	३०	वाल्यादिष्वपि जाग्रदा	१०३
फालेन भ्राम्यमाणेन	४१०	वाल्ये दुःखातिरेकान्	७४
ब		बाह्वन्तरे मधुजितः	२७७
बद्धाः सन्यक्पावकाद्याः	४१८	बिम्बं विना यथा नीरे.	४११
बद्ध्वा गले यमभटाः	३५१	बीजस्यान्तरिवाङ्कुरो	१०२
बद्ध्वा देशान्तरं चोरैः	४३६	बुद्धिः स्थिरा भवितु	४५
बन्धत्रयाभ्यास	४८२	बुद्धिर्नाहं विकारित्वान्	४०९
बन्धमुक्तौ तथा देश	४३७	बुद्धेः कर्तृत्वभोक्तृत्व	४१२
बन्धमोक्षादयः सर्वे	५०९	बुद्धेः पूर्णविकासोऽयं	५१७

	पृष्ठम्		पृष्ठम्
बृन्दावनभुवि	३९४	भक्त्या किंनु समर्पितानि	१८८
ब्रह्मन् ब्रह्मण्यजिह्वां	३६६	भक्त्याऽभक्त्या वाऽपि	१८३
ब्रह्ममस्ताकावली	३०७	भगवति तव तीरे	२८२
ब्रह्म सत्यं जगन्मिथ्या	४६९	भगवति भवलीला	२८१
ब्रह्माण्डं खण्डयन्ती	२८१	भगवद्गीता किंचिद्	३३२
ब्रह्मादिकं जगत्सर्वं	५११	भगवन् किमुपादेयं	४५३
ब्रह्मादिस्तम्बपर्यन्ताः	५१०	भगवन् भर्गो भयापह	८८
ब्रह्मानन्दजलेनैव	४००	भज गोविन्दं भज	३२७
ब्रह्मानन्दाब्धिकल्लोल	३९९	भण्डभण्डनलीलायां	१७४
ब्रह्मानन्दे प्रमत्तः स्वा	४३७	भद्रारूढं भद्रदमारा	९६
ब्रह्मा विष्णू रुद्रहुताशौ	३३९	भवद्गौरवं मल्लघुत्वं	१९
ब्रह्मेन्द्ररुद्रमरुदर्कं	३४८	भवानि तव पादाब्ज	१७२
ब्रह्मेशाच्युतगीयमान	२७१	भवानि त्वं दासे मयि	१३०
ब्रह्मैवाहं न संसारी	४७२	भवानि स्तोतुं त्वां प्रभ	१५९
ब्रह्मैवाहमिदं जगच्च	४७४	भवानी भवानी	२६१
भ		भवान्यै भवायापि	१९
भक्तिर्महेशपद	४५	भवाम्भोजनेत्रा	२६४
भक्तो भक्तिगुणावृते	३५	भवोत्तापाम्भोधौ	२९२

	पृष्ठम्		पृष्ठम्
भानुकोटिभास्वरं	२९८	भूतसङ्गनायकं	३००
भानुस्फुरणतो यद्	४०८	भूत्यै दृग्भूतयोः	६४
भानोरन्य इवाभाति	४११	भूत्यै भवानि त्वां वन्दे	१८२
भानौ तमः प्रकाशत्वं	५१६	भूत्वा विमुक्तबन्धत्वं	४३९
भावाद्धैतं सदा कुर्यात्	४४०	भूदारतामुदवह्	४४
भासा यस्य त्रिलोकी	६६	भूपेन्द्रत्वं प्राप्तमुर्व्या	४१९
भास्यं मेघादिकं भानुः	४१२	भूमा यस्यास्तसीमा	७०
भास्वन्मौक्तिकतोरणे	१०५	भूरम्भांस्यनलोऽनिलो	१०४
भिन्नप्रवृत्तिहेतुत्वे	४३२	भूरिभारधरकुण्डलीन्द्र	२४७
भुक्तिमुक्तिदायकं	२९९	भृङ्गीच्छानटनोत्कटः	३८
भुक्तिमुक्तिदिव्यभोग	३१२	भोक्त्रा बहिर्यथा भोग्यः	४११
भुजंगप्रयातं पठे	३५६	भोग्यं तमोगुणः प्राहुः	५०४
भुजंगप्रयातं परं	३८१	भ्रमदलिकुलतुल्या	२३६
भुजंगप्रियाकरूप	२५	भ्रमरलुलितलोले	११
भुजंगाख्यवृत्तेन	१४	भ्रान्त्या भ्रान्त्या यदन्तः	३६६
भुजाश्लेषान्नित्यं पुर	१४२	भुवौ भुमे किञ्चिद्भुवन	१३६
भुजे सव्ये वेणुं	३८३	म	
भूतमौक्तिकदेहानां	४०८	मकरन्दशरीरमज्ज	१६६

	पृष्ठम्		पृष्ठम्
मङ्गलप्रदाय गीतुरङ्ग	३१०	मध्याह्ने मणिकर्णिका	२८६
मज्जन्मातङ्गकुम्भ	२८१	मनस्ते पादाब्जे	२७
मञ्जीरीभूतभोगि	६९	मनस्त्वं व्योम त्वं मरु	१३३
मञ्जीरे पदयोर्निधाय	२२२	मतोज्जरम्भावन	१११
मणिमुकुरे निष्पटले	१०९	मतोनिवृत्तिः परमो	२९६
मणिमौक्तिकनिर्मितं	२१९	मतोबुद्ध्यहंकार	४५१
मणिसदनसमुद्य	१८८	मन्त्रैः सर्वैः स्तम्भितो वा	४१९
मणिस्यूतताटङ्कशोणा	१५४	मन्दं चारणसुन्दरी	२०२
मत्तो नान्यन् किञ्चिद्	४०४	मन्दाकिनीसलिल	११९
मत्तोऽन्यन्न हि किञ्चि	४६३	मन्दा निन्दालोलुपाहं	१६६
मत्तो मारो यस्य ललाटा	९८	मन्दारकुन्दकरवीर	२२४
मत्स्यः कूर्मो वराहो	३६९	मन्दारमल्लीकरवीर	१०६
मत्स्यादिभिरवतारैः	३२६	मन्दारमालाकलिता	३१९
मदिरेव मोहजनकः	४५३	मन्दारहेमाम्बुज	११२
मद्वंश्या ये दुस्सचाराः	१७१	मन्मतेो मीनवन्नित्यं	४९९
मधुकरवृतकुम्भ	२३०	मम न भजनशक्तिः	१८६
मधुवनचारिणि	२९०	ममाद्य देवो वटमूल	३०२
मध्यस्थारुणरत्न	१९७	मयि सर्वं लयं याति	४७३

	पृष्ठम्		पृष्ठम्
मयूराधिरूढं	६	महीं मूलाधारे कमपि	१२७
मय्यास्मिन्परमार्थके	४६३	महेन्द्रादिर्देवो	३९०
मरकतवरपद्मराग	१९७	महेशं सुरेशं सुराराति	७१
मरुभूमौ जलं सर्वं	५१०	महेशि वसुभिर्दलैः	२०८
मंलापहारिवारिपूर	२८६	महेश्वरि महामन्त्र	१७५
महति कनकपात्रे	२२८	मह्यं द्रुह्यन्ति ये मात	,,
महागणेशपञ्चरत्न	२	मा कुरु धनजन	३२९
महागभीरनीरपूर	२९३	मा गच्छ त्वमितस्ततो	३६
महादेव देवेश	१७	माणिक्यकेयूरकिरीट	१०८
महादेव शंभो	२४	माणिक्यपादुकाद्वन्द्वे	,,
महान्तं विश्वासं तव	१६१	मातः काञ्चनदण्ड	२२८
महामन्त्रराजान्तबीजं	१५५	मातः कुङ्कुमपङ्क	२२१
महाम्भोधितीरे	७	मातः पश्य मुखाम्बुजं	१९२
महाम्भोधेस्तीरे	३८३	मातः फालतले तवा	२२३
महायोगपीठे तटे	३७१	मातर्जाह्नवि शम्भु	२८३
महायोगपीठे पारि	३५३	मातस्त्वां दधिदुग्ध	२२५
महारत्नपीठे शुभे	३७५	माता च पार्वती देवी	२६७
महिमा तव न हि	८९	मात्रातीतं स्वात्म	३३७

	पृष्ठम्		पृष्ठम्
आधुरीसौरभावास	१८३	मुक्तामुक्ते विचित्रा	६८
आनान्तरविरोधे तु	४९७	मुक्ताहारलसत्किरीट	२६८
आनान्तरोपरोधाच्च	४३३	मुक्तिं लभते कस्मात्	४६०
आयातत्कार्यदेहादि	४६८	मुखं विन्दुं कृत्वा कुच	१२९
आयातत्कार्यविलये	५१५	मुखनयनविलास	२३१
आयाऽऽभासो विशुद्धा	५१४	मुखे ते ताम्बूलं नयन	१५९
आयोपाधिर्जगद्योनिः	४९६	मुग्धा मुहुर्विदधती	२७६
आर्गावर्तितपादुका	४१	मुञ्च वञ्चकतां चित्त	१७७
आर्तण्डमण्डलनिभो	२२९	मुदा करात्तमोदकं	१
आलतीवकुलहेम	२२४	मुदिताय मुग्धशशिना	३०५
आलालीवालिधान्नः	३६८	मुनिभिः स्वात्मलाभाय	१६७
मीनाम्भोरुहखञ्जरी	१९७	मुनीनामुताहो नृणां	१२
मुकुरस्थं मुखं यद्वत्	४१३	मुरारिकायकालिमा	२८७
मुकुरस्थस्य नाशेन	,,	मूढ जहीहि धनागम	३२७
मुक्ताकुन्देन्दुगौरां	२३४	मूढबुद्धिपरिव्याप्तं	५१८
मुक्तातपत्रं शशिकोटि	१०९	मूर्तामूर्ते पूर्वमपोह्याथ	३४४
मुक्ताभिरावृतं सूत्रं	४८९	मूर्तिच्छाया निर्जित	९७
मुक्तामाणिक्यजालैः	५५	मूलं तरोः केवलमाश्रय	४७८

	पृष्ठम्		पृष्ठम्
मूलाधारादुत्थितवीथ्या	२५५	यः पठति स्तुतिमेतां	१८४
मूलाधारादूर्ध्वमन्त	१७५	यः पुण्यैर्देवतानां	५४
मृगाः पक्षिणो दंशका	१३	यः श्लोकपञ्चकमिदं	२४०
मृषालीमृद्नीनां तत्र	१४२	यः साक्षिलक्षणो बौधः	४९४
मृत्स्नामत्सीहेति यशोदा	३९३	यश्च राजवन्धवे	३०६
मृषा कृत्वा गोत्रस्त्रलत	१४६	यश्च स्वरूपाय जटाधराय	१२०
मृषान्यो मृषान्यः परो	१५३	यज्ज्ञानात्सर्वविज्ञानं	४९५
मेघत्रोगाद्यथा नीरं	४०६	यतः कालमृत्युः	४४९
मेघावभासको भानुः	४१२	यतः सर्वं जातं	३८९
मेघावी स्मादिन्दुवत्तंसं	९९	यतोऽजायतेदं प्रपञ्चं	२४
मोक्षोत्पादादिकेश	३७०	यतोऽहं न बुद्धिः	४४८
मोहध्वस्त्यै वैषिक	९५	यत्कटाक्षसमुपासना	२७९
मोहध्वान्तः फेणितो वा	४१९	यत्तत्तु वृत्तिजं ज्ञानं	५०४
मौक्तिकचूर्णसमेतैः	११३	यत्र प्रत्युत्तरत्न	३६८
मौत्तं स्वाध्ययनं ध्यानं	५००	यत्रैव यत्रैव मनो	१८५
यः		यत्सौख्याम्बुधिलेश	४७५
यं ब्रह्माख्यं देवमनन्यै	३३६	यथा गान्धारदेजीयः	४३८
यं विज्ञानज्योतिषमाद्यं	२४५	यथा घटेषु नष्टेषु	४०८

	पृष्ठम्		पृष्ठम्
यथा दृष्टिनिरोधार्ते	५१६	यदा कृतान्भोनिधि	४८
यथा न संस्पृशेत्सूत्रं	४०९	यदा दारुणाभाषणा	२०
यथा बुद्धिः शुक्तौ	२८	यदा दुर्निवारव्यथोऽहं	॥
यथा बुद्बुदनाशेन	४०७	यदा धर्मगलानिः	३९१
यथान्वेस्तरङ्गा	७	यदानन्त्यं प्रतिज्ञाय	४९५
यथाऽमृतं विषाद्विभ्रं	५१६	यदानन्दरूपं	५०६
यथा शीतं जलं वह्नि	॥	यदानन्दलेशैः	५०७
यथेक्षुमभिसंव्याप्य	५१०	यदानन्दसिन्धौ	५०८
यथेप्सितमनोगत	२१६	यदा पश्यतां मामसौ	२१
यथेश्वरादिनाशेन	४१३	यदापारमच्छाय	॥
यथोपास्तिक्षतिर्न स्यात्	१७८	यदा पुत्रमित्रादयो	२०
यदज्ञानतो भाति	५०७	यदा मत्समीपं	३७६
यदन्तर्बहिर्व्यापकं	४४९	यदा यातनादेह	२१
यदन्नादिभिः पञ्चभिः	१५१	यदा रौरवादि	॥
यदभ्यासेन तद्भावो	४७२	यदावर्णयत्कर्ण	३७४
यदकैन्दुविद्युत्प्रभा	४४९	यदा श्वेतपत्रायत	२१
यदा कर्णरन्ध्रं	२०	यदा संनिधानं	७
यदाकाशवत्सर्वगं	४५०	यदासीद्विलासात्	४४९

	पृष्ठम्		पृष्ठम्
यदेतत्कालिन्दीतनु	१४४	यस्याज्ञानादेव नृणां	१००
यद्यद्वेद्यं तत्तदहं नेति	३३७	यस्यातर्क्यं स्वात्मविभूतेः	३४१
यद्यद्वेद्यं वस्तुसतत्त्वं	,,	यस्या दाम्ना त्रिधाम्नो	३६२
यन्नादो वेदवाचां	५६	यस्यामिदं कल्पित	२९६
यमनियमादिभिरङ्गैः	८९	यस्यामोतं प्रोतमशेषं	२५६
यमेकाक्षरं निर्मलं	४	यस्यासन्धरणीजला	९४
यशो मे गतं दिक्षु दान	३२२	यस्येदं हृदये सम्य	४२०
यस्ते प्रसन्नामनुसं	३०५	यस्यैकांशादित्यमशेषं	३३५
यस्ते राकाचन्द्रविम्बा	१८१	यस्यैव स्फुरणं सदात्मक	१०२
यस्त्रां पश्यति पार्वति	२१५	याः स्वस्यैकांशपाता	६९
यस्मादन्यन्नास्त्यपि नैवं	३३६	या तिर्यङ्मरदेवता	४७५
यस्मादाक्रामतो द्यां	३६०	याभ्यां कालव्यवस्था	५९
यस्माद्वाचो निवृत्ताः	३६९	यावज्जीवं सदाभ्यासात्	४७२
यस्मिन्नर्धेन्दुमुख	६०	यावत्पवनो निवसति	३२८
यस्य प्रसादादहमेव	४९१	यावदायुस्त्वया वन्द्यो	४४०
यस्य प्राहुः स्वरूपं	५२	यावद्विक्तोपार्जनसक्तः	३२८
यस्यां दृष्ट्वा मलायां	३६१	या वर्णपदवाक्यार्थ	१६५
यस्याः कुक्षौ लीनमखण्डं	२५५	या वायावानुकूल्यात्	३६४

	पृष्ठम्		पृष्ठम्
या सूते सत्त्वजालं	३५९	योऽयं देहे चेष्टयिता	३४२
युक्त्यालोड्य व्यासवचां	३४२	यो वा यद्यत्कामनाकृष्ट	१८०
युग्मे रुक्माब्जपिङ्गे	६४	यो विश्वप्राणभूत	३५८
युद्धे शत्रुनिर्जितो वा	४१८	योषित्क्रीडांसुखस्यान्त	५१८
येन ज्ञातेनैव समस्तं	९८	योऽहं पूर्वमितः प्रशान्त	४६५
येनापादितमङ्गजाङ्ग	९३	र	
येनाविष्टो यस्य च शक्त्या	३४०	रक्तोत्पलारक्तलता	२३३
येभ्यो वर्णश्चतुर्थः	३६०	रजःसत्त्वतमोवृत्ति	४००
येभ्योऽसूयद्विरुच्चैः	३५९	रज्जावहिरिव शुक्तौ	८९
ये शृण्वन्ति स्तुतिमिमां	१८४	रज्जुरन्ध्रस्थदोषादि	४०९
येषां रागादिदोषा	७०	रज्ज्वज्ञानाद्भाति रज्जौ	४०३
ये सम्पन्नाः साधनैस्तै	१७३	रणत्क्षुद्रघण्टा	३
यैषा रम्यैर्मत्तमयूरा	१०१	रणद्वंसके मञ्जुले	८
योगक्षेमधुरन्धरस्य	३४	रणे जित्वा दैत्यानपहृत	१४१
योगरतो वा भोगरतो वा	३३१	रत्नच्छत्रैश्चामरैः	१७५
योगानन्दकरी	२६५	रत्नपादुकाप्रभा	२९९
यो डाकिनीशाकिनिका	३१६	रत्नाक्षतैस्त्वां परि	२२३
यो भासा भात्युपान्त	६५	रत्नालंकृतहेमपात्र	२२५

	पृष्ठम्		पृष्ठम्
रथारूढो गच्छन्	३८४	रोधस्तोयहतः	४१
रथ्याकर्षटविरचित	३३२	ल	
रम्भाचूतकपित्थ	१११	लक्ष्माकारालकालि	३६७
रम्यद्वारपुरप्रचार	१८७	लक्ष्मीनृसिद्धाचरणाब्ज	३५२
राक्षसक्षोभितः	३८७	लक्ष्मीपते कमलनाभ	३५१
रागादिगुणशून्यस्य	४०१	लक्ष्मीभर्तुर्भुजाग्रे	३५७
रागामुक्तं लोहयुतं हेम	३४५	लक्ष्मीमुज्ज्वलयामि	२५१
राजताचलेन्द्रसानु	३०८	लक्ष्मीमौक्तिकलक्ष	२५२
राजन्मत्तमराल	२७३	लक्ष्ये योगिजनस्य	२५०
राजान्नं मधुरान्वितं	११०	लक्ष्येषु सत्स्वपि	२४३
राज्यं करोतु विज्ञानी	५१२	लग्नं सदा भवतु	२४४
राहुप्रस्तादिवाकरेन्दु	१०३	लपन्नच्युतानन्त	३५६
रुक्षस्मारेक्षुचाप	३६७	लब्धा विद्या राजमान्या	४१६
रूपाच्च गुणदोषाभ्यां	४८९	लब्धा भवत्प्रसादात्	८९
रूपादिमान् यतः पिण्डः	४९३	लब्धा सकृन्निपुरसुन्दरि	२४१
रूपादौ गुणदोषादि	४८८	लयविक्षेपयोः सन्धौ	४९९
रेखा लेखादिवन्धा	३५९	ललाटं लावण्यद्युति	१३६
रे रे चित्त त्वं वृथा	१७४	ललामाङ्गफालां	२६२

	पृष्ठम्		पृष्ठम्
ललितेति सुधापूर	१७३	वक्राकारः कलङ्की	६०
लसच्चन्द्रिकासेर	३७५	वक्षस्ताडनमन्तकस्य	४२
लसत्कनककुट्टिम	१९५	वक्षस्ताडनशङ्कया	”
लसत्कुण्डलामृष्ट	३५४	वक्षो दक्षद्विषोऽलं	६७
लसत्तरङ्गसङ्गधूत	२८७	वचसा चरितं वदामि	४८
लसत्तारहारामति	१५४	वदुर्वा गेही वा	२८
लसत्स्वर्णगेहे	८	वदद्भिरभितो मुदा	२०४
लसद्युगदशारके	२०९	वने वृक्षान्पश्यन्	४२४
लसद्भूतमुत्तुङ्ग	२५८	वन्दे गुरुणां चरणा	४८०
लाक्षासंमिलितैः	२२५	वयसि गते कः काम	३२९
लावण्याधिकभूषिता	२७४	वर्णाश्रमाचारपरो	४३८
लिङ्गस्य धारणादेव	४१४	वर्तित्रयोपेतमखण्ड	१०९
लीलालब्धस्थापित	२५४	वर्षोपल इवाभाति	४०६
लोकेशः पृथिवीपतिः	२०७	वश्ये विद्रुमसङ्काशां	१८२
व		वसन्ते सानन्दे कुसुमित	१६४
वक्त्रं धन्याः संसृति	९६	वसिष्ठकुम्भोद्भव	१२०
वक्त्राम्भोजे लसन्तं	३६६	वसुधातद्धरतच्छय	९०
वक्त्रेन्दोर्दन्तलक्ष्म्या	६७	वस्तुतो निष्प्रपञ्चोऽसि	४३९

	पृष्ठम्		पृष्ठम्
वस्तुस्थित्यनुरोधतः	४६५	वार्धक्ये चेन्द्रियाणां	७५
वस्रोद्धूतविधौ	३३	विकीर्णचिकुरोत्करे	१९०
वहत्यम्ब स्तम्बेरम	१४३	विचरतु मतिरेषा	४८७
वह्निप्रजलं ताप	४८८	विचारणीया वेदान्ता	४३९
वाक्यार्थश्च विचार्यतां	४२१	विचित्रस्फुरद्गल	४
वाग्देवीति त्वां वद	१७३	विच्छिन्नसंकल्पविकल्प	४८६
वाग्भूगौर्यादिभेदैः	३५९	विजातीयैः पुष्पैः	३९७
वाच्यार्थमखिलं त्यक्त्वा	४३३	विजिज्ञास्यतया यच्च	४९५
वाच्यार्थमपरित्यज्य	,,	विजितहरमनो	१९९
वाच्यार्थस्यैकदेशं च	४३४	विज्ञप्तीरवधेहि मे	२१७
वाच्यार्थस्यैकदेशस्य	४३३	विज्ञानं चोभयोरैक्यं	५०३
वानरनिकराध्यक्षं	३८२	विज्ञानांशो यस्य सतः	३४३
वामं वामाङ्गगाया	५९	विततनिजमयूखैः	१९९
वामाङ्गस्थामीशितुः	१८३	विदूरमुक्तवाहनैः	१८९
वामाङ्गे विस्फुरन्त्या	५८	विदेशेषु मान्यः स्वदेशेषु	३२२
वामेन स्वर्णपात्री	२१३	विद्यते न स्वतः सत्त्वं	४३५
वारणाननमयूरवाह	२४७	विद्युदुद्योतवत्प्रस्फुर	३८७
वारणसीपुरपते	११७	विद्युद्वल्लीकन्दर्ली	१७८

	पृष्ठम्		पृष्ठम्
विद्युद्विलसितचपलं	४५६	विरिञ्चिमुख्यामर	११३
विद्राविताशेषतमो	३०१	विरिञ्चिर्दीर्घायु	३०
विद्वन्मनोहरा का	४५६	विरिञ्चयादिभिः पञ्चभिः	१५१
विद्वन्मुख्यैर्विद्वुमाभं	१७६	विरिञ्चयादिरूपैः प्रपञ्चे	॥
विधात्री धर्माणां त्वमसि	१६१	विरूपाक्ष विश्वेश	१७
विधिवत्कृतसंन्यासो	४३८	विलम्बिवेणीभुजगो	१९६
विधिहरिहरभेद	४७७	विलुलितचिकुरेण	१९५
विधौ कल्पदण्डान्	९	विवर्तोऽपि प्रपञ्चो मे	५०९
विना यस्य ध्यानं	३९०	विविधत्रहसंष्टष्टि	४०१
विनिहतनवलाक्षा	२००	विवेकयुक्तबुद्धयाऽहं	५०९
विनोदाय चैतन्यमेकं	१५२	विशालनीलोत्पल	३१९
विपञ्चीषु समस्वरा	२३२	विशालश्रीखण्डद्रव	१६३
विपञ्चया गायन्ती	१४१	विशाला कल्याणी स्फुट	१३७
विभक्तवैवर्ण्यं व्यतिकर	१३८	विशालेषु कर्णान्त	९
विभुं वेणुनादं	३७२	विशीर्णकार्यकरणो	४९७
विराजन्मन्दारद्रुम	१६०	विशुद्धं केवलं ज्ञानं	५०१
विराडादित्रयं भाति	४१५	विशुद्धं परं सच्चिदानन्द	३७४
विरिञ्चिः पञ्चत्वं व्रजति	१३१	विशुद्धं शिवं शान्त	३५३

	पृष्ठम्		पृष्ठम्
विशुद्धमुक्ताफल	१०७	विष्णोर्विश्वेश्वरस्य	३५८
विशुद्धौ ते शुद्धस्फटिक	१३४	विष्णवाद्याश्च पुरत्रयं	९२
विश्रान्तिमासाद्य	४८६	विस्फुरत्सहजराग	२००
विश्वं दर्पणदृश्यमान	१०२	विहाररासखेदभेद	२८८
विश्वं पश्यति कार्य	१०४	वीणानादनिमीलिता	२७१
विश्वत्राणैकदीक्षा	३६५	वीणामुपान्ते खलु	२१५
विश्वमात्माऽनुभवति	४३१	वीताखिलविषयेच्छं	३८२
विश्ववन्द्योऽहमेवास्मि	४०१	वृक्षोत्पन्नफलैर्वृक्षो	५१७
विश्वादिक्त्रयं यस्मिन्	४१५	वृत्तिव्याप्यत्वमेवास्तु	५०२
विश्वानन्दयितुस्तस्य	३९८	वृषो वृद्धो यानं	१६३
विश्वामरेन्द्रपदविभ्रम	२७६	वेणीसौभाग्यविस्मा	५५
विश्वेश विश्वभवनशक	११८	वेदपादस्तवं वक्ष्ये	१६५
विषं दृष्ट्वाऽमृतं दृष्ट्वा	५१०	वेदवाक्यैरतः किं स्या	४३५
विष्टपाधिपाय नम्र	३११	वेदवाचामवेद्यस्य	३९९
विष्णवे जिष्णवे शङ्किने	३८६	वेदान्तवाक्यसंवेद्य	४३२
विष्णुब्रह्मसुराधिप	९४	वेदान्तवाक्येषु सदा	४७८
विष्णुर्यस्य सहस्रनाम	९३	वेदान्तश्रवणं कुर्यात्	५००
विष्णोः पादद्वयाग्रे	३६०	वेदान्तैश्चाध्यात्मिकशास्त्रै	३४०

	पृष्ठम्		पृष्ठम्
वेदान्तैस्तद्वयं सम्यक्	४३५	शत्रौ मित्रे पुत्रे बन्धौ	३३३
वेदो नित्यमधीयतां	४२१	शब्दब्रह्ममयी चरा	२७२
वेधाः पादतले	२०२	शब्दशक्तेरचिन्त्यत्वात्	५००
वैयाघ्री यत्र कृत्तिः	६८	शब्दस्याद्यन्तयोः सिद्धं	५०१
वैरमुद्धतमपास्य	२१०	शम्बरवैरिशरातिग	३८२
वैरिश्चौघैर्विष्णुरुद्रेन्द्र	१८२	शरच्चन्द्रबिम्बाननं	३७२
व्याप्तं हाटकविग्रहैः	१८६	शरज्ज्योत्स्नाशुद्धां शशि	१२८
व्यालम्बमानवर	२००	शरणं करवाण्यम्ब	१७५
व्यालम्बमानसित	१९८	शरण्ये बरेण्ये	२६०
व्यालम्बिनीभिः परितो	३०५	शरत्पूर्णचन्द्रप्रभा	२५८
व्यालादिदुष्टसत्त्वेभ्यः	४३७	शरदिन्दुमरीचि	२२९
व्योमकेश दिव्यभव्य	३०७	शरावस्थोदके नष्टे	४१२
श		शरीरं कलत्रं सुतं	३५५
शंकरेण रचितं स्तवो	१८४	शरीरं त्वं शंभोः शशि	१३३
शंभुध्यानवसन्त	३७	शरीरं सुरूपं तथा वा	३२१
शंभो महेश करुणामय	७३	शरीरस्थितिशैथिल्यं	५१८
शक्यः सर्वानिरोधेन	४८९	शरीरेऽतिकष्टे रिपौ	१५२
शतपत्रयुतैः स्वभाव	२३१	शरीरे धनेऽपत्यवर्गे	११

	पृष्ठम्		पृष्ठम्
शरेष्वेव नासा धनुष्वेव	१५६	शिवायाः शंभोर्वा	४२५
शर्करामिलितं स्निग्धं	११०	शिवायेति शब्दो	२३
शर्वं देव सर्वोत्तम	९०	शिवे नमन्निर्जर	१६८
शश्वन्नश्वरमेव विश्व	४७५	शिवेशानतत्पूरुषा	१६
शान्तैरनन्यमतिभिः	४४६	शिवे शृङ्गारार्द्रा तदितर	१३७
शान्तो दान्तो देशिकेन्द्रं	१७०	शीतलं मधुरं स्वच्छं	११०
शिम्बीसूरणशाक	२१२	शुक्तौ रजतप्रतिभा	३४६
शिरीषप्रसूनोल्लस	२५८	शुद्धचैतन्यरूपोऽहं	४६७
शिरोदृष्टिद्वद्गो	१८	शुद्धे कथमशुद्धः स्यात्	४३५
शिलापि त्वदङ्घ्रिक्षमा	३७८	शुभपुलिने मधुमत्त	२९१
शिव एव सदा जीवो	४१४	शूलटङ्कपाशदण्ड	२९८
शिवं नित्यमेकं	३७४	शूलिने नमो नमः	३१२
शिवः शक्तिः कामः क्षिति	१३३	शृङ्गाराकल्पयोग्यैः	६०
शिवः शक्त्या युक्तो यदि	१२५	शैलेन्द्रादवतारिणी	२८२
शिव तव परिचर्या	४७	शोधिते त्वंपदार्थे हि	४३२
शिवपञ्चाक्षरमुद्रां	३१३	शौरिं सत्यगिरं वराह	९४
शिवाकान्तं शंभो शशाङ्का	७२	श्रद्धाभक्तिध्यानशमाद्यै	३४१
शिवाय गौरीवदना	११९	श्रद्धालुर्ब्रह्मतां स्वस्य	४९०

पृष्ठम्

पृष्ठम्

श्रवणं तस्य देवस्य	४०१	श्रुतीनां मूर्धानो दधति	१४६
श्रिया शातकुम्भद्युति	३५५	श्रुतीनामगम्ये	२६०
श्रियादिलष्टो विष्णुः	३८९	श्रुत्याचार्यप्रसादेन	४९७
श्रीगन्धं घनसार	१०७	श्रुत्यै नमोऽस्तु	२७८
श्रीचक्रस्थां शाश्वतैः	१७२	श्रोतव्यं च किमस्ति	४६५
श्रीताम्रपर्णीजलराशि	३१६	श्लोकत्रयमिदं पुण्यं	३२४
श्रीनाथाहतपालित	२७४	ष	
श्रीमत्पयोनिधिनिकेतन	३४८	षट्पाराङ्गणदीपिकां	२७४
श्रीमत्यौ चारुवृत्ते	३६१	षडङ्गादिवेदो मुखे	३२१
श्रीमत्सुन्दरनायकीं	२६९	षडाधारपङ्केरुहा	२५७
श्रीमदात्मने गुणैक	३०६	षड्विपुषड्विभिं	९०
श्रीमन्त्राक्षरमालया	२५३	षोढान्यासादिदेवैश्च	१७०
श्रीमन्महेश्वर कृपामय	११७	स	
श्रीविद्यां शिववामभाग	२६८	स एव संसेरत्कर्म	४८८
श्रीविद्ये शिववामभाग	२७०	संकल्पसाक्षि यज्ज्ञानं	५०२
श्रीशैलशृङ्गे विविध	३१४	संघातोऽपि तथा नाहं	४९३
श्रुतिशतनिगमान्त	४७६	संतुष्टां परमामृतेन	२०६
श्रुतिसिद्धान्तसारोऽयं	४३९	संख्याकालानुरज्य	५७

	पृष्ठम्		पृष्ठम्
संध्या घर्मदिनात्ययो	३९	संस्तीर्णं कौस्तुभांशु	३६४
संध्यारम्भविजृम्भितं	३८	सकुङ्कुमविलेपनां	२३७
संपत्कराणि सकले	२४४	सकृच्छ्रवणमात्रेण	४६७
संपत्कराणि सकले	२७९	सङ्गः सत्सु विधीयतां	४२१
संभावितस्य मरणा	४५८	सचूर्णं ताम्बूलं	३९६
संभूयाम्भोधिमध्यात्	३६४	सच्चिदानन्दकन्दाय	४९८
संभ्रान्तायाः शिवायाः	५८	सच्छायैर्वरकेतकी	२५२
संसर्गो वा विशिष्टो वा	४९६	सति देहाद्युपाधौ स्या	४३१
संसारकूपमतिघोर	३४९	सत्ताचित्सुखरूपमस्ति	४६६
संसारघोरगह्वरे	३५०	सत्तामात्रं केवलविज्ञान	३४४
संसारजालपतितस्य	३४९	सत्यं ज्ञानं शुद्धमनन्तं	३३९
संसारदावदहनाकुल	३४८	सत्यं ज्ञानमनन्तं च	४३१
संसारभीकरकरीन्द्र	३४९	सत्यं ज्ञानमनन्तं नित्यं	३९२
संसारवृक्षमघवीज	३५०	सत्यं ज्ञानमनन्तं ब्रह्मे	९०
संसारसर्पविषदिग्ध	३४९	सत्यचिद्धनमनन्तमद्वयं	५१५
संसारसागरनिमज्जन	३५०	सत्यपि भेदापगमे	३२५
संसारसागरविशाल	,,	सत्यमाह भवानत्र	४९२
संसारे जनितापरोग	११४	सत्याः सत्याननेन्दावपि	७०

	पृष्ठम्		पृष्ठम्
सत्यानन्दस्वरूपं धी	४९२	सपर्णामाकीर्णां कतिपय	१६०
सत्सङ्गत्वे निःसङ्गत्वं	३२९	स पुण्यः स गण्यः	३७८
सदसन्न विरुद्धत्वात्	४३६	सविन्दुसिन्धुसुखल	२९३
सदाचारमिमं नित्यं	५०५	समं देवि स्कन्दाद्विप	१४३
सदावृत्तान्नं	३९६	समस्तलोकशंकरं	१
सदा बालरूपाऽपि	६	समस्तवासनात्यागं	४००
सदा मोहाटव्यां	३१	समाकुञ्च्य मूलं हृदि	१५२
सदा राम....पिबन्तं	३७९	समाधिरात्मनो नाम	४०२
सदा राम....पिबन्न	,,	समानोदितानेक	३५४
सदा शारदाः षण्मृगाङ्गा	९	समारभ्य मूलं गतो	१५३
सदाशिवोक्तानि	४८०	समुद्यत्सहस्रार्कबिम्बा	१५४
सदा साक्षिस्वरूपत्वात्	४७३	समुन्मीलत्संवित्कमल	१३४
सदा सेव्यः कृष्णः	३९७	सम्यक्साह्यं विधातुं	३६१
सदुपचारविधिष्वनु	४५	सरसिजनिलये	२७९
सदैव नन्दनन्दकेलि	२८९	सरस्वत्याः सूक्तीरमृत	१४०
सद्योजाताख्यमाप्यं	६६	सरस्वत्या लक्ष्म्या विधि	१४९
सनत्कुमारनाचिकेत	२९४	सरेचपूरैरनिलस्य	४८०
सन्तु विद्या जगत्यस्मिन्	१७६	सर्गस्थितिप्रलयहेतु	४९१

	पृष्ठम्		पृष्ठम्
सर्पादौ रज्जुसत्तेव	५०९	सर्ववेदान्तसिद्धान्तैः	४९८
सर्वं जगदिदं नाहं	४१०	सर्वसुखानां बीजं	४५८
सर्वं दृष्ट्वा स्वात्मनि युक्त्या ३३८		सर्वाङ्गस्थितिरम्य	१९२
सर्वं ब्रह्मेति यो वेद	५०४	सर्वाङ्गे घनसारकुङ्कुम	२५०
सर्वं सुखं विद्धि	५११	सर्वात्मत्वमिति स्फुटी	१०४
सर्वजीवरक्षणैक	३०९	सर्वानन्दमये समस्त	२१०
सर्वज्ञतां सदसि	२४२	सर्वालङ्कारयुक्तां	५०
सर्वज्ञत्वं परेशत्वं	४९५	सर्वाशापरिपूरके	२०८
सर्वज्ञ त्वपरोक्षादीन्	४३४	सर्वोपाधिविनिर्मुक्तं	४७०
सर्वज्ञो यो यश्च हि सर्वः ३३५		सर्विकल्पकचिद्योऽहं	४८९
सर्वत्र प्राणिनां देहे	४९९	सर्विकल्पकजीवोऽयं	,,
सर्वत्रास्ते सर्वशरीरी	३३८	सर्वित्रीभिर्वाचां शशि	१२९
सर्वत्रैकः पश्यति जिघ्र	,,	सर्विनयमथ दत्वा	२२८
सर्वदुःखनिदानेषु	४३७	स स्वस्थैरुपदिष्टश्च	४३८
सर्वदुर्वासनाजालं	४०२	सहस्रं वर्तन्ते	२७
सर्वप्रकाशको भानुः	४१२	सहस्रशः सन्तु हठेषु	४८२
सर्वमङ्गलाकुचाग्र	३०९	सहस्राण्डभोक्ता	११
सर्वरोगहरेऽष्टारे	२०९	साक्षात्कृत्वाऽपरिच्छिन्ना	४३९

	पृष्ठम्		पृष्ठम्
साधकः सततं कुर्यात्	१८१	सुगन्धपुष्पप्रकरैः	१०६
साधुबलं किं दैवं	४५९	सुताङ्गोद्भवो मेऽसि	१०
साध्वी ते वचनव्यक्तिः	४९१	सुधाधारासारैश्चरण	१२७
सानन्दमानन्दवने	३१५	सुधामय्यास्वाद्य प्रति	१३२
सापूपसूपदधि	२२५	सुधासिन्धुसारे चिदा	१५७
सामानाधिकरण्यं तत्	४३२	सुधासिन्धोर्मध्ये सुर	१२७
सामानाधिकरण्यं हि	,,	सुनासापुटं सुन्दर	२५९
साम्बो नः कुलदैवतं	९२	सुनासापुटं सुन्दर	३५४
सा रसना ते नयने	४९	सुप्ताकाराः प्रसुप्ते	३६८
सारूप्यं तव पूजने	३३	सुप्तौ देहाद्यभावेऽपि	४३१
सिंहाद्रिपार्श्वेऽपि तटे	३१६	सुप्तौ यथा निर्विकार	४१०
सितयाञ्चितलड्डुक	२१२	सुप्तौ लीनाऽस्ति या बोधे	४३०
सिद्धिं तथाविधमनो	४८७	सुरत्नाङ्गदैरन्वितं	३५४
सिन्दूराभैः सुन्दरैरंशु	१७८	सुरमन्दिरतरुमूल	३३१
सीमन्ते ते भगवति	२२४	सुवक्षोजकुम्भां	२६२
सुकुमारे सुखाकारे	१७८	सुवर्णरत्नभूषितैः	१८९
सुखचिदखण्ड	४७६	सुवर्णाभदिव्याम्बरैः	८
सुखतः क्रियोते रामा	३३४	सुशान्तां सुदेहां	२६३

	पृष्ठम्		पृष्ठम्
सुशोणाम्बराबद्ध	२५८	स्तोत्रमेतत्प्रजपतः	१८४
सुसीमन्तवेणीं	२६३	स्तोत्रेणालमहं प्रवच्छिम	५१
सूक्ष्मनाडीषु संचारो	५१७	स्तोत्रे भक्त्या विष्णुम	३३५
सृष्ट्वा सर्वं स्वात्मतयैवे	३४०	स्थाणौ प्रकल्पितश्चोरः	५१७
सेवकाय मे मृड	३१२	स्थानप्राप्त्या स्वराणां	६१
सैन्धवस्य घनो यद्वत्	४११	स्थित्वा स्थाने सरोजे	७६
सोमकलाधरमौलौ	४९	स्थिरो गङ्गावर्तः स्तन	१४४
सोऽयं विप्र इदं वाक्यं	४३४	स्थूलदेहाश्रिता एते	५१३
सौधे रत्नमये नवोत्पल	११५	स्थूलवैराजयोरैक्यं	५०१
सौराष्ट्रदेशे वसुधा	३१४	स्थूलो मांसमयो देहो	४८८
सौवीराञ्जनमिदमम्ब	२२२	स्नातस्तीर्थे जहुजादौ	४१७
स्तम्भैर्जम्भारिरत्न	५५	स्नात्वा प्रत्यूषकाले	७५
स्तवं पाण्डुरङ्गस्य	३७३	स्नानन्याकुलयोषिद्वय	३९३
स्तवैर्ब्रह्मादीनां	३२	स्निग्धं कङ्कतिकामुखेन	१९६
स्तुतिं ध्यानमर्चा	१८	स्फटिके रक्तता मिथ्या	४१४
स्तुवन्ति ये स्तुतिभि	२८०	स्फटिके रक्तता यद्वत्	४१३
स्तोकभक्तितोऽपि भक्त	३०९	स्फुरत्कौस्तुभालङ्कृतं	३७२
स्तोत्रं त्रिसन्ध्यं शिव	१२४	स्फुरद्गण्डाभोगप्रति	१३९

	पृष्ठम्		पृष्ठम्
स्फुरद्भक्तकेयूर	१०	स्वमध्यनद्धहाटक	१९६
स्फुरन्नानारत्नस्फटिक	१६२	स्वरूपानुसन्धान	५०८
स्फुरन्निष्ठुरालोल	४	स्वर्गौकःसुन्दरीणां	६१
स्फुरन्मन्दहासैः	९	स्वल्पाऽपि दीपकणिका	५१६
स्फूर्जन्नव्ययवाङ्कुरो	१९१	स्वशक्त्यादिशक्त्यन्त	१५
स्मरं योनिं लक्ष्मीं	१३३	स्वसेवासमायात	१६
स्मरेत्प्रथमपुष्पिणीं	२३७	स्वस्थानस्थितेदेवता	२०४
स्मितज्योत्स्नाजालं तव	१४०	स्वानन्दभावे परितुष्टि	४७९
स्मृतौ शास्त्रे वैद्ये	२७	स्वापस्वप्नौ जाग्रदवस्थापि	१००
स्मेरचारुमुखमण्डलां	२४६	स्वाप्रद्वैतवदेव	४६४
स्रक्चन्दनवनितादीन्	३४७	स्वामिन् गङ्गाभिवाङ्गी	६०
स्वगृहे स्वाङ्गणे सुप्तः	४३६	स्वारस्यैकसुबोध	४६६
स्वदक्षजानुस्थित	३०२	ह	
स्वदेहोद्भूताभिर्घृणिभि	१३२	हंसः पद्मवनं	४०
स्वप्रजागरिते सुप्तिं	४९४	हंसैरप्यतिलोभनीय	२५०
स्वप्रभोगे यथैवेच्छा	४११	हन्तारं मदनस्य	२५१
स्वभक्ताग्रगण्यैः	३७६	हन्तुः पुरामधिगलं	२४२
स्वभक्तेषु सन्दर्शिता	३५५	हन्तेतरेष्वपि मनांसि	२४३

	पृष्ठम्		पृष्ठम्
हयगजरथपत्ति	२३०	हिमानीहन्तव्यं हिम	१४६
हरक्रोधज्वालावलिभिः	१४४	हिमाम्बुवासितैस्तोयैः	१०६
हर त्वं संसारं द्रुततर	३८५	हृदम्भोजे कृष्णः	३९५
हरस्वरैश्चतुर्वर्गपदं	१८१	हृदयकमलमध्ये	४७३
हरिस्त्वामाराध्य प्रणत	१२६	हृदयमथ शिरः	२०८
हरे राम सीतापते	३८०	हृदि भावितदैवतं	२०७
हर्षामर्षविनिर्मुक्तो	५०५	हृद्यं वेदान्तवेद्यं	७७
हस्ताम्भोजप्रोल्लस	१८१	हृद्यैरद्रीन्द्रकन्या	५८
हारनूपुरकिरीट	२४६	हे चन्द्रचूड मदनान्तक	११६
हारस्योरुप्रभाभिः	३६५	हे नीलकण्ठ वृषभध्वज	„
हाहाहूहूमुखसुर	९१	हे पार्वतीहृदयवल्लभ	„
हाहेत्येवं विस्मयमीयु	१०१	हेमरत्नवरणेन वेष्टितं	१९३
हिङ्गूजीरकसहितं	१११	हे विश्वनाथ शिव शंकर	११७
हित्वा द्वौ शबलौ वाच्यौ	४९६	ह्यम्भोराशौ संसृतिरूपे	९८
हित्वाऽयं स्वाप्रिकं देहं	४११	ह्रींकारत्रयसंपुटेन मनुना	२५२
हित्वा हित्वा दृश्यमशेषं	३३७	ह्रींकारत्रयसंपुटेन महता	२४५
हिमाद्रिपार्श्वेऽपि तटे	३१६	ह्रींकारमेव तव नाम गृण	२४२
हिमाद्रेः संभूता सुललित	१६०	ह्रींकारमेव तव नाम तदे	२४४

पृष्ठम्

पृष्ठम्

ह्रींकाराङ्कितमन्त्र

२५०

ह्रीमित्येकं तावकं

१७९

ह्रींकारेश्वरि तप्तहाटक

२५१

ळ

ह्रीं ह्रीमिति प्रतिदिनं

२४३

ळादिर्न हि प्रयोगः

९१

